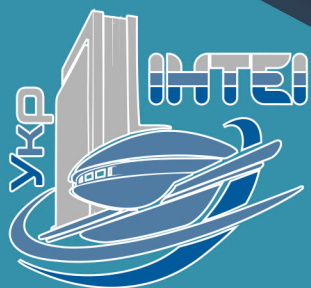

**Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда,
Т.В. Гаврис, Н.Ю. Швед, А.Б. Осадча,
Є.С. Тітаєвська**

**НАУКА УКРАЇНИ:
ПОТЕНЦІАЛ, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ,
РЕАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ТА
ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ,
ПОКАЗНИКИ МІЖНАРОДНИХ
ПОРІВНЯНЬ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

**Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.В. Гаврис,
Н.Ю. Швед, А.Б. Осадча, Є.С. Тітаєвська**

**НАУКА УКРАЇНИ:
ПОТЕНЦІАЛ, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ, РЕАЛІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ,
ПОКАЗНИКИ МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯНЬ**

Монографія

Київ – 2025

УДК 001.89:311.3(477)
 ISBN 978-966-479-157-8 (online)
 НЗ6

Автори:

Писаренко Тетяна Василівна, канд. техн. наук, заст. директора з науково-аналітичної роботи УкрІНТЕІ,
Куранда Тетяна Костянтинівна, заввідділу УкрІНТЕІ,
Гаврис Тетяна Володимирівна, завсектору УкрІНТЕІ,
Швед Наталія Юріївна, канд. хім. наук, завсектору УкрІНТЕІ
Осадча Анастасія Борисівна, с. н. с. УкрІНТЕІ,
Тітаєвська Єлизавета Степанівна, пров. інженер УкрІНТЕІ

Рекомендовано до друку Вченою радою Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації МОН України (протокол № 9 від 19.11.2025)

Рецензенти:

Дмитренко Оксана Петрівна, д-р фіз.-мат. наук, професор кафедри фізики функціональних матеріалів, КНУ імені Тараса Шевченка

Мусіна Людмила Абдрахманівна, канд. екон. наук, провідний науковий співробітник, ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”.

Аврамчук Богдан Олегович, канд. екон. наук, заст. директора з науково-експертної діяльності УкрІНТЕІ

НЗ6 Наука України: потенціал, результативність, реалізація наукових та інноваційних пріоритетів, показники міжнародних порівнянь: монографія / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.В. Гаврис та ін. – К.: УкрІНТЕІ, 2025. – 219 с.

У монографії проаналізовано науковий потенціал України, викладено результати моніторингового дослідження стану наукової та науково-технічної діяльності в Україні у 2024 р., реалізації наукових та інноваційних пріоритетних напрямів на основі даних головних розпорядників бюджетних коштів, окреслено позиції України щодо розвитку наукової та інноваційної діяльності за показниками світових рейтингів і міжнародних наукометричних баз даних.

Розраховано на представників органів державної влади, наукових працівників, інженерних кадрів, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

© УкрІНТЕІ, 2025

© МОН України, 2025

© Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда Т.В. Гаврис,
 Н.Ю. Швед, А.Б. Осадча, Є.С. Тітаєвська, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 НАУКА УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯННЯХ	9
1.1 Показники рейтингового оцінювання сфери досліджень та інновацій	9
1.2 Місце України у міжнародних наукометричних базах даних	20
2 СТАН КАДРОВОГО ТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ	
УКРАЇНИ.....	28
2.1 Наукові кадри	28
2.2 Тенденції фінансування ДіР за рахунок усіх джерел	33
2.3 Бюджетне фінансування наукової сфери України.....	38
2.4 Видатки державного бюджету на наукові дослідження і науково-технічні (експериментальні) розробки.....	41
2.5 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази	48
2.6 Інші напрями бюджетного фінансування наукової сфери.....	50
3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК	54
3.1 Кількісна оцінка виконуваних наукових (науково-технічних) робіт.....	54
3.2 Стан створення / впровадження результатів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок.....	56
3.3 Публікаційна діяльність	63
3.4 Патентна активність.....	65
4 РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ	68
4.1 Фундаментальні наукові дослідження	68
4.2 Прикладні наукові дослідження і науково-технічні (експериментальні) розробки	78
4.3 Проекти грантового фінансування НФДУ	92
4.4 Державні цільові наукові та науково-технічні програми.....	96
4.5 Науково-технічні (експериментальні) розробки за державним замовленням	100
4.6 Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва	104
5 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ	109
6 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	151
ВИСНОВКИ.....	193
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	213

ВСТУП

Створення сприятливих умов для розвитку і підвищення ефективності науково-інноваційної діяльності є пріоритетним завданням державної інноваційної політики розвинутих країн.

Визначаючи "розумову працю людей" або "технологічні інновації, що є продуктом творчого інтелекту", як джерело економічного зростання, автори наукової праці [1] зазначають, що "кваліфіковане технологічне виробництво та обсяг інвестицій" посідають перше місце серед критеріїв розвитку країн. Більше того, замість недостатності фінансового та реального капіталу, як причину відсталого розвитку, висуваються такі фактори, як недоступність нової інформації, нездатність використовувати існуючі технології та недостатній людський капітал.

Рівень професійної кваліфікації та творчої активності наукових кадрів, які визначають так званий "людський фактор" у системі організації науки, відноситься до категорії основних індикаторів стану науки та інтелектуального потенціалу суспільства. На сьогодні існує потреба в розробці різноманітних кар'єрних шляхів, які б підтримували важливий внесок науковців, інженерів-дослідників, наукових співробітників та інших фахівців зі знань у наукові відкриття. Особливу потребу в підтримці сталого та різноманітного кар'єрного зростання мають дослідницькі інфраструктури, які є потужними рушійними силами для отримання результатів досліджень. Різні особливості дослідницьких інфраструктур, їхню організаційну структуру та управління, механізми фінансування, критичні фактори успіху, а також проблеми та можливості, пов'язані з впровадженням та функціонуванням цих структур висвітлено у [2-4].

Зв'язок співпраці між університетами і промисловістю та масштабом дослідницьких ресурсів і обсягом діяльності на рівні лабораторій бразильських університетів досліджено в [5]. Гендерні відмінності в науковій співпраці проаналізовано в [6-8].

Вплив повномасштабного вторгнення російських військ на територію України на функціонування національної системи освіти, загрози подальшому розвитку освітнього сектору, зокрема вищої освіти, пов'язані з втратою

людського капіталу, руйнуванням освітньої та наукової інфраструктури, охарактеризовано у [9-10]. Запропоновано основні компоненти стратегічного розвитку в умовах тимчасового переміщення від стратегії стабілізації до стратегії прориву на прикладі Маріупольського державного університету.

Значну кількість наукових праць присвячено проблемам фінансового забезпечення наукової сфери. Інвестиції в наукові дослідження і розробки є однією з передумов економічного розвитку країни, що забезпечує трансформацію та цифровізацію всіх сфер життя, у т. ч. громадянську позицію, культурні цінності, демократію тощо. Рівень фінансування ДіР впливає, зокрема, на здоров'я нації, споживання відновлювальної енергії, викиди, цифровізацію всіх сфер життя, економічний успіх людини [11].

Така економіка має включати ефективні механізми розвитку наукової думки, що призводить до технологічної модернізації, здатної забезпечувати стійке економічне зростання та високий рівень обороноздатності держави. Спрямованість державної політики на посилення вітчизняної наукової і науково-технічної діяльності та її інтеграцію до Європейського дослідницького простору потребує відповідного, сучасного не тільки методичного, а й фінансового забезпечення. Саме питанням фінансування наукової сфери в Україні та аналізу європейського досвіду приділяють особливу увагу як вітчизняні, так і зарубіжні науковці.

Основні шляхи формування сучасної та збалансованої системи фінансування сфери науки та інновацій, зокрема через концентрацію фінансово-економічних ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку науки із залученням конкурентоздатних установ до їх реалізації визначено у науковій праці [12]. Ключові напрями удосконалення нормативно-правового забезпечення, які слід враховувати в новому профільному регламенті щодо планування, обліку витрат та витрат на дослідження і розробки розкрито у роботі [13].

Особливу увагу в наукових роботах приділено ролі державного та приватного фінансування, їхньому впливу на загальні витрати на наукові дослідження і розробки [14-15], питанням фінансування пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень, створення ефективного механізму визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки [16], визначення

особливостей фінансового забезпечення наукових досліджень у країнах ЄС [17-23].

Значну кількість наукових праць присвячено проблемам інноваційного розвитку та інтеграції наукового потенціалу України в європейський та міжнародний науковий простір. Одним з важливих питань є визначення впливу структури витрат на дослідження і розробки, що фінансуються різними секторами зацікавлених сторін, з метою пошуку резервів відновлення національної економіки та можливостей формування цифрового підприємництва на основі інноваційного функціонування [24-25].

З самого початку інновації у відповідних технологіях продовжують робити очевидний внесок у різні форми підприємництва для сталого розвитку. Однак виникає багато проблем щодо того, як ідентифікувати, класифікувати та систематично аналізувати ці показники для вимірювання, моніторингу та покращення ефективності інноваційної діяльності. Саме актуальний огляд різних інструментів, доступних для проведення аналізу, представлено в наукових працях [26-28].

Дослідження підходів до формування міжнародної інноваційної політики та розробка пропозицій щодо вдосконалення стратегічного управління міжнародною інноваційною діяльністю, підвищення обороноздатності країни, покращення ресурсоефективності України в контексті її європейського вибору висвітлено у працях [29-31].

За результатами міжнародного рейтингового оцінювання стану розвитку інноваційної діяльності в Україні визначено комплекс проблем, вирішення яких створить додаткові імпульси для розвитку інноваційної діяльності [32]. Аналіз національної інноваційної ефективності країн-членів ОЕСР, методологічні висновки щодо застосування багатокритеріального аналізу рішень, що сприяють інноваційній діяльності для створення інноваційних результатів представлено в наукових працях зарубіжних вчених у [33-36].

Особливе значення на даному етапі розвитку наукових досліджень і розробок мають проблеми енергетичної галузі. Зокрема, одним із напрямів енергетичного переходу секторів економіки до скорочення викидів вуглецю, метою якого є створення кліматично нейтральних технологій, є водневе паливо

та водневі технології. На основі аналізу світових тенденцій у [37] обґрунтовано місце водню та водневих технологій у подальшому скороченні викидів вуглецю енергетичного сектору та автомобільного транспорту в Україні.

Процеси фотоелектричного перетворення сонячної енергії, нові підходи до визначення потенційних зон для встановлення фотоелектричних станцій, враховуючи специфіку територій, можливість встановлення дахових фотоелектричних станцій та сучасний розвиток фотоелектричних технологій досліджено у [38]. Отримані результати показали значний потенціал сонячної енергетики в Україні, що розширює можливості використання фотоелектричних технологій для енергопостачання споживачів. Це особливо важливо під час війни через недостатнє виробництво електроенергії існуючими електростанціями, багато з яких зруйновані.

Численні публікації демонструють перспективне застосування MXenes (сімейства двовимірних карбідів та нітридів перехідних металів) у різних галузях, особливо у галузі накопичення та зберігання енергії, що також сприяє декарбонізації [39-42].

Ще одним важливим напрямом для досягнення сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних, соціальних і економічних викликів є зелені технології, впровадження яких дає змогу забезпечити баланс між економічним зростанням, соціальним прогресом і екологічною безпекою, що є особливо важливим для України у контексті сучасних викликів. У [43] систематизовано основні переваги використання зелених технологій, розподілених за трьома напрямками (економічним, соціальним та екологічним), що дає змогу чітко показати багатовимірність впливу зелених технологій та їх значення для сталого розвитку країни.

Оцінити стан і результативність досліджень і розробок та визначити перспективи розвитку у майбутньому дає змогу проведення систематичних моніторингових досліджень наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

У монографії представлено результати моніторингових досліджень вітчизняної наукової та науково-технічної діяльності, здійсненої у 2024 р., за групами показників щодо:

- стану науково-інноваційної сфери України у міжнародних порівняннях за показниками світових рейтингів та міжнародних наукометричних баз даних;
- кадрового та фінансового забезпечення сфери наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – ДіР) за рахунок усіх джерел у розрізі секторів діяльності та галузей наук (за даними Держстату України) ;
- бюджетного фінансування наукової сфери України: за видами ДіР, напрямками бюджетного фінансування, головними розпорядниками бюджетних коштів (далі – головні розпорядники);
- виконуваних наукових (науково-технічних) робіт (далі – НТР) та створеної і впровадженої наукової (науково-технічної) продукції (далі – НТП) у звітному році: за напрямками бюджетного фінансування, головними розпорядниками;
- публікаційної та патентної діяльності: за напрямками бюджетного фінансування, головними розпорядниками;
- реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки – за напрямками бюджетного фінансування, головними розпорядниками;
- реалізації пріоритетних стратегічних напрямів інноваційної діяльності – за видами ДіР, головними розпорядниками.

З огляду на відсутність відомостей щодо фінансового забезпечення та результатів ДіР, виконуваних організаціями, що належать до сфери управління Міноборони, Мінстратегпрому, АТ "Українська оборонна промисловість", а також низки наукових установ, закладів вищої освіти та інших організацій, що розташовані на території проведення активних бойових дій в Україні, показники щодо проведення ДіР за 2024 рік є неповними як за видатками на виконання ДіР, так і щодо отриманих результатів.

1 НАУКА УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯННЯХ

1.1 Показники рейтингового оцінювання сфери досліджень та інновацій

У сучасному світі дедалі більшого значення набуває концепція збалансованого економічного розвитку, яка акцентує увагу на ролі нових технологій, інновацій та знань як ключових чинників економічного зростання. Науково-інноваційна спроможність національної економіки є визначальним чинником її конкурентоспроможності, сталого розвитку та інтеграції у глобальний економічний простір.

Для України, яка прагне посилити свої позиції на міжнародній арені, системний аналіз показників інноваційного розвитку у світових рейтингах є важливим інструментом формування ефективної державної політики у сферах науки, технологій та інновацій.

Оцінювання стану науково-технічної сфери та рівня інноваційного розвитку України здійснюється на основі різноманітних міжнародних рейтингів та індексів. Вони відображають не лише поточний стан, а й динаміку інноваційної активності, її вплив на економіку та соціальну сферу країни. Цей процес є комплексним і охоплює оцінку наукового потенціалу, технологічного рівня, інтенсивності впровадження інновацій та результативності науково-технічних розробок.

Всебічну характеристику цих показників дають Глобальний індекс інновацій – ГІІ (The Global Innovation Index), Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності – ГІСК (The Global Sustainable Competitiveness Index), Зведений Інноваційний Індекс – ЗІІ (Summary Innovation Index – SII) та Індекс людського розвитку – ІЛР (Human Development Index).

Динаміка рейтингів України за трьома найбільш популярними підходами до оцінки інноваційної спроможності за 2016-2024 рр. – ГІІ, ГІСК, ЗІІ – демонструє, що наша держава займає досить скромні місця, хоча останніми роками спостерігається тенденція до покращення деяких позицій. Так, у

міжнародних рейтингах ГІСК та ЗПІ у 2024 р. Україна покращила свої показники (47 місце та 33 відповідно) проти 2023 р. (57 місце та 34 відповідно) (рис.1.1).

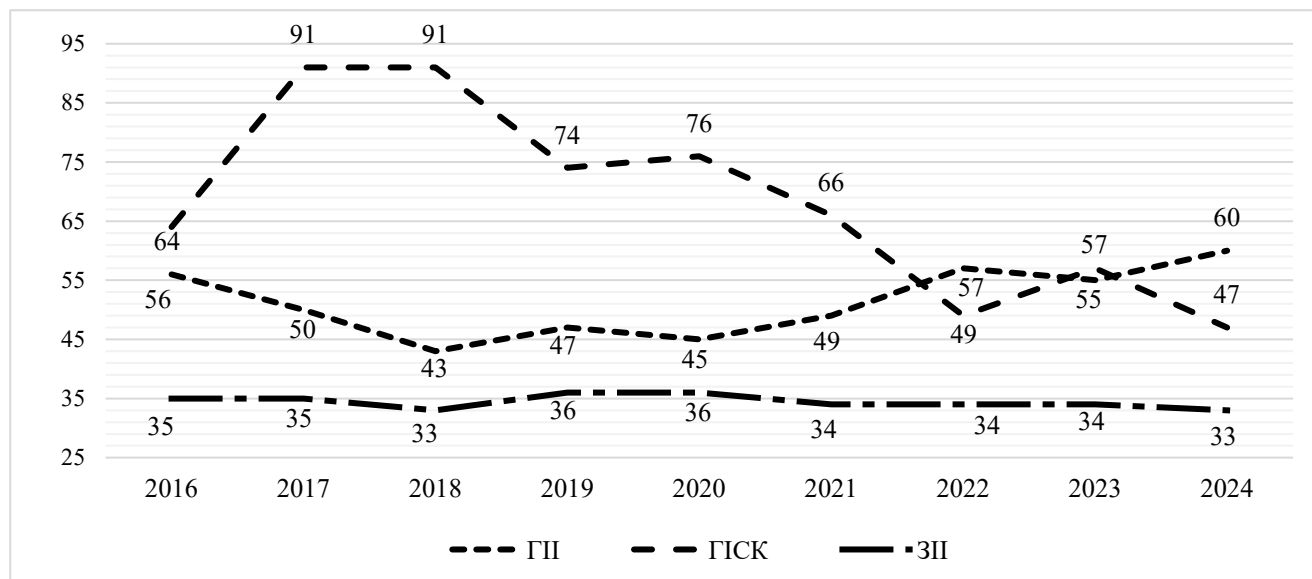

Рис. 1.1 Рейтинги України за індексами інноваційної спроможності

Глобальний інноваційний індекс

Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index) – дослідження інноваційного клімату країн, яке проводиться з 2007 р. Рейтинг щорічно складає Корнельський університет (Cornell University) спільно з міжнародною школою бізнесу INSEAD та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization, WIPO, BOIB). Незалежну статистичну перевірку дослідження здійснює Спільний дослідницький центр Європейської комісії¹. Доповідь 2024 р. під назвою: "Реалізація перспектив соціального підприємництва" ранжує понад 130 країн за рівнем їх інноваційної результативності.

П'ятірку лідерів рейтингу ГП 2024 р. очолюють Швейцарія, Швеція, США, Сінгапур та Велика Британія. Порівняно з минулим роком, Сінгапур піднявся з 5-го місця на 4-е за рахунок кількості перших місць в інноваційних показниках ГП – 14 з 78 показників. Велика Британія замикає п'ятірку лідерів в рейтингу. Серед країн колишнього СРСР лідерами є Естонія, Литва та Латвія (16, 35 та 42

¹ https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/assets/67729/2000%20Global%20Innovation%20Index%202024_WEB3lite.pdf

місця відповідно). Серед країн – наших сусідів – Польща посіла 40 місце (піднявшись на одну сходинку)

Україна у 2024 році посіла 60 місце та 4 – серед 38 країн із групою доходів нижче середнього (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Топ - 5 інноваційні економіки по групах країн за рівнем доходу на душу населення (групування Світового банку) у 2023 р., (місце у рейтингу ГІ)

Високодохідна група (51 країна)	Дохід вище середнього (34 країни)	Дохід нижче середнього (38 країн)	Низькодохідна група (10 країн)
1. Швейцарія (1)	1. Китай (11)	1. Індія (39)	1. Руанда (104)
2. Швеція (2)	2. Малайзія (33)	2. В'єтнам (44)	2. Мадагаскар (110)
3. США (3)	3. Туреччина (37)	3. Філіппіни (53)	3. Того (117)
4. Сінгапур (4)	4. Болгарія (38)	4. Україна (60)	4. Уганда (121)
5. Велика Британія (5)	5. Таїланд (41)	5. Іран (64)	5. Бурунді (127)

Джерело: The Global Innovation Index 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://tind.wipo.int/record/50062?v=pdf>

Незважаючи на агресивну війну Росії проти України, ГІ 2024 показує позитивні тенденції розвитку інновацій в нашій країні. Зокрема за такими підіндексами як:

- Складність ринку – 85 місце (у 2023 р. – 104);
- Складність ведення бізнесу – 45 місце (48);
- Знання і технологічні результати – 34 місце (45) (рис. 1.2).

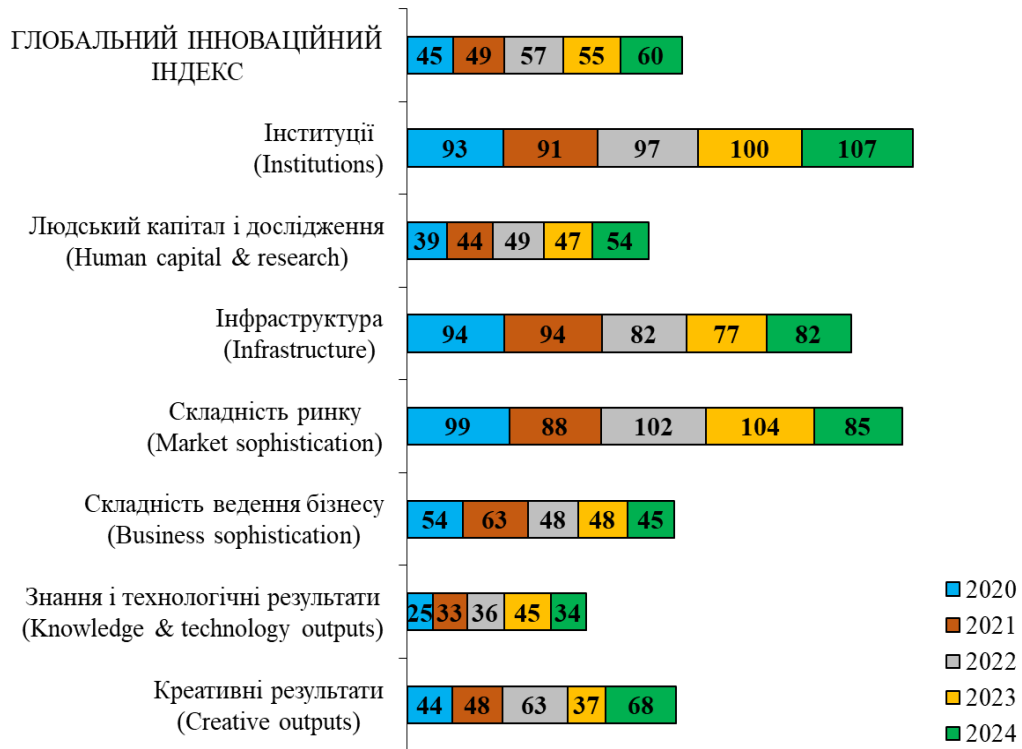

Рис. 1.2 Динаміка підіндексів Глобального інноваційного індексу України, місце у рейтингу за період 2020-2024 рр.

Джерело: The Global Innovation Index 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf

The Global Innovation Index 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021.pdf

The Global Innovation Index 2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2022-en-main-report-global-innovation-index-2022-15th-edition.pdf>

The Global Innovation Index 2023 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf>

The Global Innovation Index 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://tind.wipo.int/record/50062?v=pdf>

Україна демонструє кращі позиції в рейтингу інноваційних результатів, ніж у рейтингу інноваційних ресурсів. Автори ГП порівнюють результати в інноваційній сфері з рівнем економічного розвитку країни, який вимірюють за показником ВВП на душу населення. У рейтингу наша країна посідає 6-е місце. Також треба відмітити, що Україна є однією з країн, де інноваційний розвиток випереджає економічний розвиток, і ця особливість зберігається в довгостроковій перспективі (2014-2024 рр.).

За підіндексом "Знання і технологічні результати" Україна значно покращила свої позиції, перемістившись із 45-го місця на 34, покращивши свій

результат на 11 позицій проти 2023 р. Серед сильних сторін даного підіндексу варто виділити такі:

"Створення знань", де наша країна займає 29-е місце, у тому числі за показниками: "Відношення кількості патентів за країною походження до ВВП" (34), "Відношення корисних моделей за країною походження до ВВП" (1);

"Вплив знань" (60 місце) – "Витрати на комп'ютерне та програмне забезпечення у відсотках до ВВП" (4);

"Поширення знань" (35 місце) – "Експорт ІКТ послуг у відсотках до загального обсягу зовнішньої торгівлі" (5).

За підіндексом "Креативні результати", що визначає результати інновацій, Україна на 68 місці, втративши 31 позицію проти 2023 р., однак сильними сторонами цього підіндексу є показники "Створення мобільних додатків за країною походження розробника/фірми по відношенню до ВВП" (11 проти 12) та "Коміти у GitHub / млн населення у віці 15-69 років" (39 проти 43) індикатора "Онлайн креативність" (39 місце проти 44 у 2023 р.).

Не дивлячись на низку вище вказаних сильних сторін рейтингу, слід зазначити, що у 2024 р. позиції України знизились за 11-ма показниками, які відносяться до таких підіндексів як:

- 1 показник – підіндекс "Інституції" ("Стан регуляторного середовища" – 106 місце проти 77 у 2023 р.);
- 3 показники – підіндекс "Людський капітал і дослідження" ("Освіта" – 43 місце проти 31 у 2023 р., "Вища освіта" – 49 місце проти 37 та "Дослідження і розробки" – 69 місце проти 68 у 2023 р.);
- 2 показники – підіндекс "Інфраструктура" ("Загальна інфраструктура" та "Екологічна стабільність" – 117 місце проти 105 та 81 місце проти 74 відповідно у 2023 р.);
- 1 показник – підіндекс "Складність ринку" ("Торгівля, диверсифікація та масштаби ринку" – 50 місце проти 40 у 2023 р.);
- 1 показник – підіндекс "Складність ведення бізнесу" ("Засвоєння знань" – 69 місце проти 66 у 2023 р.);

- 1 показник – підіндекс "Знання і технологічні результати" ("Створення знань" – 29 місце проти 28 у 2023 р.);
- 2 показники – підіндекс "Креативні результати" ("Нематеріальні активи" та "Креативні товари та послуги" – 69 місце проти 19 та 89 місце проти 82 відповідно у 2023 р.).
-

Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності

З моменту своєї першої публікації у 2012 р. Глобальний індекс стійкої конкурентоспроможності – ГІСК (Global Sustainable Competitiveness Index – GSCI) – перший індекс, який вимірює ефективність екологічного, соціального та корпоративного управління країни в усьому світі – був некомерційним проєктом. Автори рейтингу змогли привернути увагу до більш вдосконаленої методології, збільшили кількість проаналізованих показників зі 190 до 216 і повторно розрахували ГІСК, у результаті чого отримали понад 1,5 мільйона окремих даних.

Звіт ГІСК 2024 р. містить вичерпний огляд поточного стану світу – глобального, регіонального та національного – за шістьма основними показниками конкурентоспроможності:

- природний капітал (Natural Capital);
- ресурсоемність та ефективність (Resource Intensity-Efficiency);
- інтелектуальний капітал (Intellectual Capital);
- економічна стійкість (Economic Sustainability);
- соціальний капітал (Social Capital);
- управління (Governance Performance).

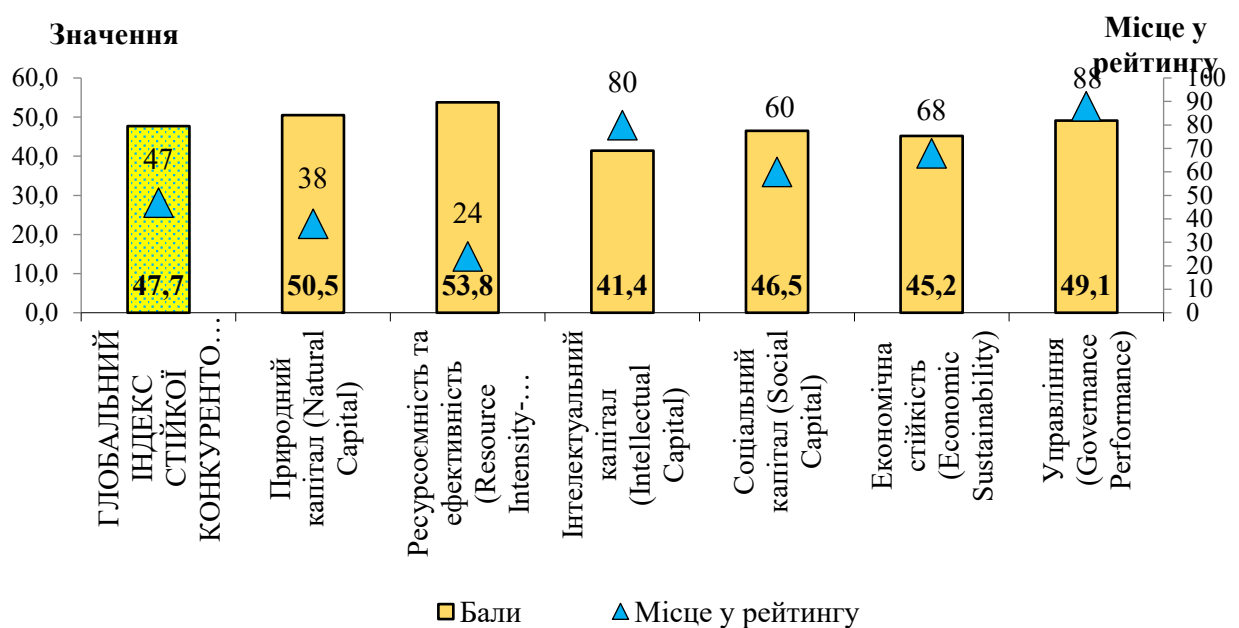
У топ-5 країн рейтингу ГІСК входять чотири Скандинавські країни: лідирує Швеція, на другому місці – Фінляндія, на третьому – Данія, на п'ятому місці – Норвегія. На четвертій позиції знаходиться Швейцарія.

Тільки дві країни у топ-20 не Європейські, це Японія, що посідає 10 місце та Південна Корея – 16 місце. Франція – на 7 місці, Німеччина – 9, Велика Британія – 14, Польща – 17.

Китай займає 28 місце за рахунок сильних показників за інтелектуальним капіталом, але відстає у природному капіталі та ефективності ресурсів.

США посідають 35-е місце, за рахунок зниження показників у сфері ефективності використання ресурсів та соціального капіталу, що може потенційно підірвати глобальне становище США у майбутньому.

Україна, проти 2023 р. (57 місце зі 180 країн світу), покращила свої показники на 10 позицій у 2024 р. та посідає 47 місце (зі 191 країни світу). Цьогорічний бал 47,7, у 2023 р. – 46,2 (середній бал за рейтингом становить 43,9, а максимальний 100,0). Україна займає непогані місця за такими показниками конкурентоспроможності як "Ресурсоємність та ефективність (Resource Intensity-Efficiency)" – 24 місце (53,8) та "Природний капітал (Natural Capital)" – 38 місце (50,5), чого не можна сказати про показники "Інтелектуальний капітал (Intellectual Capital)" – 80 місце (41,4) та "Управління (Government Performance)" – 88 місце (49,1) (рис. 1.3).

Джерело: Global Sustainable Competitiveness Index 2024

<https://solability.com/download/the-global-sustainable-competitiveness-index-2024/?tmstv=1738063671>

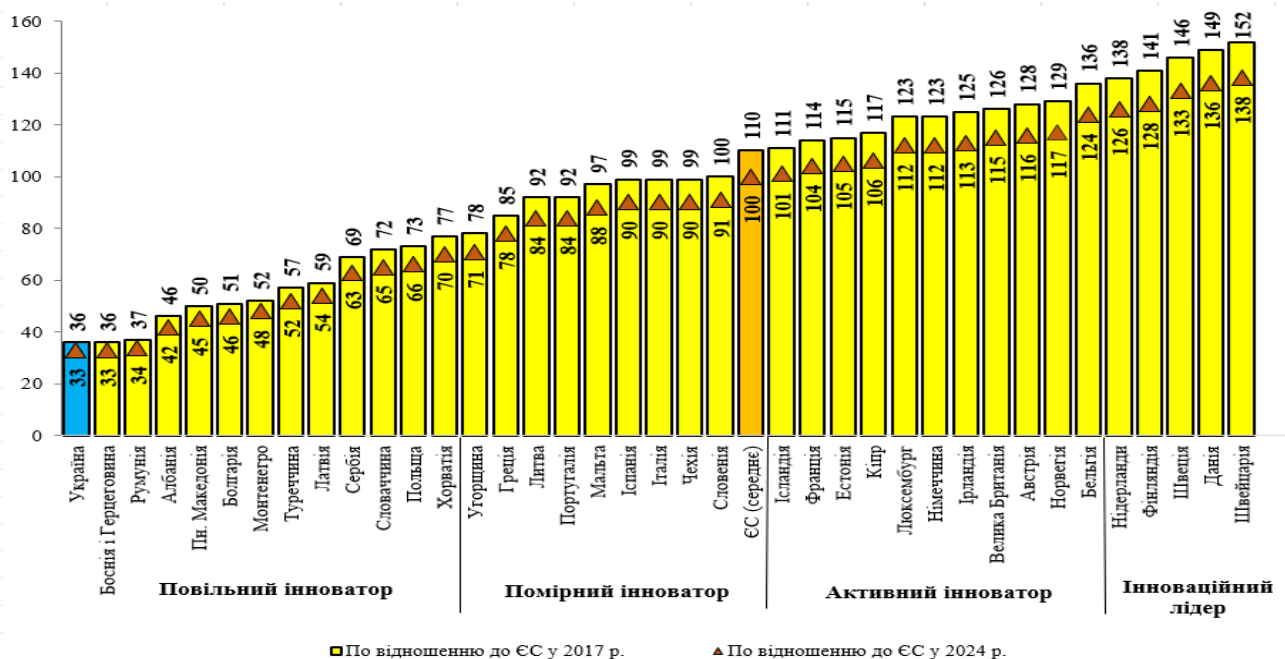
Рис. 1.3 Рейтинг України за показниками Глобального індексу стійкої конкурентоспроможності

Зведений Інноваційний Індекс

Європейське інноваційне табло ЄІТ (European Innovation Scoreboard) є важливим інструментом оцінювання та рейтингування науково-технологічного та інноваційного розвитку країн Європи. ЄІТ – це система показників науково-технічної та інноваційної діяльності, на основі якої розраховують Зведений Інноваційний Індекс – ЗІІ (Summary Innovation Index) для кожної європейської країни.

В ЄІТ виділяють чотири основні категорії індикаторів ("Рамкові умови", "Інвестиції", "Інноваційна активність" та "Вплив") та 12 інноваційних вимірів, що охоплюють у цілому 32 показники².

ЗІІ розраховують як середнє арифметичне з цих індикаторів. На основі отриманих результатів визначають статус країни з чотирьох можливих (рис. 1.4): інноваційні лідери (оцінка вище 125 % від середнього показника по ЄС); активні інноватори (оцінка між 100-125 % від середнього показника по ЄС); помірні інноватори (оцінка між 70-100 % від середнього показника по ЄС); повільні інноватори (оцінка нижче 70 % від середнього показника по ЄС).

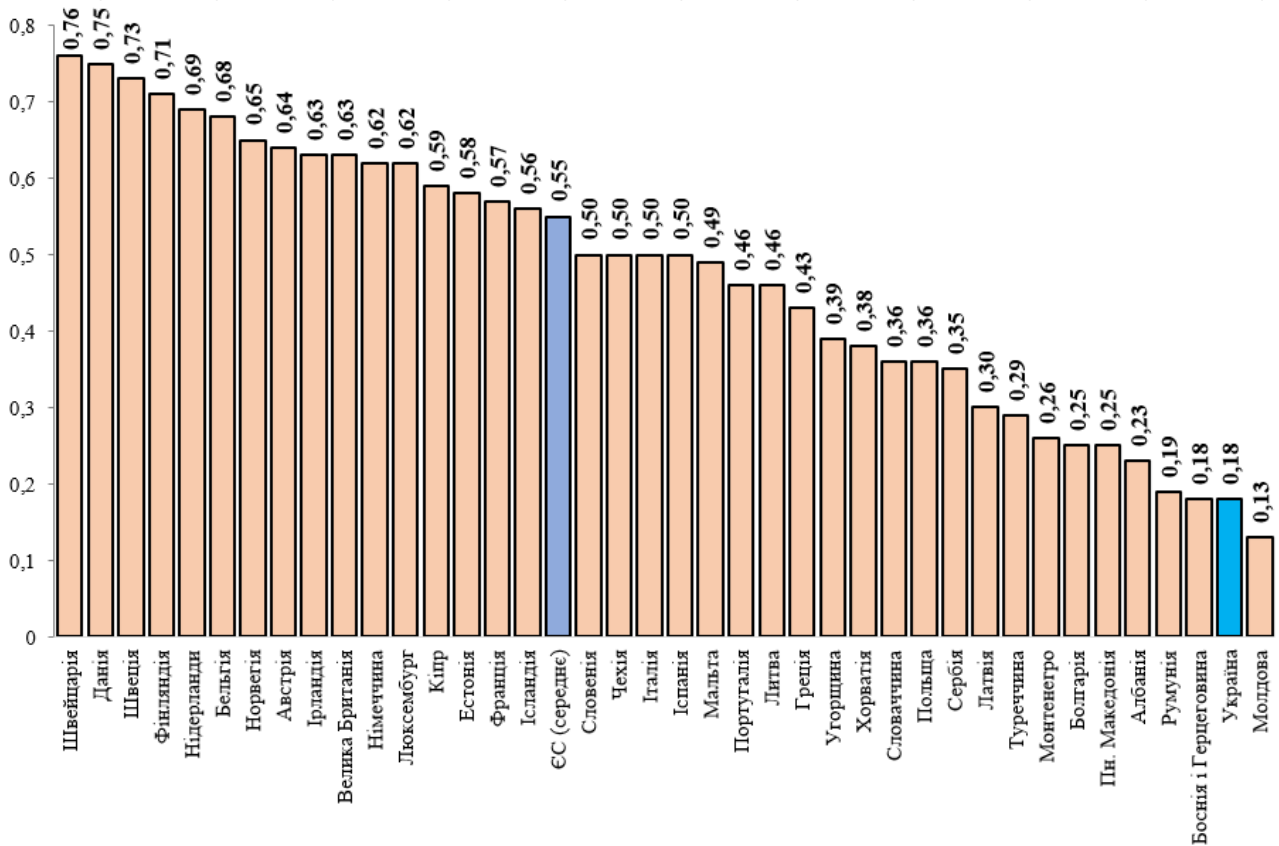

Джерело: <https://ris3.gov.cz/sites/default/files/2024-07/european%20innovation%20scoreboard%202024-KI0924445ENN.pdf>

Рис. 1.4 Зведений інноваційний індекс за 2024 р. відносно середнього по ЄС у 2017 р.

² European Innovation Scoreboard 2024 // <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8a4a4a1f-3e68-11ef-ab8f-01aa75ed71a1/language-en>

Перше місце за ЗП належить Швейцарії, далі йдуть Данія, Швеція, Фінляндія. **Україна**, зі значенням ЗП 36,0 (відносно середнього по ЄС у 2017 р.), має статус "повільного інноватора". Значення ЗП для України (0,18) залишається більш ніж утричі меншим за середнє по країнах ЄС (0,55) (рис. 1.5).

Джерело: <https://ris3.gov.cz/sites/default/files/2024-07/european%20innovation%20scoreboard%202024-KI0924445ENN.pdf>

Рис. 1.5 Зведений інноваційний індекс у 2024 р.

Кращі результати Україна демонструє в інноваційному вимірі "Вплив на зайнятість" індикатора "Вплив", "Інтелектуальні активи" та "Зв'язки" індикатора "Інноваційна активність" – 73,7, 20,0, 21,4 (у 2023 р. – 72,8, 17,3 та 21,0 відповідно).

Уперше за останні роки покращився показник "Цифровізація" індикатора "Рамкові умови" – 115,6, чого не можна сказати про показники "Екологічна стійкість" індикатора "Вплив" та "Людські ресурси" індикатора "Рамкові умови" – 71,5 та 29,8 порівняно з 76,7 та 34,9 у 2023 р.

У 2023-2024 рр. за інноваційним виміром "Інноватори" індикатора "Інноваційна активність" дані відсутні (рис. 1.6).

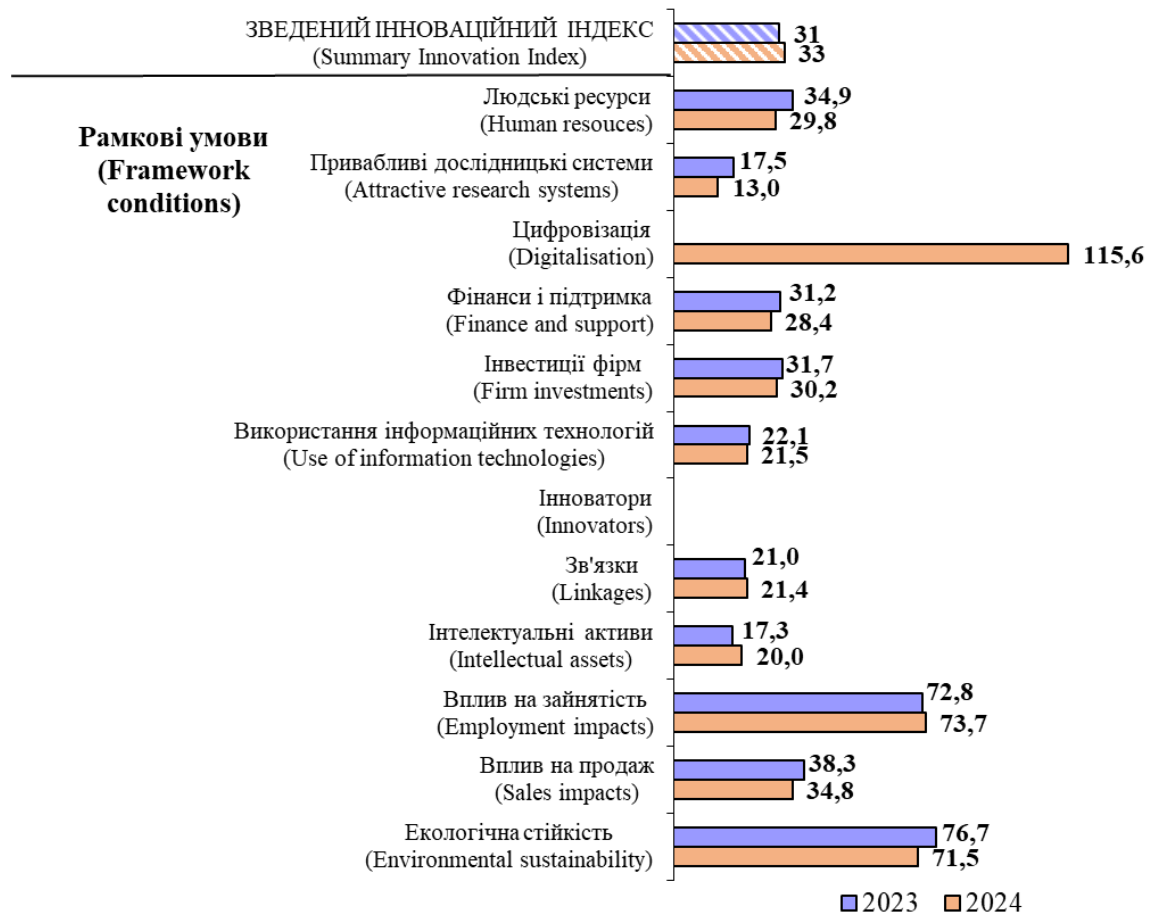

Рис.1.6 Україна у розрізі інноваційних вимірів індикаторів ЄІТ у 2023-2024 рр.

Індекс людського розвитку

У рейтингу 2023/2024 рр. за Індексом людського розвитку – ІЛР (Human Development Index – HDI) – Україна опустилась на 23 позиції та посідає 100 місце серед 193 країн світу (2021/2022 рр. – 77 місце). Загальний коефіцієнт України дорівнює 0,734 (з максимальних 1,000), і, за оцінками фахівців, цей показник відноситься до категорії високого рівня людського розвитку.

Рейтинг ІЛР 2023/2024 рр. очолює Швейцарія (з коефіцієнтом 0,967), другу сходинку посідає Норвегія (0,966), а трійку замикає Ісландія (0,959). До ТОП-10 увійшли Гонконг (Китай) (0,956), Данія (0,952), Швеція (0,952), Німеччина (0,950), Ірландія (0,950), Сінгапур (0,949) та Австралія (0,946).

ІЛР – це складний показник, що базується на трьох основних характеристиках розвитку людини: довголітті та здоров'ї (вимірюється очікуваною тривалістю життя при народженні); можливості одержувати знання

(вимірюється середньою тривалістю навчання та очікуваною тривалістю навчання); здатності досягти гідного рівня життя, обмірюваної валовим національним доходом на душу населення.

Під час визначення ІЛР враховують також показники розвитку освіти: рівень освіченості населення, державні витрати на освіту. За рівнем освіченості населення Україна входить до числа лідируючих країн: за відсотком населення відповідної вікової категорії, яке охоплено вищою освітою (95,7 % – жінки, 93,5 % – чоловіки) країна займає лідируючу позицію поряд з такими розвиненими країнами як Німеччина (95,4 % – жінки, 95,9 % – чоловіки), Данія (95,1 % – жінки, 95,2 % – чоловіки), Швеція (92,4 % – жінки, 92,7 % – чоловіки), Нідерланди (89,8 % – жінки, 92,7 % – чоловіки), Франція (84,3 % – жінки, 88,3 % – чоловіки).

Індекс цифрової економіки та суспільства

Ще одним важливим зведеним індексом, який узагальнює відповідні показники з ефективності цифрових технологій в Європі й відстежує еволюцію держав-членів ЄС в галузі цифрової конкурентоспроможності³, є Індекс цифрової економіки та суспільства – Digital Economy and Society Index (далі – DESI).

DESI, який щорічно публікує Європейська комісія, вимірює прогрес держав-членів ЄС у досягненні цілей Програми цифрового десятиліття ЄС до 2030 року. Ключові елементи DESI відповідають цифровим цілям ЄС: безпечна та стійка цифрова інфраструктура, цифрові навички, цифровізація бізнесу та публічних послуг⁴.

DESI охоплює чотири основних компоненти та оцінюється за шкалою від 0 до 100, а загальний індекс DESI розраховують як середнє арифметичне з чотирьох компонентів (відповідно до методології ЄС⁵):

³ В Україні розраховуватимуть Індекс цифрової економіки та суспільства. Чому це важливо. URL: <https://forbes.ua/news/v-ukraini-rozrakhovuvatimut-indeks-tsifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-chomu-tse-vazhливо-07092023-15848#:~:text=Digital%20%20Economy%20and%20>

⁴ https://biz.ligazakon.net/news/222067_v-ukran-rozrakhovuvatimut-ndeks-tsifrovo-ekonomki-ta-suspilstva

⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

- *Людський капітал*: рівень цифрових навичок населення, а також інвестиції в цифрову освіту;
- *Підключення до інтернету*: поширеність використання інтернету для різних цілей, таких як навчання, робота і спілкування;
- *Інтеграція цифрових технологій*: використання цифрових технологій у бізнесі та публічних послугах;
- *Цифрові державні послуги*: доступність і якість цифрових державних послуг.

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 05 вересня 2023 року № 774-р затвердив перелік показників DESI в Україні, а також порядок збору та обміну даних щодо показників на основі Методології ЄС, що забезпечить передумови для відстеження прогресу в напрямі цифрової економіки, а також порівняння власного шляху із цифровими економіками ЄС.

Міністерством цифрової трансформації України було розроблено та затверджено розпорядженням від 25 жовтня 2024 року Методичні рекомендації щодо методології складення показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI)⁶.

Включення України до DESI допоможе реалізувати державний потенціал цифрової конкурентоспроможності, а також сприятиме інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС.

1.2 Місце України у міжнародних наукометричних базах даних

Найбільш визнаними у світі наукометричними базами даних (БД), за показниками яких можна досліджувати стан публікаційної діяльності у різних країнах світу та проводити міжнародні порівняння, вважаються Web of Science (далі – WoS) компанії Clarivate Analytics та Scopus видавництва Elsevier.

⁶ <https://thedigital.gov.ua/regulations/nakaz-pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-metodologiyi-skladennya-pokaznikiv-indeksu-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-desi>

БД WoS (за період 2015 – 2024 рр.) містить 34262863 публікації, з них 66,7 % (22849329 публікацій) – статті в наукових журналах (рис. 1.7) .

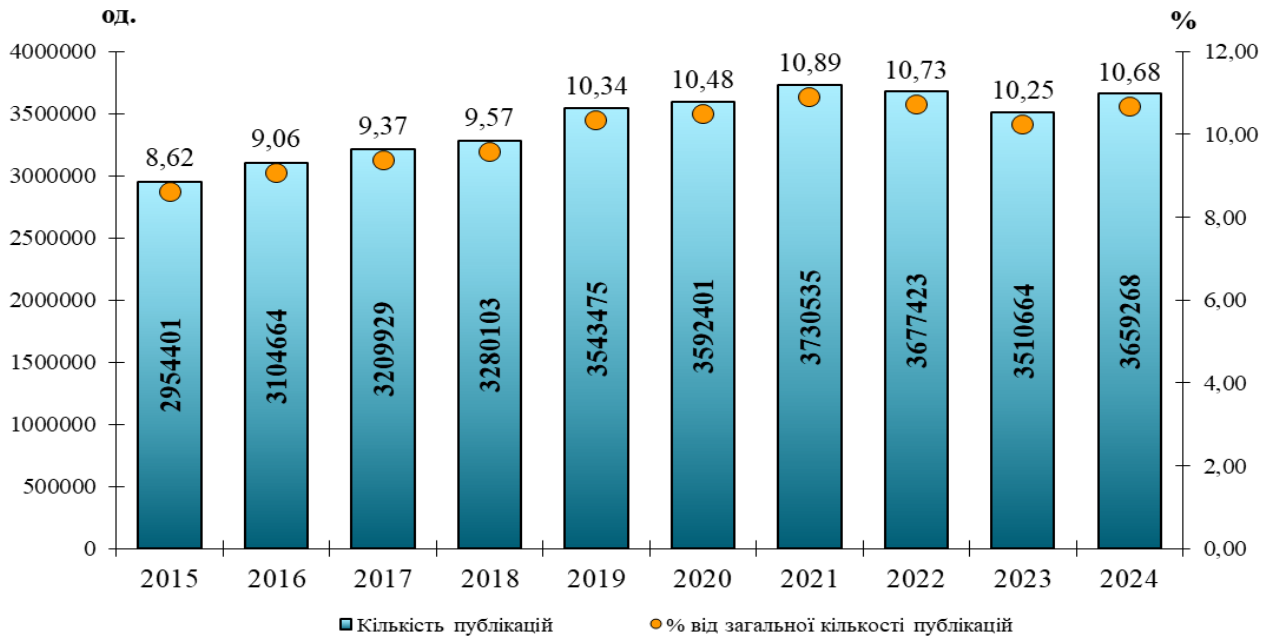

Рис. 1.7 Динаміка кількості публікацій у БД WoS за період 2015-2024 рр.

На першому місці серед 243 країн за кількістю публікацій БД WoS знаходяться США (7994305 публікацій). У п'ятірку лідерів також входять Китай, Велика Британія, Німеччина та Індія. Понад 1 млн публікацій мають Італія, Японія, Канада, Франція, Австралія, Іспанія (рис. 1.8).

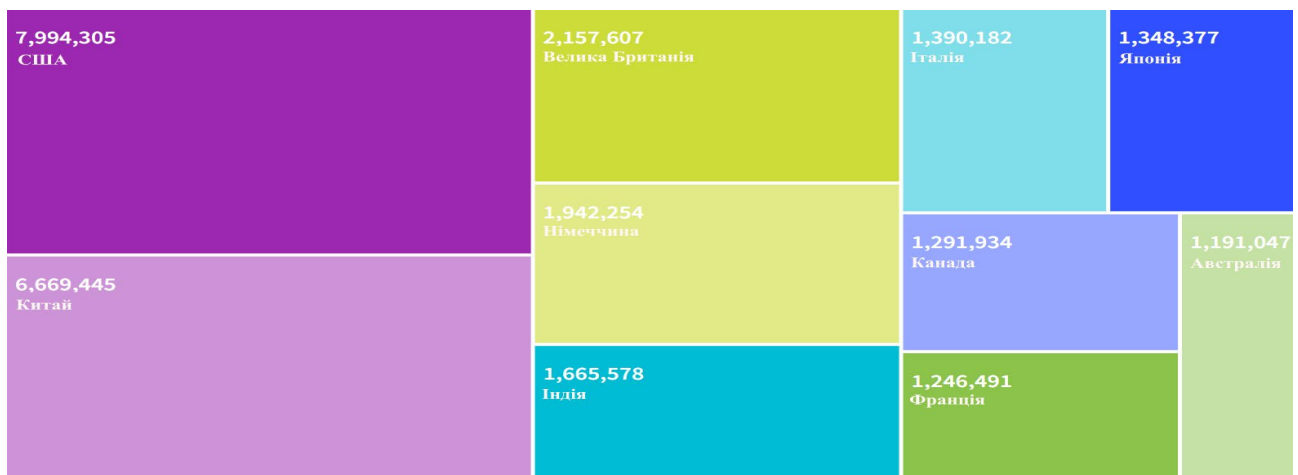

Рис. 1.8 Країни-лідери за кількістю публікацій у БД WoS за 2015-2024 рр.

Лідуючу позицію за результатами цитувань на одну публікацію (28,02) займає Швейцарія, яка посідає 17-те місце (561930 публікацій) за кількістю публікацій. Україна посідає 48 місце з результатом 135574 публікації (з них

105135 – статті в наукових журналах), на одну публікацію припадає 13,29 цитувань. З 2021 р. спостерігається поступове зменшення кількості українських публікацій у БД WoS, однак проти 2015 р., у 2024 р. кількість публікацій зросла на 19,2 % (рис. 1.9).

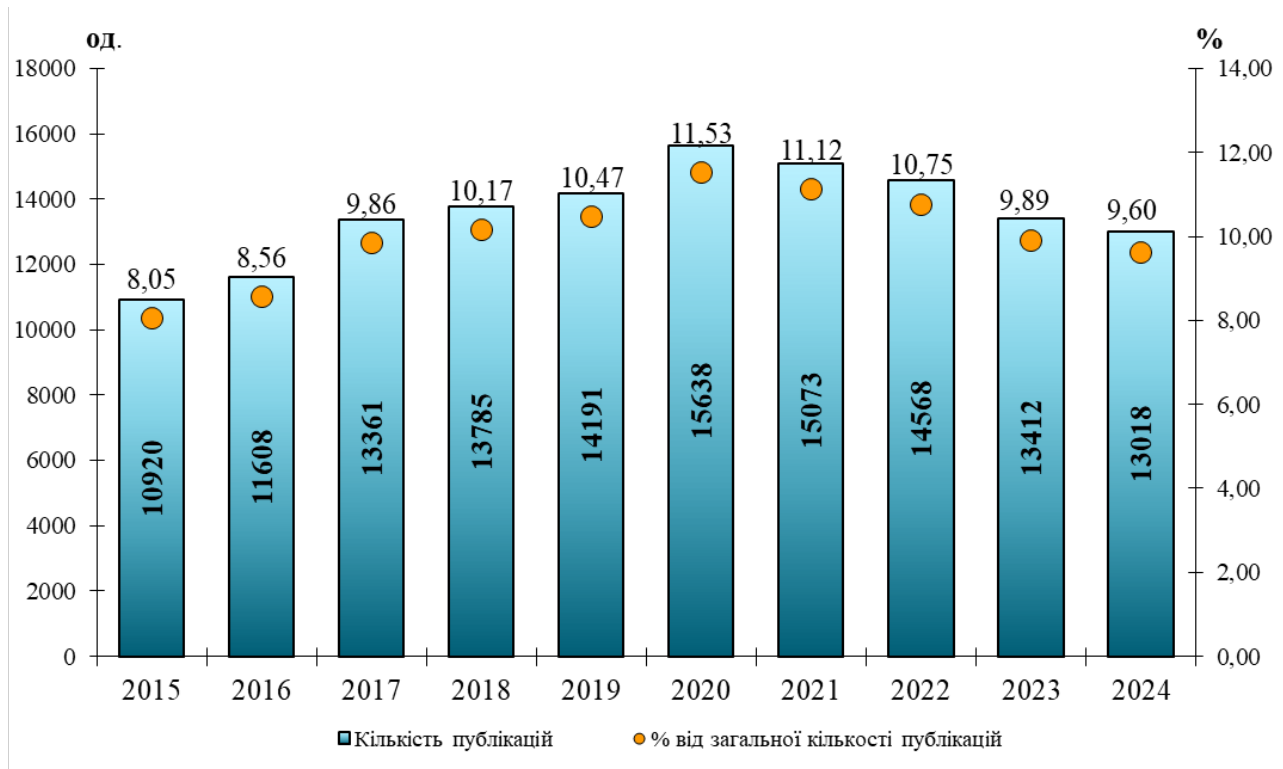

Рис. 1.9 Динаміка кількості українських публікацій у БД WoS за період 2015-2024 рр.

Найбільша частка публікацій у світі припадає на такий напрям наукових досліджень як "Техніка" – 13,2 % загальної кількості публікацій за період 2015-2024 рр. З відривом понад 1,8 млн публікацій друге місце посідає "Хімія" – 7,9 %. Трійку лідерів замикає напрям наукових досліджень "Інформатика" – 6,7 %.

Публікаційна активність в Україні відповідає світовим тенденціям, зокрема за шістьма напрямками досліджень з Топ-10, а саме: "Фізика" – 15,7 % загальної кількості українських публікацій за період 2015-2024 рр., "Техніка" – 12,1 %, "Матеріалознавство" – 10,1 %, "Хімія" – 8,2 %, "Наука і технологія" – 6,5 % та "Інформатика" – 6,1 % (рис. 1.10).

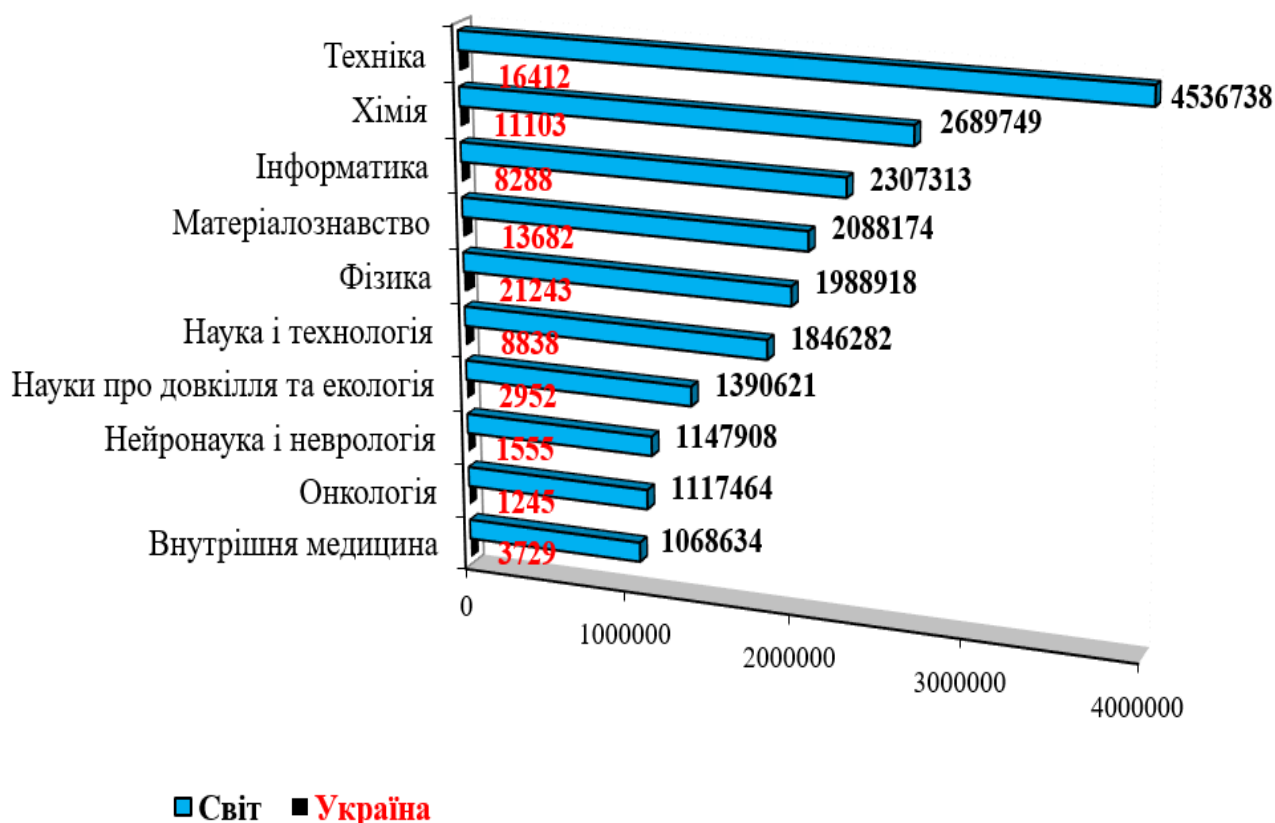

Рис. 1.10 Публікаційна активність за напрямками досліджень БД WoS у 2015-2024 рр., од.

Аналогічна тенденція щодо публікаційної активності за період 2015 – 2024 рр. спостерігається і за результатами аналізу БД Scopus, яка містить 37177396 публікацій, з них 66,7 % – статті. За цей період кількість публікацій зросла в 1,5 рази (у 2015 р. – 3018265 публікацій, у 2024 р. – 4448845 публікацій).

Лідером за кількістю публікацій у період 2015 – 2025 рр. за даними БД Scopus є Китай (7985285 публікацій). У п'ятірку лідерів також входять США, Велика Британія, Індія та Німеччина. Понад 1 млн публікацій мають Італія, Японія, Франція, Канада, Австралія, Іспанія.

Україна посідає 41 місце (188665 публікацій, з них 70,9 % – статті). Кількість українських публікацій у 2024 р. збільшилася проти 2015 р. більше ніж удвічі (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

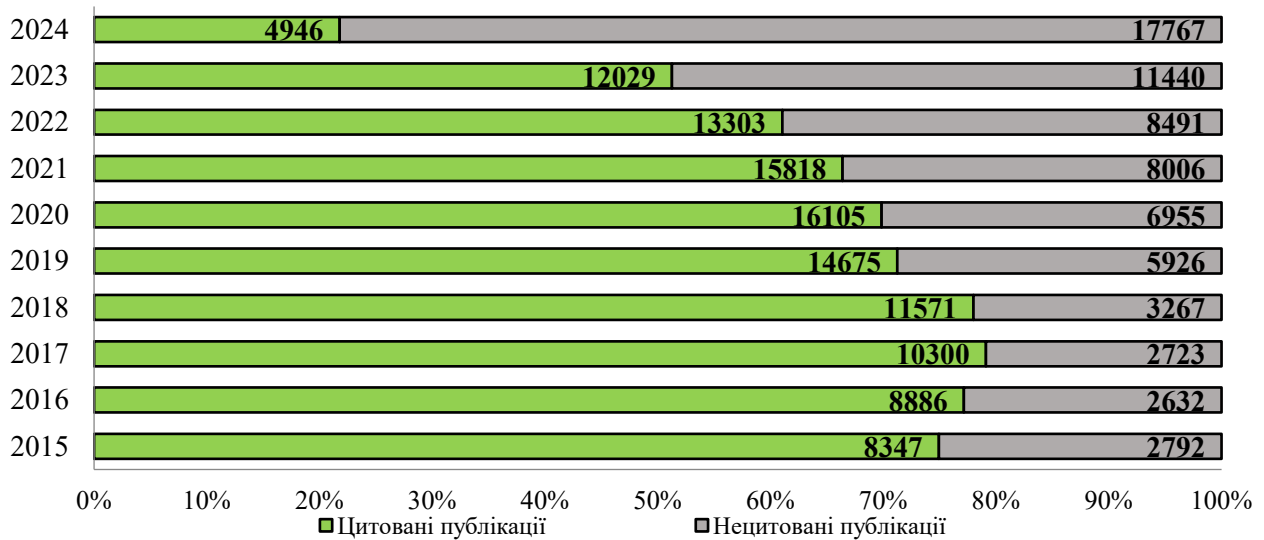
Показники публікаційної активності деяких країн світу за даними БД Scopus

Країна	Рейтинг країн за кількістю публікацій			Кількість публікацій, од.		
	2024 р.	2015 р.	за період 2015–2024 рр.	2024 р.	2015 р.	за період 2015–2024 рр.
Велика Британія	4	3	3	254820	214414	2405534
Нідерланди	17	15	15	76466	61477	702393
Польща	20	18	18	63238	45055	568627
Швейцарія	21	16	19	59396	47388	547281
Швеція	23	20	20	52148	41946	478186
Сінгапур	35	30	36	31830	21734	260476
Україна	42	46	41	23789	11177	188665
Ірландія	44	40	42	22572	14098	188282
В'єтнам	45	58	51	22547	4572	137001
Хорватія	61	52	59	10583	6964	90451
Литва	74	61	69	6139	3682	49674
Естонія	78	63	73	4706	3138	41179
Латвія	86	74	79	3444	2091	28980
Грузія	88	88	88	2720	1361	21929
Молдова	123	117	118	834	413	6529

Джерело: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic>

Показник цитування використовують для оцінювання наукового впливу публікацій дослідника чи країни в цілому. Він свідчить про актуальність і важливість проведених досліджень та про визнання їх результатів науковим співтовариством.

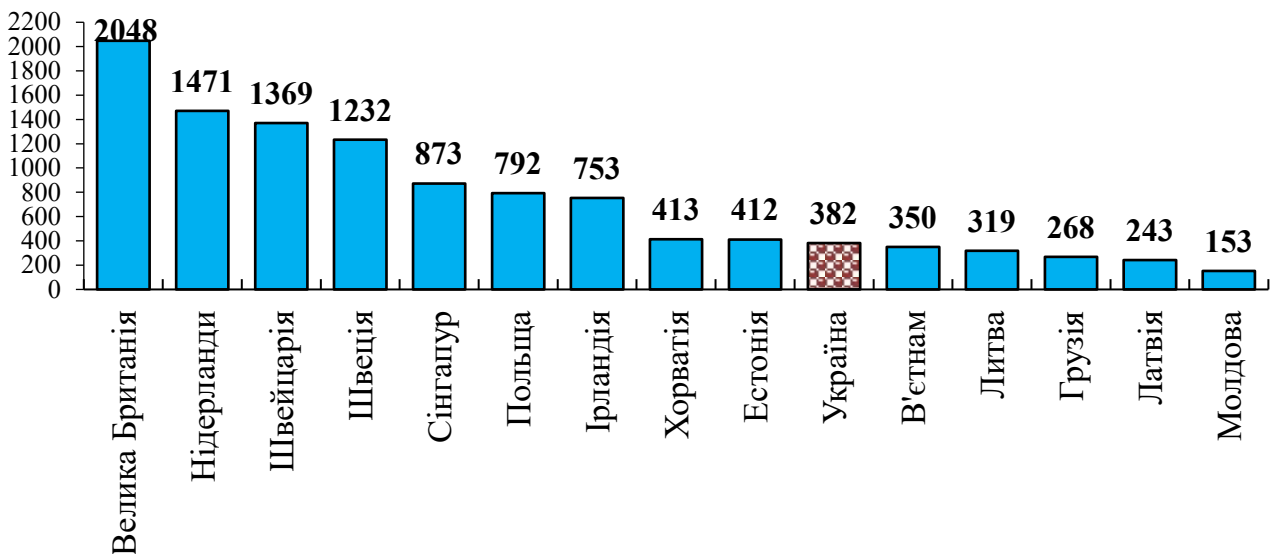
Аналіз показника цитування українських публікацій (за всіма напрямками досліджень) у відсотковому співвідношенні (за даними БД Scopus, аналітично обробленими порталом SCImago Journal & Country Rank) свідчить про тенденцію до підвищення рівня цитування робіт українських учених з 20-22 % за рік видання публікацій до 70-75 % за 10-річний період цитування зазначених публікацій (рис. 1.11).

Джерело: <http://www.scimagojr.com/countrysearch>

Рис. 1.11 Динаміка рівня цитування українських публікацій, од.

За індексом Хірша (H index), Україна значно відстає від розвинених країн світу (рис. 1.12).

Джерело: <http://www.scimagojr.com/countryrank.php>

Рис. 1.12 Індекс Хірша деяких країн світу та України у 2024 р.

Частка публікацій у співавторстві із зарубіжними вченими характеризує відкритість науки тієї чи іншої країни, мобільність вчених, їх міжнародні наукові зв'язки. Зростання кількості таких публікацій обумовлено, насамперед, активними інтеграційними процесами, що відбуваються у науці в епоху глобалізації. Як свідчить аналіз даних БД Scopus, у 2024 р. частка спільних

публікацій українських учених із зарубіжними партнерами зменшилась на 0,46 в. п. проти 2015 р. (табл. 1.3).

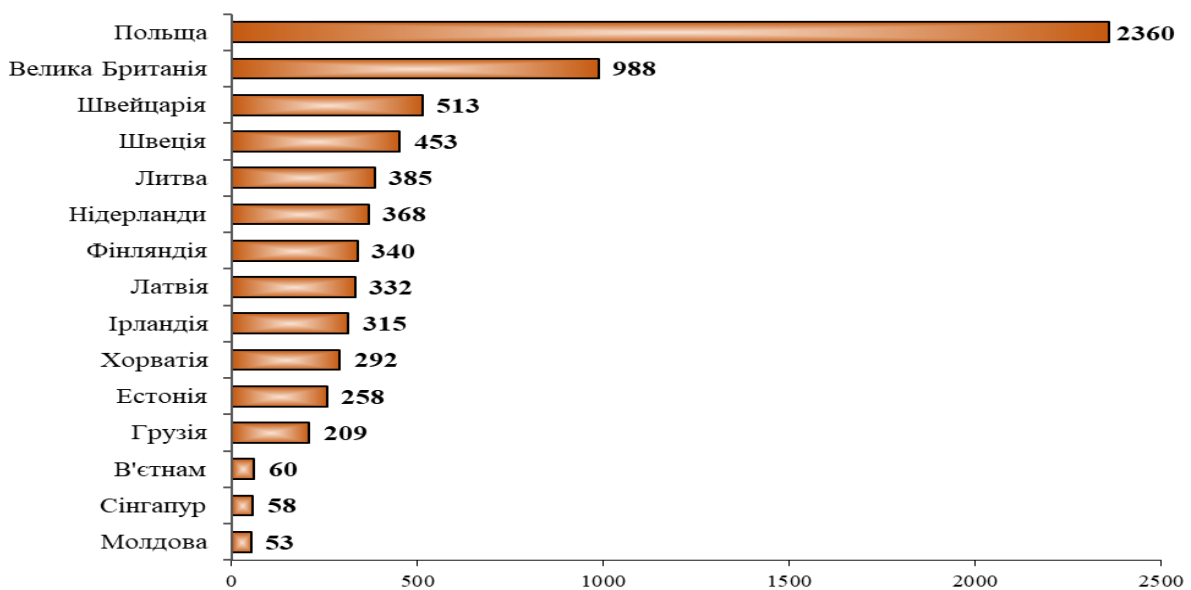
Таблиця 1.3

Динаміка частки міжнародних публікацій у деяких країнах світу
(% публікацій з авторами більш ніж однієї країни)

Рік	Велика Британія	Нідерланди	Сінгапур	Польща	В'єтнам	Естонія	Україна
2015	48,27	56,69	59,26	29,43	68,78	54,25	36,03
2016	48,51	58,21	59,59	29,92	64,27	58,14	37,19
2017	50,02	59,21	61,54	31,31	67,71	58,25	35,85
2018	52,38	61,20	64,46	32,02	65,85	63,64	35,16
2019	54,99	62,33	66,70	32,39	65,28	65,03	30,23
2020	57,75	63,95	67,72	34,69	63,48	66,04	29,48
2021	59,44	64,34	67,61	36,24	59,56	68,29	29,64
2022	60,45	65,03	69,47	39,41	55,34	68,15	31,95
2023	60,72	64,60	71,83	40,85	49,90	68,48	33,19
2024	62,33	65,88	74,53	43,91	46,36	69,96	35,57

Джерело: <http://www.scimagojr.com/countryrank.php>

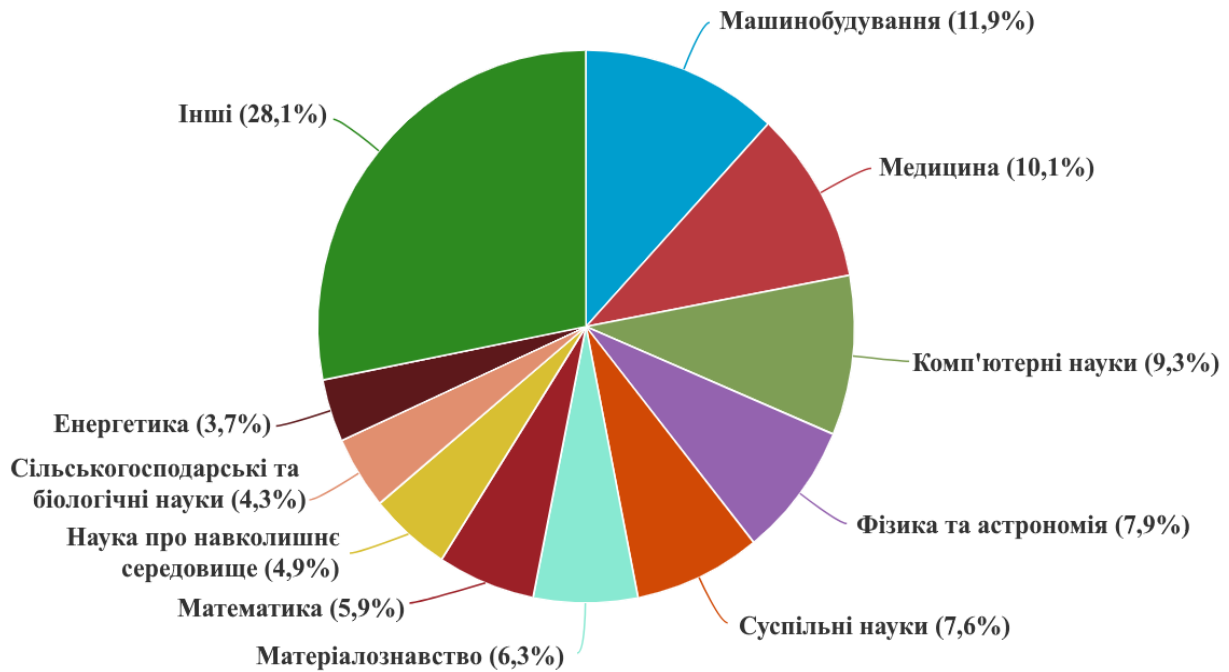
Найбільше публікацій українські вчені мали з колегами із таких країн, як Польща, Велика Британія, Швейцарія (рис. 1.13).

Джерело: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic>

Рис. 1.13 Кількість статей вітчизняних науковців, опублікованих у міжнародному співавторстві у 2024 р., од.

Найбільш плідною міжнародна співпраця українських авторів була за такими напрямками, як "Машинобудування", "Медицина", "Комп'ютерні науки", "Фізика та астрономія" та "Суспільні науки" (рис. 1.14).

Джерело: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic>

Рис. 1.14 Міжнародна співпраця українських авторів за напрямками наукових досліджень у 2024 р., % загальної кількості спільних публікацій

2 СТАН КАДРОВОГО ТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

2.1 Наукові кадри

За даними Державної служби статистики України, у 2024 р. ДіР в Україні здійснювали 616 організацій, більшість з яких, як і в минулі роки, відносяться до державного сектору діяльності (55,8 % загальної кількості організацій за усіма секторами). Проти 2023 р. зросла кількість організацій сектору вищої освіти (на 8,4 %) і державного сектору (на 4,6 %) та відбулося значне збільшення рівня організаційного забезпечення підприємницького сектору⁷ (на 44,4 %) (рис. 2.1).

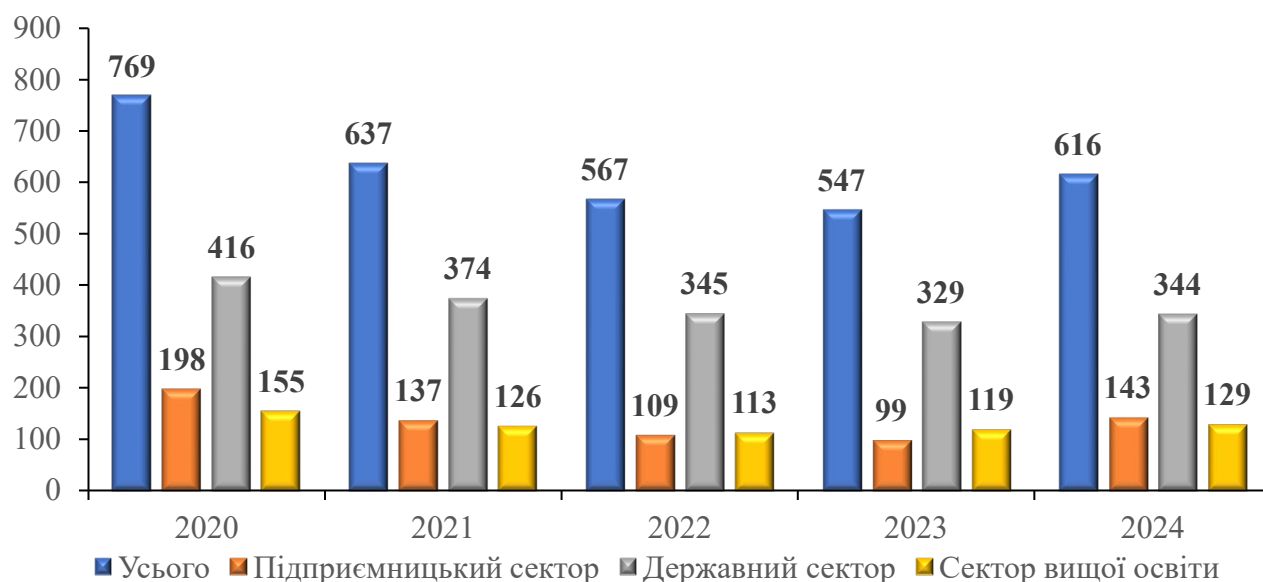

Рис. 2.1 Динаміка кількості організацій, які здійснювали ДіР, за секторами діяльності, од.

Чисельність наукових кадрів – один з найважливіших показників, що характеризує не тільки розвиток наукової сфери країни, але й усієї економіки

⁷ Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо здійснення наукових досліджень і розробок (затверджено наказом Держстату від 12.07.2021 р. №187):

Підприємницький сектор – сукупність організацій (державних нефінансових корпорацій, приватних нефінансових корпорацій, нефінансових корпорацій під іноземним контролем), орієнтованих на отримання прибутку.

Державний сектор – сукупність некомерційних організацій (державних нефінансових корпорацій, центральних органів державного управління, регіональних та місцевих органів державного управління), діяльність яких спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без одержання прибутку для його подальшого розподілу між учасниками сектору.

країни в цілому. Наукові кадри визначають так званий "людський фактор" у системі організації науки. Рівень їх професійної кваліфікації та творчої активності відноситься до категорії основних індикаторів стану науки та інтелектуального потенціалу суспільства.

У 2024 р. загальна кількість працівників, задіяних у виконанні ДіР, порівняно з 2023 р. збільшилась на 8,9 % і становила 63,8 тис. працівників, з яких 66,9 % – дослідники, що на 10,1 % більше проти 2023 р. (рис. 2.2).

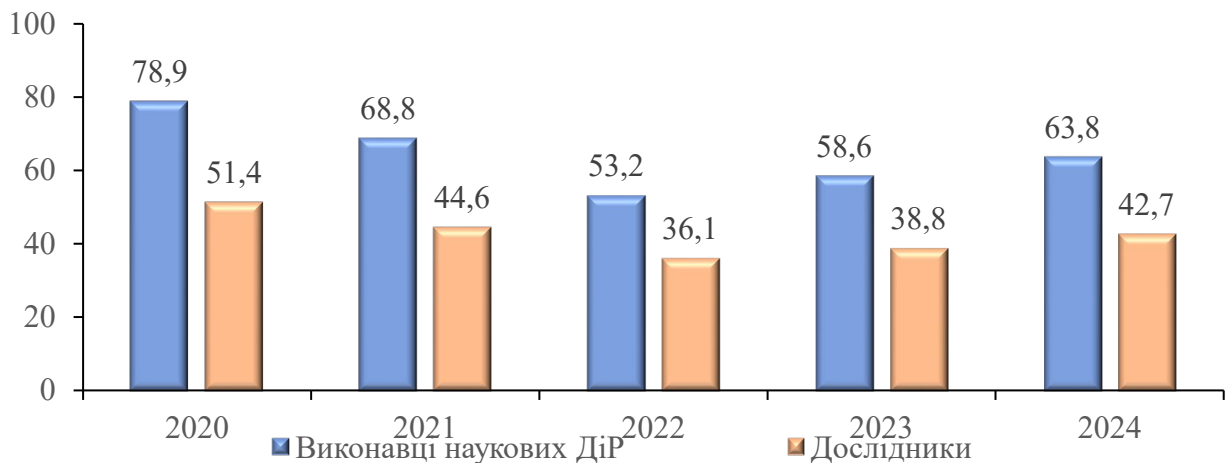

Рис. 2.2 Динаміка чисельності працівників наукових організацій України, тис. осіб

У загальній кількості дослідників частка докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук становила 37,1 % та 14,8 % відповідно.

Частка жінок серед усіх виконавців ДіР становила 45,8 %, а у загальній кількості дослідників – 43,0 %, з яких 11,3 % мали науковий ступінь доктора наук (32,7 % від загальної кількості докторів наук) і 40,0 % – доктора філософії (кандидата наук) (46,4 % від загальної кількості докторів філософії) (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Кількість працівників, задіяних у виконанні ДіР, за категоріями персоналу у 2024 р.

Категорії персоналу	Кількість працівників, осіб	% загальної кількості	Працівники – жінки		
			Кількість працівників, осіб	% загальної кількості працівників – жінок	% загальної кількості працівників
Працівники, задіяні у виконанні ДіР, усього	63847	100,0	29236	100,0	45,8

Категорії персоналу	Кількість працівників, осіб	% загальної кількості	Працівники – жінки		
			Кількість працівників, осіб	% загальної кількості працівників – жінок	% загальної кількості працівників
у т.ч. дослідники, з них	42670	66,8	18354	62,8	43,0
доктори наук	6318	14,8	2068	11,3	32,7
доктори філософії (кандидати наук)	15839	37,1	7348	40,0	46,4
техніки	5148	8,1	2949	10,1	57,3
допоміжний персонал	16029	25,1	7933	27,1	49,5

Найбільша кількість працівників, задіяних у виконанні ДіР, припадає на такі галузі наук як "Інженерія та технології" (43,3 % загальної кількості виконавців, з яких дослідники становлять 56,1 % або 15502 особи) та "Природничі науки" (29,8 % загальної кількості виконавців, з яких 74,6 % або 14196 осіб – дослідники) (рис. 2.3).

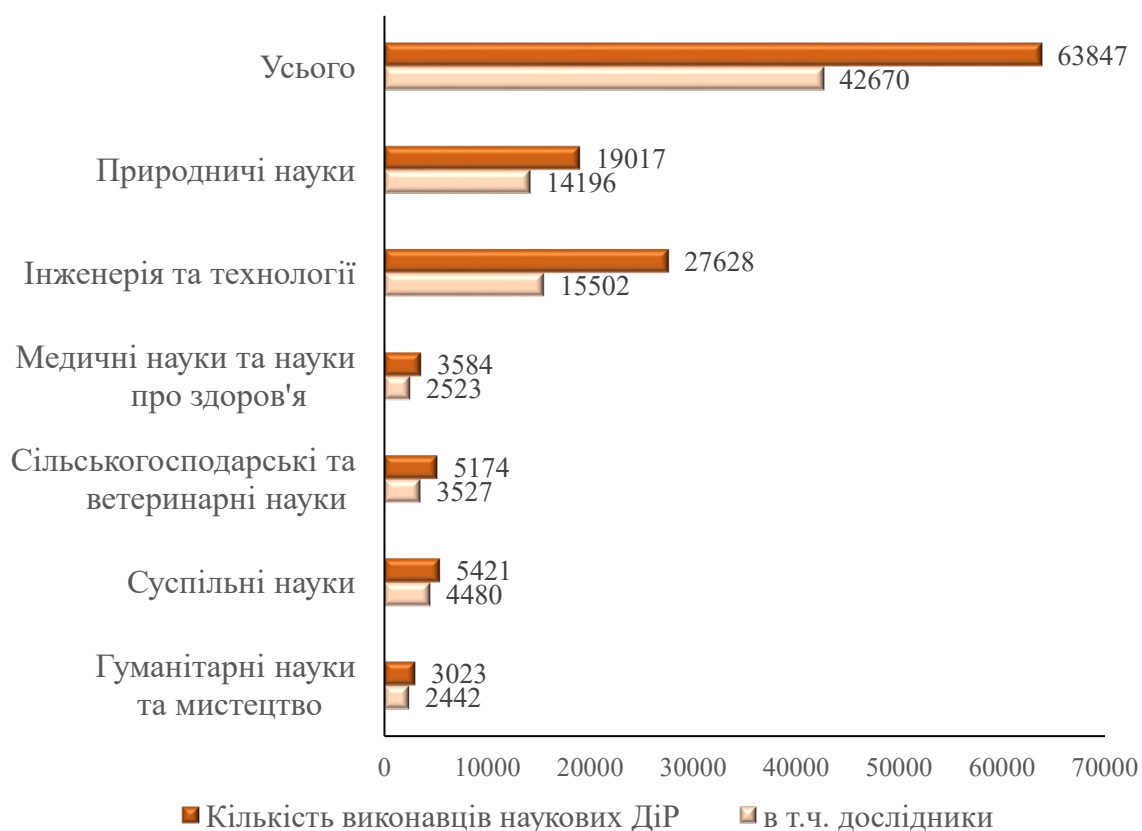

Рис. 2.3 Розподіл працівників, задіяних у виконанні ДіР, за галузями наук у 2024 р., осіб

Більше половини (65,1 %) загальної кількості докторів наук та докторів філософії (кандидатів наук), задіяних у виконанні ДіР, працювали в організаціях державного сектору, 30,6 % – у секторі вищої освіти і тільки 4,3 % – в організаціях підприємницького сектору.

У 2024 р. найбільш чисельною серед українських дослідників була вікова група віком 65 років і старше (22,5 % загальної кількості дослідників). Слід зазначити, що великі частки дослідників відповідають також віковим групам від 45 до 54 років (20,9 % в загальній кількості дослідників) та від 55 до 64 років (16,7 %). Частка дослідників віком до 44 років становила у 2024 р. 39,9 %, що свідчить про необхідність вирішення проблеми омолодження кадрів (рис. 2.4).

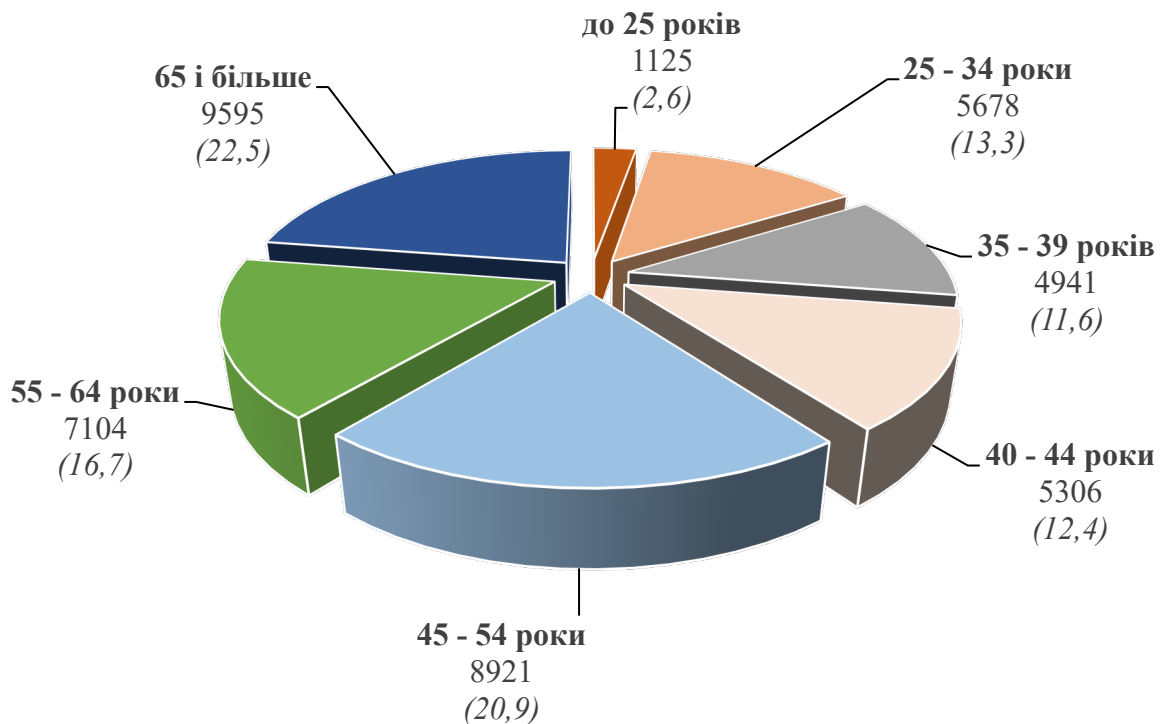

Рис. 2.4 Вікова структура дослідницького потенціалу України у 2024 р., осіб, (%)

У 2024 р. 43,0 % загальної кількості дослідників становили жінки, що працюють в усіх секторах наукової діяльності. Найбільша кількість дослідників працювала в державному секторі – близько 54,2 % від загальної кількості дослідників, з яких 46,5 % становили дослідники-жінки (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Дослідники в Україні за віком і секторами діяльності у 2024 р., осіб

Показник	Загальна кількість дослідників	У тому числі за віком						
		до 25 років	25-34	35-39	40-44	45-54	55-64	65 і більше
Державний сектор,	23134	221	2059	2223	2598	4800	4350	6883
у т.ч. жінки, %	46,5	41,2	43,7	50,4	50,8	51,6	53,5	36,7
Підприємницький сектор,	10488	714	2177	1462	1309	1911	1437	1478
у т.ч. жінки, %	34,6	26,8	30,4	32,0	38,7	34,9	48,2	29,8
Сектор вищої освіти,	9048	190	1442	1256	1399	2210	1317	1234
у т.ч. жінки, %	43,9	30,0	40,4	48,3	48,2	49,9	47,6	25,8
Разом,	42670	1125	5678	4941	5306	8921	7104	9595
у т.ч. жінки, %	43,0	30,1	38,7	44,4	47,2	47,6	51,3	34,2

Найбільші частки жінок серед дослідників мали місце в галузях "Гуманітарні науки та мистецтво" (62,4 % загальної кількості дослідників цієї галузі), "Медичні науки та науки про здоров'я" (61,8 %) і "Суспільні науки" (59,8 %). Найменша частка жінок-дослідників (31,2 %) – в галузі "Інженерія та технології" (рис. 2.5).

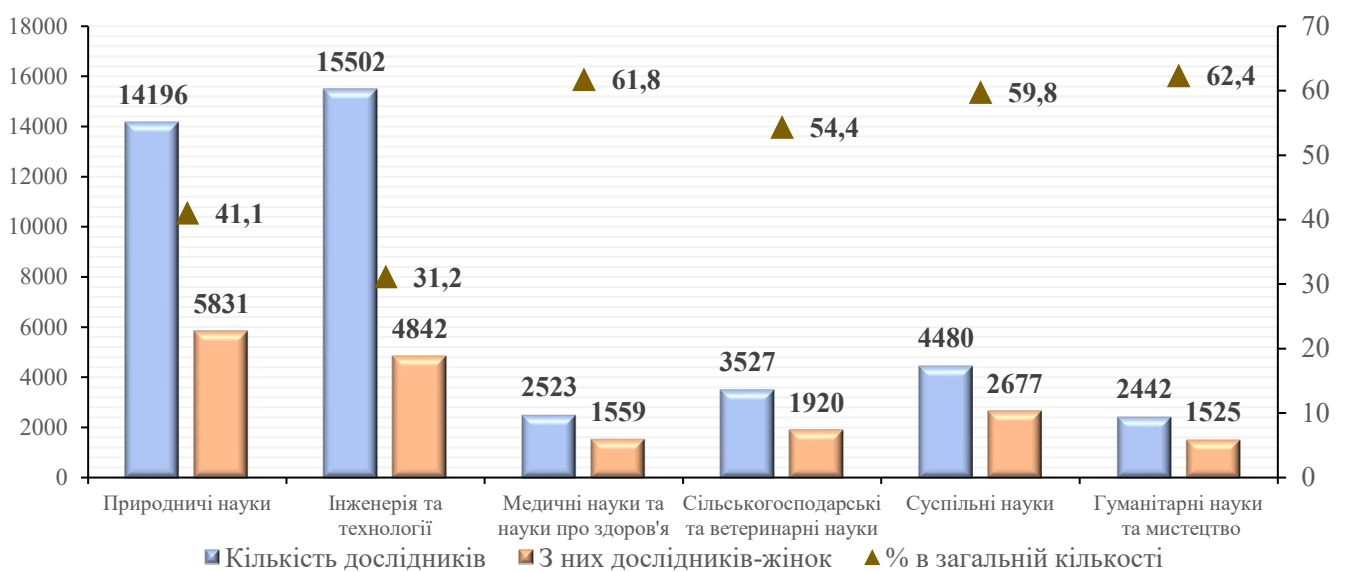
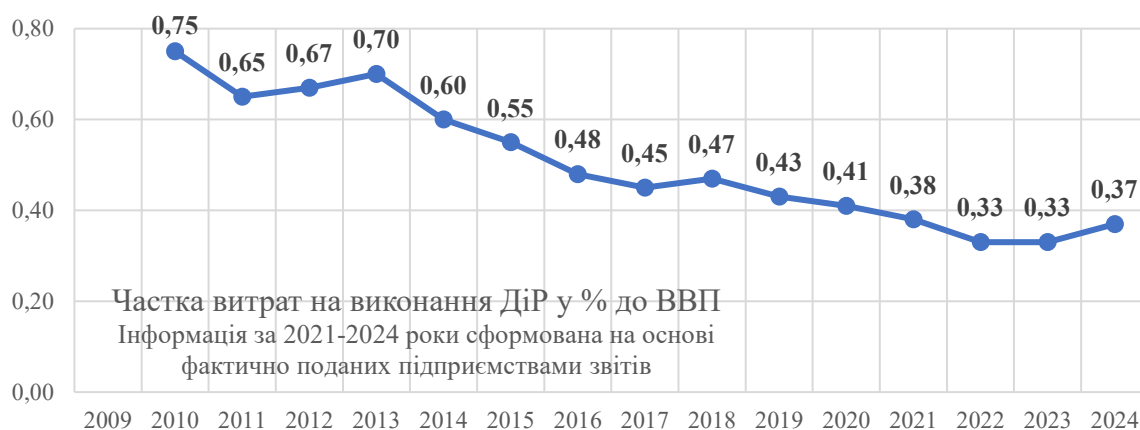

Рис. 2.5 Розподіл дослідників за галузями наук у 2024 р., осіб

Отже, починаючи з 2023 р. відбувається збільшення як кількості працівників задіяних у виконанні ДіР, так і дослідників: у 2023 р. порівняно з 2022 р. – на 10,2 % та 7,5 % відповідно, у 2024 р. порівняно з 2023 р. – на 8,9 % та 10,1 % відповідно. Також проти 2023 р. зросла кількість організацій, які здійснювали ДіР (на 12,6 %), особливо у підприємницькому секторі (на 44,4%).

2.2 Тенденції фінансування ДіР за рахунок усіх джерел

Витрати на науково-технічну діяльність у % до ВВП (наукоємність ВВП), за даними Держстату, мають спадаючу динаміку протягом останніх 11 років: найменше значення цього показника спостерігаємо у 2022-2023 роках (0,33 %) та не значне підвищення (до 0,37 %) – у 2024 р. (рис. 2.6).

Джерело: Побудовано за даними Держстату щодо обсягів витрат на ДіР та ВВП – <http://www.ukrstat>

Рис. 2.6 Динаміка наукоємності ВВП в Україні, %

Частка обсягу витрат на ДіР у ВВП у країнах ЄС–27 (за даними 2023 р.) у середньому становила 2,13 %. Більшою за середню вона була у Швеції – 3,60 %, Бельгії – 3,32 %, Австрії – 3,29 %, Німеччині – 3,11 %, Фінляндії – 3,09 %, Данії – 2,99 %, Франції – 2,19 %; меншою – в Естонії, Польщі, Литві, Румунії, Латвії, Болгарії, Кіпрі, Мальті та Румунії (від 0,52 % до 1,84 %)⁸. Найбільші значення цього показника мають Ізраїль (6,35 %) та Південна Корея (4,96 %) та більше 3 % – Китай (3,98 %), США (3,45 %) та Японія (3,44 %)⁹.

⁸ Eurostat.. Gross domestic expenditure on R&D (GERD) % of GDP // <https://ec.europa.eu/eurostat/web/science-technology-innovation/visualisations>

⁹ OECD. Gross domestic spending on R&D // <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

Отже, вітчизняна наукоємність ВВП майже ушестеро менше середнього значення цього показника за країнами ЄС, не кажучи вже про провідні країни з наукоємністю 3 % і більше. Тобто, як і у минулі роки, конкурувати Україна може лише з країнами, що не є постачальниками нових технологій чи продукції з високим ступенем доданої вартості.

За період 2021-2024 рр. відбулися такі зміни у розподілі витрат на ДіР за джерелами фінансування: зменшення у 2022 р. витрат на ДіР порівняно з попереднім роком (на 18,4 %) внаслідок руйнування, закриття або релокації багатьох підприємств зі східних регіонів України та зростання навантаження на державний бюджет – до 64,2% від обсягу витрат на ДіР у 2022 р, але у 2023–2024 рр. відбулося суттєве зростання обсягу видатків на ДіР – на 24,7 % та 32,7 % проти 2022 –2023 рр. відповідно.

Завдяки зростанню підтримки української науки міжнародними організаціями у 2023–2024 рр. після певної невизначеності на початку повномасштабної війни частка іноземних джерел фінансування зросла проти 10,8 % у 2022 р. до 16,4 % у 2023 р. та 15,9 % у 2024 р. від обсягу ДіР у 2023 – 2024 рр. відповідно, хоча ще не досягла рівня довоєнних років (табл. 2.3).

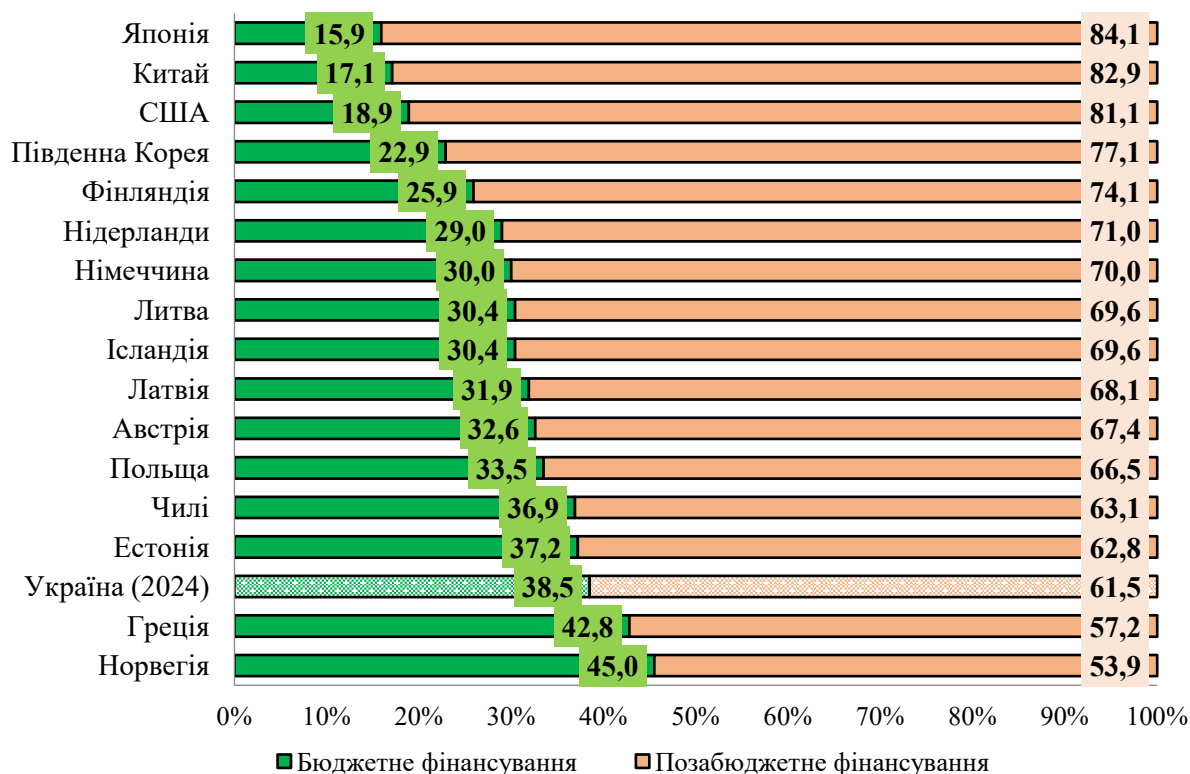
Таблиця 2.3

Витрати на ДіР за джерелами фінансування за 2021-2024 рр.

Рік	Витрати на наукові ДіР, усього млн грн	У тому числі за рахунок коштів (у %):							
		власних коштів	організацій держ. сектору	у т.ч. коштів держ. бюджету	підприємницького сектору	організацій сектору вищої освіти	приватних некомерційних організацій	іноземних джерел	інших джерел
2021	20973,8	19,2	46,3	41,1	13,9	0,1	0,0	19,7	0,7
2022	17117,8	9,8	66,6	64,2	11,8	-	-	10,8	0,7
2023	21348,1	27,8	43,1	37,5	11,5	0,1	0,0	16,4	1,0
2024	28328,2	30,6	40,8	38,5	11,6	0,1	0	15,9	1,0

Джерело: Держстат України <http://www.ukrstat>

Частка державного бюджету України на ДіР у 2023–2024 рр. значно зменшилася проти 2022 р.. але не досягла рівня, характерного для більшості розвинених країн світу – менше 30 % (рис. 2.7).

Джерело. OECD, Main Science and Technology Indicators (MSTI) Database, March 2025, <https://oe.cd/msti>
Україна (2024) - за даними Держстату

Рис. 2.7 Співвідношення часток бюджетного і позабюджетного фінансування ДіР у країнах світу та Україні, %

Аналіз витрат на виконання ДіР за видами робіт за 2011-2024 рр. (рис. 2.8) свідчить, що частка витрат на прикладні наукові дослідження у загальному обсязі витрат поступово зростає (з 19,6 % у 2010 р. до 29,7 % у 2023 р. та до 31,8 % у 2024 р.), частка витрат на науково-технічні розробки повільно зменшується (з 53,6% у 2010 р. до 49,5% у 2023 р. та до 47,6 % у 2024 р.).

Частка витрат на фундаментальні наукові дослідження залишалася на початку 2010-х років на стабільно високому рівні (26-27% від обсягу загальних витрат на ДіР), дещо скоротилася у 2019 р. до 19,3 % та повернулася до рівня 24,6 % у передвоєнному 2021 р. У 2023–2024 рр. значення цього показника становило 20,7 % та 20,6 % відповідно, на що вплинуло значне руйнування майна наукових інститутів академій наук України та скорочення складу штатних працівників. Зокрема, у звіті ЮНЕСКО "Аналіз шкоди українській науці від війни та її наслідки" зазначається, що 12 % українських науковців і викладачів

вишів були змушені емігрувати або переселитися всередину країни, а близько 30% усіх українських науковців змушені працювати дистанційно ¹⁰.

Джерело: Держстат України <http://www.ukrstat>

Рис. 2.8 Розподіл загальних витрат на ДіР за видами робіт у 2010-2024 рр.

Найбільшу частку коштів на ДіР (59,9%) у 2024 р. витратив підприємницький сектор серед усіх секторів діяльності, головним чином кошти йшли на інженерну діяльність та розвиток технологій (84,8 % загального обсягу витрат на ДіР за галуззю наук "Інженерія та технології") у відповідь на потреби технологічного забезпечення та оновлення збройних сил, а також відновлення зруйнованої інфраструктури (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Витрати на ДіР за галузями наук і секторами діяльності у 2024 р.

Галузі наук	Усього витрат		Витрати за секторами діяльності у розрізі галузей наук, млн грн			Структура витрат за галузями наук у розрізі секторів діяльності, %		
	млн грн	склад за галузям наук, %	Підприємницький сектор	Державний сектор	Сектор вищої освіти	Підприємницький сектор	Державний сектор	Сектор вищої освіти
Витрати на ДіР - усього	28328,2	100,0	16977,0	9448,8	1902,3	59,9	33,4	6,7
Природничі науки	9624,3	34,0	4268,6	4871,7	484,0	44,4	50,6	5,0
Інженерія та технології	14504,0	51,2	12300,7	1496,7	706,7	84,8	10,3	4,9

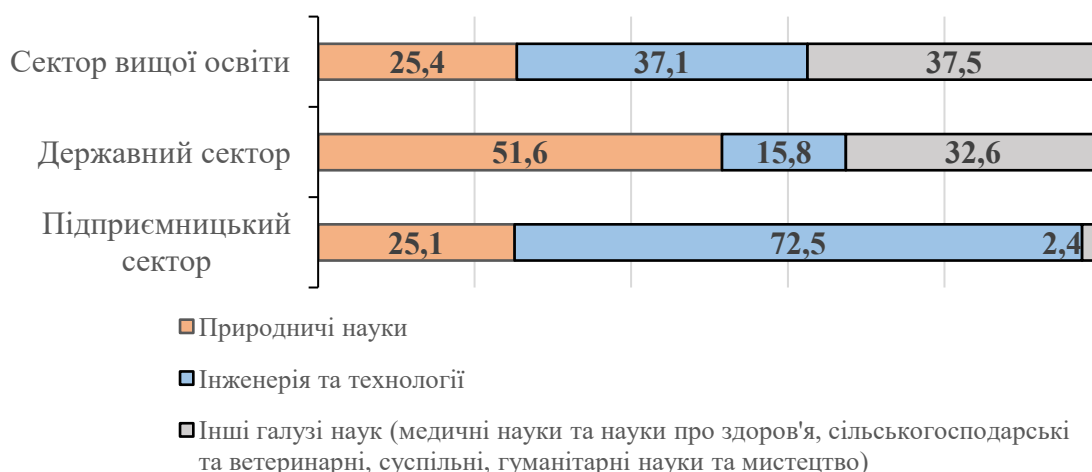
¹⁰ Analysis of war damage to Ukrainian science sector and its consequences. UNESCO 2024. – Url: <https://www.unesco.org/en/open-access/cc-nc-sa>

Галузі наук	Усього витрат		Витрати за секторами діяльності у розрізі галузей наук, млн грн			Структура витрат за галузями наук у розрізі секторів діяльності, %		
	млн грн	склад за галузями наук, %	Підприємницький сектор	Державний сектор	Сектор вищої освіти	Підприємницький сектор	Державний сектор	Сектор вищої освіти
Медичні науки та науки про здоров'я	1085,2	3,8	к	603,5	к	к	55,6	к
Сільськогосподарські та ветеринарні науки	1297,0	4,6	к	1083,2	к	к	83,5	к
Суспільні науки	1203,3	4,2	к	865,4	к	к	71,9	к
Гуманітарні науки та мистецтво	614,4	2,2	к	528,3	к	к	86,0	к

к - дані не оприлюднені

Джерело: Держстат України <http://www.ukrstat>

Аналіз видатків за секторами діяльності у розрізі галузей наук у 2024 р. свідчить, що якщо у підприємницькому секторі надають перевагу ДіР у галузі "Інженерія та технології", частка якої у загальному обсязі видатків на ДіР цих секторів становить 72,5 %, то у державному секторі перше місце за обсягом видатків належить природничим наукам (51,6 %). У секторі вищої освіти на природничі науки спрямовано найменшу частку видатків (25,4 %), на другому місці – "Інженерія та технології" (37,1 %) і така ж частка видатків припадає на усі інші галузі наук (рис. 2.9).

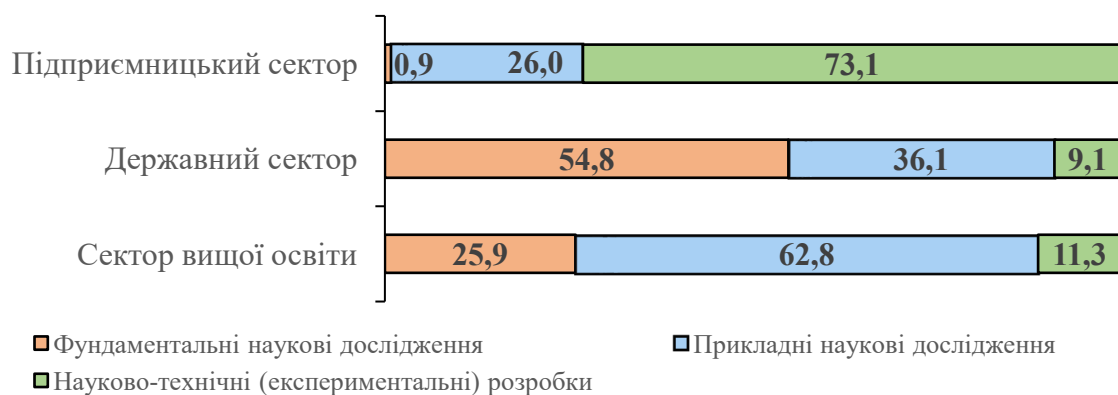

Джерело: Держстат України <http://www.ukrstat>

Рис. 2.9 Розподіл витрат на виконання ДіР за секторами діяльності у розрізі галузей наук у 2024 р., %

Розподіл видатків на ДіР за секторами діяльності у розрізі видів ДіР у 2024 р. свідчить, що у державному секторі переважають фундаментальні наукові дослідження (54,8 % загального обсягу видатків на ДіР сектору), у секторі вищої

освіти – прикладні наукові дослідження (62,8 %), а у підприємницькому секторі найбільшу частку видатків (73,1 %) спрямовано на науково-технічні (експериментальні) розробки (рис. 2.10).

Джерело: Держстат України <http://www.ukrstat>

Рис. 2.10 Розподіл витрат на виконання ДіР за секторами діяльності у розрізі видів робіт у 2024 р., %

2.3 Бюджетне фінансування наукової сфери України

Бюджетне фінансування залишається одним із головних фінансових інструментів науково-технічної політики економічно розвинених країн, основною формою прямої державної підтримки науково-технологічного розвитку.

Загальні видатки державного бюджету України у 2024 р., спрямовані на фінансування наукової сфери за 41 бюджетною програмою 20 головними розпорядниками, становили 13324,36 млн грн, з них із загального фонду – 10094,74 млн грн (75,76 % від профінансованого обсягу), із спеціального фонду – 3229,62 млн грн (24,24 %).

Аналіз розподілу загального обсягу фінансування наукової сфери за головними розпорядниками свідчить, що найбільші обсяги видатків мали сім головних розпорядників, на яких припадає 95,73 % загального обсягу фінансування (13324,36 млн грн) (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Бюджетне фінансування наукової сфери у розрізі головних розпорядників

Найменування головного розпорядника	Обсяг видатків державного бюджету на наукову сферу		у тому числі, млн грн	
	Усього, млн грн	% у загальному обсязі видатків	Загальний фонд	Спеціальний фонд
НАН	7028,90	52,75	5628,58	1400,32
МОН	2641,65	19,83	2191,26	450,39
НААН	1703,80	12,79	710,00	993,80
НАМН	597,63	4,48	535,76	61,87
Мінагрополітики	368,88	2,77	186,19	182,69
НАПН	272,60	2,05	256,14	16,46
МОЗ	140,93	1,06	59,35	81,58
Інші	569,97	4,27	527,46	42,51
Разом	13324,36	100,00	10094,74	3229,62

Понад три чверті (85,04 %) видатків загального фонду на наукову сферу витрачено в межах семи бюджетних програм:

– 4940,75 млн грн (48,94 %) за бюджетною програмою КПКВК 6541030 "Наукова і науково-технічна діяльність наукових установ Національної академії наук України", НАН;

– 798,72 млн грн (7,91 %) за бюджетною програмою КПКВК 2201040 "Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ", МОН;

– 654,58 млн грн (6,48 %) за бюджетною програмою КПКВК 6591060 "Наукова і науково-технічна діяльність у сфері агропромислового комплексу", НААН;

– 594,39 млн грн (5,89 %) за бюджетною програмою КПКВК 2201300 "Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок ", МОН;

– 554,26 млн грн (5,49 %) за бюджетною програмою КПКВК 2201410 "Наукова і науково-технічна діяльність на антарктичній станції "Академік Вернадський", МОН;

– 534,56 млн грн (5,30 %) за бюджетною програмою КПКВК 6541230 "Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень", НАН;

– 507,63 млн грн (5,03 %) за бюджетною програмою КПКВК 6561040 "Наукова і науково-технічна діяльність у сфері профілактики і лікування хвороб людини", НАМН.

У 2024 р. обсяг фінансування наукової сфери збільшився проти 2023 р. на 9,41 % в основному за рахунок збільшення видатків загального фонду на 18,43 %. Обсяг видатків спеціального фонду зменшився на 11,63 % (рис. 2.11).

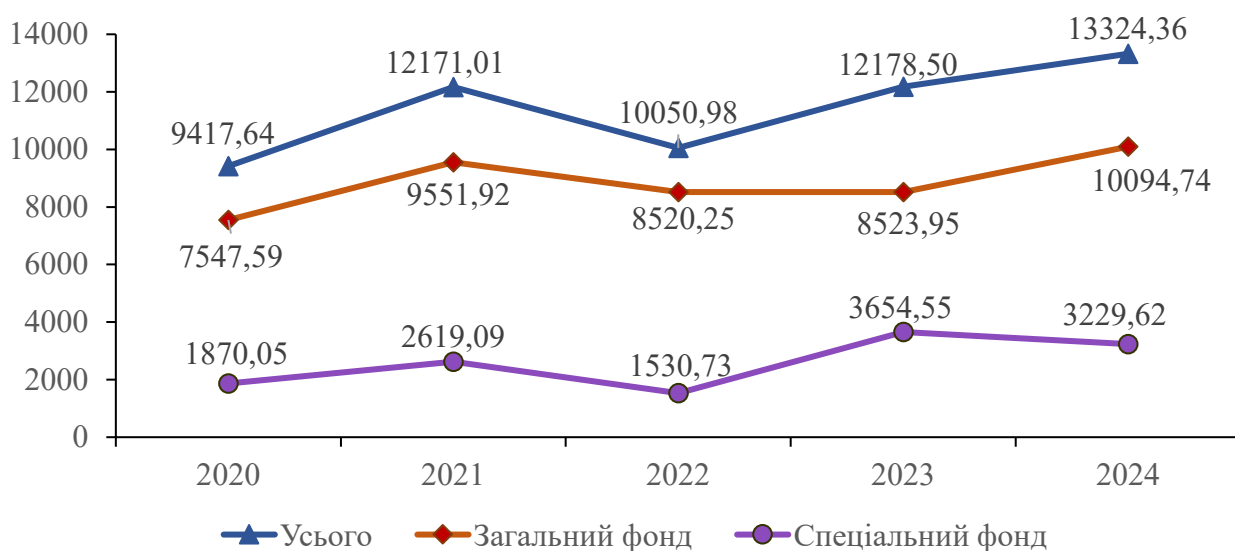

Рис. 2.11 Динаміка фінансування наукової сфери України за рахунок загального та спеціального фондів державного бюджету, млн грн

Частка обсягу видатків загального фонду на наукову сферу у ВВП у 2024 р. становила, як і у 2023 р., 0,13% (2022 р. – 0,16 %).

За напрямками бюджетного фінансування наукової сфери у 2024 р. видатки загального фонду розподілені таким чином (рис.2.12):

на ДіР у цілому спрямовано 81,57 % (2023 р. – 78,90 %) від обсягу видатків загального фонду на наукову сферу, зокрема, на фундаментальні НД – 44,49 %

(2023 р. – 42,91 %), прикладні ДіР – 30,94 % (2023 р. – 29,65 %), проєкти НФДУ – 5,43 % (2023 р. – 5,31 %), ДЦНТП – 0,27 % (2023 р. – 0,32 %), розробки за державним замовленням – 0,25 % (2023 р. – 0,4 %), проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – 0,19 % (2023 р. – 0,24 %);

на фінансову підтримку розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази – 6,33 % (2023 р. – 14,65 %);

на інші напрями бюджетного фінансування наукової сфери – 12,10 % (2023 р. – 6,45 %).

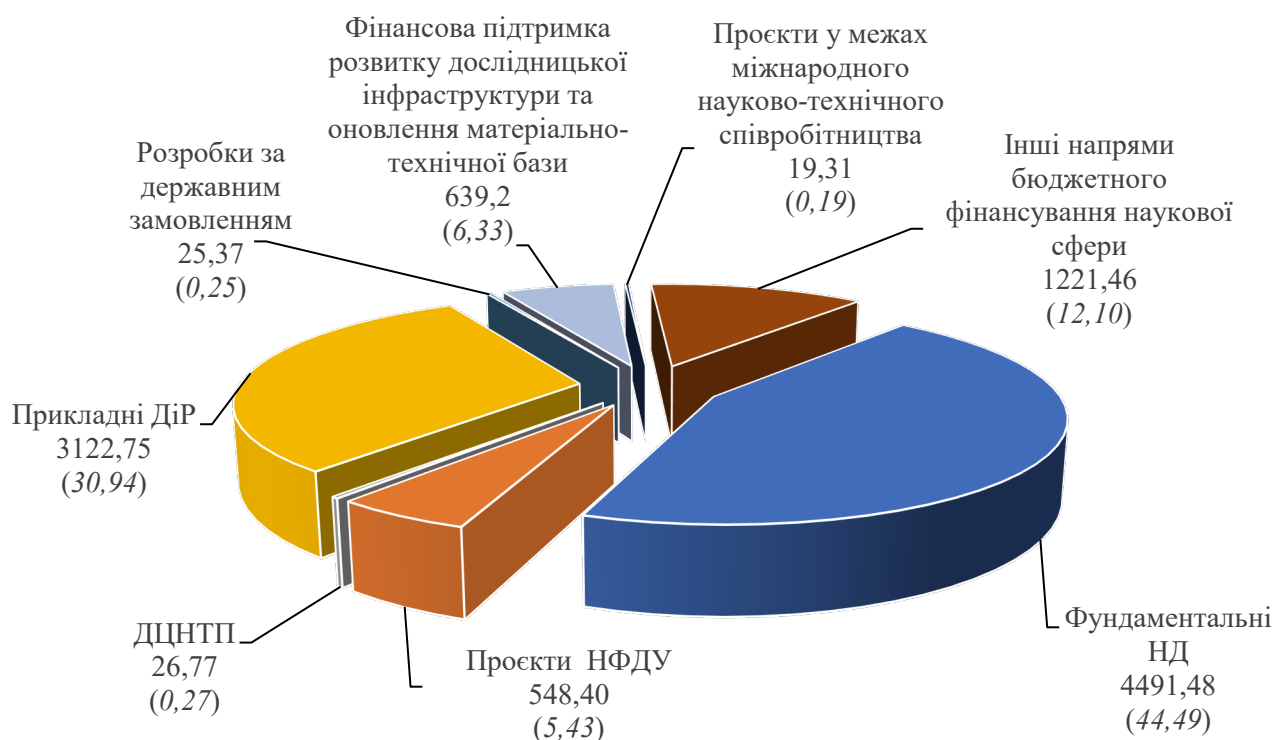

Рис. 2.12 Розподіл видатків загального фонду на наукову сферу за напрямками бюджетного фінансування, млн грн (%)

2.4 Видатки державного бюджету на наукові дослідження і науково-технічні (експериментальні) розробки

В Україні загальний обсяг фінансування ДіР у 2024 р. становив 10269,11 млн грн, з них 80,18 % (8234,08 млн грн, що на 22,44 % більше проти 2023 р.) – за рахунок загального фонду (рис. 2.13).

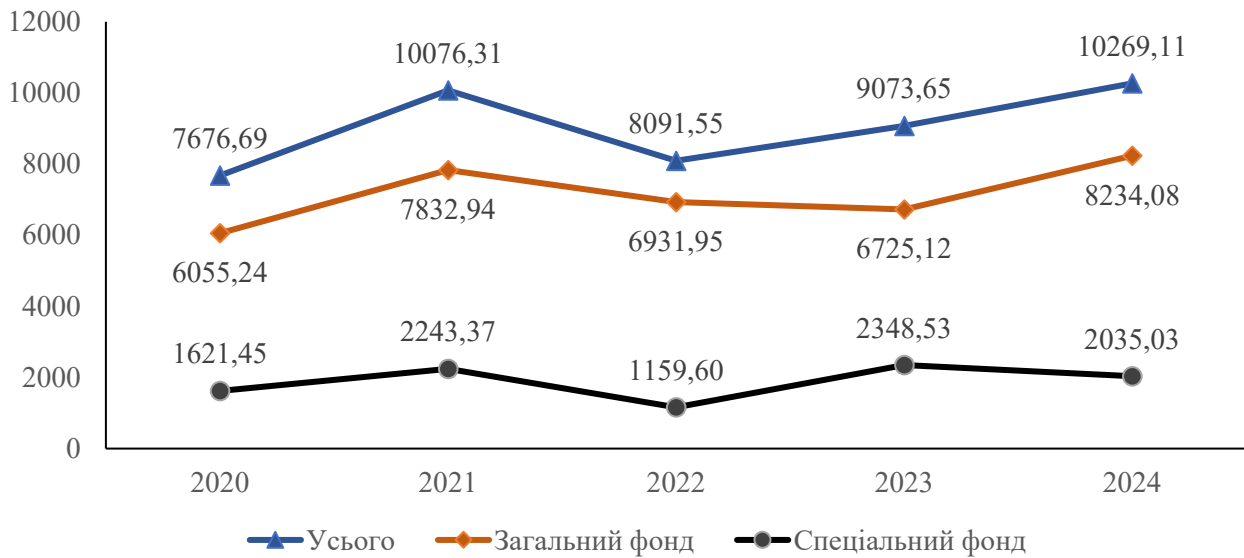

Рис. 2.13 Динаміка бюджетного фінансування ДіР, млн грн

Найбільші частки коштів загального фонду на ДіР у 2024 р. виділено на фінансування НАН – 59,14 % (2023 р. – 51,62 %), МОН – 17,59 % (2023 р. – 22,17 %), НААН – 7,39 % (2023 р. – 6,85 %), НАМН – 6,04 % (2023 р. – 5,26 %).

Структуру видатків загального фонду на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування наведено на рис. 2.14.

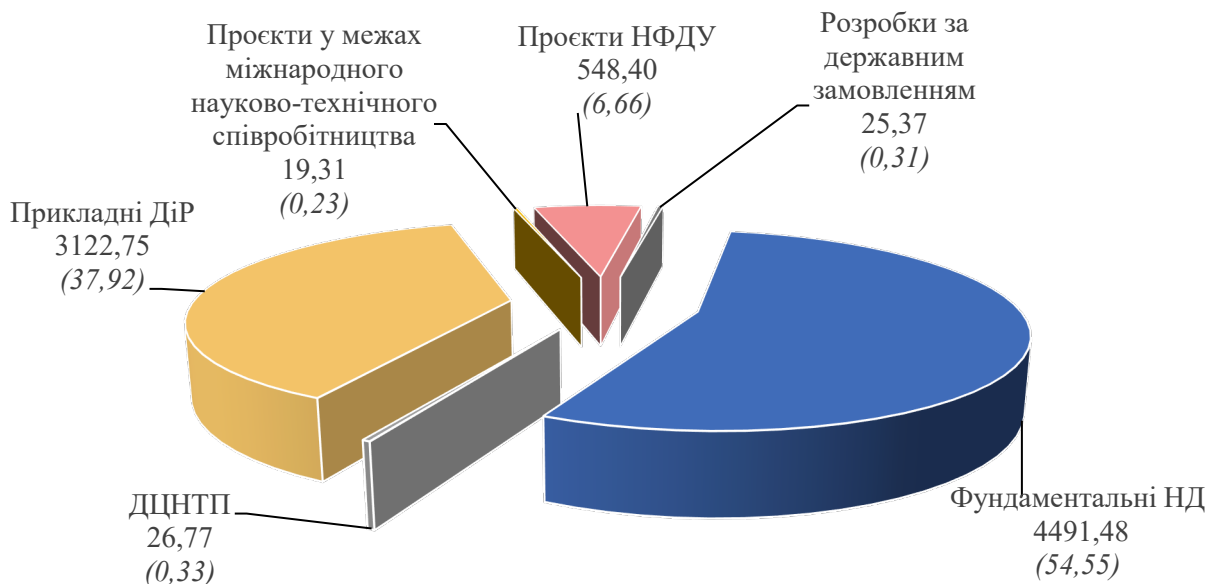
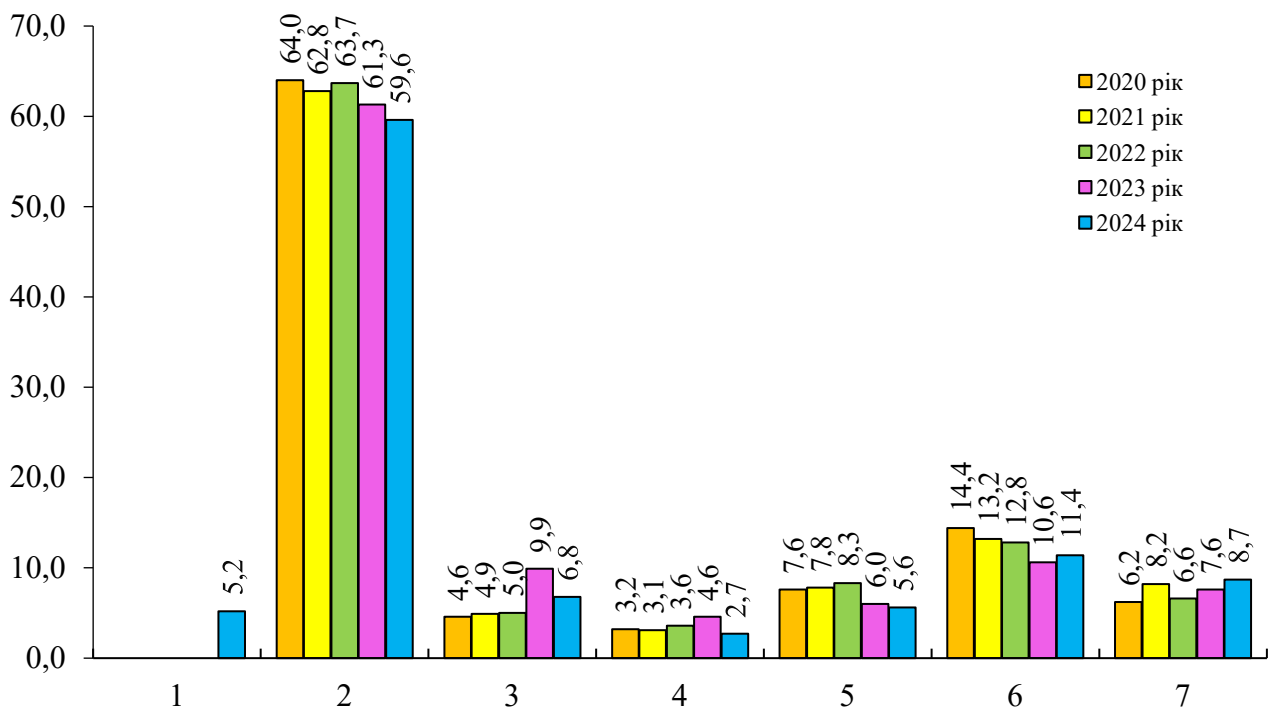

Рис. 2.14 Розподіл обсягу видатків загального фонду на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування, млн грн (%)

На виконання ДіР за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2024 р. витрачено 7932,07 млн грн або 96,3 % від загального обсягу видатків загального фонду на виконання ДіР (інші 3,7 % витрат на ДіР спрямовано на забезпечення реалізації пріоритетних напрямів діяльності головних розпорядників та розвитку відповідних сфер суспільного виробництва і не відносяться до пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки), з них найбільшу частку (59,6 %) – на НТР за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави" (далі – "Фундаментальні наукові дослідження"). Найменшу частку видатків (менше 3 %) спрямовано на виконання НТР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність. Така тенденція спостерігається протягом багатьох років (рис. 2.15).

1 Національна безпека і оборона. 2 Фундаментальні наукові дослідження. 3 Інформаційні та комунікаційні технології. 4 Енергетика та енергоефективність. 5 Рациональне природокористування. 6 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань. 7 Нові речовини і матеріали

Рис. 2.15 Розподіл обсягу видатків загального фонду на ДіР за пріоритетними напрямками, %

Співвідношення обсягів видатків загального фонду на виконання ДіР за видами робіт у 2024 р. порівняно з 2023 р. змінилося у бік збільшення обсягу видатків як на фундаментальні наукові дослідження (на 21,5 %), так і на прикладні наукові дослідження (на 26,0 %). Видатки на науково-технічні (експериментальні) розробки майже не змінилися (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Видатки на виконання ДіР за видами робіт, млн грн

Вид ДіР	2023	2024
Витрати на виконання ДіР за рахунок загального фонду, усього, у т.ч. за видами	6725,12	8234,08
Фундаментальні наукові дослідження (Ф)	3892,78	4728,07
Прикладні наукові дослідження (П)	2597,01	3272,16
Науково-технічні (експериментальні) розробки (Р)	235,33	233,85
Співвідношення (Ф : П : Р)	58:39:3	57:40:3

Аналіз видатків загального фонду на виконання ДіР у розрізі секторів науки свідчить, що у 2024 р. (як і в попередні роки) найбільший обсяг видатків (78,53 %) спрямовано на академічний сектор (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Видатки загального фонду на виконання ДіР за секторами науки та напрямками бюджетного фінансування

Напрямок бюджетного фінансування	Академічний сектор		Галузевий сектор		Сектор вищої освіти	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Фундаментальні НД	4207,64	65,07	20,27	2,50	263,57	27,53
Прикладні ДіР	2069,81	32,01	486,82	60,05	566,12	59,13
Проекти НФДУ	173,23	2,68	285,17	35,17	90,00	9,40
ДЦНТП	6,05	0,09	18,47	2,28	2,25	0,24
Розробки за державним замовленням	6,45	0,10			18,92	1,98
Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва	2,82	0,04			16,49	1,72
Разом	6466,00	100,00	810,73	100,00	957,35	100,00

Обсяг базового фінансування ДіР у 2024 р. збільшився на 23,11 % проти 2023 р., програмно-цільового фінансування – збільшився на 14,7 %, але не досягнув рівня 2021 р. (рис. 2.16).

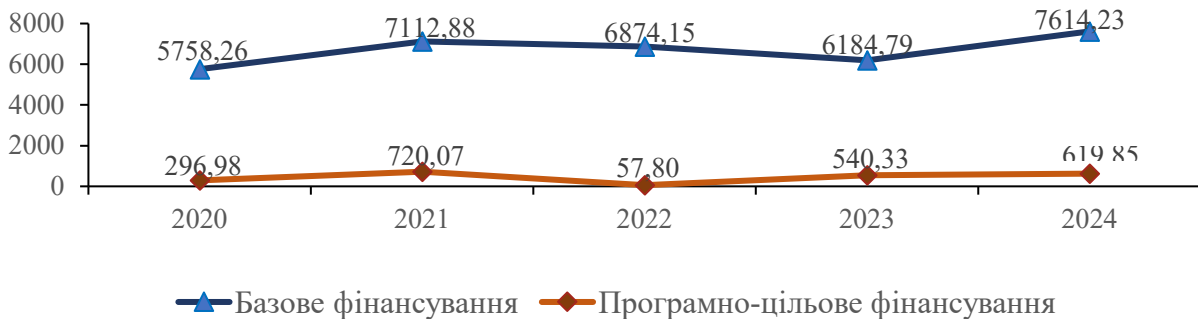

Рис. 2.16 Динаміка видатків на ДіР (базове та програмно-цільове фінансування), млн грн

Частка видатків на виконання ДіР у 2024 р. за напрямками програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" зменшилась проти 2023 р. і становить 7,53 % від загальних видатків на ДіР (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Видатки загального фонду на ДіР за базовим та програмно-цільовим фінансуванням у 2024 р.

Вид та напрям бюджетного фінансування	Видатки загального фонду, млн грн	% до загального обсягу видатків на ДіР
Базове фінансування, усього, у тому числі:	7614,23	92,47
Фундаментальні НД	4491,48	54,55
Прикладні ДіР	3122,75	37,92
Програмно-цільове фінансування, усього, у тому числі	619,85	7,53
Проекти НФДУ	548,40	6,66
ДЦНТП	26,77	0,33
Розробки за державним замовленням	25,37	0,31
Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва	19,31	0,23
ДіР, усього	8234,08	100,00

Найбільші частки коштів спеціального фонду на виконання ДіР ¹¹ (2035,03 млн грн) – 50,38 % та 44,13 % – спрямовано на фундаментальні та прикладні наукові дослідження відповідно, 5,51 % – на науково-технічні

¹¹ Обсяг видатків спеціального фонду – виключно кошти, отримані організаціями головних розпорядників за договорами/контрактами від іноземних та українських замовників (госпдоговори) на виконання ДіР

(експериментальні) розробки. Частка обсягу коштів на ДіР, тематика яких відповідає стратегічним пріоритетним напрямам та середньостроковим пріоритетним напрямам інноваційної діяльності загальнодержавного рівня становила 43,0 % 875,07 млн грн). Інші 57,0 % видатків припадають на ДіР, результати яких спрямовані на забезпечення розвитку відповідної сфери виробництва замовників робіт, та не відповідають стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам інноваційної діяльності.

Найбільші частки видатків спеціального фонду спрямовано на ДіР за стратегічними пріоритетними напрямками 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" – 28,0 % та 4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" – 20,3 %, найменші – 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" – 5,9 % та 1 "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони" – 5,0 % (рис. 2.17).

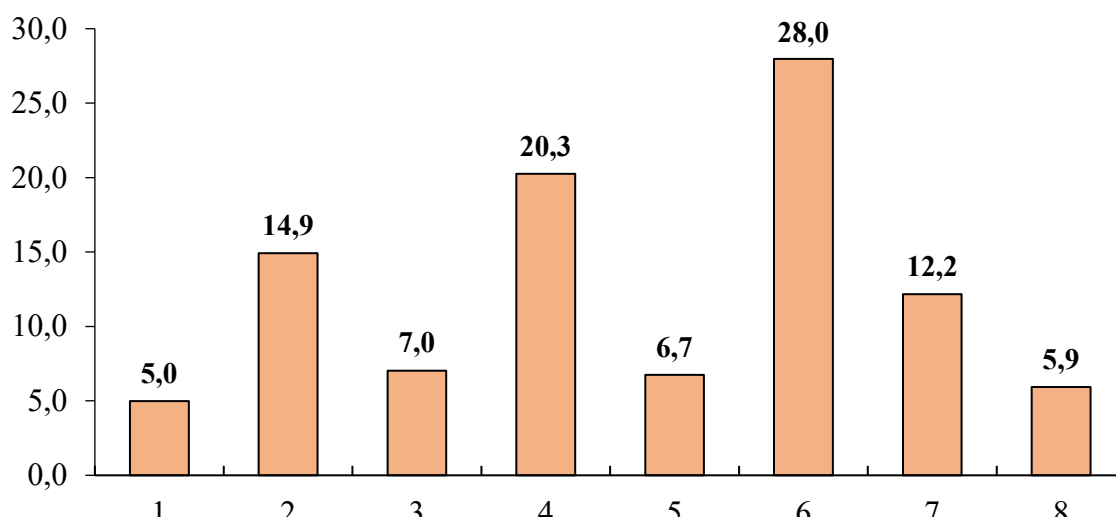

Рис. 2.17 Розподіл обсягу видатків спеціального фонду на ДіР за стратегічними пріоритетними напрямками*, %

*1 Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони

2 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

3 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

4 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

5 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

- 6 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики
 7 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища
 8 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

За видами ДіР найбільшу частку фінансування за стратегічними пріоритетними напрямками у звітному році спрямовано на прикладні наукові дослідження – 68,3 % , з них 33,0 % – на НТР за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" та 19,0 % – 2 "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" (рис. 2.18)

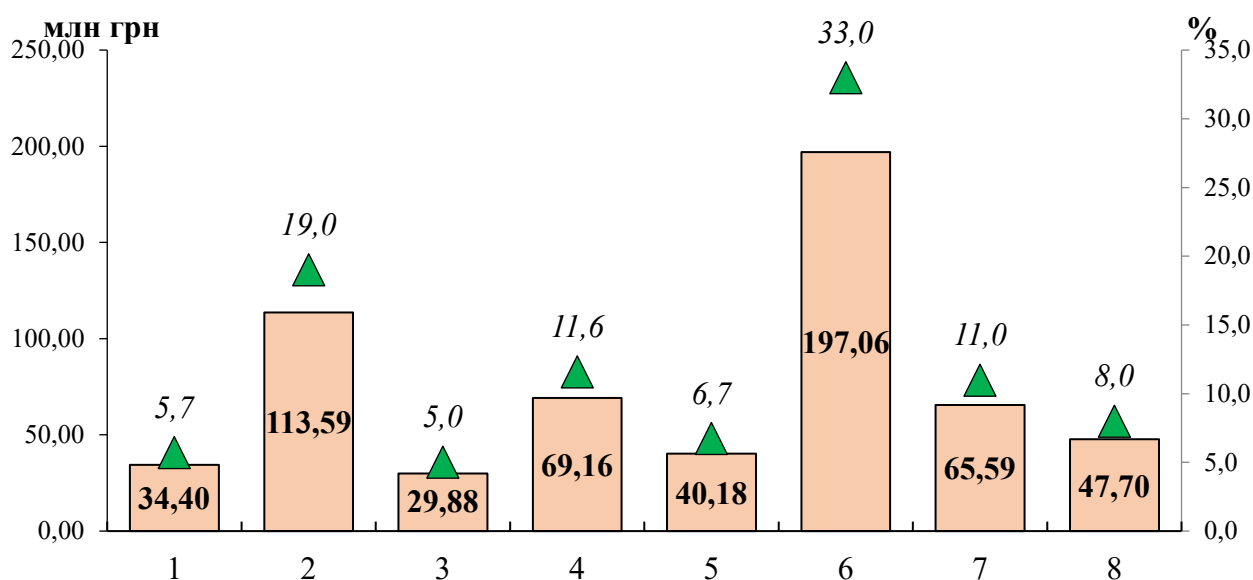

Рис. 2.18 Розподіл обсягу витраток спеціального фонду за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів*, %

* 1 Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони

2 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

3 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

4 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

5 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

6 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

7 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

8 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

2.5 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази

Фінансування за напрямом бюджетного фінансування "Фінансова підтримка розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" у 2023 р. здійснювали 13 головних розпорядників в обсязі 735,63 млн грн, з них: за рахунок загального фонду – 639,20 млн грн, спеціального фонду – 96,43 млн грн (рис. 2.19).

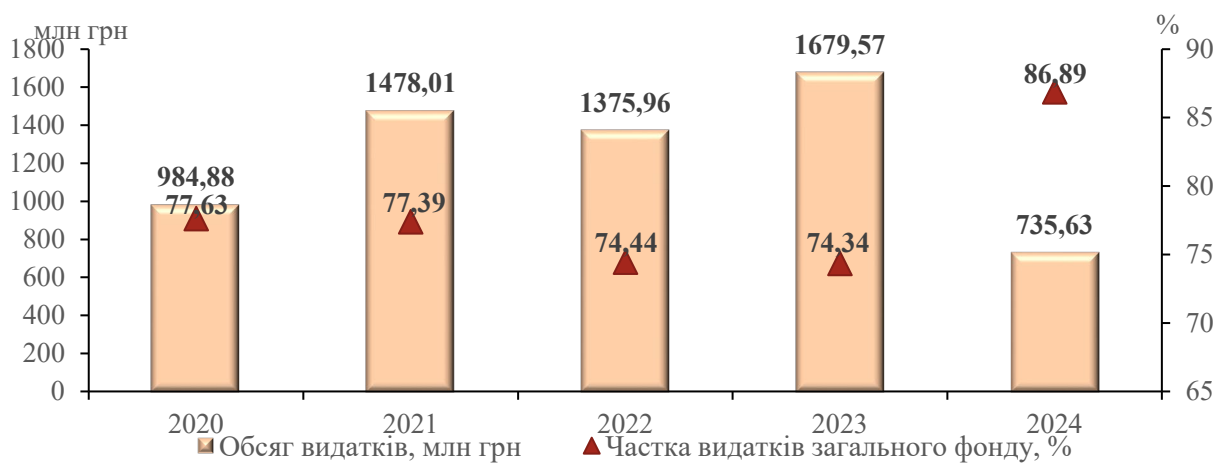

Рис. 2.19 Динаміка фінансування за напрямом бюджетного фінансування "Фінансова підтримка розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази"

За головними розпорядниками найбільша частка видатків загального фонду належить НАН – 75,86 % (рис. 2.20).

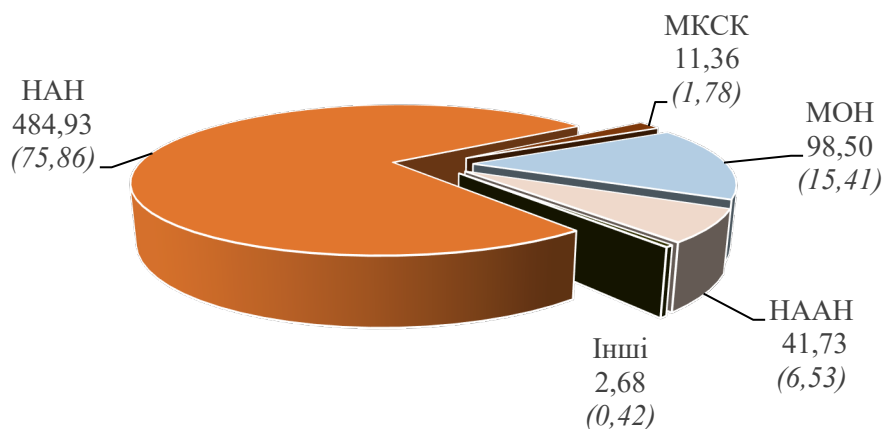

Рис. 2.20 Розподіл обсягу видатків загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Фінансова підтримка розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" за головними розпорядниками, млн грн (%)

Найбільш профінансованим піднапрямом за цим напрямом бюджетного фінансування у 2024 р. за рахунок загального фонду є піднапрямок "Розвиток дослідницької інфраструктури" (рис. 2.21).

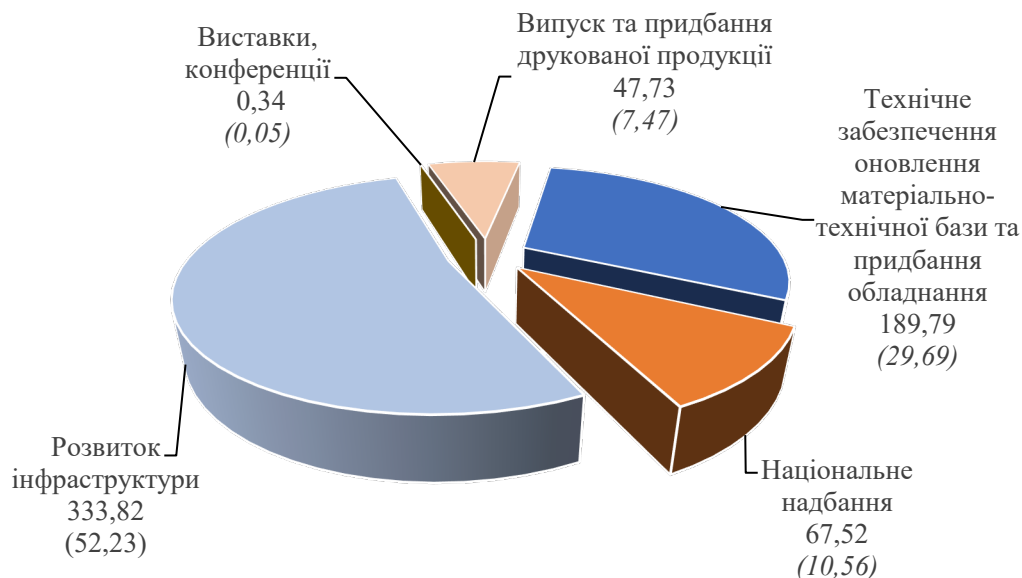

Рис. 2.21 Структура видатків загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Фінансова підтримка розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази", млн грн (%)

Фінансування за піднапрямом "Розвиток дослідницької інфраструктури" у 2024 р. здійснювали два головних розпорядники за 5-ма бюджетними програмами. Обсяг видатків загального фонду становив 333,82 млн грн (52,23 %), з них на НАН припадає 271,13 млн грн (81,22 %), МОН – 62,69 млн грн (18,78 %).

Видатки загального фонду за іншими піднапрямами напряму бюджетного фінансування "Фінансова підтримка розвитку дослідницької інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" розподілено таким чином:

"Технічне забезпечення оновлення матеріально-технічної бази та придбання обладнання" – 29,69 % (189,79 млн грн). Фінансування здійснювали п'ять головних розпорядників за вісьмома бюджетними програмами, з яких НАН – 72,45 % (137,50 млн грн), МКСК – 5,99 % (11,36 млн грн), НААН – 18,59 % (35,29 млн грн), МОН – 2,33 % (4,43 млн грн), МВС – 0,64 % (1,21 млн грн);

"Випуск та придбання друкованої продукції" – 7,47 % (47,73 млн грн). Фінансування здійснювали чотири головних розпорядники за п'ятьма бюджетними програмами, з яких НАН – 50,93 % (24,31 млн грн), МОН – 35,56 % (16,97 млн грн), НААН – 12,65 % (6,04 млн грн), Мінекономіки – 0,86 % (0,41 млн грн);

"Національне надбання" – 10,56 % (67,52 млн грн). Фінансування здійснювали сім головних розпорядників за сімома бюджетними програмами, з яких НАН – 77,01 % (51,99 млн грн), МОН – 20,82 % (14,06 млн грн), НАМН – 0,81 % (0,55 млн грн), НААН – 0,60 % (0,40 млн грн), Мінекономіки – 0,49 % (0,33 млн грн), МОЗ – 0,20 % (0,13 млн грн), НАПН – 0,07 % (0,05 млн грн);

"Виставки, конференції" – 0,05 % (0,34 млн грн). Фінансування здійснював один головний розпорядник (МОН) за однією бюджетною програмою.

2.6 Інші напрями бюджетного фінансування наукової сфери

Видатки державного бюджету за іншими напрямами бюджетного фінансування наукової сфери ("Підготовка наукових кадрів", "Державні премії та державні стипендії в сфері наукової та науково-технічної діяльності", "Наукова і організаційна діяльність апарату президій НАН України та національних галузевих академій наук", "Сплата внесків України до міжнародних організацій", "Проведення наукової та науково-технічної експертизи", "Інше") у 2024 р. здійснювали 13 головних розпорядників. Загальний обсяг видатків становив 2319,61 млн грн, у т. ч. за рахунок загального фонду – 1221,45 млн грн, спеціального фонду – 1098,16 млн грн (рис. 2.22).

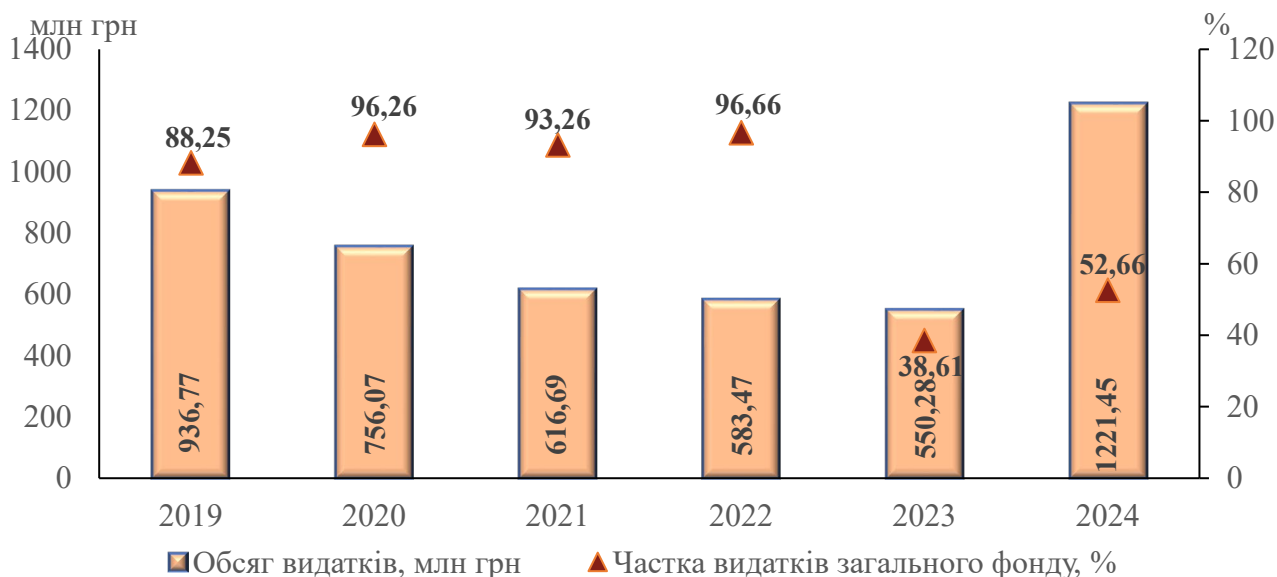

Рис. 2.22 Динаміка видатків за іншими напрямками бюджетного фінансування наукової сфери

Найбільша частка видатків загального фонду за іншими напрямками бюджетного фінансування наукової сфери належить МОН – 52,75 % (644,30 млн грн) (рис. 2.23).

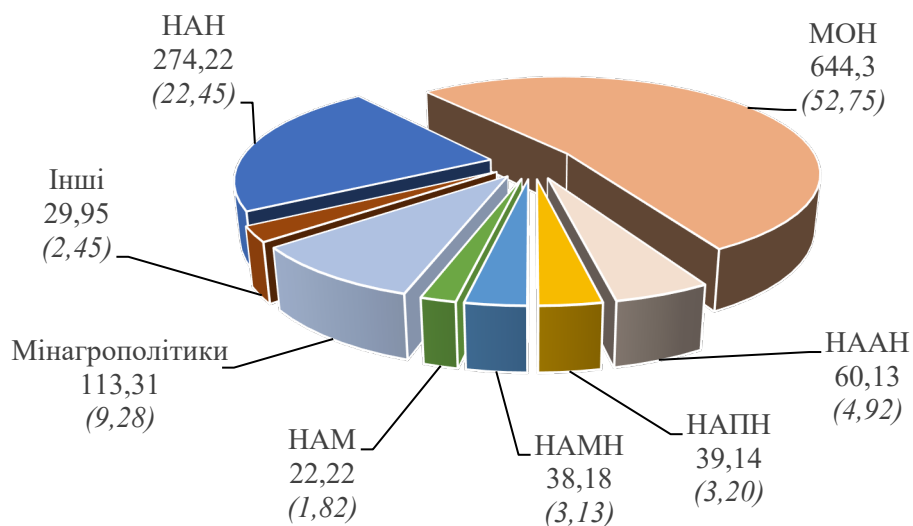

Рис. 2.23 Розподіл обсягу видатків загального фонду на інші напрями бюджетного фінансування наукової сфери за головними розпорядниками, млн грн (%)

Аналіз структури видатків загального фонду за іншими напрямками бюджетного фінансування наукової сфери свідчить, що у 2024 р. найбільш профінансованими були напрями "Інше" – 44,63 % і "Наукова та організаційна

діяльність апарату президій НАН України та національних галузевих академій наук" – 24,99 % (рис. 2.24).

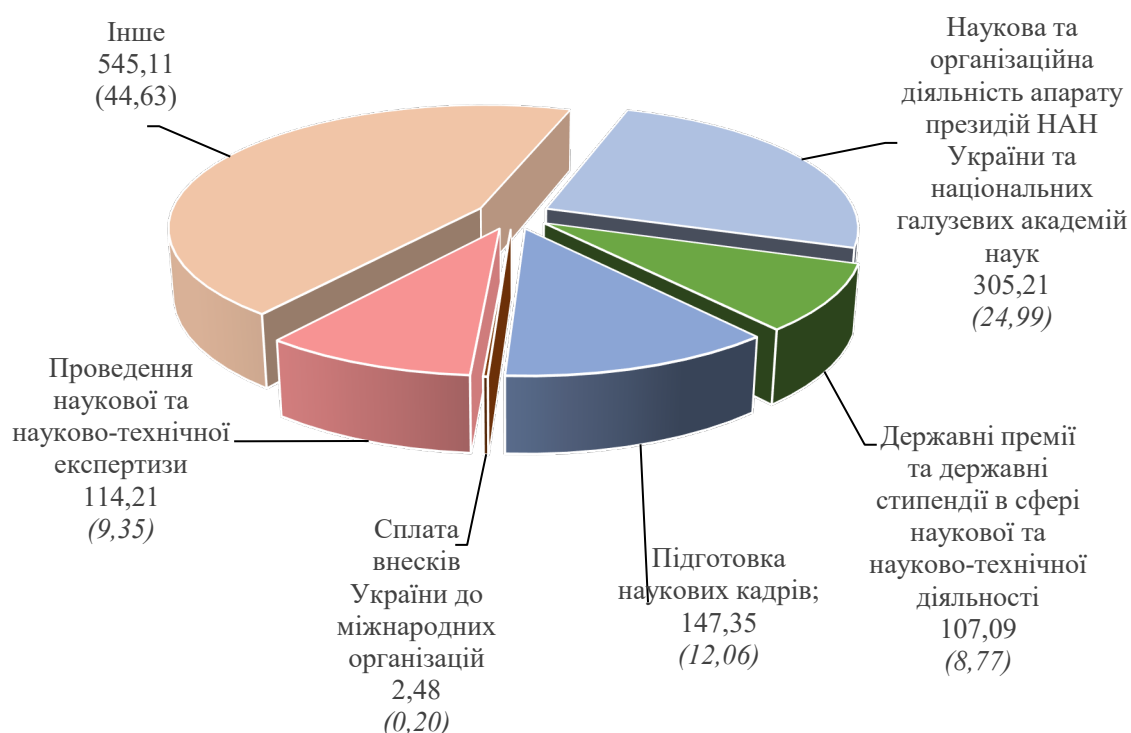

Рис. 2.24 Структура видатків загального фонду бюджетного фінансування наукової сфери за іншими напрямками бюджетного фінансування, млн грн (%)

Примітка: до напрямку "Інше" включено: відшкодування витрат на відрядження, пов'язаних з виконанням обов'язків членів тимчасової комісії для ознайомлення з діяльністю наукової установи під час проведення державної атестації наукових установ, підготовка учасників антарктичних експедицій, створення Антарктичного району, забезпечення діяльності ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, електронної бібліотеки НАПН України та ін.

Видатки загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Інше" здійснювали 4 головні розпорядники за 7-ма бюджетними програмами. Найбільша частка обсягу видатків загального фонду належить МОН – 533,82 млн грн (97,93 %), частки видатків НАПН, НААН та МОЗ становили 1,20 %, 0,86 % та 0,01 % відповідно.

Видатки загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Наукова і організаційна діяльність апарату президій НАН України та національних галузевих академій наук" здійснювали 6 головних розпорядників за 6-ма бюджетними програмами. Найбільша частка обсягу видатків загального фонду належить НАН – 153,27 млн грн (50,22 %) (рис. 2.25).

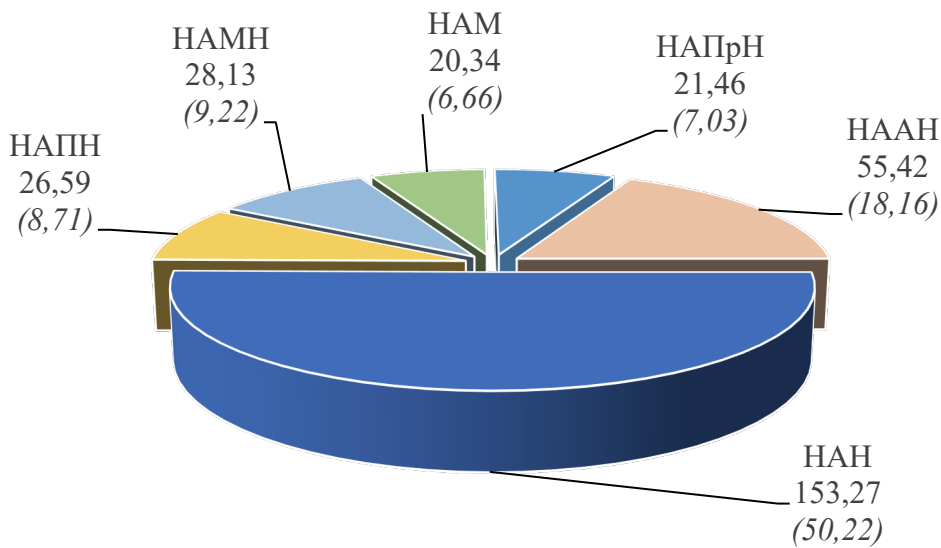

Рис. 2.25 Розподіл обсягу видатків загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Наукова і організаційна діяльність апарату президій НАН України та національних галузевих академій наук" за головними розпорядниками, млн грн (%)

Видатки загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Підготовка наукових кадрів" здійснювали 9 головних розпорядників за 9-ма бюджетними програмами, з яких найбільші частки обсягу видатків загального фонду належать НАН – 82,08 % (120,95 млн грн), НАМН – 6,82 % (10,05 млн грн), НАПН – 4,10 % (6,04 млн грн).

Видатки загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Проведення наукової та науково-технічної експертизи" здійснювали 2 головних розпорядники за 4-ма бюджетними програмами, з яких найбільша частка обсягу видатків загального фонду належить Мінагрополітики – 99,2 % (113,31 млн грн), 0,8 % (0,90 млн грн) – МОН.

За кошти МОН проведено роботи за напрямами "Сплата внесків України до міжнародних організацій", "Державні премії та державні стипендії в сфері наукової та науково-технічної діяльності".

3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК

3.1 Кількісна оцінка виконуваних наукових (науково-технічних) робіт

У 2024 р. відбулося зменшення кількості НТР, виконаних за рахунок загального фонду (на 2,0 % проти 2023р.) та збільшення на 18,4 % – за рахунок спеціального фонду (рис. 3.1).

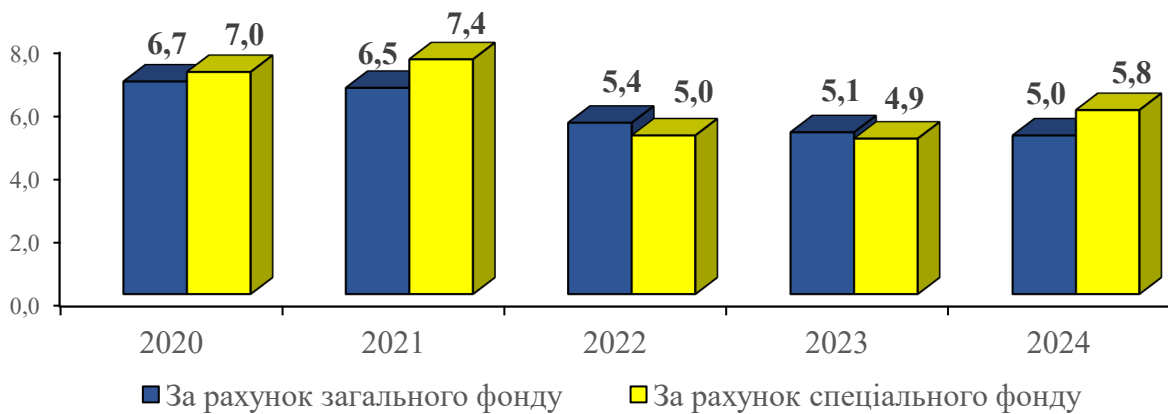

Рис. 3.1 Динаміка кількості виконуваних НТР за рахунок загального та спеціального фондів, тис. од.

Найбільшу кількість робіт за рахунок загального фонду виконано за напрямками базового бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" та "Фундаментальні НД" – 47,2 % та 44,2 % відповідно (рис. 3.2).

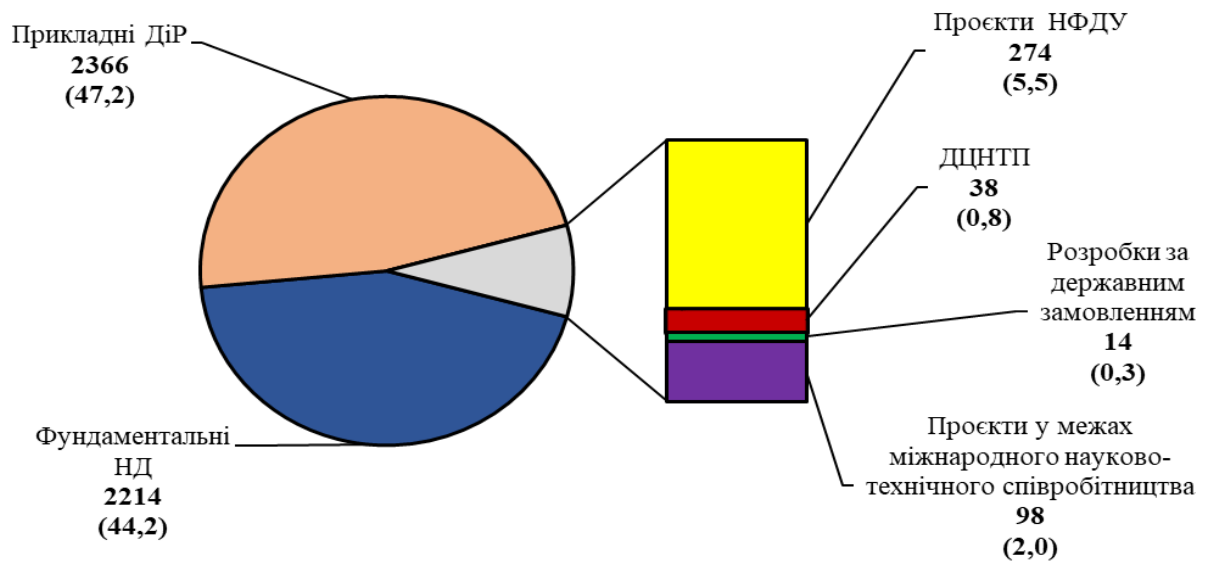

Рис. 3.2. Розподіл НТР, що виконувались у 2024 р. за рахунок загального фонду, за напрямками бюджетного фінансування, од. (%)

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТР за рахунок загального фонду виконано за кошти:

НАН – 33,1 % загальної кількості виконаних НТР – 1656 НТР, з них 70,4 % – за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД";

МОН – 23,1 % – 1158 НТР, з них 52,7 % – за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР";

НААН – 22,2 % – 1113 НТР, з них 50,3 % – за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР").

Із загальної кількості НТР, що виконували у звітному році за рахунок спеціального фонду (5797 од.), найбільша частка робіт (80,0 %) припадає на вид ДіР "Прикладні наукові дослідження" (рис. 3.3).

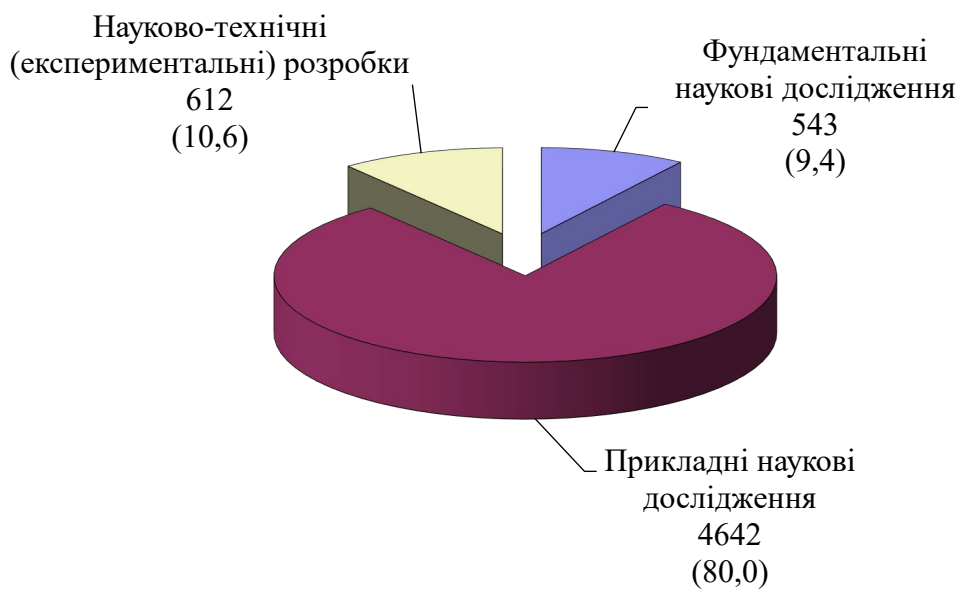

Рис. 3.3. Розподіл НТР, що виконувались у 2024 р. за рахунок спеціального фонду, за видами ДіР, млн (%)

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТР за рахунок спеціального фонду виконано МОН – 3139 од. (54,1 % загальної кількості НТР) та НАН – 1785 НТР (30,8 %).

За рахунок усіх джерел фінансування (за даними Держстату України) у 2024 р. було виконано 14,7 тис. НТР, з них найбільшу частку (50,6 % загальної

кількості виконаних НТР) – за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" (рис. 3.4).

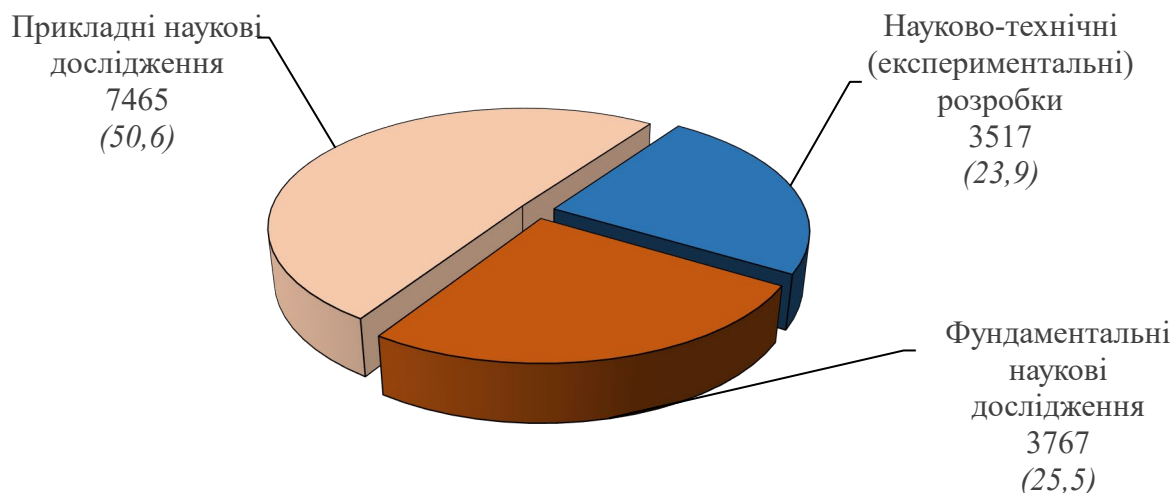

Рис. 3.4 Розподіл виконаних у 2024 р. НТР за видами ДіР од. (%)

3.2 Стан створення / впровадження результатів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок

Аналіз динаміки створення НТП за рахунок загального і спеціального фондів свідчить про збереження тенденції щодо створення за рахунок загального фонду значно більшої частки НТП. У 2024 р. цей показник мав значення 69,1 % (у 2022 – 2023 рр. – 77,3 % та 71,0 % відповідно) (рис. 3.5).

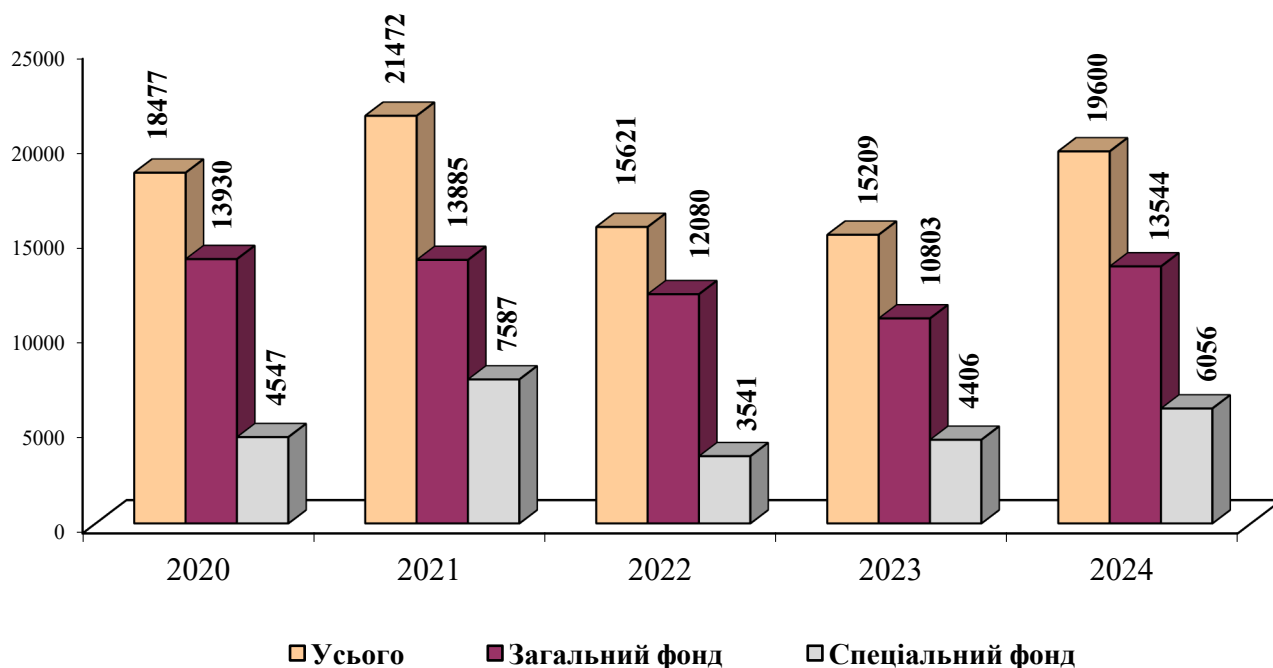

Рис. 3.5 Динаміка створення НТП, од.

За видами НТП зберігається така ж тенденція. Найбільші частки загальної кількості НТП як за рахунок загального, так і спеціального фондів створено у 2024 . за видами НТП "Інше" (близько 56,0 % та 43,4 % відповідно), "Методи, теорії, гіпотези" (13,7 % та 9,8 % відповідно), "Аналітичні матеріали" (понад 10,0 % та 15,2 % відповідно), "Методичні документи" (7,3 % та 6,8 % відповідно) (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Кількість створеної НТП за результатами ДіР у 2024 р.

Вид НТП	Загальна кількість створеної НТП, усього, од.	У тому числі за рахунок			
		загального фонду		спеціального фонду	
		од.	% від загальної кількості	од.	% від загальної кількості
Пристрої	406	273	67,2	133	32,8
Технології	609	418	68,6	191	31,4
Матеріали	486	380	78,2	106	21,8
Сорти рослин;	227	188	82,8	39	17,2
Породи тварин	3	3	100,0	0	0,0
Методи, теорії, гіпотези	2443	1849	75,7	594	24,3
Проекти нормативно-правових документів	115	112	97,4	3	2,6
Проекти нормативних документів	1011	185	18,3	826	81,7
Методичні документи	1403	989	70,5	414	29,5
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	404	204	50,5	200	49,5
Аналітичні матеріали	2291	1371	59,8	920	40,2
Інше*	10202	7572	74,2	2630	25,8
Разом	19600	13544	69,1	6056	30,9

* До виду НТП "Інше" відносяться: математичні моделі, вакцини, діагностичні і лікувально-профілактичні препарати, технологічні карти, штами та лінії мікроорганізмів тощо

Із загальної кількості НТП (13544 од.), створеної у 2024 р. за рахунок загального фонду, 83,5 % НТП отримано за кошти 5-ти головних розпорядників: НАН (30,2 %), МОН (17,4 %), НААН (16,0 %), НАПрН (13,3 %) та Державного управління справами (6,4 %) (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Кількість НТП, створеної за рахунок загального фонду
у 2024 р., за головними розпорядниками, од.**

Найменування головного розпорядника	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
Державне управління справами	873						6	10				209	648
ГФД СКМУ	1								1				
МВС	53	8						2	12	11	4	3	13
Мінекономіки	90						1		71	1		1	16
МОН	2360	126	138	176	1		651	13	18	123	89	317	708
МОЗ	233	6	12	3			73	13	2	3	2		119
Міненерго	1								1				
Міндовкілля	46							7	2	22	1	5	9
Мінагрополітики	643							3	6	402		172	60
Мінрозвитку	57								51	6			
Мінмолодьспорт	13												13
Мінфін	51									2		21	28
Мін'юст	57									4	4		49
МКСК	26												26
НАН	4096	133	66	200	4		694	23	21	323	104	614	1914
НАПН	484		26				67						391
НАМН	476		137				294			45			
НАМ	7						3					4	
НАПрН	1804						13	41					1750
НААН	2173		39	1	183	3	47			47		25	1828
Разом	13544	273	418	380	188	3	1849	112	185	989	204	1371	7572

За показниками створення основних видів НТП найбільш результативними виявилися ДіР, виконувані за кошти:

НАН – "Матеріали" (52,6 % загальної кількості створеної НТП даного виду), "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" (51,0 %),

"Пристрої (48,7 %), "Аналітичні матеріали" (44,8 %), Методи, теорії, гіпотези" (37,5 %), "Методичні документи" (32, %);

МОН – "Матеріали" (46,3 %), "Пристрої" (46,2 %), "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" (43,6 %), "Методи, теорії, гіпотези" (35,2 %), "Технології" (33,0 %), "Аналітичні матеріали" (23,1 %);

НААН – "Породи тварин" (100,0 %), "Сорти рослин" (97,3 %), "Технології" (9,3 %);

Державне управління справами – "Аналітичні матеріали" (15,2 %).

Загальний рівень впровадження НТП, створеної за рахунок загального фонду у 2024 р., становив 57,8 % (7832 од.). Найвищий рівень впровадження мали такі види НТП, як: "Методичні документи" – 86,8 % від кількості створеної НТП даного виду, "Проекти нормативно-правових документів" – 80,4 %, Проекти нормативних документів" – 77,3 %, "Аналітичні матеріали" – 73,5 % та "Технології" – 67,2 % (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Стан впровадження НТП, створеної за рахунок загального фонду у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од.	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	273	99	36,3
Технології	418	281	67,2
Матеріали	380	131	34,5
Сорти рослин;	188	63	33,5
Породи тварин	3	0	0,0
Методи, теорії, гіпотези	1849	973	52,6
Проекти нормативно-правових документів	112	90	80,4
Проекти нормативних документів	185	143	77,3
Методичні документи	989	858	86,8
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	204	91	44,6
Аналітичні матеріали	1371	1008	73,5
Інше	7572	4095	54,1
Разом	13544	7832	57,8

За рахунок спеціального фонду у 2024 р. створено 6056 одиниць НТП (56,5 % – впроваджено). Найбільші частки створеної НТП належать МОН (46,7 % загальної кількості НТП), МОЗ (18,5 %) та НАН (16,5 %)

Найвищий рівень впровадження спостерігається за НТП видів "Проекти нормативно-правових документів" – 100,0 %, "Сорти рослин" – близько 95,0 %, "Методичні документи " – 87,2 %, "Аналітичні матеріали" – 80,4 % та "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 79,0 % (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Стан впровадження НТП, створеної за рахунок спеціального фонду у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	133	92	69,2
Технології	191	132	69,1
Матеріали	106	41	38,7
Сорти рослин;	39	37	94,9
Породи тварин	0	0	
Методи, теорії, гіпотези	594	441	74,2
Проекти нормативно-правових документів	3	3	100,0
Проекти нормативних документів	826	68	8,2
Методичні документи	414	361	87,2
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	200	158	79,0
Аналітичні матеріали	920	740	80,4
Інше	2630	1351	51,4
Разом	6056	3424	56,5

За рахунок усіх джерел фінансування (за даними Держстату України) у 2024 р. було створено 21664 од. НТП (55,4 % впроваджено), з них найбільшу частку – за видом НТП "Інше" (71,6 % загальної кількості створеної НТП). Рівень впровадження НТП знаходиться у межах 45 % – 60 % (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Створено / впроваджено НТП у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од.	% загальної кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	626	2,9	279	44,6
Технології	1185	5,5	702	59,2
Матеріали	1349	6,2	777	57,6
Сорти (гібриди) рослин;	221	1,0	110	49,8
Методи, теорії, гіпотези	1582	7,3	772	48,8
Проекти нормативно-правових документів	343	1,6	186	54,2
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	848	3,9	508	59,9
Інше	15510	71,6	8678	56,0
Разом	21664	100,0	12012	55,4

Джерело: дані Держстату України

Найбільшу кількість НТП – 9385 од. (43,3 % загальної кількості продукції) створено за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження", з них "Технології" становили близько 50,0 % загальної кількості НТП даного виду (впроваджено 71,4 %), "Матеріали" – 56,2 % (впроваджено 76,5 %), "Проекти нормативно-правових документів" – 65,6 % (впроваджено 39,6 %) (табл. 3.6).

Найбільшу кількість НТП видів "Пристрої" та "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" створено за видом ДіР "Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 47,8 % (впроваджено 46,8 %) та 63,7 % (впроваджено 68,9 %) відповідно, НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – за видом ДіР "Фундаментальні наукові дослідження" – 100 % (впроваджено 48,8 %) (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Стан створення та впровадження НТП у 2024 р. за видами ДіР

Вид НТП	Загальна кількість створено ї НТП	Види ДіР											
		Фундаментальні наукові дослідження				Прикладні наукові дослідження				Науково-технічні (експериментальні) розробки			
	од.	створено, од.	%	впровад- жено, од.	%	створено, од.	%	впровад- жено, од.	%	створено, од.	%	впровад- жено, од.	%
Пристрої	626	103	16,4	34	33,0	224	35,8	105	46,9	299	47,8	140	46,8
Технології	1185	197	16,6	62	31,5	590	49,8	421	71,4	398	33,6	219	55,0
Матеріали	1349	397	29,4	152	38,3	758	56,2	580	76,5	194	14,4	45	23,2
Сорти (гібриди) рослин	221	140	63,4	50	35,7	71	32,1	52	73,2	10	4,5	8	80,0
Методи, теорії, гіпотези	1582	1582	100,0	772	48,8								
Проекти нормативно- правових документів	343	94	27,4	84	89,4	225	65,6	89	39,6	24	7,0	13	54,2
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	848	73	8,6	19	26,0	235	27,7	117	49,8	540	63,7	372	68,9
Інше	15510	5904	38,0	2977	50,4	7282	47,0	4587	63,0	2324	15,0	1114	47,9
Разом	21664	8490	39,2	4150		9385	43,3	5951		3789	17,5	1911	

Джерело: дані Держстату України

3.3 Публікаційна діяльність

У 2024 р. за результатами ДіР, проведених за рахунок загального і спеціального фондів, видано 82,2 тис. наукових публікацій, що на 1,6 % менше проти 2023 р. (83,6 тис.). Загальна кількість статей у фахових наукових виданнях збільшилась на 5,9 %, однак зменшилась кількість монографій – на 2,9 %, монографій, що видані за кордоном – на 0,4 % та підручників, навчальних посібників – на 5,0 %.

Кількість наукових публікацій у 2024 р. за рахунок загального фонду (60,1 тис.), зменшилась на 2,8 % проти 2023 р. (61,9 тис.).

Частка монографій за рахунок загального фонду, опублікованих за кордоном, становить 28,3 % від загальної кількості монографій, з них 22,8 % – монографії, які індексуються у Scopus та / або WoS.

Частка наукових статей у фахових наукових виданнях за рахунок загального фонду, які індексуються у Scopus та/або WoS, становить 39,8 %, з них в наукових журналах з кuartилями Q1, Q2 – 35,4 %, з кuartилями Q3, Q4 – 47,5 % (табл. 3.7).

Таблиця 3.7
Кількість наукових публікацій, за результатами НТР, за видами у 2024 р.

Вид наукової публікації	Кількість наукових публікацій, од.	
	Усього	у т.ч. за рахунок загального фонду
Кількість наукових публікацій, усього, у т. ч.:	82226	60131
Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	2099	1488
в Україні, усього, з них	1425	1067
які індексуються у Scopus та / або Web of Science (далі - WoS)	118	113
за кордоном, усього, з них	674	421
які індексуються у Scopus та / або WoS	116	96
Наукові статті у фахових наукових виданнях, усього, у тому числі:	46065	36453
які індексуються у Scopus та/або WoS, усього, з них:	17679	14508
в наукових журналах з кuartилями Q1, Q2	5706	5138
в наукових журналах з кuartилями Q3, Q4	8956	6890
Підручники, навчальні посібники	1429	858
Інші публікації	32633	21332

Найбільшу кількість наукових публікацій за рахунок загального фонду підготовлено за результатами НТР, виконаних за кошти НАН (41,9 %) та МОН (39,0 %) (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Кількість наукових публікацій за рахунок загального фонду у 2024 р. у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість наукових публікацій, усього	У тому числі за видами										
		Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	в Україні	з них, які індексуються у Scopus та / або WoS	за кордоном	з них, які індексуються у Scopus та / або WoS	Наукові статті в наукових фахових журналах, усього, у тому числі:	які індексуються у Scopus та/або WoS	з них, в наукових журналах з квартилями Q1, Q2	з них, в наукових журналах з квартилями Q1, Q2	Підручники, навчальні посібники	інші публікації
Державне управління справами	270	4	4				102	43	5	38	2	162
МВС	211						118	24	7	10	2	91
Мінекономіки	25	1	1				9					15
МОН	23475	800	492	25	308	45	15453	6388	1660	3316	464	6758
МОЗ	846	40	33	20	7	5	482	276	81	185	9	315
Міндовкілля	288	5	3		2		99	45	23	19	3	181
Мінагрополітики	231	33	29	1	4		67	7	1	6	7	124
Мінмолодьспорт	35						16	7	1	6	2	17
Мінфін	318	6	5		1		108	18	5	11		204
Мін'юст	121						22	6		5		99
МКСК	308	7	6		1		130	24	1	23	7	164
НАН	25170	267	224	27	43	36	13547	5895	2240	2656	59	11297
НАПН	1468	13	12		1		898	168	56	106	3	554
НАМН	1726	52	42	40	10	10	1494	946	946		40	140
НАМ	276	11	10		1		103	22	8	14		162
НАПрН	1516	32	32				435	61		61		1049
НААН	3847	217	174		43		3370	578	104	434	260	
Разом	60131	1488	1067	113	421	96	36453	14508	5138	6890	858	21332

3.4 Патентна активність

У 2024 р. кількість поданих заявок на видачу охоронних документів за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, зменшилась проти 2023 р. (1548 од.) на 7,9 % і становила 65,7 % загальної кількості поданих заявок на видачу охоронних документів.

Частка поданих заявок на видачу охоронних документів за кордоном за рахунок загального фонду, становить лише 0,2% від загальної кількості заявок.

Частка отриманих патентів в Україні за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, становить 81,9 % загальної кількості охоронних документів, з них на корисні моделі – 68,4 %, винаходи – 20,8 %, сорти рослин – 10,8 % (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Кількість поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами НТР, виконаних за рахунок загального і спеціального фондів у 2024 р., од.

Показник	Кількість поданих заявок / отриманих охоронних документів, усього	У тому числі за рахунок загального фонду
Кількість поданих заявок на видачу охоронних документів, усього, у тому числі:	2168	1425
в Україні	2165	1422
за кордоном	3	3
Кількість отриманих охоронних документів, усього, у тому числі:	1701	1294
патентів України, усього, з них на:	1421	1060
винаходи	260	220
сорти рослин	124	115
породи тварин		
корисні моделі	1037	725
свідоцтва авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні	276	230
міжнародних патентів, які обліковуються міжнародними патентними базами	4	4

Протягом останніх років найбільшу кількість охоронних документів за результатами ДіР, виконаних за рахунок загального фонду, серед головних розпорядників отримали ЗВО та НУ МОН: так, їх частка у загальній кількості отриманих у 2024 р. охоронних документів становила 54,3 % (2023 р. – 54,9 %) (табл. 3.10, рис. 3.6).

Таблиця 3.10

Кількість поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами НТР,
виконаних за рахунок загального фонду у 2024 р., за головними розпорядниками, од.

Найменування головного розпорядника	Подано заявок на видачу охоронних документів, усього	у тому числі		Отримано охоронних документів, усього	у тому числі					
		в Україні	за кордоном		патентів України				свідоцтв авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні	міжнародних патентів, які обліковуються міжнародними патентними базами
					винаходи	сорти рослин	породи тварин	корисні моделі		
Державне управління справами	2	2		1				1		
МВС				4				4		
Мінекономіки				5				5		
МОН	747	746	1	702	127	1		407	163	4
МОЗ	38	38		67				64	3	
Міндовкілля	1	1		6	1				5	
Мінагрополітики	5	5		3				1	2	
Мінмолодьспорт				1				1		
Мін'юст	4	4								
НАН	365	364	1	311	79	41		157	34	
НАПН	38	38		7					7	
НАМН	41	40	1	40	7			33		
НАПрН	17	17		14					14	
НААН	167	167		133	6	73		52	2	
Усього	1425	1422	3	1294	220	115		725	230	4

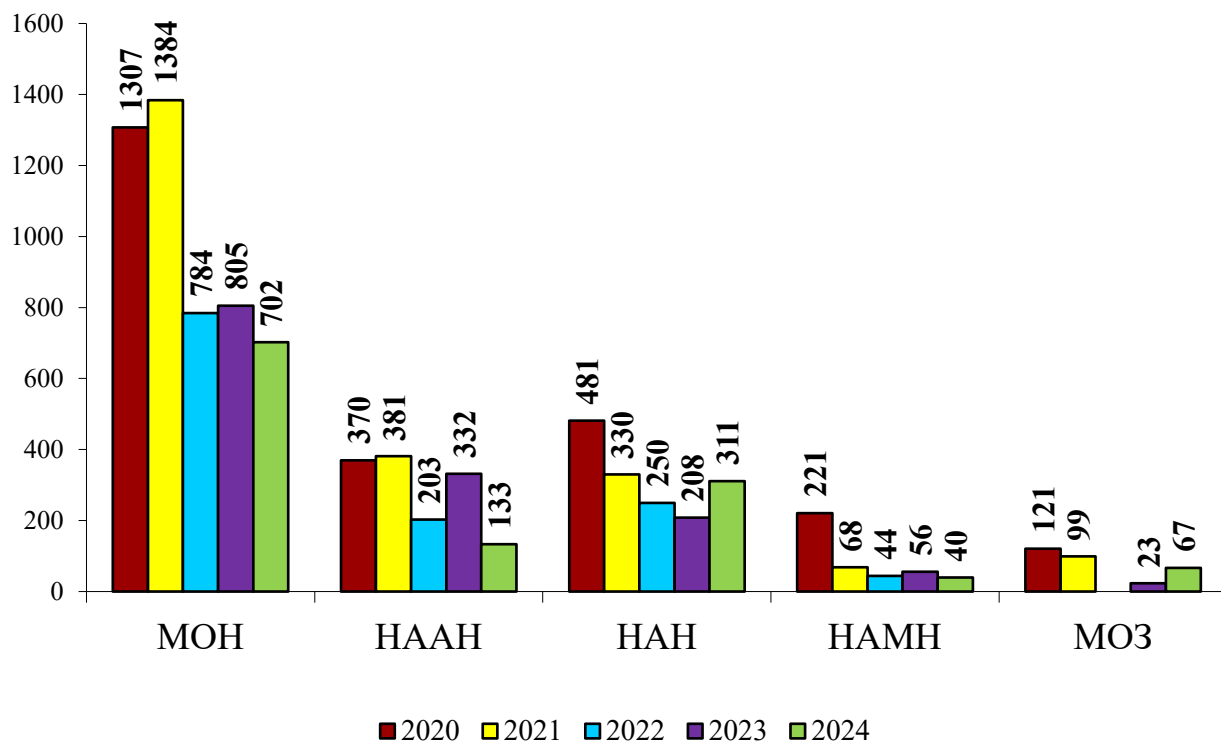

Рис. 3.6 Динаміка отриманих охоронних документів за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками з найвищою патентною активністю, од.

4 РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ

4.1 Фундаментальні наукові дослідження

На ДіР за напрямом базового бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у 2024 р. спрямовували кошти 9 головних розпорядників за 10-ма бюджетними програмами. Загальний обсяг фінансування на вказані цілі становив 5511,96 млн грн, що на 20,09 % більше проти 2023 р. і майже досягнув рівня фінансування цього напрямку у довоєнному 2021 р. (рис. 4.1).

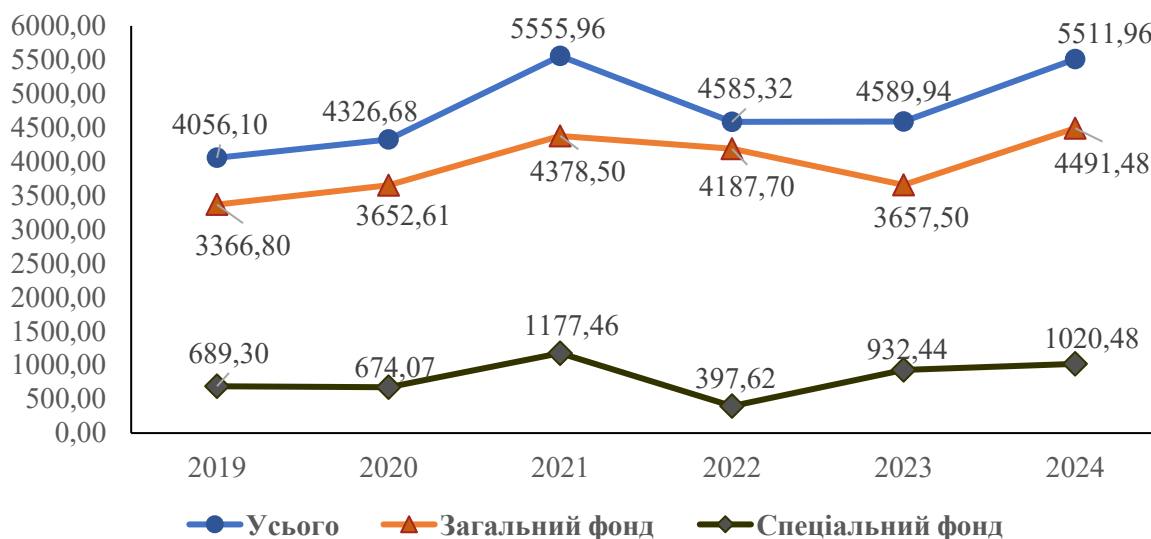

Рис. 4.1 Динаміка видатків державного бюджету за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД", млн грн

Частка видатків за напрямом базового бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у загальному обсязі фінансування ДіР у 2024 р. становила 53,68 % та 54,55 % – в обсязі видатків загального фонду на ДіР.

Понад 92 % видатків загального фонду за напрямом фінансування "Фундаментальні НД" витрачено на НТР трьох головних розпорядників: НАН (78,11 %), НААН (8,48 %) та МОН (5,87 %). За рахунок спеціального фонду фундаментальні НД проводили за бюджетними програмами чотирьох головних

розпорядників, найбільша частка видатків належить НАН – 99,17 % загального обсягу видатків спеціального фонду за цим напрямом фінансування (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Фінансування НТР за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у розрізі головних розпорядників у 2024 р.

№ п/п	Найменування головного розпорядника	Загальний обсяг видатків, млн грн	У т.ч. за рахунок			
			загального фонду		спеціального фонду	
			млн грн	% від загального обсягу видатків загального фонду	млн грн	% від загального обсягу видатків спеціального фонду
1	МОН	331,24	269,69	6,01	61,55	6,03
2	МОЗ	11,75	11,75	0,26	-	-
3	Міндовкілля	2,40	2,40	0,05	-	-
4	НАН	4531,90	3573,94	79,57	957,96	93,88
5	НАПН	75,09	75,09	1,67	-	-
6	НАМН	98,01	98,01	2,18	-	-
7	НАМ	23,19	23,19	0,52		
8	НАПрН	62,71	62,71	1,40	-	-
9	НААН	375,67	374,70	8,34	0,97	0,09
	Разом	5511,96	4491,48	100,00	1020,48	100,00

Наукові дослідження за даним напрямом бюджетного фінансування за рахунок загального фонду проводили за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження". Найбільшу частку коштів у 2024 р (34,3 %), як і у 2023 р., витрачено на ДіР за пріоритетним тематичним напрямом наукових досліджень та науково-технічних розробок "Фундаментальні проблеми фізики, астрофізики, матеріалознавства, атомної енергетики та радіаційної безпеки".

У 2024 р. за напрямом базового бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" виконано 2745 НТР, у т. ч. за рахунок загального фонду – 2214 НТР (80,7 %), спеціального фонду – 531 НТР.

За рахунок загального фонду найбільшу кількість НТР виконано коштом НАН – 52,6 % загальної кількості НТР, НААН – 25,0 % та МОН – 14,5 % (рис. 4.2).

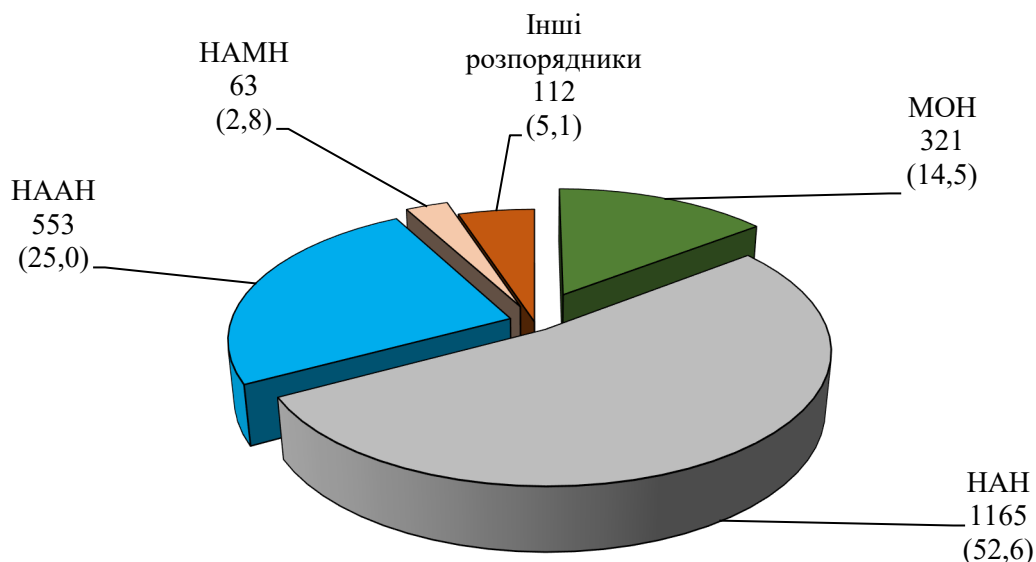

Рис. 4.2 Розподіл кількості НТР у межах напряму бюджетного фінансування "Фундаментальні НД", виконаних за рахунок загального фонду у 2024 р., за головними розпорядниками, од. (%)

За рахунок спеціального фонду НТР виконували за бюджетними програмами НАН – 255 од. (77,4 % загальної кількості виконаних НТР), МОН – 72 од. (22,4 %) та НААН – 1 од. (0,2 %).

У 2024 р. за результатами НТР напряму "Фундаментальні НД" створено 7824 од. НТП (39,9 % загальної кількості НТП, створеної за усіма напрямами бюджетного фінансування), у т.ч. за рахунок загального фонду – 7369 од., з них 51,7 % – впроваджено.

Із загальної кількості НТП, створеної за даним напрямом бюджетного фінансування за рахунок загального фонду, близько 68,0 % становила продукція виду "Інше" (впроваджено 54,6 %), 12,7 % – "Методи, теорії, гіпотези" (впроваджено 37,1 %), близько 7,0 % – "Аналітичні матеріали" (впроваджено 49,6 %) (табл. 4.2).

Таблиця 4.2
Кількість створеної / впровадженої НТП. за рахунок загального фонду за результатами виконаних НТР у межах напряму бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у розрізі видів НТП у 2024 р

Вид НТП	Створено, од	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	84	1,1	27	32,1
Технології	81	1,1	60	74,1
Матеріали	193	2,6	49	25,4

Вид НТП	Створено, од	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Сорти рослин;	127	1,7	32	25,2
Породи тварин	3	0,04		0,0
Методи, теорії, гіпотези	939	12,7	348	37,1
Проекти нормативно-правових документів	70	1,0	69	98,6
Проекти нормативних документів	18	0,2	17	94,4
Методичні документи	296	4,0	212	71,6
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	50	0,7	13	26,0
Аналітичні матеріали	506	6,9	251	49,6
Інше	5002	67,9	2729	54,6
Разом	7369	100,0	3807	51,7

Найбільші частки загальної кількості створеної НТП за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, створено у межах бюджетних програм НАН (36,8 % загальної кількості створеної НТП, з них впроваджено 30,7 %), НАПрН (24,5 %, з них 100,0 % впроваджено), НААН (18,8 %, з них впроваджено лише 7,1 %) та МОН (14,2 % загальної кількості створеної НТП з впровадженням 62,4 %) (табл. 4.3).

Таблиця 4.3

Кількість створеної / впровадженої НТП за рахунок загального фонду за результатами виконаних НТР у межах напряму базового бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у розрізі головних розпорядників у 2024 р. од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впроваджен ої (II) НТП, усього		у тому числі за видами НТП											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	I	1049	7	14	53			302	9	1	39	9	180	435
	II	655	5	7	31			227	9	1	32	5	71	267
МОЗ	I	4			3			1						
	II	1						1						
Мін-довкілля	I	2									2			
	II	2									2			

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впроваджен ої (II) НТП, усього		у тому числі за видами НТП											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
НАН	I	2710	77	27	137			551	20	17	210	41	297	1333
	II	831	22	13	18			54	19	16	133	8	176	372
НАПН	I	332		14				19						299
	II	332		14				19						299
НАМН	I	77		24				8			45			
	II	77		24				8			45			
НАМ	I	7						3					4	
	II	7						3					4	
НАПрН	I	1804						13	41					1750
	II	1804						13	41					1750
НААН	I	1384		2		127	3	42					25	1185
	II	98		2		32		23						41
Разом	I	7369	84	81	193	127	3	939	70	18	296	50	506	5002
	II	3807	27	60	49	32		348	69	17	212	13	251	2729

За кошти спеціального фонду створено 455 од. НТП, з них впроваджено 50,0 %. Найбільші частки загальної кількості створеної НТП належать НТП видів "Методи, теорії, гіпотези" – 36,0 % та "Інше" – 35,7 %. Найвищий рівень впровадження мали такі види НТП, як "Проекти нормативних документів" – 100,0 % та "Методичні документи" – 70,0 % (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Кількість створеної / впровадженої НТП за рахунок спеціального фонду за результатами виконаних НТР у межах напряму базового бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у розрізі видів НТП у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од.	% загальної кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	8	1,8	2	25,0
Технології	7	1,5	4	57,1
Матеріали	30	6,6	4	13,3
Сорти рослин;	1	0,2		0,0
Породи тварин		0,0		0,0
Методи, теорії, гіпотези	164	36,0	79	48,2
Проекти нормативно-правових документів		0,0		0,0
Проекти нормативних документів	1	0,2	1	100,0
Методичні документи	20	4,4	14	70,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	10	2,2	6	60,0
Аналітичні матеріали	52	11,4	35	67,3
Інше	162	35,7	83	51,2
Разом	455	100,0	228	50,1

Найбільші частки НТП за рахунок спеціального фонду, було створено у межах бюджетних програм НАН – 59,6 % (з них впроваджено 37,3 %) та МОН – 39,8 % (впроваджено 68,5 %) (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Кількість НТП, створеної / впровадженої за рахунок спеціального фонду, за результатами НТР, виконаних у межах напряму "Фундаментальні НД", за головними розпорядниками у 2024 р.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впровадженої (II) НТП, усього, од		у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти,	аналітичні матеріали	інше
МОН	I	181	1		2			112			12	4	47	3
	II	124	1					74			12	1	32	4
НАН	I	271	7	7	28	1		52		1	8	6	5	156
	II	101	1	4	4			5		1	2	5	3	76

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впровадженої (II) НТП, усього, од		у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти,	аналітичні матеріали	інше
НААН	I	3												3
	II	3												3
Усього	I	455	8	7	30	1		164		1	20	10	52	162
	II	228	2	4	4			79		1	14	6	35	83

Загальна кількість наукових публікацій за результатами НТР, виконаних у межах напряму бюджетного фінансування "Фундаментальні НД", становила 31,7 тис., у т. ч. наукових статей у фахових наукових виданнях – 57,4 % загальної кількості публікацій (18,2 тис., з яких 40,8 % індексують у Scopus та/або WoS), монографій – 2,1 %, з них 22,5 % опубліковано за кордоном (з них 45,0 % індексують у Scopus та / або WoS).

Кількість наукових публікацій у 2024 р. за рахунок загального фонду (30,9 тис.), зменшилась на 6,7 % проти 2023 р. (33,1 тис.).

Найбільшу кількість монографій за рахунок загального фонду (77,2 % загальної кількості монографій) опубліковано в Україні, з них 11,0 % проіндексовано у Scopus та/або WoS. Частка монографій за результатами ДіР за рахунок загального фонду, опублікованих за кордоном, значно менша (22,8 % загальної кількості монографій), однак значно більшим є відсоток (44,2 %) монографій, які індексують у Scopus та / або WoS.

Частка наукових статей у фахових наукових виданнях за результатами ДіР, виконаних за рахунок загального фонду, які індексують у Scopus та/або WoS, становить 40,6 %, з них в наукових журналах з кuartилями Q1, Q2 – 39,8 %, з кuartилями Q3, Q4 – 47,9 % (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Кількість наукових публікацій за результатами виконання НТР за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" у 2024 р.

Вид наукової публікації	Кількість наукових публікацій, од.	
	Усього	у т.ч. за рахунок загального фонду
Кількість наукових публікацій, усього, у т.ч.:	31713	30855
Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	661	645
в Україні, усього, з них:	512	498
які індексуються у <i>Scopus</i> та / або <i>Web of Science</i>	55	55
за кордоном, усього, з них	149	147
які індексуються у <i>Scopus</i> та / або <i>WoS</i>	67	65
Наукові статті у фахових наукових виданнях, усього, у тому числі:	18198	17731
які індексуються у <i>Scopus</i> та/або <i>WoS</i> , усього, з них:	7432	7197
в наукових журналах з кuartилями Q1, Q2	2976	2863
в наукових журналах з кuartилями Q3, Q4	3561	3449
Підручники, навчальні посібники	382	347
Інші публікації	12472	12132

Найбільша кількість статей, опублікованих у 2024 р. у фахових наукових виданнях, які індексують у *Scopus* та/або *WoS*, належить НАН і МОН (табл. 4.7).

Таблиця 4.7

Розподіл кількості статей у фахових наукових виданнях, які індексують у *Scopus* та / або *WoS*, за головними розпорядниками у 2024 р., од.

Найменування головного розпорядника	Кількість наукових статей, усього	у т.ч. за рахунок загального фонду		
		Усього	в наукових журналах з кuartилями Q1, Q2	в наукових журналах з кuartилями Q3, Q4
НАН	4832	4629	1886	2044
МОН	1865	1833	654	1039
НААН	282	282	43	199
НАМН	227	227	227	0
МОЗ	69	69	15	54
НАПН	62	62	20	36
НАПрН	61	61	0	61
НАМ	22	22	8	14
Міндовкiлля	12	12	10	2
Разом	7432	7197	2863	3449

Найбільшу публікаційну активність за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, показали організації НАН (62,4 % від загальної кількості наукових публікацій) та МОН (21,5 %) (рис. 4.3).

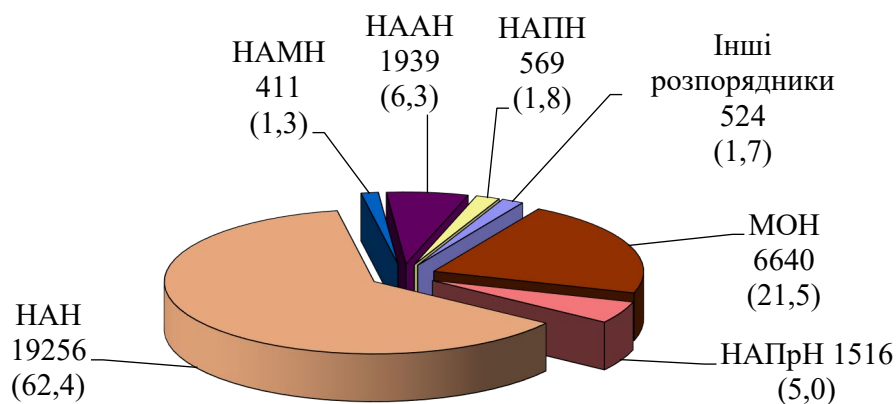

Рис. 4.3 Розподіл наукових публікацій за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками, од. (%)

За результатами НТР, виконаних за кошти спеціального фонду у 2024 р., підготовлено 858 наукових публікацій, з них НАН – 478 од., МОН – 380 од.

У 2024 р. проти 2023 р. зменшилась кількість поданих заявок (на 17 од.) за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, у той час як кількість отриманих охоронних документів збільшилась на 30 од.

Частка поданих заявок на видачу охоронних документів за кордоном за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, становить лише 0,2% загальної кількості заявок.

Частка отриманих охоронних документів на патенти в Україні за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, становить 83,3 % загальної кількості документів, з них на корисні моделі – 62,8 %, сорти рослин – 18,8 %, винаходи – 18,4 % (табл. 4.8).

Таблиця 4.8

Кількість поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами виконання НТР за напрямом фінансування "Фундаментальні НД" у 2024 р., од.

Показник	Кількість поданих заявок / отриманих охоронних документів, усього	У тому числі за рахунок загального фонду
Кількість поданих заявок на видачу охоронних документів, усього, у тому числі:	629	601
в Україні	628	600
за кордоном	1	1
Кількість отриманих охоронних документів, усього, у тому числі:	600	568
патентів України, усього, з них на:	505	473
винаходи	92	87
сорти рослин	93	89
породи тварин		
корисні моделі	320	297
свідощтв авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні	91	91
міжнародних патентів, які обліковуються міжнародними патентними базами	4	4

Найбільшу патентну активність за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, як за кількістю поданих заявок, так і за кількістю отриманих охоронних документів виявили організації НАН (рис. 4.4).

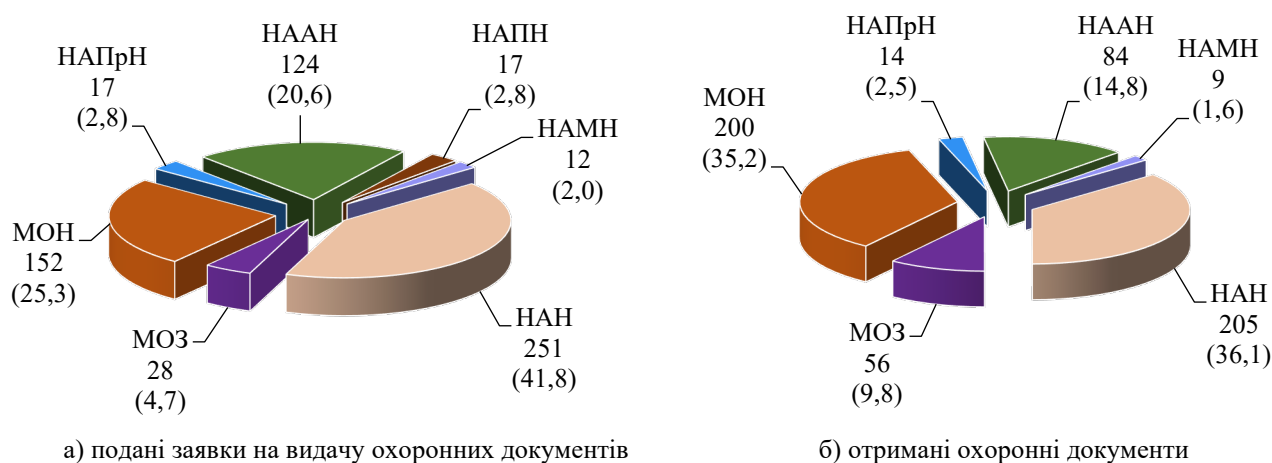

Рис. 4.4 Розподіл поданих заявок (а) та отриманих охоронних документів (б) за головними розпорядниками, од. (%)

За результатами НТР, виконаних за рахунок спеціального фонду, у 2024 р. було подано 28 заявок на видачу охоронних документів, з них 10 – МОН, 10 – НААН та 8 – НАН, та отримано 32 охоронних документи, з них 13 – МОН, 11 – НАН та 8 – НААН.

4.2 Прикладні наукові дослідження і науково-технічні (експериментальні) розробки

У 2024 р. за напрямом базового бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" спрямовували кошти 18 головних розпорядників за 29-ма бюджетними програмами. Загальний обсяг видатків на прикладні ДіР за загальним та спеціальним фондами становив 4132,45 млн грн, що на 4,93 % більше проти 2023 р. У загальному обсязі фінансування ДіР частка видатків за цим напрямом становила 40,24 % (рис. 4.5).

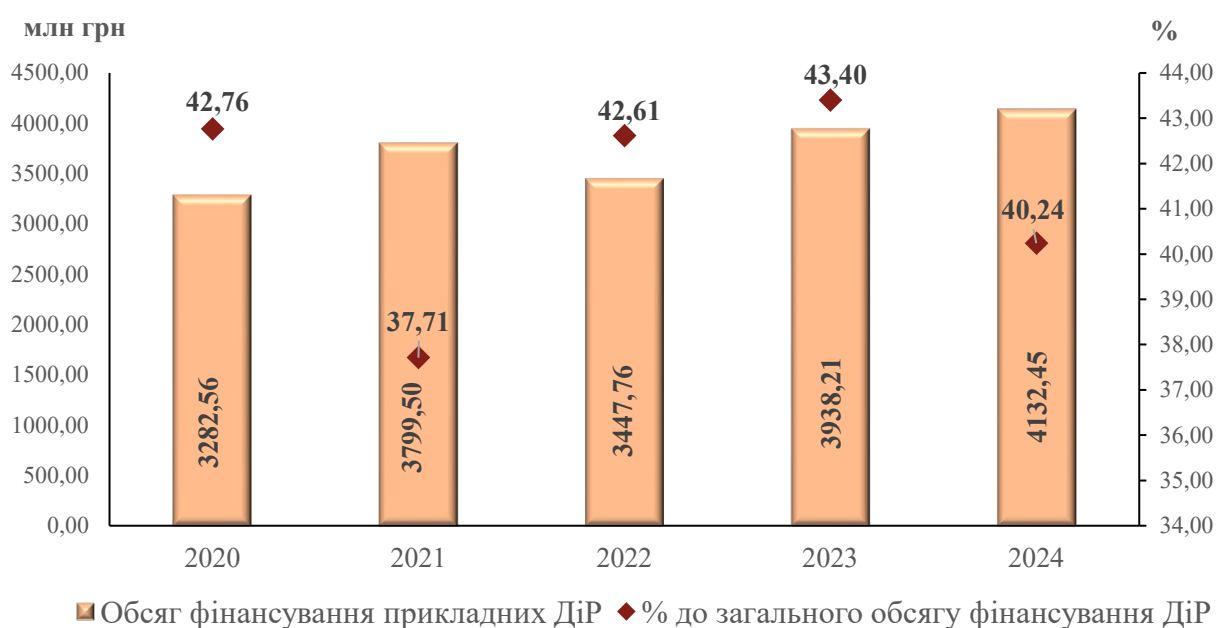

Рис. 4.5 Динаміка видатків за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", млн грн

Частка загального фонду у фінансуванні напряму "Прикладні ДіР" становила 75,57 % (рис. 4.6).

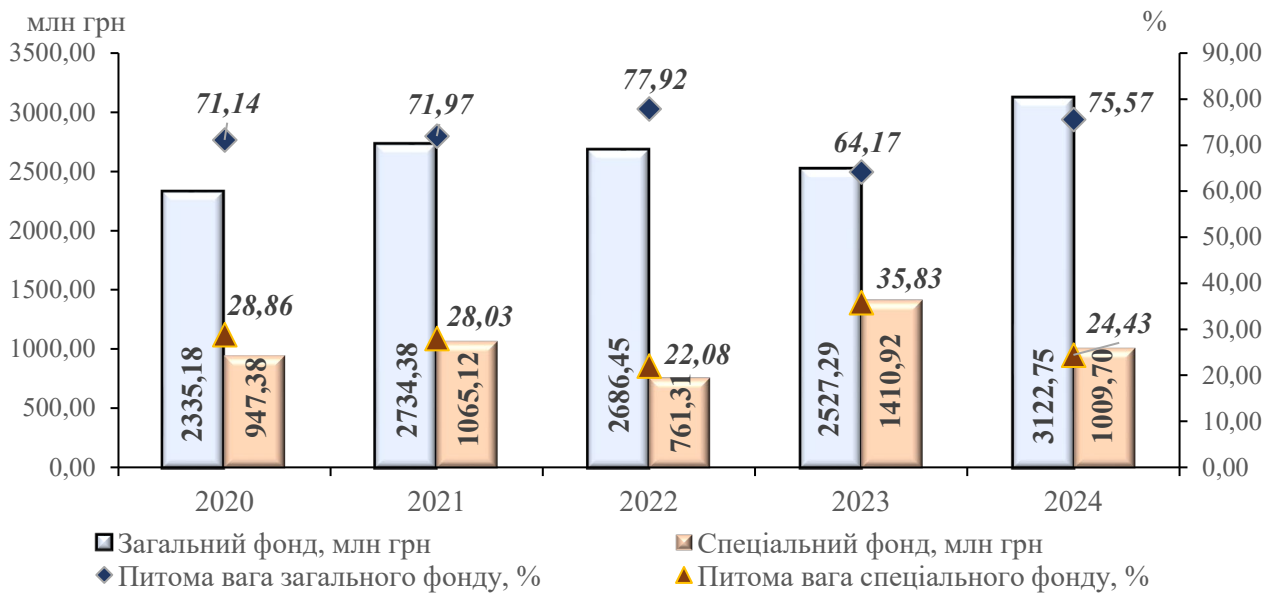

Рис. 4.6 Динаміка видатків загального та спеціального фондів за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР"

Понад 90 % загального обсягу видатків за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" припало на організації семи головних розпорядників (за кожним – понад 100 млн грн). Найбільші частки як за загальним обсягом фінансування ДіР, так і за видатками загального фонду мали НАН – 41,66 % та 41,49 %, МОН – 21,88 % та 17,90 %, НАМН – 11,13 % та 12,78 % відповідно.

За рахунок спеціального фонду найбільші частки видатків за цим напрямом фінансування мали НАН (42,19 %) та МОН (34,18 %) (табл. 4.9).

Таблиця 4.9
Видатки державного бюджету за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" у розрізі головних розпорядників у 2024 р.

№ п/п	Найменування головного розпорядника	Загальний обсяг видатків, млн грн	У т.ч. за рахунок			
			загального фонду		спеціального фонду	
			млн грн	% загального обсягу видатків загального фонду	млн грн	% загального обсягу видатків спеціального фонду
1	Державне управління справами	91,99	91,99	2,95		
2	ГФД СКМУ	0,65	0,65	0,02		
3	МВС	97,3	97,05	3,11	0,25	0,03
4	Мінекономіки	20,72	20,72	0,66		
5	МОН	904,07	558,93	17,90	345,14	34,18

№ п\п	Найменування головного розпорядника	Загальний обсяг видатків, млн грн	У т.ч. за рахунок			
			загального фонду		спеціального фонду	
			млн грн	% загального обсягу видатків загального фонду	млн грн	% загального обсягу видатків спеціального фонду
6	МОЗ	128,76	47,19	1,51	81,57	8,08
7	Міненерго	0,32	0,32	0,01		
8	Міндовкілля	55,42	30,17	0,97	25,25	2,50
9	Мінагрополітики	140,64	72,88	2,33	67,76	6,71
10	Мінрозвитку	9,76	9,76	0,31		
11	Мінмолодьспорт	10,03	10,03	0,32		
12	Мінфін	18,10	16,32	0,52	1,78	0,18
13	Мін'юст	72,75	72,75	2,33		
14	МКСК	24,18	24,18	0,77		
16	НАН	1721,49	1295,49	41,49	426,00	42,19
17	НАПН	143,00	141,86	4,54	1,14	0,11
18	НАМН	459,84	399,03	12,78	60,81	6,02
19	НААН	233,43	233,43	7,48		
	Разом	4132,45	3122,75	100,00	1009,70	100,00

Найбільша частка видатків загального фонду за зазначеним напрямом бюджетного фінансування у 2024 р. припадала на академічний сектор – 66,28 % (рис. 4.7).

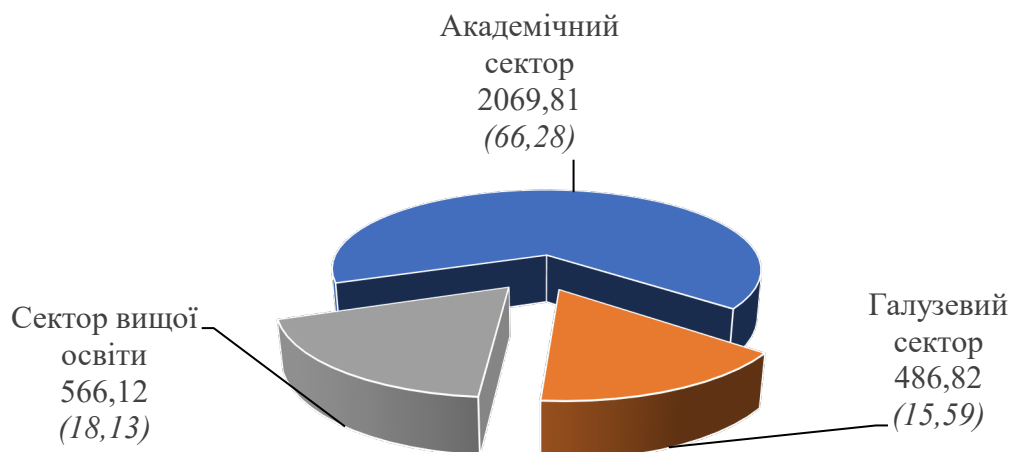

Рис. 4.7 Видатки загального фонду за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" у 2023 р. у розрізі секторів науки, млн грн (%)

У 2024 р. 90,3 % видатків загального фонду на прикладні ДіР було спрямовано на фінансування НТР за пріоритетними напрямками. Найбільша частка видатків (29,7 %) припала на ДіР за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" (рис. 4.8).

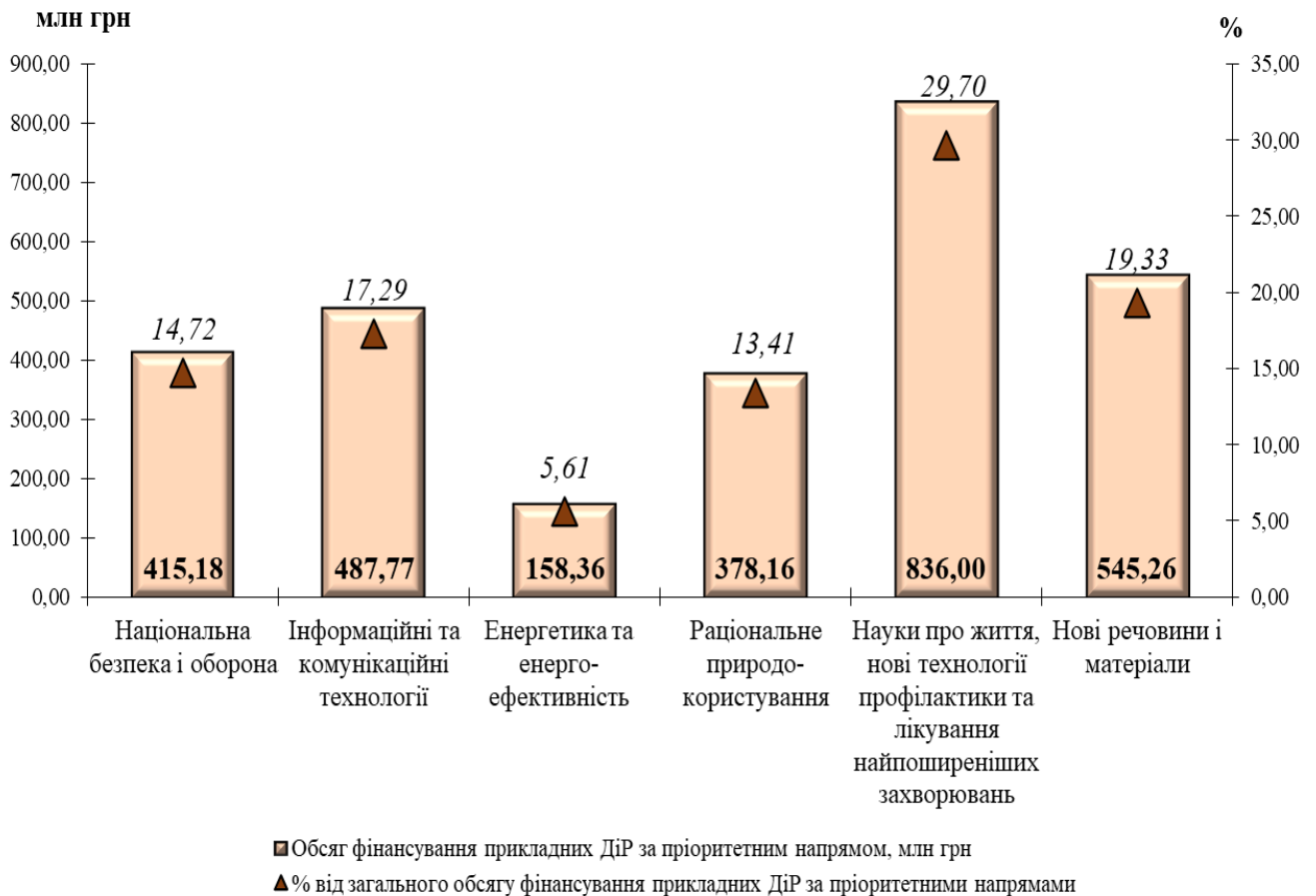

Рис. 4.8 Розподіл обсягу видатків загального фонду за напрямом "Прикладні ДіР" за пріоритетними напрямками у 2024 р.

За напрямом базового бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" у 2024 р. за рахунок загального фонду виконано 2366 НТР, що на 2,2 % менше проти 2023 р. (2418 НТР). Понад 90,0 % загальної кількості виконаних НТР за рахунок загального фонду профінансовано сімома головними розпорядниками (рис. 4.9).

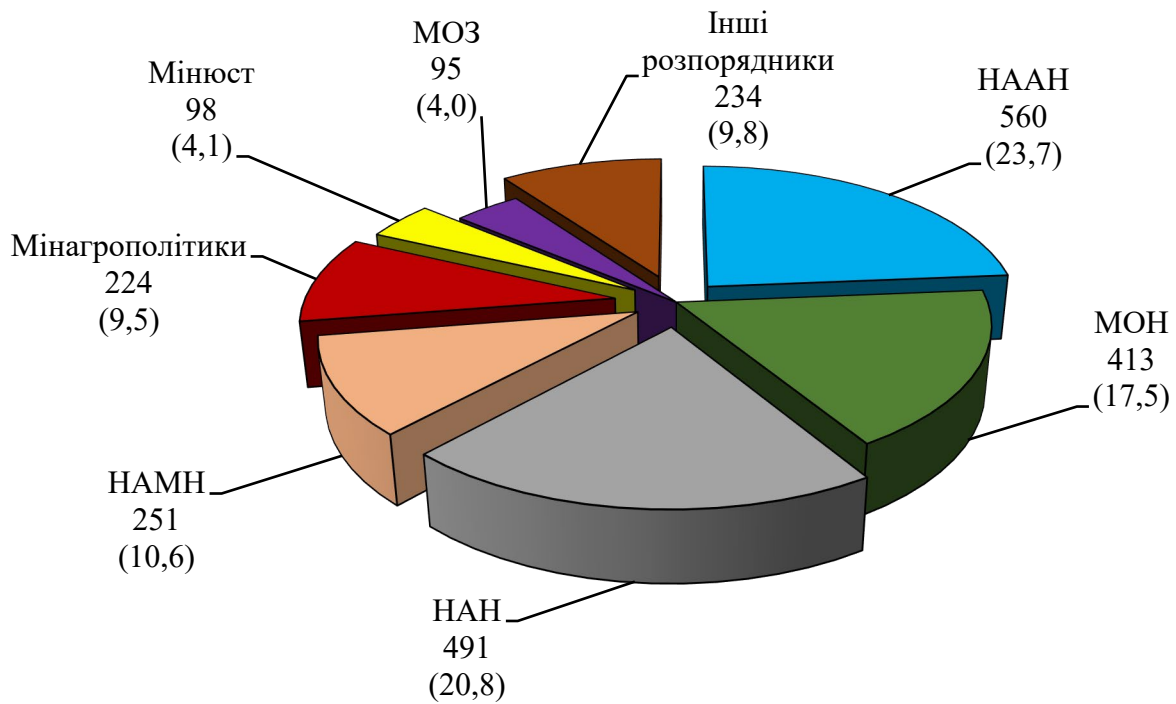

Рис. 4.9 Розподіл кількості НТП, виконаних у межах напряму бюджетного фінансування "Прикладних ДіР" за рахунок загального фонду у 2024 р., за головними розпорядниками, од. (%)

За результатами НТП, виконаних у 2024 р. за напрямом "Прикладні ДіР", створено 11299 од. НТП (57,6 % загальної кількості НТП за усіма напрямами бюджетного фінансування ДіР), з них 55,5 % (5711 од.) - за рахунок загального фонду.

Із загальної кількості НТП, створеної за рахунок загального фонду за даним напрямом бюджетного фінансування, близько 44,0 % становила НТП виду "Інше" (з яких впроваджено 53,8 %), 14,3 % – "Аналітичні матеріали" (впроваджено 91,4 %), 14,0 % – "Методи, теорії, гіпотези" (впроваджено 74,0 %), 11,6 % – "Методичні документи" (впроваджено 96,5 %) (табл. 4.10).

Таблиця 4.10

Створення / впровадження НТП напряму "Прикладні ДіР" за рахунок загального фонду у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од.	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	131	2,3	60	45,8
Технології	255	4,5	210	82,4
Матеріали	131	2,3	66	50,4
Сорти рослин	61	1,1	31	50,8

Вид НТП	Створено, од.	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Породи тварин	0	0,00	0	0,00
Методи, теорії, гіпотези	801	14,0	593	74,0
Проекти нормативно-правових документів	39	0,7	21	53,8
Проекти нормативних документів	162	2,8	126	77,8
Методичні документи	664	11,6	641	96,5
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	145	2,5	72	49,7
Аналітичні матеріали	816	14,3	746	91,4
Інше	2506	43,9	1303	52,0
Разом	5711	100,0	3869	67,7

Найбільші частки в загальній кількості створеної НТП за даним напрямом фінансування створено за рахунок коштів таких головних розпорядників: НАН (24,3 %, з них впроваджено 57,2 %), Державне управління справами (15,3 %, з яких впроваджено 100,0 %), МОН (14,8 %, з яких впроваджено 61,4 %), НААН (13,8 %, з яких впроваджено лише 18,5 %) та Мінагрополітики (11,3 %, з яких впроваджено 95,5 %) (табл. 4.11).

Таблиця 4.11

Створення / впровадження НТП напряму "Прикладні ДіР" за рахунок загального фонду у 2024 р. у розрізі головних розпорядників

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впровадженої (II) НТП, усього, од		у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
Державне управління справами	I	873						6	10				209	648
	II	873						6	10				209	648
МВС	I	53	8						2	12	11	4	3	13
	II	5	3								1		1	
	I	90						1		71	1		1	16

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (І) і впровадженої (ІІ) НТП, усього, од		у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
Мін-економіки	ІІ	90						1		71	1		1	16
МОН	І	847	61	42	67	1		240	1	12	55	71	88	209
	ІІ	520	33	21	44	1		147	1	10	35	47	63	118
МОЗ	І	229	6	12				72	13	2	3	2		119
	ІІ	112	2	3				58		1	2			46
Мінагро-політики	І	643							3	6	402		172	60
	ІІ	614								6	401		172	35
Мінроз-витку	І	57								51	6			
	ІІ	40								34	6			
Мінюст	І	57									4	4		49
	ІІ	46									3			43
НАН	І	1386	56	39	63	4		143	3	4	113	63	317	581
	ІІ	793	22	24	22	6		42	3	1	125	24	295	229
НАПН	І	152		12				48						92
	ІІ	152		12				48						92
НАМН	І	399		113				286						
	ІІ	399		113				286						
НААН	І	789		37	1	56		5			47			643
	ІІ	146		37		24		5			47			33
Інші головні розпорядники	І	136							7	4	22	1	26	76
	ІІ	79							7	3	20	1	5	43
Усього	І	5711	131	255	131	61		801	39	162	664	145	816	2506
	ІІ	3869	60	210	66	31		593	21	126	641	72	746	1303

За рахунок загального фонду коштом шести головних розпорядників створено 255 технологій, найбільшу частку (44,3 %) – організаціями НАМН (рис. 4.10).

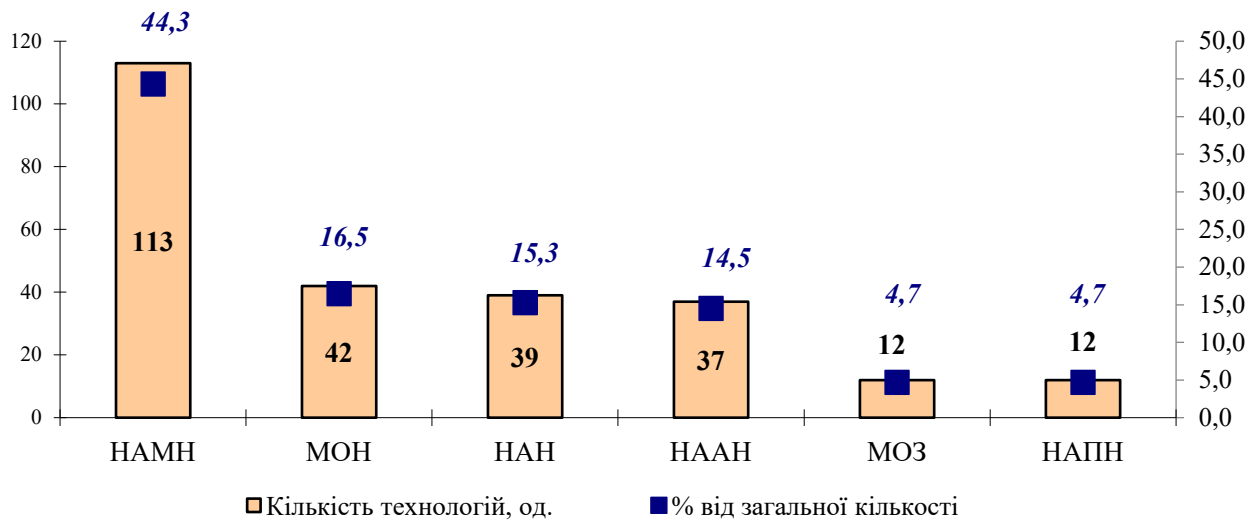

Рис. 4.10 Розподіл кількості НТП виду "Технології", створеної у 2024 р. за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками

За результатами прикладних ДіР, що виконувалися за рахунок спеціального фонду, у 2024 р. створено 5588 од. НТП, з яких впроваджено 57,2 %. Найвищий рівень впровадження НТП за видами становили: "Проекти нормативно-правових документів" – 100,0 %, "Сорти рослин" – 97,4 %, "Методичні документи" – 88,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 85,2 % та "Аналітичні матеріали" – 81,2 % (табл. 4.12).

Таблиця 4.12
Створення / впровадження НТП напряму "Прикладні ДіР" за рахунок спеціального фонду у 2024 р.

Вид НТП	Створено, од.	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	125	2,2	90	72,0
Технології	181	3,2	128	70,7
Матеріали	74	1,3	37	50,0
Сорти рослин;	38	0,7	37	97,4
Породи тварин		0,0		
Методи, теорії, гіпотези	425	7,7	362	85,2
Проекти нормативно-правових документів	3	0,1	3	100,0
Проекти нормативних документів	825	14,8	67	8,1
Методичні документи	392	7,0	347	88,5
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	190	3,4	152	80,0

Вид НТП	Створено, од	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Аналітичні матеріали	868	15,5	705	81,2
Інше	2467	44,1	1267	51,4
Разом	5588	100,0	3195	57,2

Найбільші частки загальної кількості створеної за рахунок спеціального фонду НТП належать МОН – 47,2 % (2635 од., з них впроваджено 78,5 %), МОЗ – 20,1 % (1123 од., з них впроваджено понад 29,0 %), Мінагрополітики – 15,4 % (863 од., з них впроваджено 32,0 %) та НАН – 13,1 % (731 од., з них впроваджено 48,3%) (табл. 4.13).

Таблиця 4.13

Створення / впровадження НТП напрямку "Прикладні ДіР" за рахунок спеціального фонду у розрізі головних розпорядників у 2024 р.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної (I) і впроваджен ої (II) НТП, усього, од		у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МВС	I	2								1				1
	II	1												1
МОН	I	2635	74	124	49	5		339	2	45	310	164	765	758
	II	2069	67	107	32	5		307	2	32	278	133	628	478
МОЗ	I	1123	1	21				36		771	12		1	281
	II	313		6				26						281
Мін-довкілля	I	198								2	4	3	70	119
	II	150								1	4		45	100
Мінагро-політики	I	863									50			813
	II	276								28	50			198
Мінфін	I	4									2			2
	II	1									1			
НАН	I	731	50	35	25	33		32	1	5	13	15	29	493
	II	353	23	14	5	32		11	1	5	13	11	29	209
НАПН	I	30		1				18		1	1	8	1	
	II	30		1				18		1	1	8	1	
НАМН	I	2											2	
	II	2											2	
Разом	I	5588	125	181	74	38		425	3	825	392	190	868	2467
	II	3195	90	128	37	37		362	3	67	347	152	705	1267

Загальна кількість наукових публікацій за результатами НТР напряму "Прикладні ДіР", виконаних у 2024 р., становила 48,8 тис., у т. ч. статей у фахових наукових виданнях – 26,3 тис., з яких 35,2 % індексуються у Scopus та/або WoS, та 1,4 тис. монографій, 35,2 % з яких видано за кордоном.

За рахунок загального фонду:

- кількість наукових публікацій у 2024 р. (27,6 тис.) збільшилась на 4,4 % проти 2023 р. (26,5 тис.);
- частка монографій, опублікованих за кордоном, становить 30,0 % від загальної кількості монографій, з них 12,7 % – монографії, які індексуються у Scopus та / або WoS;
- частка наукових статей у фахових наукових виданнях, які індексують у Scopus та/або WoS, становить 36,8 %, з них в наукових журналах з квантилями Q1, Q2 – 32,9 %, з квантилями Q3, Q4 – 45,0 % (табл. 4.14).

Таблиця 4.14

Кількість наукових публікацій за результатами виконання НТР за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" у 2024 р.

Вид наукової публікації	Кількість наукових публікацій, од.	
	Усього	у т.ч. за рахунок загального фонду
Кількість наукових публікацій, усього, у т. ч.:	48828	27647
Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	1405	812
в Україні, усього, з них	910	568
які індексуються у Scopus та / або Web of Science	63	58
за кордоном, усього, з них	495	244
які індексуються у Scopus та / або WoS	49	31
Наукові статті у фахових наукових виданнях, усього, у тому числі:	26274	17183
які індексуються у Scopus та/або WoS, усього, з них:	9255	6322
в наукових журналах з квантилями Q1, Q2	2537	2082
в наукових журналах з квантилями Q3, Q4	4796	2845
Підручники, навчальні посібники	1039	503
Інші публікації	20110	9149

96,0 % усіх наукових публікацій належить організаціям шести головних розпорядників (рис. 4.11).

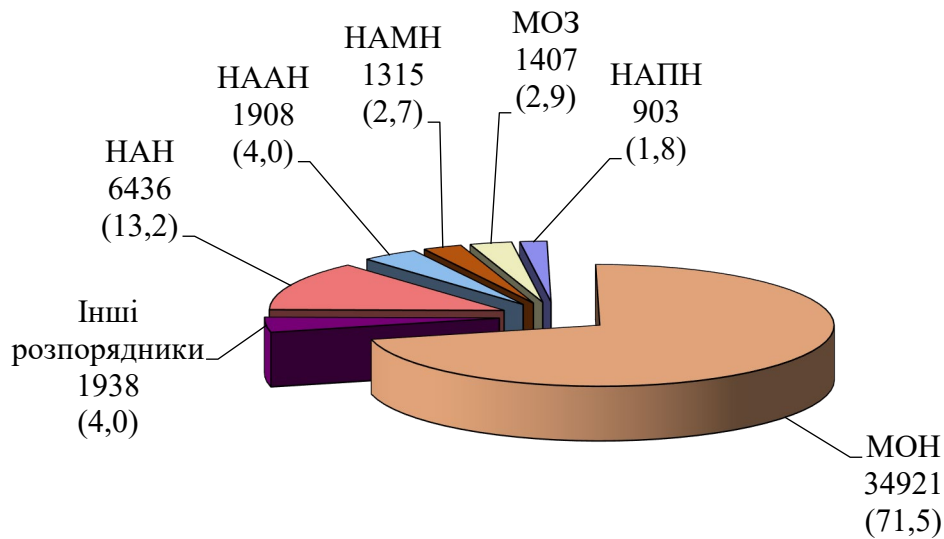

Рис. 4.11 Розподіл наукових публікацій за результатами виконання НТР напряму "Прикладні ДіР у 2024 р. за головними розпорядниками, од. (%)

Найкращі показники публікаційної активності, як за кількістю наукових публікацій (71,5 % загальної кількості наукових публікацій), так і за їх видами, показали ЗВО та НУ МООН (табл. 4.15).

За рахунок загального фонду найкращі показники публікаційної активності належать МООН (55 % загальної кількості наукових публікацій) та НАН (21,4 %) (рис. 4.12).

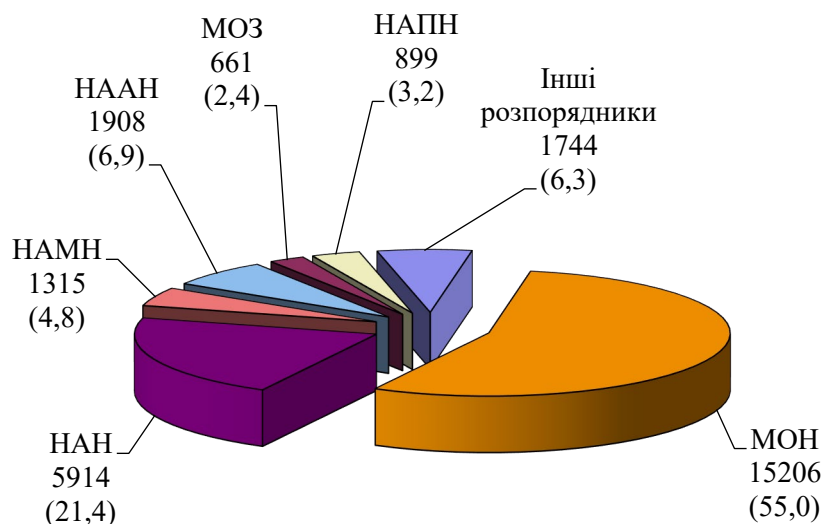

Рис. 4.12 Розподіл наукових публікацій за результатами НТР напряму "Прикладні ДіР", виконаних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками, од. (%)

Таблиця 4.15

Публікаційна активність за результатами НТР напрямку "Прикладні ДіР" у 2024 р., од.

Найменування головного розпорядника	Кількість наукових публікацій, усього	У тому числі за видами										
		Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	в Україні	з них, які індексуються у Scopus та / або WoS	за кордоном	з них, які індексуються у Scopus та / або WoS	Наукові статті в наукових фахових журналах, усього, у тому числі:	які індексуються у Scopus та/або WoS	з них, в наукових журналах з квартілями Q1, Q2	з них, в наукових журналах з квартілями Q1, Q2	підручники, навчальні посібники	інші публікації
Державне управління справами	270	4	4				102	43	5	38	2	162
МВС	214						119	25	8	10	2	93
Мінекономіки	25	1	1				9					15
МОН	34921	1092	652	21	440	35	17413	6069	1156	3326	772	15644
МОЗ	1407	40	35	9	5	3	997	428	111	305	80	290
Міндовкілля	305	5	3		2		108	41	17	21	2	190
Мінагрополітики	309	36	32	1	4		120	12	2	10	7	146
Мінмолодьспорт	35						16	7	1	6	2	17
Мінфін	351	6	5		1		126	28	5	11	2	217
Мін'юст	121						22	6		5		99
МКСК	308	7	6		1		130	24	1	23	7	164
НАН	6436	65	54	3	11	6	3662	1451	415	736	14	2695
НАПН	903	2	1		1		596	106	36	70	3	302
НАМН	1315	36	31	29	5	5	1163	719	719		40	76
НААН	1908	111	86		25		1691	296	61	235	106	
Разом	48828	1405	910	63	495	49	26274	9255	2537	4796	1039	20110

Найбільша кількість статей за результатами НТР напряму "Прикладні ДіР", опублікованих у фахових наукових виданнях, які індексуються у Scopus та / або WoS, у 2024 р. належить МОН, НАН та НАМН (табл. 4.16).

Таблиця 4.16

Розподіл кількості статей у фахових наукових виданнях, які індексуються у Scopus та / або WoS, за головними розпорядниками у 2024 р., од.

Найменування головного розпорядника	Кількість наукових статей, усього	у т.ч. за рахунок загального фонду		
		Усього	в наукових журналах з квартілями Q1, Q2	в наукових журналах з квартілями Q3, Q4
МОН	6069	3566	813	1681
НАН	1451	1266	354	612
НАМН	719	719	719	
МОЗ	428	207	66	131
НААН	296	296	61	235
НАПН	106	106	36	70
Державне управління справами	43	43	5	38
Міндовкілля	41	33	13	17
Мінфін	28	18	5	11
МВС	25	24	7	10
МКСК	24	24	1	23
Мінагрополітики	12	7	1	6
Мінмолодьспорт	7	7	1	6
Мін'юст	6	6		5
Разом	9255	6322	2082	2845

За рахунок загального фонду у звітному році подано 694 заявки на видачу охоронних документів, з них за кордоном лише 0,3 %, отримано 653 охоронних документи, у тому числі 79,3 % – патентів України, з них на корисні моделі – 75,5 %, на винаходи – 19,5 % та на сорти рослин – 5,0 % (табл. 4.17).

Таблиця 4.17

Кількість поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами НТР напряму "Прикладні ДіР", виконаних за рахунок загального фонду у 2024 р., од.

Показник	Кількість поданих заявок / отриманих охоронних документів
Кількість поданих заявок на видачу охоронних документів, усього, у тому числі:	694
в Україні	692
за кордоном	2

Показник	Кількість поданих заявок / отриманих охоронних документів
Кількість отриманих охоронних документів, усього, у тому числі:	653
патентів України, усього, з них на:	518
винаходи	101
сорти рослин	26
породи тварин	
корисні моделі	391
свідощів авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні	135
міжнародних патентів, які обліковуються міжнародними патентними базами	

Заявки на видачу охоронних документів подавали організації 10 головних розпорядників. Найбільшу патентну активність виявили ЗВО та НУ МОН (табл. 4.18).

Таблиця 4.18

Розподіл поданих заявок на видачу охоронних документів за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками, од.

Найменування головного розпорядника	Подано заявок на видачу охоронних документів	У тому числі	
		в Україні	за кордоном
МОН	465	464	1
НАН	114	113	1
НААН	43	43	
НАМН	29	29	
НАПН	21	21	
МОЗ	10	10	
Мінагрополітики	5	5	
Мін'юст	4	4	
Державне управління справами	2	2	
Міндовкілля	1	1	
Разом	694	692	2

Охоронні документи, у звітному році отримали організації 12 головних розпорядників – усього 653 од., у т.ч. патентів України – 518 од., з них на корисні моделі – 391 од., винаходи – 101 од., сорти рослин – 26 од., а також 135 свідощів авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні. Найбільшу кількість охоронних документів (65,7 %) отримано ЗВО та НУ МОН (рис. 4.13).

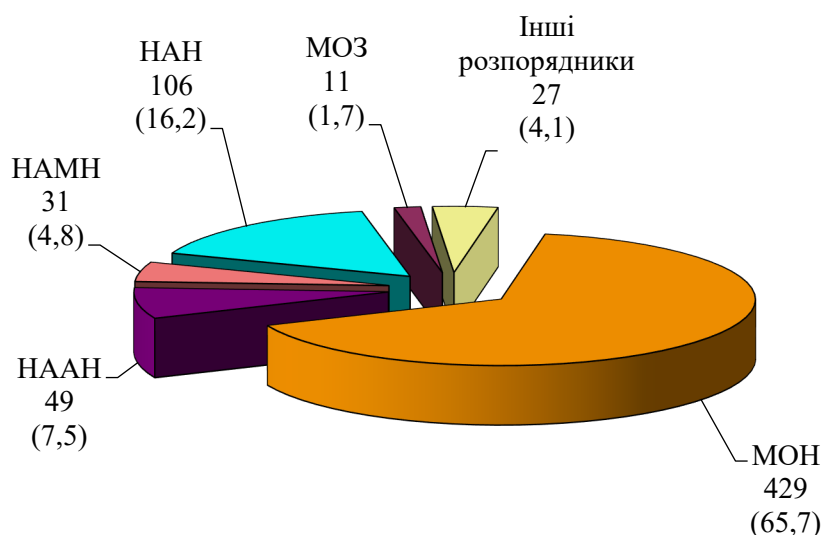

Рис. 4.13 Розподіл отриманих у 2024 р. охоронних документів за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками, од. (%)

За рахунок спеціального фонду у 2024 р. за результатами НТР, виконаних у межах напряму бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", подано 715 заявок на видачу охоронних документів (у 2023 р. – 572 од.), з них МОН – 695 од., НАН – 15 од. та МОЗ – 5 од. Отримано 375 охоронних документів (у 2023 р. – 426 од.), з них МОН – 344 од., НАН – 19 од. та МОЗ – 12 од., а також 46 свідоцтв авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні, з них МОН – 41 од. та НАН – 5 од.

4.3 Проєкти грантового фінансування НФДУ

У 2024 р. обсяг видатків загального фонду на ДіР за напрямом програмно-цільового бюджетного фінансування "Проєкти НФДУ" становив 548,40 млн грн, з них на фундаментальні наукові дослідження – 219,36 млн грн, прикладні наукові дослідження – 329,04 млн грн; спеціального фонду – 4,86 млн грн. Найбільшу частку видатків загального фонду (понад 50 %) спрямовано на ДіР галузевого сектору (рис. 4.14).

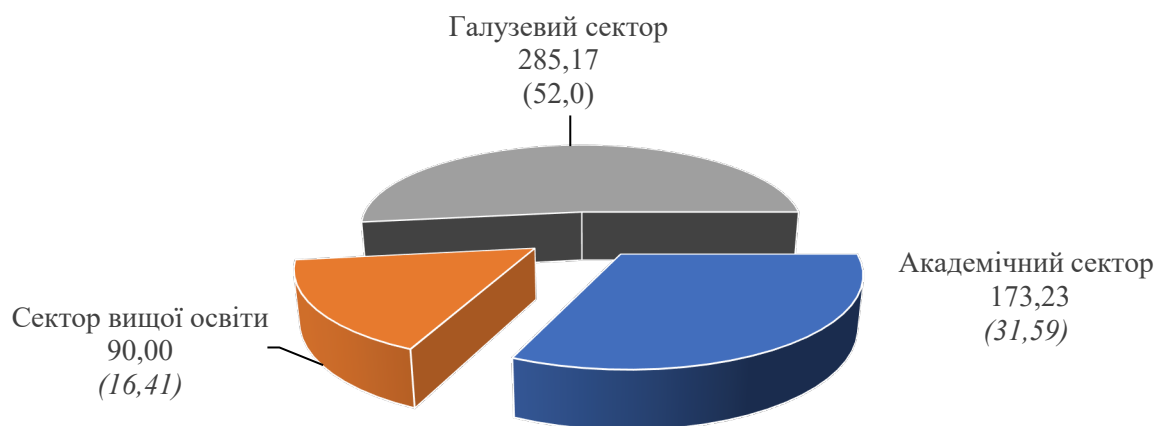

Рис. 4.14 Розподіл видатків загального фонду на ДіР за напрямом "Проекти НФДУ" у 2024 р. за секторами науки, млн грн (%)

Найбільш профінансованими виявилися НТР, виконувані за пріоритетними напрямками "Фундаментальні наукові дослідження" (40,00 %) та "Нові речовини і матеріали" (24,69 %) (рис. 4.15).

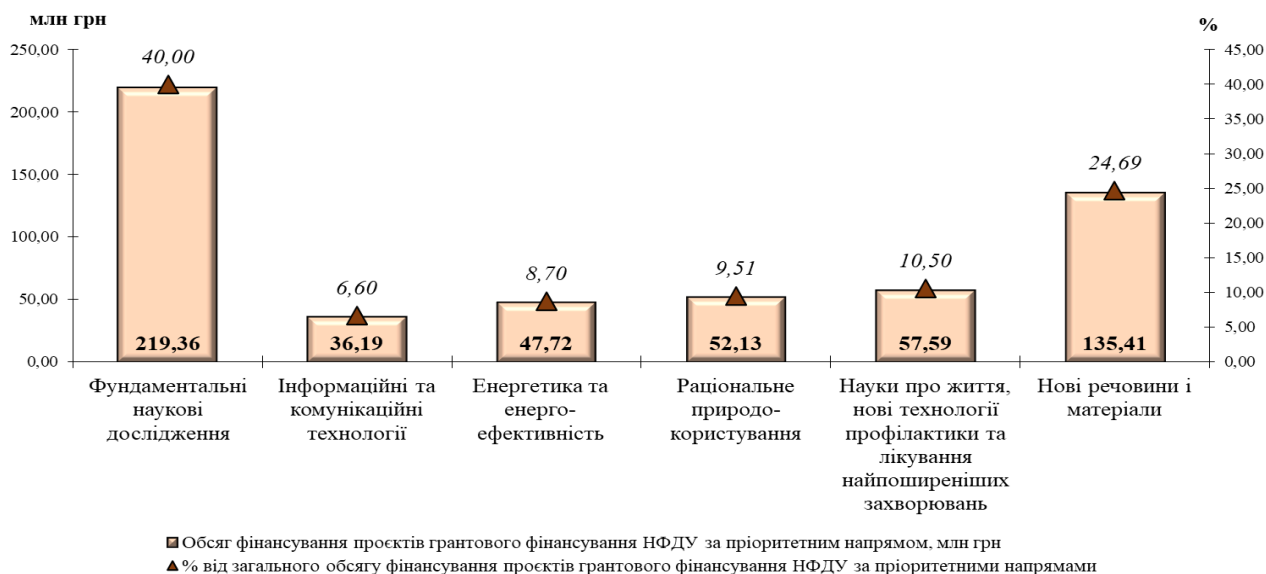

Рис. 4.15 Розподіл обсягу видатків загального фонду на ДіР напрямку "Проекти НФДУ" за пріоритетними напрямками у 2024 р.

У 2024 р. за напрямом "Проекти НФДУ" виконано 286 НТР, у т. ч. за кошти загального фонду – 274 НТР, спеціального фонду – 12 НТР.

НФДУ за рахунок загального фонду у 2024 р. здійснював грантову підтримку 274 НТР за шістьма конкурсами (табл. 4.19).

Таблиця 4.19

Кількість проєктів грантового фінансування НФДУ за конкурсами у 2024 р.

Конкурс	Кількість НТР
Наука для безпеки і сталого розвитку України	54
Підтримка досліджень провідних та молодих учених	2
Наука для відбудови України у воєнний і повоєнні періоди	66
Дослідницькі інфраструктури для проведення передових наукових досліджень	10
Наука для зміцнення обороноздатності України	80
Передова наука в Україні	62
Разом	274

За спеціальним фондом отримано Індивідуальні гранти на проведення ДіР для українських вчених (за підтримки Кембриджського університету, Велика Британія) (2023-2024 рр.) – здійснено фундаментальні наукові дослідження (12 НТР).

Найбільшу кількість НТР за рахунок загального фонду виконано за пріоритетними напрямками "Фундаментальні наукові дослідження" (40,5 % загальної кількості НТР) та "Нові речовини та матеріали" (23,7 %) (рис. 4.16).

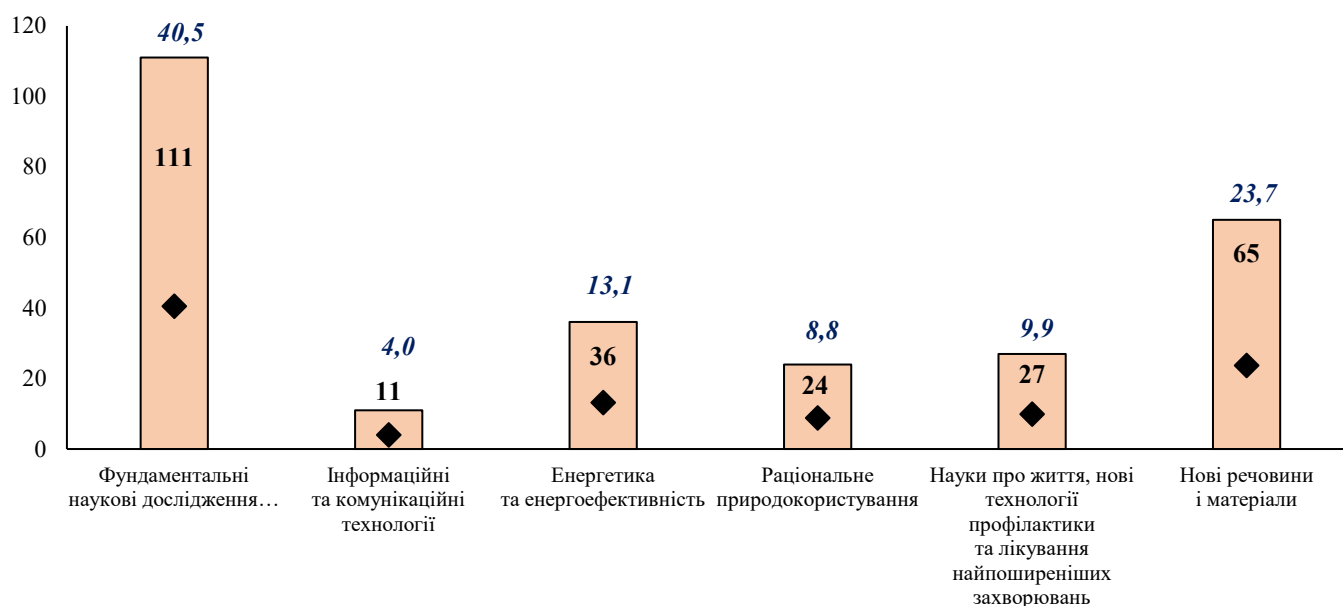

Рис. 4.16 Розподіл кількості НТР напрямку "Проєкти НФДУ" за пріоритетними напрямками у 2024 р., од., %

У 2024 р. за результатами НТР даного напрямку фінансування за рахунок загального фонду створено 274 од. НТП (2,0 % загальної кількості НТП за усіма напрямками бюджетного фінансування ДіР), з яких у звітний рік впроваджено близько 7,0 %.

Із загальної кількості НТП, створеної за даним напрямком бюджетного фінансування за рахунок загального фонду близько 26,0 % становила продукція виду "Методи, теорії, гіпотези" (впроваджено 4,2 %), 21,9 % – "Технології" (впроваджено 6,7 %), 14,6 % – "Аналітичні матеріали" (впроваджено 7,5 %) та 14,2 % – "Пристрої" (впроваджено 10,3 %) (табл. 4.20).

Таблиця 4.20

Створення / впровадження НТП напрямку "Проекти НФДУ" у 2024 р. за рахунок загального фонду

Вид НТП	Створено, од.	% загальної кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	39	14,2	4	10,3
Технології	60	21,9	4	6,7
Матеріали	44	16,1	5	11,4
Сорти рослин;	0	0,0	0	0,0
Породи тварин	0	0,0	0	0,0
Методи, теорії, гіпотези	71	25,9	3	4,2
Проекти нормативно-правових документів	3	1,1	0	0,0
Проекти нормативних документів	5	1,8	0	0,0
Методичні документи	10	3,6	0	0,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	1	0,4	0	0,0
Аналітичні матеріали	40	14,6	3	7,5
Інше	1	0,4	0	0,0
Разом	274	100,0	19	6,9

За рахунок спеціального фонду у 2024 р. створено 12 од. НТП, впровадження яких не відбувалося. Найбільшу кількість НТП створено за видами: "Методи, теорії, гіпотези" – 41,6 % (5 од.), "Технології" – 25,0 % (3 од.) та по 16,7 % (по 2 од.) – "Матеріали" та "Методичні документи".

За результатами виконання НТР напрямку "Проекти НФДУ", що фінансували за рахунок загального фонду у 2024 р., видано 1311 наукових

публікацій, з них 97,3 % – наукові статті у фахових наукових виданнях, 2,3 % – монографії, які опубліковані за кордоном.

Частка наукових статей у фахових наукових виданнях за результатами НТР за рахунок загального фонду, які індексують у Scopus та/або WoS, становить 58,4 %, з них в наукових журналах з квантилями Q1, Q2 – 24,2 %, з квантилями Q3, Q4 – 75,8 % (табл. 4.21).

Таблиця 4.21

Кількість наукових публікацій за результатами виконання НТР за напрямом бюджетного фінансування "Проекти НФДУ" у 2024 р.

Вид наукової публікації	Кількість наукових публікацій, од.	
	Усього	у т.ч. за рахунок загального фонду
Кількість наукових публікацій, усього, у т. ч.:	1367	1311
Монографії, усього, у тому числі опубліковані:	32	30
в Україні, усього, з них:	2	
які індексуються у Scopus та / або WoS		
за кордоном, усього, з них:	30	30
які індексуються у Scopus та / або WoS		
Наукові статті у фахових наукових виданнях, усього, у тому числі:	1330	1276
які індексуються у Scopus та/або WoS, усього, з них:	748	745
в наукових журналах з квантилями Q1, Q2	180	180
в наукових журналах з квантилями Q3, Q4	568	565
Підручники, навчальні посібники	5	5
Інші публікації		

У звітному році, за результатами НТР, виконаних за рахунок загального фонду, в Україні подано 123 заявки на видачу охоронних документів та отримано 54 охоронних документи, у тому числі патентів України на винаходи – 32 од. (59,3 % загальної кількості документів), на корисні моделі – 22 од. (40,7 %).

4.4 Державні цільові наукові та науково-технічні програми

ДЦНТП є одним з основних інструментів програмно-цільового управління науково-технічною діяльністю, однак на сьогодні продовжує діяти заборона щодо розроблення нових державних цільових науково-технічних програм¹².

¹² Постанови Кабінету Міністрів України щодо скорочення кількості та укрупнення ДЦНТП від 22 червня 2011 р. № 704, від 01 березня 2014 р. № 65, від 11 жовтня 2016 р. № 710, від 23 жовтня 2019 р. № 930, від 20 травня 2020 р. № 387

Зазначене призвело до суттєвого скорочення кількості ДЦНТП та видатків загального фонду на їх виконання – з 2022 р. ДіР здійснюють лише за одною ДЦНТП у межах бюджетної програми МОН.

Обсяг видатків загального фонду на виконання ДЦНТП у 2024 р. становив 26,77 млн грн (або 0,33 % загального обсягу фінансування ДіР за загальним фондом), що на 0,23 млн грн менше проти 2023 р. (рис. 4.17).

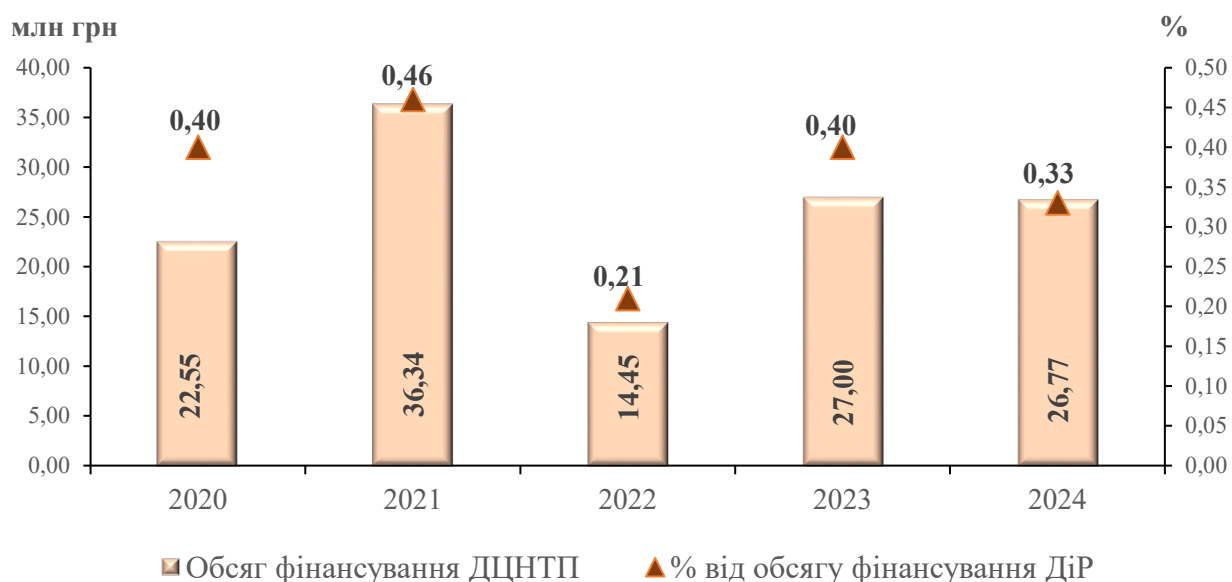

Рис. 4.17 Динаміка фінансування ДЦНТП за рахунок загального фонду, млн грн

Найбільшу частку видатків загального фонду у 2024 р. (майже 70 %) спрямовано на ДіР галузевого сектору (рис. 4.18).

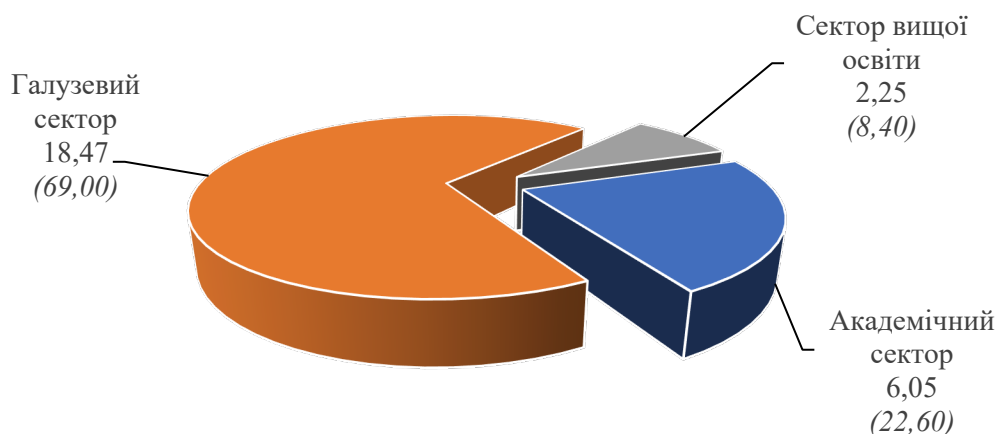

Рис. 4.18 Розподіл обсягу видатків на ДіР напрямку "ДЦНТП" за секторами науки, млн грн (%)

Найбільш профінансованими НТР виявилися ті, що виконували за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження" (64,36 %) (рис. 4.19).

У 2024 р. було виконано 39 НТР, з яких 97,4 % (38 робіт) – за рахунок загального фонду, з них 27 од. (71,1 %) – за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження", 1 од. (2,6 %) – за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології", 9 робіт (23,7 %) за пріоритетним напрямом "Рациональне природокористування" та 1 НТР (2,6 %) за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань". та 1 НТР – за рахунок спеціального фонду.

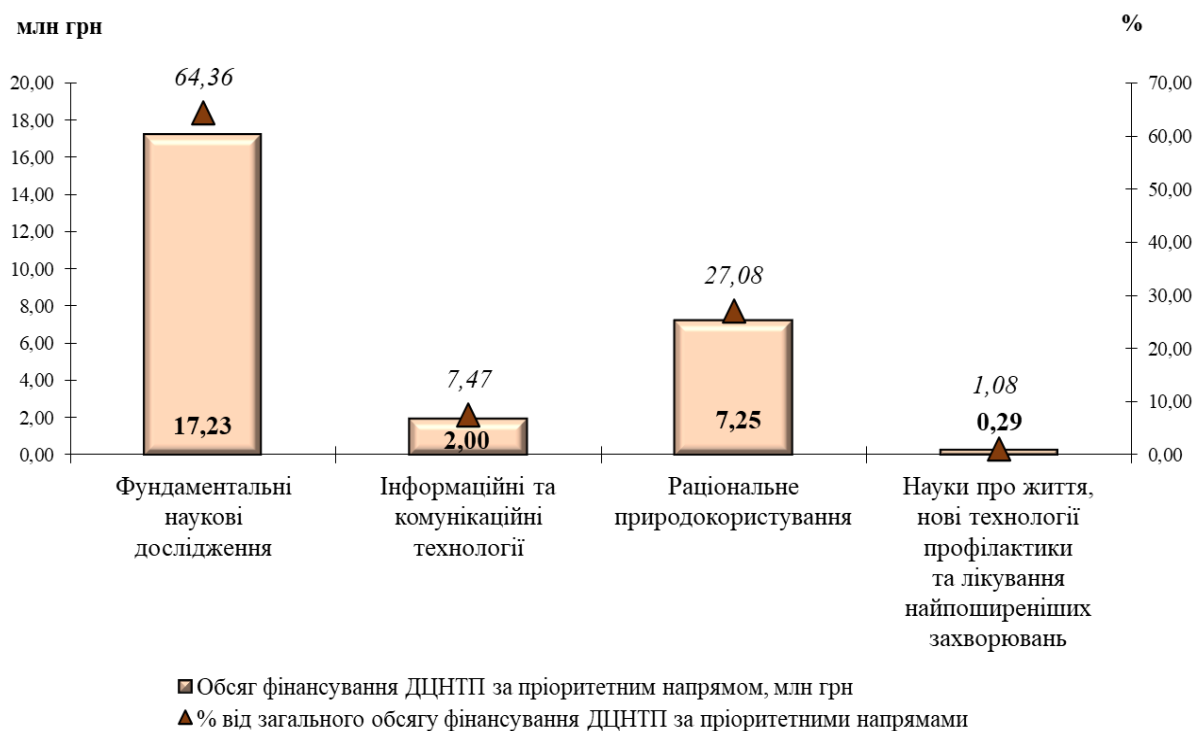

Рис. 4.19 Розподіл обсягу видатків загального фонду на виконання ДЦНПТ за пріоритетними напрямками у 2024 р.

Інформацію щодо основних показників виконання ДЦНПТ за рахунок загального фонду у період 2020–2024 рр. наведено у табл. 4.22.

Таблиця 4.22

Динаміка основних показників виконання ДЦНТП

Роки	Кількість ДЦНТП	Кількість НТР	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.						
				пристрої	технології	методи, теорії, гіпотези	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше ³
2020	2	49	141		4	37				100
2021	2	61	144	5	16	31				92
2022	1	19	25			13				12
2023	1	40	48			28	5	3	1	11
2024	1	39	42			27	1	2	1	11

За результатами виконаних НТР за рахунок загального фонду у 2024 р. створено 42 одиниці НТП, з яких у звітному році було впроваджено 100,0 % (у 2022 р. – 100,0 %). У загальній кількості створеної НТП найбільша частка належить НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 64,3 % (табл. 4.23).

Таблиця 4.23

Створення / впровадження НТП за результатами виконаних проєктів ДЦНТП

Вид НТП	Створено, од.	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Методи, теорії, гіпотези	27	64,3	27	100,0
Методичні документи	1	2,4	1	100,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	4,8	6,3	4,8	100,0
Аналітичні матеріали	1	2,4	1	100,0
Інше	11	26,1	11	100,9
Усього	42	100,0	42	100,0

За рахунок спеціального фонду в 2024 р. було створено 1 од. НТП виду "Інше", яку було впроваджено у звітному році.

За результатами виконання проєктів ДЦНТП у 2024 р. за рахунок загального фонду видано 37 наукових публікацій, що на 91 публікацію менше проти 2023 р.

Кількість наукових статей у фахових наукових виданнях, які індексують у Scopus та/або WoS, становить 33 од. (89,2 % від загальної кількості статей), з них в наукових журналах з квантилями Q1, Q2 – 13 од. (39,4 %), з квантилями Q3, Q4 – 20 од. (60,6 %).

У звітному році отримано лише 1 охоронний документ – патент в Україні на корисну модель.

4.5 Науково-технічні (експериментальні) розробки за державним замовленням

Відповідно до статті 57 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" державне замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію формує МОН у вигляді переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Перелік науково-технічних (експериментальних) розробок за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки в межах виконання державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію у 2024 р. затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2023 р. № 872 р. та наказом МОН від 17 січня 2024 р. №54.

Міністерство освіти і науки України у 2024 р. здійснювало фінансування 14 договорів за державним замовленням на науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію.

НТР за напрямом бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" виконували 2 установи, що перебувають у віданні Національної академії наук України, 1 - Національної академії педагогічних наук України та 9 закладів вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

Обсяг видатків загального фонду на виконання ДіР за цим напрямом у 2024 р. становив 25,37 млн грн (на 36,0 % менше проти 2023 р.), частка фінансування від загального обсягу видатків загального фонду на виконання ДіР – 0,31 % (2023 р. – 0,59 %) (рис. 4.20).

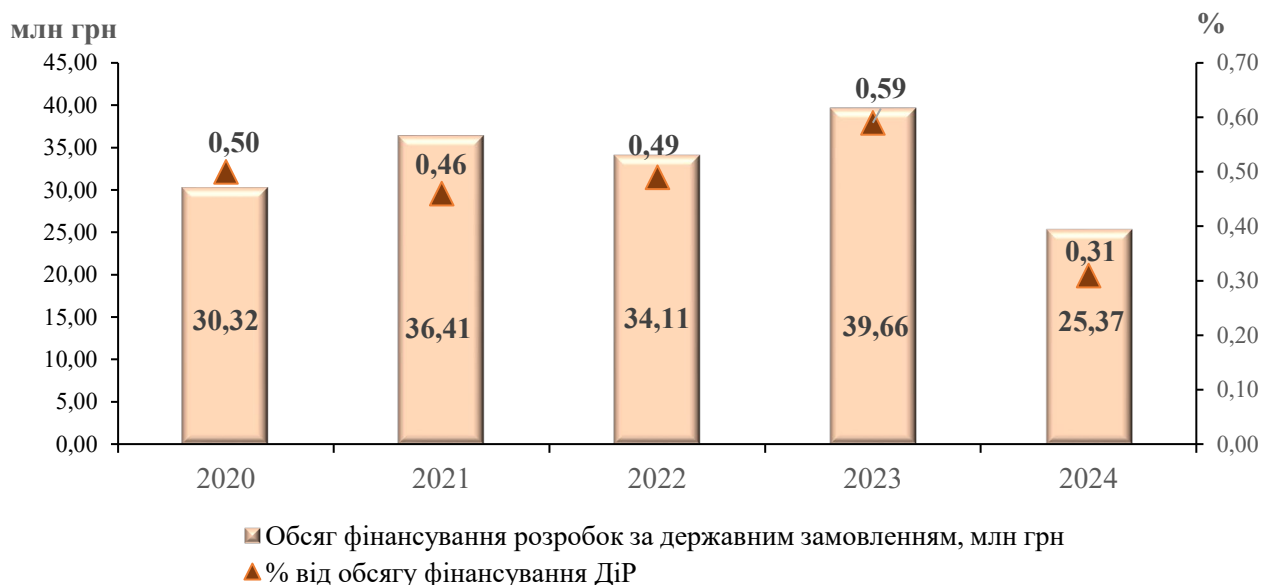

Рис. 4.20 Динаміка видатків загального фонду за напрямом фінансування "Розробки за державним замовленням"

Найбільшу частку видатків загального фонду на ДіР напряму "Розробки за державним замовленням" (35,5 %) спрямовано на виконання НТР за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" (рис. 4.21).

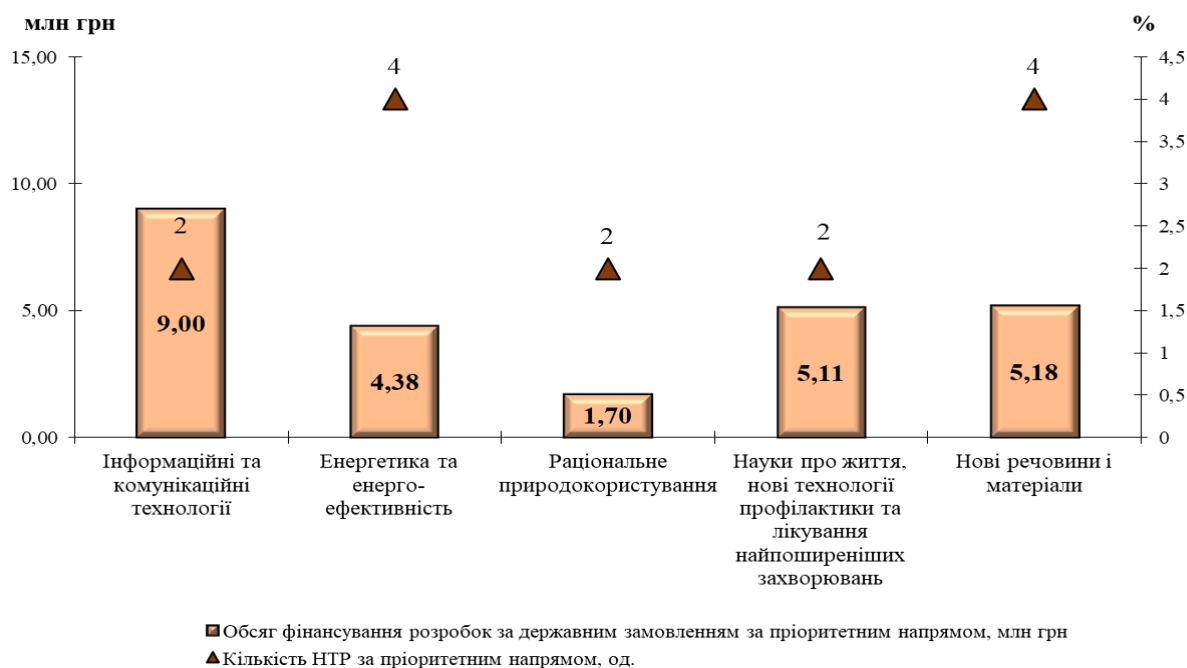

Рис. 4.21 Розподіл обсягу видатків загального фонду на виконання розробок за державним замовленням та кількості НТР за пріоритетними напрямками у 2024 р.

За результатами виконання ДіР у 2024 р. створено 50 од. НТП, що понад удвічі менше проти 2023 р. (113 од.) (табл. 4.24).

Таблиця 4.24

Створення НТП за напрямом бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" за пріоритетними напрямками у 2020 – 2024 рр.

Пріоритетний напрям	Рік	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше ³
Інформаційні та комунікаційні технології	2020	14	3	2				4						5
	2021	3	1	1										1
	2022	3												3
	2023	23	10					6				7		
	2024	4	2									2		
Енергетика та енерго-ефективність	2020	15	8	2	1			4						
	2021	3	2					1						
	2022	2	2											
	2023	31	5	1				10				4		11
	2024	11	9	2										
Раціональне природо-користування	2020	18	3	2	2			8						3
	2021	7	1	2		2		2						
	2022	7		5				1						1
	2023	17	3	9				5						
	2024	12	6	5							1			
Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань	2020	11	4	4				3						
	2021	3						3						
	2022	10		1				6						3
	2023	25		9				12						4
	2024	15		3	1			2			4	4	1	
Нові речовини і матеріали	2020	5		5										
	2021	16	1	4	1			9						1
	2022	15		3	6			4						2
	2023	17		6	5			4						2
	2024	8		8										
Разом	2020	63	18	15	3			19						8
	2021	32	5	7	1	2		15						2
	2022	37	2	9	6			11						9
	2023	113	18	25	5			37				11		17
	2024	50	17	18	1			2			5	6	1	

Із загальної кількості НТП, створеної за рахунок загального фонду за даним напрямом бюджетного фінансування, найбільші частки становила НТП виду "Технології" – 36,0% (з яких впроваджено 16,7 %), "Пристрої" – 34,0 % (впроваджено 35,3 %) та "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 12,0 % (впроваджено 66,7 %) (табл. 4.25).

Таблиця 4.25

**Створення/впровадження НТП за видами за рахунок загального фонду
напрямку "Розробки за державним замовленням" у 2024 р.**

Вид НТП	Створено, од	% в загальній кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	17	34,0	6	35,3
Технології	18	36,0	3	16,7
Матеріали	1	2,0	1	100,0
Сорти рослин;		0,0		0,0
Породи тварин		0,0		0,0
Методи, теорії, гіпотези	2	4,0	2	100,0
Проекти нормативно-правових документів		0,0		0,0
Проекти нормативних документів		0,0		0,0
Методичні документи	5	10,0	4	80,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	6	12,0	4	66,7
Аналітичні матеріали	1	2,0		0,0
Інше		0,0		0,0
Разом	50	100,0	20	40,0

Загальна кількість наукових публікацій за даним напрямом бюджетного фінансування у 2024 р. становила 86 од. (2023 р. – 152 од.), з них:

- монографії – 1 од. (видана в Україні);
- статті у фахових наукових виданнях – 31 од., у тому числі 16 од. індексують у Scopus та/або WoS, з них 11 од. – в наукових журналах з квантилями Q3, Q4;
- підручники, навчальні посібники – 3 од.
- інші публікації – 51 од.

У звітному році за напрямом бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" подано в Україні 5 заявок на видачу охоронних

документів (2023 р. – 31 од.). Отримано 18 охоронних документів (2023 р.– 12 од.), з них 14 од. – патенти в Україні на корисні моделі, 4 од. – свідоцтва авторського права на комп'ютерні програми, отриманих в Україні.

4.6 Проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва

Відповідно до Плану заходів з реалізації міжнародних наукових та науково-технічних програм і проєктів за бюджетною програмою 2201380 "Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного та освітнього співробітництва, участь у рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій", затвердженого Наказом МОН від 13.03.2024 № 317, заплановано обсяги видатків загального фонду на виконання у 2024 р. 99 проєктів у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва (табл. 4.26).

Таблиця 4.26
Виконання міжнародних наукових та науково-технічних програм і проєктів

Напрямок	Обсяг видатків (план), тис. грн	Кількість проєктів, од.	Вартість 1 проєкту, тис. грн
Міжнародна європейська інноваційна науково-технічна програма «EUREKA»	398,0	2	199,0
Програма НАТО «Наука заради миру та безпеки»	3895,9	20	194,8
Україна - Республіка Австрія	1990,0	10	199,0
Україна - Литовська Республіка	2985,0	15	199,0
Україна Латвійська Республіка	1990,0	10	199,0
Україна-Республіка Польща	2985,0	15	199,0
Україна- Турецька Республіка	1592,0	8	199,0
Україна - Держава Ізраїль	796,0	4	199,0
Україна - Федеративна Республіка Німеччина	2985,0	15	199,0
Разом	19616,9	99	

Обсяг видатків загального фонду на виконання ДіР за напрямом бюджетного фінансування "Проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" у 2024 р. становив 19,31 млн грн, що на 0,49 млн грн менше проти 2023 р. (рис. 4.22).

Рис. 4.22 Динаміка фінансування проєктів у межах міжнародного науково-технічного співробітництва за рахунок загального фонду

Головним розпорядником за цим напрямом бюджетного фінансування є МОН. За секторами науки видатки загального фонду розподілено між академічним сектором – 2,82 млн грн (14,60 %) та сектором вищої освіти – 16,49 млн грн (85,40 %).

Розподіл видатків загального фонду за пріоритетними напрямками наведено на рис. 4.23.

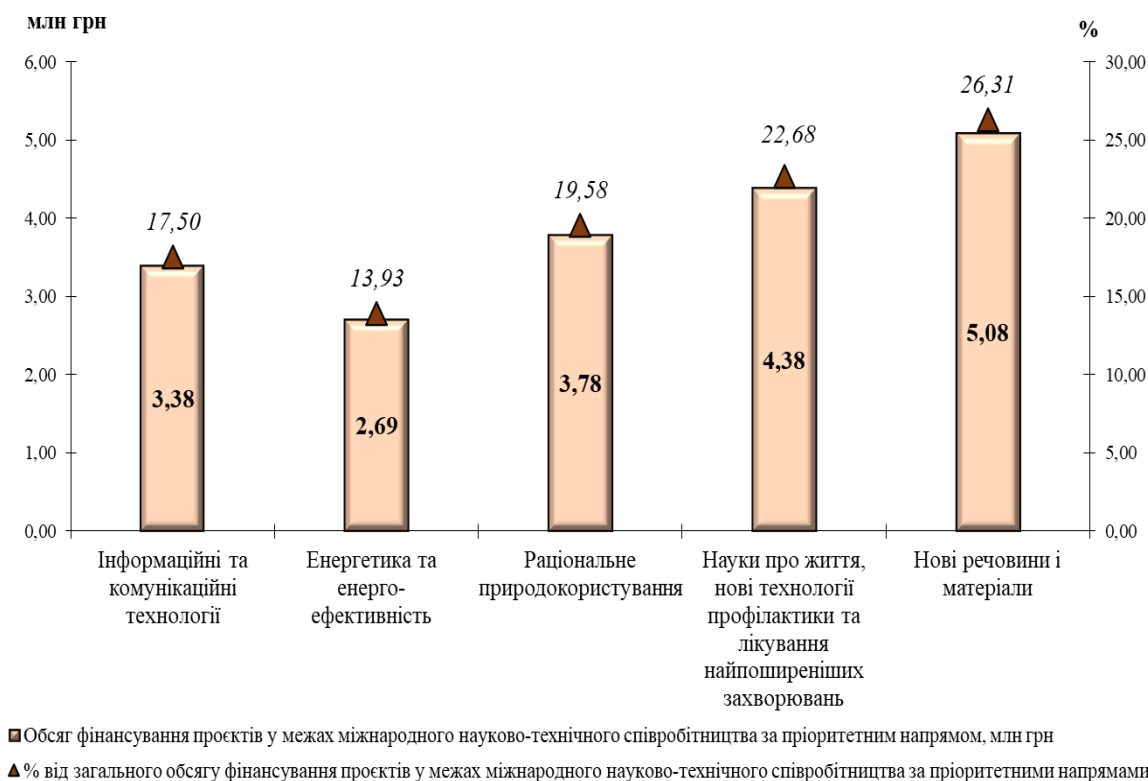

Рис. 4.23 Розподіл видатків загального фонду на ДіР у межах міжнародного науково-технічного співробітництва за пріоритетними напрямками у 2024 р.

За результатами виконуваних у 2024 р. 98 проєктів створено 98 од. НТП (у 2023 р. – 107 од.), з них у звітному році впроваджено 76,5 %.

За пріоритетними напрямками найбільша кількість виконаних НТР, як і створеної НТП, належить пріоритетному напрямку "Нові речовини і матеріали" – по 26,5% відповідно (табл. 4.27).

Таблиця 4.27

Кількість НТР та НТП за напрямом бюджетного фінансування "Проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" за пріоритетними напрямками у 2024 р.

Пріоритетний напрям	Кількість виконаних проєктів	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
			пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проєкти нормативно-правових документів	проєкти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше ³
Інформаційні та комунікаційні технології	17	17									4			13
Енергетика та енергоефективність	14	14									2		4	8
Раціональне природо-користування	19	19									4			15
Науки про життя, нові технології профілактики та лікування захворювань	22	22		2				9			3		2	6
Нові речовини і матеріали	26	26	2	2	11								1	10
Усього	98	98	2	4	11			9			13		7	52

Із загальної кількості НТП, створеної за даним напрямом бюджетного фінансування, понад 53,0 % становила НТП виду "Інше" (з яких впроваджено 100,0 %), 13,3 % – "Методичні документи" (впровадження не було), 11,2 % – "Матеріали" (впроваджено близько 91,0 %) (табл. 4.28).

Таблиця 4.28

Створення / впровадження НТП у 2024 р. за рахунок загального фонду за результатами ДіР напряду "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва"

Вид НТП	Створено, од	% загальної кількості створеної НТП	Впроваджено, од.	% впровадження
Пристрої	2	2,0	2	100,0
Технології	4	4,1	4	100,0
Матеріали	11	11,2	10	90,9
Сорти рослин		0,0		0,0
Породи тварин		0,0		0,0
Методи, теорії, гіпотези	9	9,2		0,0
Проекти нормативно-правових документів		0,0		0,0
Проекти нормативних документів		0,0		0,0
Методичні документи	13	13,3		0,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація		0,0		0,0
Аналітичні матеріали	7	7,1	7	100,0
Інше	52	53,1	52	100,0
Разом	98	100,0	75	76,5

За результатами виконання проєктів у межах міжнародного науково-технічного співробітництва у 2024 р. опубліковано 195 наукових статей у фахових наукових виданнях, які індексуються у Scopus та/або WoS.

Міжнародні гранти та міжнародні договори (угоди, контракти) є важливим інструментом для розвитку науки, здійснення дослідницької діяльності в Україні та інтеграції в міжнародний науковий простір.

У 2024 р., за даними Держстату України, кількість грантів, отриманих на проведення наукових робіт від міжнародних організацій, фондів, програм становила 1091 од., з них 530 од. (48,6 %) – гранти Європейського Союзу.

Обсяг грантового фінансування наукових робіт від міжнародних організацій, фондів, програм становив 5641,2 млн грн, з них найбільша частка (5417,3 млн грн або 96,0 %) – кошти Європейського Союзу.

За видами грантів (індивідуальні та інституційні) найбільша кількість – 571 од. (52,3 % загальної кількості міжнародних грантів) – це індивідуальні міжнародні гранти, з них 119 од. (20,8 %) – гранти Європейського Союзу. Найбільший обсяг фінансування мають інституційні гранти – 5011,7 млн грн (88,8 % загального обсягу фінансування), з них – 4826,7 млн грн (96,3 %) – кошти Європейського Союзу (табл. 4.29).

Таблиця 4.29

Кількість міжнародних грантів та обсяг їх фінансування за видами в 2024 р. за даними Держстату України

Показники	Усього			у т. ч. Європейського Союзу		
	усього	із них		усього	із них	
		індивідуальні	інституційні		індивідуальні	інституційні
Кількість грантів, од.	1091	571	520	530	119	411
Обсяг фінансування, млн грн	5641,2	629,5	5011,7	5417,3	590,5	4826,7

За міжнародними договорами (угодами, контрактами), які фінансуються закордонними підприємствами (установами), у 2024 р. проведено 801 наукову роботу, з них 268 робіт (33,1 %) – з організаціями Європейського Союзу. Обсяг фінансування таких робіт становив 4798,1 млн грн, з них 302,7 млн грн (6,3 %) – за рахунок підприємств (установ) Європейського Союзу.

5 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

За пріоритетними напрямками у 2024 р. виконували 4592 НТР (91,8 % загальної кількості НТР, що виконували у звітному році за рахунок загального фонду), зокрема за напрямками бюджетного фінансування:

- проекти НФДУ – 6,0 % загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками (виконувалися за кошти одного головного розпорядника);
- фундаментальні НД – 48,2 % (9);
- прикладні ДіР – 42,6 % (13);
- ДЦНТП – 0,8 % (1);
- розробки за державним замовленням – 0,3 % (1);
- проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – 2,1 % (1).

Розподіл кількості НТР за напрямками бюджетного фінансування у розрізі пріоритетних напрямів наведено у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Кількість НТР за напрямками бюджетного фінансування у розрізі пріоритетних напрямів

Пріоритетний напрям*	Проекти НФДУ		Фундаментальні НД		Прикладні ДіР		ДЦНТП		Розробки за державним замовленням		Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва		Разом за пріоритетним напрямом	
	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього
1					171	8,7							171	3,7
2	111	40,5	2214	100,0			27	71,1					2352	51,2
3	11	4,0			253	13,0	1	2,6	2	14,3	17	17,4	284	6,2
4	36	13,1			97	4,9			4	28,6	14	14,3	151	3,3
5	24	8,8			234	12,0	9	23,7	2	14,3	19	19,4	288	6,3
6	27	9,9			972	49,8	1	2,6	2	14,3	22	22,4	1024	22,3
7	65	23,7			227	11,6			4	28,6	26	26,5	322	7,0
Усього	274	100,0	2214	100,0	1954	100,0	38	100,0	14	100,0	98	100,0	4592	100,0

* 1 Національна безпека і оборона

2 Фундаментальні наукові дослідження

3 Інформаційні та комунікаційні технології

4 Енергетика та енергоефективність

5 Рациональне природокористування

6 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

7 Нові речовини і матеріали

Частка НТП, створеної за пріоритетними напрямками у 2024 р. (12955 од.), становить 95,7 % від загальної кількості створеної НТП за рахунок загального фонду.

За видами НТП значна частка припадає на "Інше" та "Методи, теорії, гіпотези" – 57,1 % та 14,1 % відповідно від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямками (табл. 5.2).

Таблиця 5.2

Розподіл створеної НТП за видами продукції

Вид НТП	Загальна кількість створеної НТП, од.	У т.ч. за пріоритетними напрямками		
		Кількість НТП, створеної за пріоритетними напрямками, од.	Частка НТП, створеної за видами продукції, %	Частка НТП, створеної за пріоритетними напрямками, %
Пристрої	273	264	2,0	96,7
Технології	418	418	3,2	100,0
Матеріали	380	380	3,0	100,0
Сорти рослин	188	188	1,5	100,0
Породи тварин	3	3	0,1	100,0
Методи, теорії, гіпотези	1849	1830	14,1	99,0
Проекти нормативно-правових документів	112	107	0,8	95,5
Проекти нормативних документів	185	43	0,3	23,2
Методичні документи	989	963	7,4	97,4
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	204	195	1,5	95,6
Аналітичні матеріали	1371	1169	9,0	85,3
Інше	7572	7395	57,1	97,7
Разом	13544	12955	100,0	95,7

Примітка: до виду НТП "Інше" відносяться: математичні моделі, вакцини, діагностикуми і лікувально-профілактичні препарати, технологічні карти, штами та лінії мікроорганізмів тощо

Найбільшу кількість НТП створено за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження" – 57,9 % загальної кількості НТП за усіма пріоритетними напрямками, найменшу – за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" – (3,2 %) (рис. 5.1).

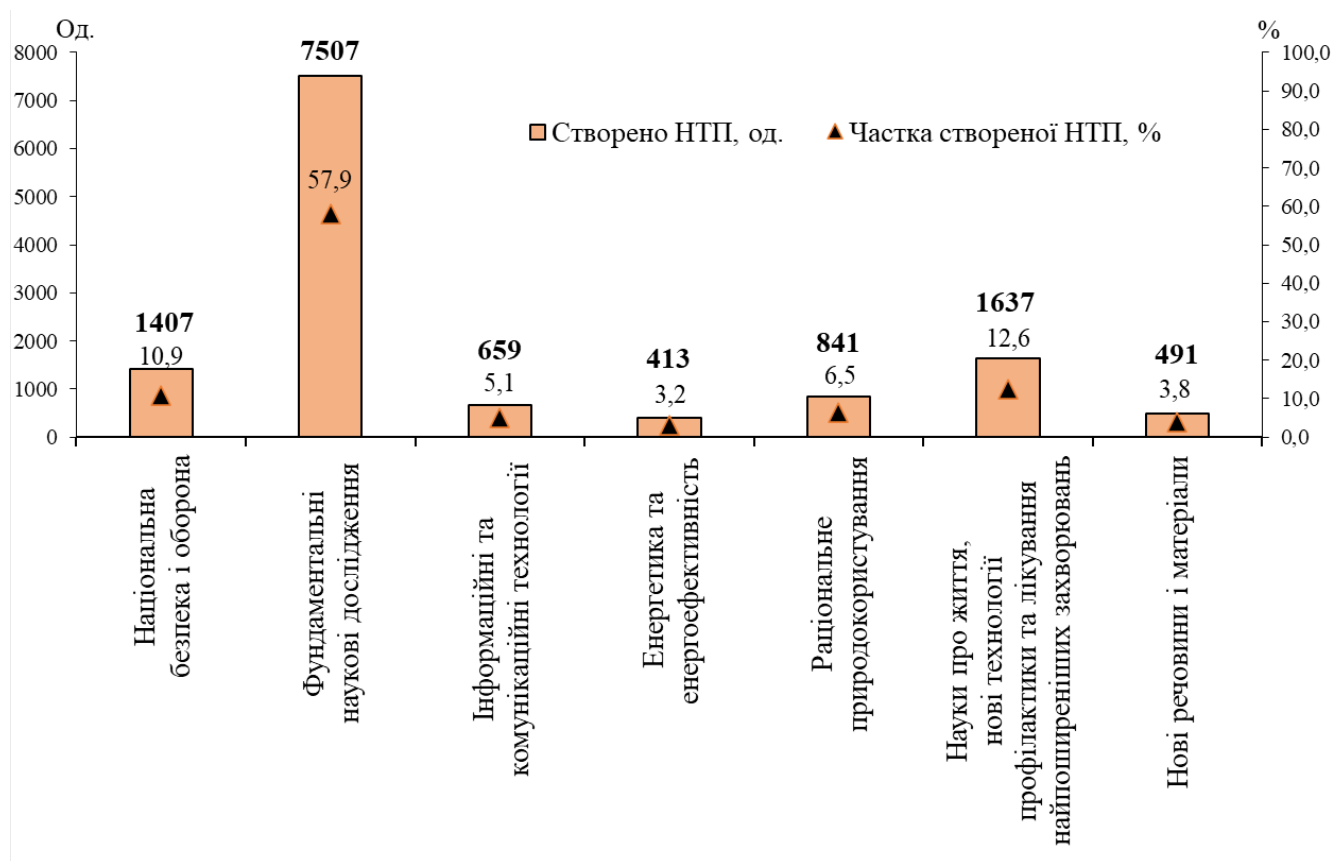

Рис.5.1 Розподіл створеної НТП у розрізі пріоритетних напрямів

Найбільшу кількість НТП створено за кошти НАН – 4096 од. (31,6 % загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямками), МОН – 2270 од (17,5 %) та НААН – 2173 од.(16,8 %).

Структуру розподілу створеної НТП за пріоритетними напрямками наведено в табл. 5.3.

Таблиця 5.3

Створення НТП за пріоритетними напрямками

Вид НТП	Кількість створеної НТП, усього, од.	у тому числі за пріоритетними напрямками*													
		1		2		3		4		5		6		7	
		Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²
Пристрої	264	24	9,1	102	38,6	23	8,7	34	12,9	19	7,2	22	8,3	40	15,2
Технології	418	8	1,9	108	25,8	33	7,9	23	5,5	22	5,3	172	41,1	52	12,5
Матеріали	380	7	1,8	205	53,9	6	1,6	15	3,9	12	3,2	16	4,2	119	31,4
Сорти рослин	188			127	67,6					1	0,5	60	31,9		
Породи тварин	3			3	100,0										
Методи, теорії, гіпотези	1830	75	4,1	1000	54,6	121	6,6	70	3,8	61	3,3	406	22,2	97	5,4

Вид НТП	Кількість створеної НТП, усього, од.	у тому числі за пріоритетними напрямками*													
		1		2		3		4		5		6		7	
		Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²	Од.	% ²
Проекти нормативно-правових документів	107	13	12,1	73	68,2	1	0,9			7	6,5	13	12,1		
Проекти нормативних документів	43	3	7,0	22	51,1	2	4,7	2	4,7	9	20,9	4	9,3	1	2,3
Методичні документи	963	10	1,0	300	31,2	76	7,9	23	2,4	475	49,3	62	6,4	17	1,8
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	195	17	8,7	50	25,6	75	38,5	15	7,7	15	7,7	13	6,7	10	5,1
Аналітичні матеріали	1169	409	35,0	515	44,1	88	7,5	64	5,5	54	4,6	18	1,5	21	1,8
Інше	7395	841	11,4	5002	67,6	234	3,2	167	2,3	166	2,2	851	11,5	134	1,8
Разом	12955	1407	10,8	7507	58,0	659	5,1	413	3,2	841	6,5	1637	12,6	491	3,8

* 1 Національна безпека та оборона

2 Фундаментальні наукові дослідження

3 Інформаційні та комунікаційні технології

4 Енергетика та енергоефективність

5 Рациональне природокористування

6 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

7 Нові речовини і матеріали

² відсоток створеної за пріоритетним напрямом НТП даного виду від загальної кількості НТП даного виду за усіма пріоритетними напрямками.

Стан реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки

1 Національна безпека та оборона

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 415,18 млн грн (5,2 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками). З чотирьох головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення наукових досліджень за цим пріоритетним напрямом, 66,2 % обсягу видатків загального фонду припадає на НАН.

Кошти спрямовувалися лише за одним напрямом бюджетного фінансування – "Прикладні ДіР" (базове фінансування) (рис. 5.2).

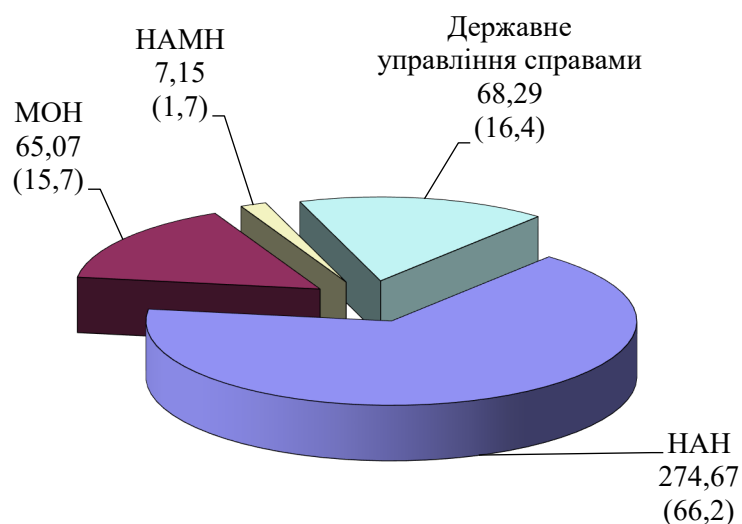

Рис. 5.2 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 1 "Національна безпека та оборона" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За цим пріоритетним напрямом виконано 171 НТР, що становить 3,7 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них найбільші частки припадають на НАН (56,1 %) та МОН (31,6 %) (рис. 5.3).

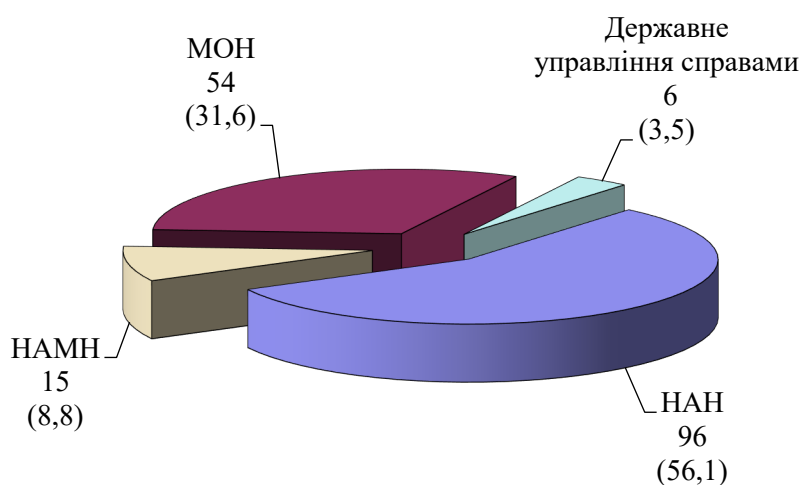

Рис. 5.3 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

За даним пріоритетним напрямом створено 1407 од. НТП (10,8 % від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямками), найбільші частки НТП припадають на такі види продукції, як "Інше" – 59,8 % та "Аналітичні матеріали" – 29,1 %

Найбільшу частку із загальної кількості таких видів НТП, як "Пристрої" та "Методи, теорії, гіпотези" створено за рахунок коштів МОН – 87,5 % та 49,3 % відповідно (табл. 5.4).

Таблиця 5.4
Кількість створеної НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
Державне управління справами	862	-	-	-	-	-	6	10	-	-	-	208	638
НАН	387	3	4	-	-	-	17	3	-	6	7	185	162
МОН	143	21	4	7	-	-	37	-	3	4	10	16	41
НАМН	15	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
Разом	1407	24	8	7	-	-	75	13	3	10	17	409	841

Наукові дослідження за пріоритетним напрямом "Національна безпека та оборона" у 2024 р. фінансувалися за 9-ма з 10-ти затвердженими пріоритетними тематичними напрямами наукових досліджень і науково-технічних розробок (далі – пріоритетні тематичні напрями). Не здійснювалося фінансування наукових досліджень за пріоритетним тематичним напрямом 1.4 "Інтелектуальні інформаційно-керуючі технології діагностики, експлуатації та ремонту військової та спеціальної техніки" (табл. 5.5).

Таблиця 5.5

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
1 "Національна безпека та оборона" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
1.1	37,84	9,1	20	4	4	1			3		1	1	1		5
1.2	33,24	8,0	66	4	1	1			21			1	6	1	31
1.3	17,59	4,3	33	8					3			2	3	2	15
1.4															
1.5	6,71	1,6	15						2				1	11	1
1.6	211,50	50,9	1177		3				18	13	2	5	3	378	755
1.7	29,10	7,0	44	3					5			1	2	14	19
1.8	46,34	11,2	20	3					5				1	2	9
1.9	8,35	2,0	16						15						1
1.10	24,51	5,9	16	2		5			3					1	5
Разом	415,18	100,0	1407	24	8	7			75	13	3	10	17	409	841

*1.1 Нові та модернізовані зразки зброї, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безкіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками

1.2 Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека

1.3 Технології створення радіотехнічних систем і комплектувальних виробів до них, приладів радіолокації, засобів радіоелектронної боротьби та технічної розвідки

1.4 Інтелектуальні інформаційно-керуючі технології діагностики, експлуатації та ремонту військової та спеціальної техніки

1.5 Технології кодування, передачі та отримання (автоматичного розпізнавання, обробки, аналізу, генерації, візуалізації) інформації. Технології криптографічного захисту інформації

1.6 Методи та засоби інформаційно-аналітичного та нормативно-методичного забезпечення процесів прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони. Автоматизовані методи управління

1.7 Методи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації наслідків таких ситуацій і знешкодження засобів ураження

1.8 Екологічно збалансована енергетична безпека

1.9 Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф

1.10 Хімічна, біологічна, радіаційна, ядерна безпека та захист

Найбільші обсяг видатків загального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 1.6 "Методи та засоби інформаційно-аналітичного та нормативно-методичного забезпечення процесів прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони. Автоматизовані системи управління", за яким частка видатків загального фонду

від загального обсягу фінансування ДіР за даним пріоритетним напрямом становила 50,9 %; частка створеної НТП – 83,7 %, зокрема, "Технології" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 37,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 24,0 %, "Проекти нормативно-правових документів" – 100 %, "Проекти нормативних документів" – 66,7 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 50 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямами, на які були спрямовані значно менші обсяги фінансування, зокрема:

1.1 "Нові та модернізовані зразки зброї, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безкіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками" – частка видатків становила 9,1 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 16,7 %, "Технології" – 50,0 %, "Матеріали" – 14,3 %, "Проекти нормативних документів" – 33,3 %;

1.2 "Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека" – частка видатків становила 8,0 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 16,7 %, "Технології" – 12,5 %, "Матеріали" – 14,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 28,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 35,3 %;

1.10 "Хімічна, біологічна, радіаційна, ядерна безпека та захист" – частка видатків становила 5,9 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 8,3 %, "Матеріали" – 71,4 %.

Найменші частки фінансування (2,0 % та 1,6 %) витрачено на наукові дослідження за тематичними пріоритетними напрямами 1.6 "Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф" та 1.5 "Технології кодування, передачі та отримання (автоматичного розпізнавання, обробки, аналізу, генерації, візуалізації) інформації. Технології криптографічного захисту інформації".

2 Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 4728,08 млн грн (59,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами). З дев'яти головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення наукових досліджень за цим пріоритетним напрямом, 94,2 % обсягу видатків загального фонду припадає на трьох головних розпорядників – НАН, МОН та НААН (рис. 5.4).

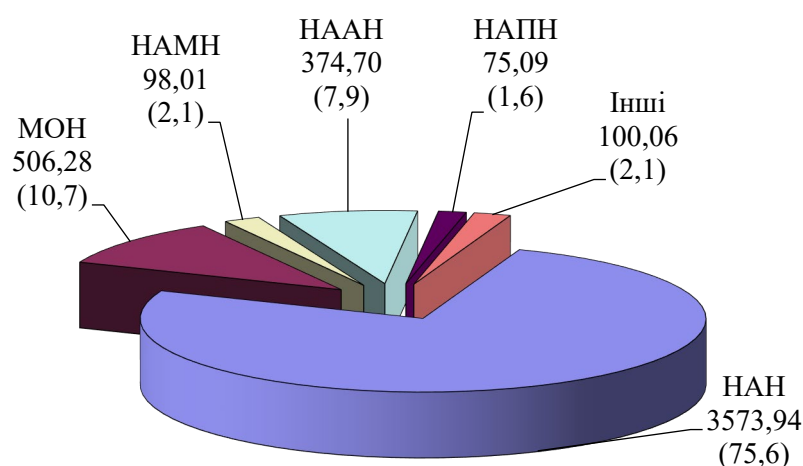

Рис. 5.4 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 2 "Фундаментальні наукові дослідження" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Кошти спрямовували за напрямами бюджетного фінансування "Проекти грантового фінансування НФДУ", "Фундаментальні НД" (базове фінансування) та "ДЦНТП" (табл. 5.6).

Таблиця 5.6

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 2 "Фундаментальні наукові дослідження" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Проекти НФДУ	Фундаментальні НД	ДЦНТП
МОН	219,36	269,69	17,23
НАН	-	3573,94	-
НААН	-	374,70	-
НАМН	-	98,01	-
НАПН	-	75,09	-
НАПрН	-	62,72	-

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Проекти НФДУ	Фундаментальні НД	ДЦНТП
НАМ	-	23,19	-
МОЗ	-	11,75	-
Міндовкілля	-	2,40	-
Разом	219,36	4491,49	17,23
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	4,6	95,0	0,4

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалися на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування "Проекти грантового фінансування НФДУ" та "ДЦНТП" – програмне-цільове фінансування, становила 5,0 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За цим пріоритетним напрямом виконано 2352 НТР, що становить 51,2 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них найбільші частки припадають на НАН (49,5 %), НААН (23,5 %) та МОН (19,5 %) (рис. 5.5).

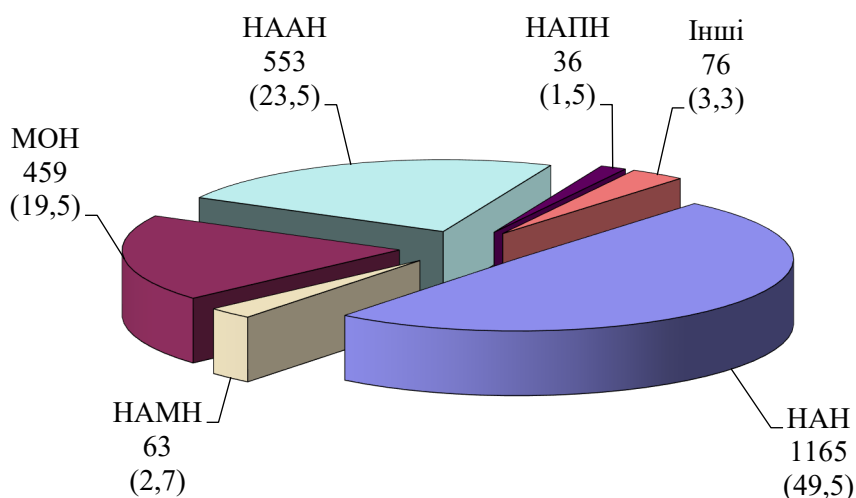

Рис. 5.5 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Переважну кількість НТР (94,1 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД", з них 52,6 % – за кошти НАН. За напрямом бюджетного фінансування "Проекти НФДУ" виконувалося 111 НТР, "ДЦНТП" – 27 НТР за рахунок коштів МОН (табл. 5.7).

Таблиця 5.7

**Кількість НТР за головними розпорядниками та
напрямами бюджетного фінансування, од.**

Найменування головного розпорядника	Напрям бюджетного фінансування		
	Проекти НФДУ	Фундаментальні НД	ДЦНТП
НАН	-	1165	-
НААН	-	553	-
МОН	111	321	27
НАМН	-	63	-
НАПН	-	36	-
НАПрН	-	30	-
МОЗ	-	24	-
НАМ	-	20	-
Міндовкілля	-	2	-
Разом	111	2214	27
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	4,7	94,1	1,2

За напрямами програмне-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ" та "ДЦНТП" виконано 138 НТР, що становить 5,9 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

За даним пріоритетним напрямом створено 7507 од. НТП, що становить 58,0 % від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямами. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види продукції, як "Інше" – 66,6 % та "Методи, теорії, гіпотези" – 13,3 %

Найбільшу частку із загальної кількості такого виду НТП, як "Методи, теорії, гіпотези" створено за рахунок коштів НАН – 55,1 % та МОН – 36,3 %, "Матеріали" – НАН – 66,8 % та МОН – 31,7 % (табл. 5.8).

Таблиця 5.8

Кількість створеної за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НАН	2710	77	27	137			551	20	17	210	41	297	1333
НАПрН	1804						13	41					1750
НААН	1384		2		127	3	42					25	1185
МОН	1187	25	41	65			363	12	5	43	9	189	435
НАПН	332		14				19						299
НАМН	77		24				8			45			
НАМ	7						3					4	
МОЗ	4			3			1						
Міндовкілля	2									2			
Разом	7507	102	108	205	127	3	1000	73	22	300	50	515	5002

Наукові дослідження за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження" у 2024 р. фінансували за всіма затвердженими пріоритетними тематичними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок (табл. 5.9).

Таблиця 5.9

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом

2 "Фундаментальні наукові дослідження" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
2.1	202,60	4,4	236	4	3	1			69			5	2	50	102
2.2	446,10	9,4	484	31	6				167	2	7	19	17	15	220
2.3	1576,65	33,3	987	51	28	98			332		1	48	20	52	357
2.4	357,90	7,6	271	4	2	71			106			1	2	4	81
2.5	499,78	10,6	311	6	38	16			46		1	60		3	141

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДП за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
2.6	228,86	4,8	115		4				32			5	3	8	63
2.7	650,28	13,8	1578		6	7	127	3	83	9	1	17	2	42	1281
2.8	51,55	1,1	26						14				1		11
2.9	245,72	5,2	2636		14	4			83	55	12	45	1	58	2364
2.10	15,14	0,3	10						2			3		3	2
2.11	33,70	0,7	89	1					13			2		35	38
2.12	44,44	0,9	136		6	4			31	6		9		50	30
2.13	27,54	0,6	42						4			1		8	29
2.14	4,82	0,1	1						1						
2.15	135,97	2,9	264	2					7			23		126	106
2.16	161,75	3,4	205	3	1	4			7	1		59		5	125
2.17	35,07	0,7	110						3			3	2	50	52
2.18	4,90	0,1	3											3	
2.19	5,31	0,1	3											3	
Разом	4728,08	100,0	7507	102	108	205	127	3	1000	73	22	300	50	515	5002

* 2.1 Дослідження новітніх проблем механіки суцільного середовища і механіки машин

2.2 Розвиток новітніх галузей математики та математичної статистики, математичного моделювання актуальних проблем природничих та соціо-гуманітарних наук

2.3 Фундаментальні проблеми фізики, астрофізики, матеріалознавства, атомної енергетики та радіаційної безпеки

2.4 Розвиток новітніх уявлень про хімічну будову, реакційну здатність, елементарні стадії перебігу хімічних реакцій з метою створення наукових принципів цілеспрямованого управління такими процесами, функціоналізації хімічних сполук, речовин і матеріалів, розробки та оптимізації хімічних методів і технологій

2.5 Розвиток фундаментальних основ молекулярно-генетичних, біофізичних і біохімічних механізмів регуляції клітинних та системних взаємодій за фізіологічних та патологічних станів

2.6 Фундаментальні дослідження в науках про Землю та проблемах геоекології

2.7 Фундаментальні засади функціонування та адаптації біологічних систем (флори і фауни) різних рівнів організації за умов дії різноманітних зовнішніх чинників

2.8 Фундаментальні проблеми розвитку технологій в авіаційній та ракетно-космічній галузі

2.9 Національні інтереси України в контексті геополітичних проблем сучасного глобалізованого світу та формування нового міжнародного правопорядку. Розвиток національної правової системи в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України

2.10 Актуальні проблеми захисту прав людини і громадянина в умовах воєнного стану

2.11 Соціально-психологічна підтримка людини в умовах суспільних змін і загроз безпеки життя

2.12 Прогнозування актуальних викликів і загроз розвитку економіки та її галузей на середньо- та довгострокову перспективи, демографічного розвитку ситуації в Україні та руху робочої сили і їх впливу на реальний сектор економіки

2.13 Гармонізація інтересів і потреб особистості із запитами суспільства на ринку праці, дуальна освіта, прогнозування щодо кваліфікації та компетенцій, необхідних для ринку робочої сили в Україні у середньо- та довгостроковій перспективах

- 2.14 Технології навчання та соціалізації дітей і молоді з особливими освітніми потребами у контексті створення суспільства рівних можливостей
- 2.15 Проблеми гуманітарної консолідації українського суспільства та функціонування української мови як державної
- 2.16 Збереження історико-культурної спадщини та модернізація архівної справи
- 2.17 Наукові засади забезпечення сталого розвитку територіальних громад та територій, інструменти забезпечення громад соціальними послугами, розвиток сімейних форм виховання
- 2.18 Прогнозно-аналітичні дослідження фінансової стійкості системи загальнообов'язкового державного соціального страхування і системи пенсійного забезпечення та запровадження системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення
- 2.19 Розвиток ринку надання соціальних послуг для громадян похилого віку та підходів з підтриманого проживання

Найбільший обсяг видатків загального фонду та значна кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 2.3 "Фундаментальні проблеми фізики, астрофізики, матеріалознавства, атомної енергетики та радіаційної безпеки", за яким частка видатків загального фонду від загального обсягу фінансування ДіР за даним пріоритетним напрямом становила 33,3 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 50,0 %, "Технології" – 25,9 %, "Матеріали" – 47,8 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 33,2 %.

Найбільшу кількість НТП (35,1 %) створено за пріоритетним тематичним напрямом 2.9 "Національні інтереси України в контексті геополітичних проблем сучасного глобалізованого світу та формування нового міжнародного правопорядку. Розвиток національної правової системи в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України" (частка видатків – 5,2 %) – частка створеної НТП виду "Технології" становила 13,0 %, "Матеріали" – 2,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,3 %, "Інше" – 47,3 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямами, на які були спрямовані значно менші обсяги фінансування, зокрема:

2.7 "Фундаментальні засади функціонування та адаптації біологічних систем (флори і фауни) різних рівнів організації за умов дії різноманітних зовнішніх чинників" – частка видатків становила 13,8 %, частка створеної НТП

видів "Сорти рослин" та "Породи тварин" – по 100,0 % відповідно, "Технології" – 5,6 %, "Матеріали" – 3,4 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,3 %;

2.5 "Розвиток фундаментальних основ молекулярно-генетичних, біофізичних і біохімічних механізмів регуляції клітинних та системних взаємодій за фізіологічних та патологічних станів" – частка видатків становила 10,6 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 5,9 %, "Технології" – 35,2 %, "Матеріали" – 7,8 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 4,6 %;

2.2 "Розвиток новітніх галузей математики та математичної статистики, математичного моделювання актуальних проблем природничих та соціо-гуманітарних наук" – частка видатків становила 9,4 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 30,4 %, "Технології" – 5,6 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 16,7 %.

Найменші частки фінансування (0,1 %) витрачено на наукові дослідження за тематичними пріоритетними напрямками 2.19 "Розвиток ринку надання соціальних послуг для громадян похилого віку та підходів з підтриманого проживання", 2.18 "Прогнозно-аналітичні дослідження фінансової стійкості системи загальнообов'язкового державного соціального страхування і системи пенсійного забезпечення та запровадження системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення" та 2.14 "Технології навчання та соціалізації дітей і молоді з особливими освітніми потребами у контексті створення суспільства рівних можливостей".

3 Інформаційні та комунікаційні технології

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 538,34 млн грн (6,8 % загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками).

Із чотирьох головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 95,5 % видатків загального фонду припадає на трьох головних розпорядників – НАН, МОН та НАПН (рис. 5.6).

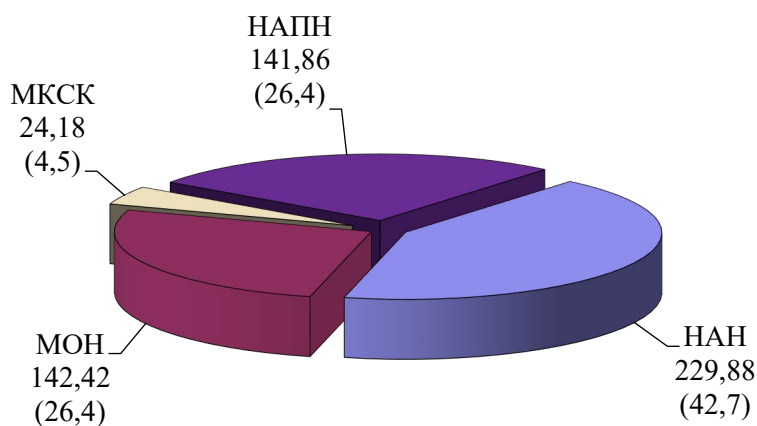

Рис. 5.6 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 3 "Інформаційні та комунікаційні технології" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Переважну більшість (90,6 %) загального обсягу фінансування за вказаним пріоритетним напрямом спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування) (табл. 5.10).

Таблиця 5.10

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 3 "Інформаційні та комунікаційні технології" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН		229,88			
МОН	36,19	91,85	2,00	9,00	3,38
НАПН		141,86			
МКСК		24,18			
Разом	36,19	487,77	2,00	9,00	3,38
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	6,7	90,6	0,4	1,7	0,6

Частка видатків загального фонду, що спрямовували на виконання ДіР за напрямами програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 9,4 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За даним пріоритетним напрямом виконано 284 НТР, що становить 6,2 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямами, з них найбільші частки припадають на МОН (39,4 %), НАН (33,8 %) та НАПН (25,7 %) (рис. 5.7).

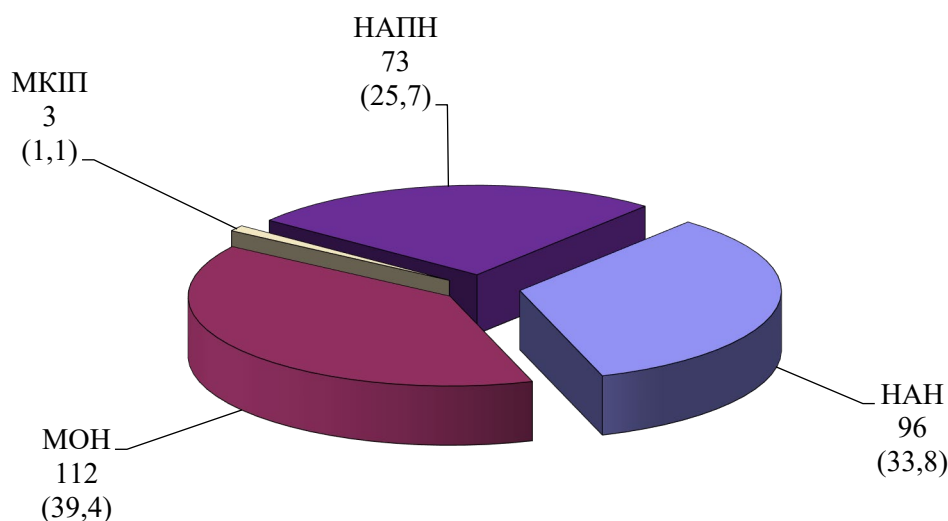

Рис. 5.7 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу частку НТР (89,1 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них 37,9 % – за рахунок коштів НАН, 32,0 % – МОН та 28,9 % – НАПН (табл. 5.11).

Таблиця 5.11

Кількість НТР за напрямами бюджетного фінансування у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
МОН	11	81	1	2	17
НАН	-	96	-	-	-
НАПН	-	73	-	-	-
МКСК	-	3	-	-	-
Разом	11	253	1	2	17
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	3,9	89,1	0,4	0,7	6,0

За напрямми бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 31 НТР, що становить 11,0 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2024 р. за даним пріоритетним напрямом створено 659 одиниць НТП, що становить 5,1 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямми. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види продукції, як "Інше" (35,5 %), "Аналітичні матеріали" (13,4 %), "Методичні документи" (11,5 %), "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" (11,4 %).

Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за даним пріоритетним напрямом належать НАН – 42,3 %, МОН – 30,7 % та НАПН – 23,1 % (табл. 5.12).

Таблиця 5.12

**Кількість створеної НТП
за головними розпорядниками та видами продукції, од.**

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НАН	279	8	11	2			23		1	61	36	51	86
МОН	202	15	10	4			50	1	1	15	39	37	30
НАПН	152		12				48						92
МКСК	26												26
Разом	659	23	33	6			121	1	2	76	75	88	234

ДіР за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" у 2024 р. фінансували за вісьмома затвердженими пріоритетними тематичними напрямми (табл. 5.13).

Таблиця 5.13

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом 3 "Інформаційні та комунікаційні технології" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше ³
3.1	20,96	3,9	46	3	4	3			6	1		3	11	8	7
3.2	14,05	2,6	14	1					3			3	2		5
3.3	28,58	5,3	48	5	3	1			20				7		12
3.4	1,99	0,4	4	1					2				1		
3.5	97,21	18,1	79	9	6	1			19		1	6	10	6	21
3.6	12,47	2,3	24	2	1				1				9	3	8
3.7	139,02	25,8	170		1	1			18			40	16	35	59
3.8	224,06	41,6	274	2	18				52		1	24	19	36	122
Разом	538,34	100,0	659	23	33	6			121	1	2	76	75	88	234

* 3.1 Системи штучного інтелекту

3.2 Технологічні засоби та сервіси програмного інжинірингу

3.3 Кіберфізичні системи. Інтернет речей. Робототехніка. Комп'ютерна обробка сигналів різних видів та походження

3.4 Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі

3.5 Інформаційно-комунікаційні системи та мережі

3.6 Суперкомп'ютерні комплекси. Моделювання та розв'язання надскладних задач. Хмарні обчислення

3.7 Інтелектуальні інтерактивні інформаційно-аналітичні системи. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси

3.8 Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху

Найбільший обсяг видатків загального фонду (41,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом) та значна кількість отриманих результатів мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 3.8 "Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху". Частка створеної НТП виду "Пристрої" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом становила 8,7 %, "Технології" – 54,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 43,0 %, "Методичні документи" – 31,6%, "Аналітичні матеріали" – 40,9 %.

Друге місце за обсягом фінансування (25,8 %) належить пріоритетному тематичному напрямку 3.7 "Інтелектуальні інтерактивні інформаційно-аналітичні

системи. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси", за результатами реалізації якого створено НТП виду "Технології" – 3,0 %, "Матеріали" – 16,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 14,9 %, "Методичні документи" – 52,6 %, "Аналітичні матеріали" – 39,8 %.

Значну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетним тематичним напрямом 3.5 "Інформаційно-комунікаційні системи та мережі" з меншим обсягом фінансування (18,1 %): частка створеної НТП виду "Пристрої" становила 39,1 %, "Технології" – 18,2 %, "Матеріали" – 16,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 15,7 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 13,3 %.

Найменші частки фінансування (0,4 % та 2,3 % відповідно) витрачено на наукові дослідження за тематичними пріоритетними напрямами 3.4 "Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі" (частка створеної НТП виду "Пристрої" – 4,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 1,7 %) та 3.6 "Суперкомп'ютерні комплекси. Моделювання та розв'язання надскладних задач. Хмарні обчислення" (частка створеної НТП виду "Пристрої" – 8,7 %, "Технології" – 3,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 0,8 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 12,0 %, "Аналітичні матеріали" – 3,4 %,).

4 Енергетика та енергоефективність

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 213,15 млн грн (2,7 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами).

З чотирьох головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 50,8 % загального обсягу видатків загального фонду мала НАН (рис. 5.8).

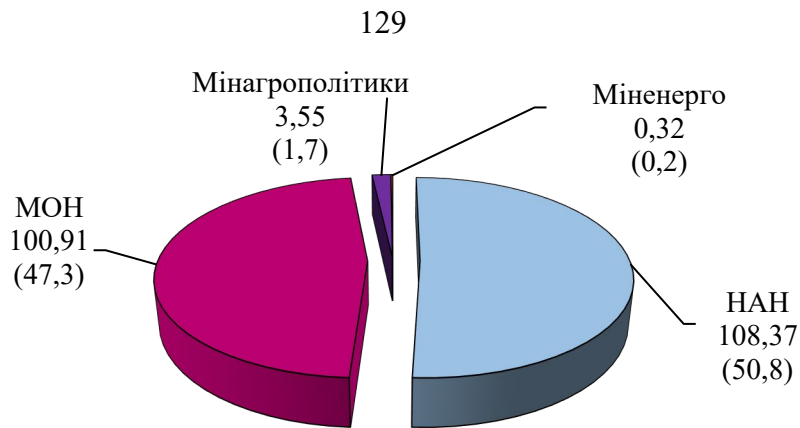

Рис. 5.8 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 4 "Енергетика та енергоефективність" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (74,3 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них 68,4 % припадає на НАН та 29,1 % – на МОН (табл. 5.14).

Таблиця 5.14
Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 4 "Енергетика та енергоефективність" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково- технічного співробітництва
НАН	-	108,37	-	-
МОН	0,2)	46,12	4,38	2,69
Мінагрополітики	-	3,55	-	-
Міненерго		0,32		
Разом	47,72	158,36	4,38	2,69
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	22,4	74,3	2,0	1,3

Частка видатків загального фонду, що спрямовували на виконання ДіР за напрямками програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 25,7 % загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За цим пріоритетним напрямом у звітному році виконано 151 НТР, що становить 3,3 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямами, з них найбільша частка (63,6 %) припадає на МОН (рис. 5.9).

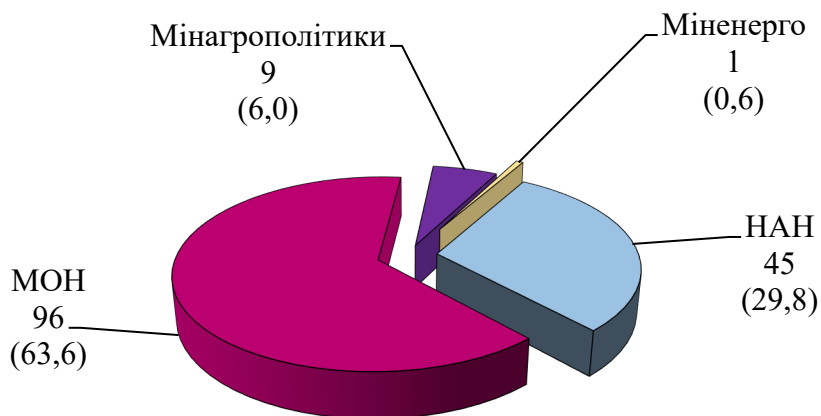

Рис. 5.9 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу частку НТР (64,2 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них за кошти НАН – 46,4 %, МОН – 43,3 % (табл. 5.15).

Таблиця 5.15

**Кількість НТР за головними розпорядниками та
напрямами бюджетного фінансування, од.**

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково- технічного співробітництва
НАН	-	45	-	-
МОН	36	42	4	14
Мінагрополітики	-	9	-	-
Міненерго	-	1	-	-
Разом	36	97	4	14
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	23,8	64,2	2,7	9,3

За напрямами бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-

технічного співробітництва" виконано 54 НТР, що становить 35,8 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом

У 2024 р. за даним пріоритетним напрямом створено 413 од. НТП, що становить 3,2 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямами. Найбільші частки в загальній кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види продукції, як "Інше" (40,4 %), "Методи, теорії, гіпотези" (16,9 %) та "Аналітичні матеріали" (15,5 %). Найбільшу частку в загальній кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом (близько 66,0 %) створено за кошти НАН – (табл. 5.16).

Таблиця 5.16
Кількість створеної НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НАН	272	13	7	7			37			8	8	53	139
МОН	131	21	16	8			33		1	15	7	11	19
Мінагро-політики	9												9
Міненерго									1				
Разом	413	34	23	15			70		2	23	15	64	167

ДіР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" у 2024 р. фінансували за п'ятьма затвердженими пріоритетними тематичними напрямами (табл. 5.17).

Таблиця 5.17

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом 4 "Енергетика та енергоефективність" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
4.1	69,57	32,6	162	17	9				16		1	8	11	35	65
4.2	25,85	12,1	42	4	9	3			6			6	2		12
4.3	44,35	20,8	78	2	4	10			4			2		17	39
4.4	58,55	27,5	114	11	1	2			41		1	5	2	7	44
4.5	14,83	7,0	17						3			2		5	7
Разом	213,15	100,0	413	34	23	15			70		2	23	15	64	167

* 4.1 Системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії

4.2 Паливні бази, системи транспортування та використання

4.3 Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива

4.4 Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів

4.5 Енергоменеджмент, інформаційно-аналітичне та нормативно-методичне забезпечення енергетичної галузі

Найбільші обсяг видатків загального фонду (32,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом) та кількість отриманих результатів (39,2 %) у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 4.1 "Системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії": частка створеної НТП виду "Пристрої" становила 50,0 % від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом, "Технології" – 39,1 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 22,9 %, "Методичні документи" – 34,8 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 73,3 %, "Аналітичні матеріали" – 54,7 %.

Значну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямками зі значно меншими обсягами фінансування, зокрема:

4.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів" – частка видатків становила 27,5 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" –

32,4 %, "Матеріали" – 13,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 58,6 %, "Методичні документи" – 21,7 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 13,3 %, "Аналітичні матеріали" – 10,9 %;

4.3 "Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива" – частка видатків становила 20,8 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 5,9 %, "Технології" – 17,4 %, "Матеріали" – 66,7 %, "Методичні документи" – 8,7 %, "Аналітичні матеріали" – 26,6 %;

4.2 "Паливні бази, системи транспортування та використання" – частка видатків становила 12,1 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 11,8 %, "Технології" – 39,1 %, "Матеріали" – 20,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,6 %, "Методичні документи" – 26,1 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 13,3 %.

Найменшу частку фінансування витрачено на виконання НТР за пріоритетним тематичним напрямом 4.5 "Енергоменеджмент, інформаційно-аналітичне та нормативно-методичне забезпечення енергетичної галузі" (7,0 %), частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 4,3 %, "Проекти нормативних документів" – 100,0 %, "Методичні документи" – 8,7 %, "Аналітичні матеріали" – 7,8 % та.

5 Раціональне природокористування

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 443,02 млн грн (5,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами).

Із п'яти головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 72,6 % загального обсягу видатків загального фонду припадає на двох головних розпорядників – НАН та МОН (рис. 5.10).

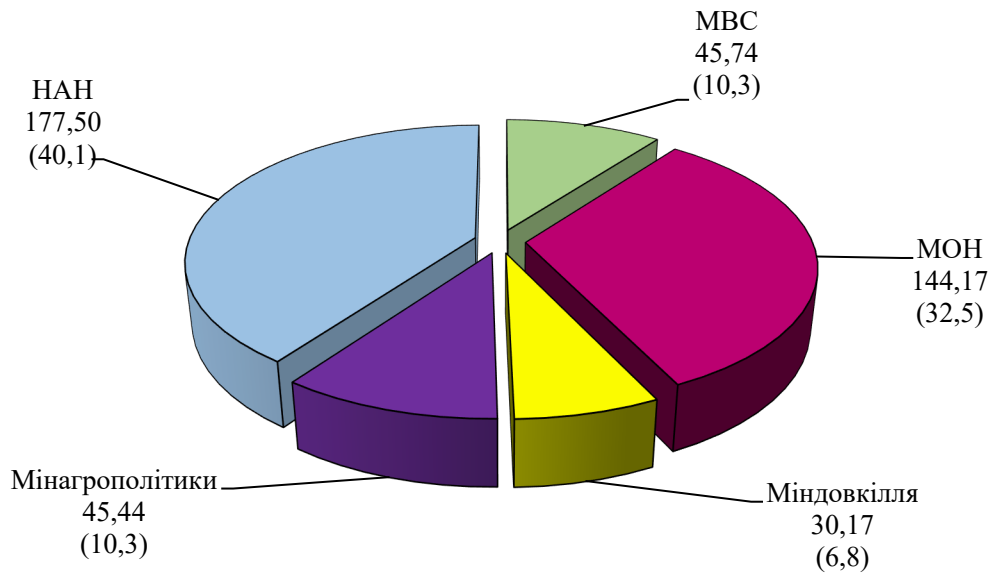

Рис. 5.10 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 5 "Рациональне природокористування" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (85,4 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них найбільші частки (46,9 % та 21,0 %) – кошти НАН та МОН відповідно (табл. 5.18).

Таблиця 5.18
Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 5 "Рациональне природокористування" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
МОН	52,12	79,32	7,25	1,70	3,78
НАН	-	177,50	-	-	-
МВС	-	45,74	-	-	-
Мінагрополітики	-	45,44	-	-	-
Міндовкілля	-	30,16	-	-	-
Разом	52,12	378,16	7,25	1,70	3,78
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	11,8	85,4	1,6	0,4	0,8

Частка видатків загального фонду, що спрямовували на виконання ДіР за напрямками програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах

міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 14,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За вказаним пріоритетним напрямом у звітному році виконано 288 НТР, що становить 6,3 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них 44,4 % робіт виконували за кошти МОН (рис. 5.11).

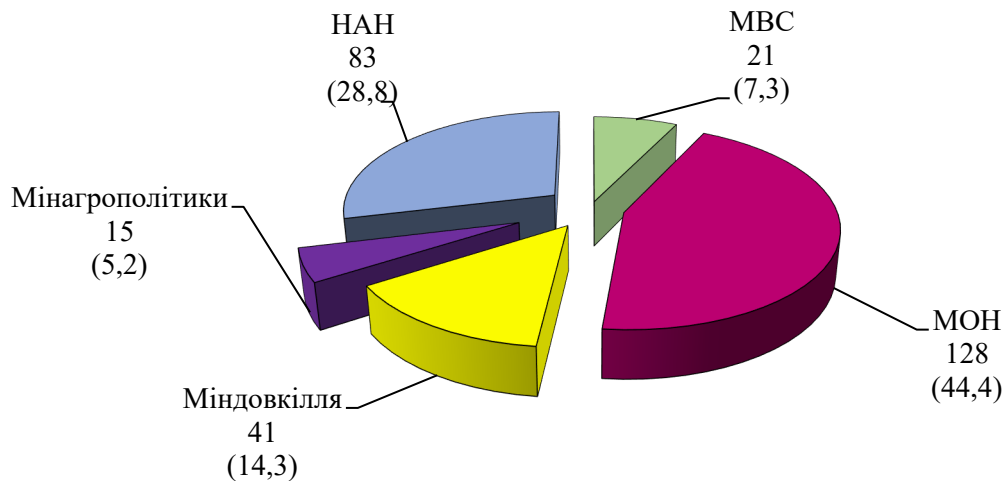

Рис. 5.11 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

81,3 % загальної кількості НТР виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 35,5 % – за кошти НАН, 31,6 % – МОН та 17,5 % – Міндовкілля (табл. 5.19).

Таблиця 5.19

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямками бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
МОН	24	74	9	2	19
НАН	-	83		-	-
МБС	-	21		-	-
Мінагрополітики	-	15		-	-
Міндовкілля	-	41		-	-
Разом	24	234	9	2	19
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	8,3	81,3	3,1	0,7	6,6

За напрямми бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 54 НТР, що становить 18,7 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2024 р. за даним пріоритетним напрямом коштами п'яти головних розпорядників створено 841 од. НТП, що становить 6,5 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямми. Найбільші частки припадають на такі види НТП, як "Методичні документи" – 56,5 % від загальної кількості створеної НТП, "Інше" – 19,7 % та "Методи, теорії, гіпотези" – 7,3 %.

Найбільшу кількість НТП за даним пріоритетним напрямом (49,9 %) створено за кошти Мінагрополітики (такий вид НТП, як "Методичні документи", створений даним розпорядником, становить 84,4 % загальної кількості НТП даного виду). За кошти НАН та МОН загалом було створено 351 од. НТП, що становить 41,7 % від загальної кількості створеної НТП за даним пріоритетним напрямом (180 од. та 171 од. створеної НТП відповідно) (табл. 5.20).

Таблиця 5.20

Кількість створеної НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
Мінагрополітики	420								1	401			
НАН	180	10	2				25		2	35	5	23	19
МОН	171	9	20	12	1		36		1	12	5	23	139
Міндовкілля	44							7	2	20	1	5	
МВС	26								3	7	4	3	9
Разом	841	19	22	12	1		61	7	9	475	15	54	167

ДіР за пріоритетним напрямом "Раціональне природокористування" у 2024 р. фінансувалися за всіма вісьмома затвердженими пріоритетними тематичними напрямками (табл. 5.21).

Таблиця 5.21

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом 5 "Раціональне природокористування" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
5.1	134,84	30,4	147	14	2	2			24		3	22	11	16	53
5.2	55,76	12,6	63						3		2	12	1	10	35
5.3	3,57	0,8	3		1				1		1				
5.4	93,17	21,0	76	1	9	1			25		1	5	2	6	26
5.5	66,30	15,0	46		3	9			4		1	1	1	3	24
5.6	35,36	8,0	59		1				1	7		24		8	18
5.7	49,78	11,2	438	4	5		1		3		1	411		10	3
5.8	4,24	1,0	9		1									1	7
Разом	443,02	100,0	841	19	22	12	1	0	61	7	9	475	15	54	166

- * 5.1 Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього
 5.2 Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем
 5.3 Технології моніторингу стану і раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аквакультури
 5.4 Інноваційні технології збереження та збалансованого використання природних (мінерально-сировинних, земельних, ґрунтових, водних та біотичних) ресурсів
 5.5 Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води
 5.6 Відтворення природних комплексів та об'єктів, охорона природно-заповідного фонду, збереження біорізноманіття природних та штучних екосистем, генетична паспортизація цінних об'єктів
 5.7 Екологічно збалансоване та ефективне землекористування
 5.8 Технології циркулярної економіки

Найбільший обсяг видатків загального фонду (30,4 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом) та значна кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 5.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього". Частка

створеної НТП виду "Пристрої" становила – 73,7 % загальної кількості створеної НТП даного виду, "Технології" – 9,1 %, "Матеріали" – 16,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 39,3 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 73,3 %, "Аналітичні матеріали" – 29,6 %,

Друге місце за обсягом фінансування належить пріоритетному тематичному напрямку 5.4 "Інноваційні технології збереження та збалансованого використання природних (мінерально-сировинних, земельних, ґрунтових, водних та біотичних) ресурсів" – частка видатків становила 21,0 %; частка створеної НТП виду "Технології" становила 40,9 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 41,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 13,3 %, "Аналітичні матеріали" – 11,1 %.

Найбільшу кількість результатів (понад 52,0 % створеної НТП за пріоритетним напрямом) отримано за пріоритетним тематичним напрямом 5.7 "Екологічно збалансоване та ефективне землекористування" – частка видатків становила 11,2%; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 21,1 %, "Технології" – 22,7 %, "Методичні документи" – 86,5 %, "Аналітичні матеріали" – 18,5 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямами, на які було спрямовано значно менші обсяги видатків:

5.2 "Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем" – частка видатків становила 12,6 %; частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 4,9 %, "Проекти нормативних документів" – 22,2 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 6,7 %, "Аналітичні матеріали" – 18,5 %;

5.6 "Відтворення природних комплексів та об'єктів, охорона природно-заповідного фонду, збереження біорізноманіття природних та штучних екосистем, генетична паспортизація цінних об'єктів" – частка видатків становила 8,0 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 4,5 %, "Проекти нормативно-правових документів" – 100,0 %, "Методичні документи" – 5,1 %, "Аналітичні матеріали" – 14,8 %;

5.5 "Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води" – частка видатків становила 15,0 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 13,6 %, "Матеріали" – 75,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 6,6 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 6,7 %.

6 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 903,37 млн грн (11,4 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами).

Із семи головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, найбільший обсяг видатків загального фонду (43,4 %) припадає на НАМН (рис. 5.12).

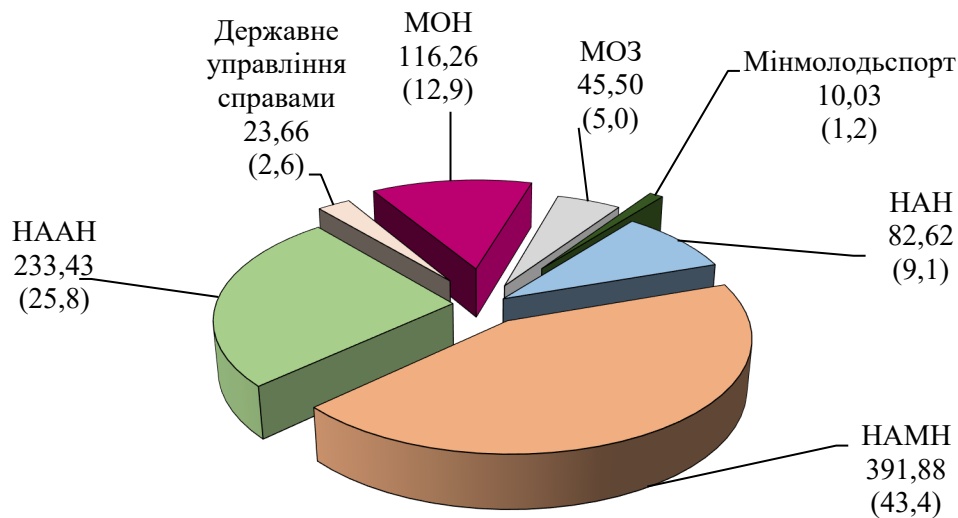

Рис. 5.12 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 6 "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (92,5 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них 46,9 % – кошти НАМН та 27,9 % – НААН (табл. 5.22).

Таблиця 5.22

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 6 "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань"
у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково- технічного співробітництва
НАМН	-	391,88	-	-	-
НААН	-	233,43	-	-	-
МОН	57,59	48,88	0,29	5,11	4,38
НАН	-	82,62	-	-	-
МОЗ	-	45,50	-	-	-
Державне управління справами	-	23,66	-	-	-
Мінмолодьспорт	-	10,03	-	-	-
Разом	57,59	836,00	0,29	5,11	4,38
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	6,4	92,5	0,03	0,6	0,5

Частка видатків загального фонду, що спрямовували на виконання ДіР за напрямами програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти грантового фінансування НФДУ", ДЦНТП, "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 7,53 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За даним пріоритетним напрямом виконано 1024 НТР, що становить 22,3 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямами, з них найбільшу частку (54,7 %) виконано за кошти НААН (рис. 5.13).

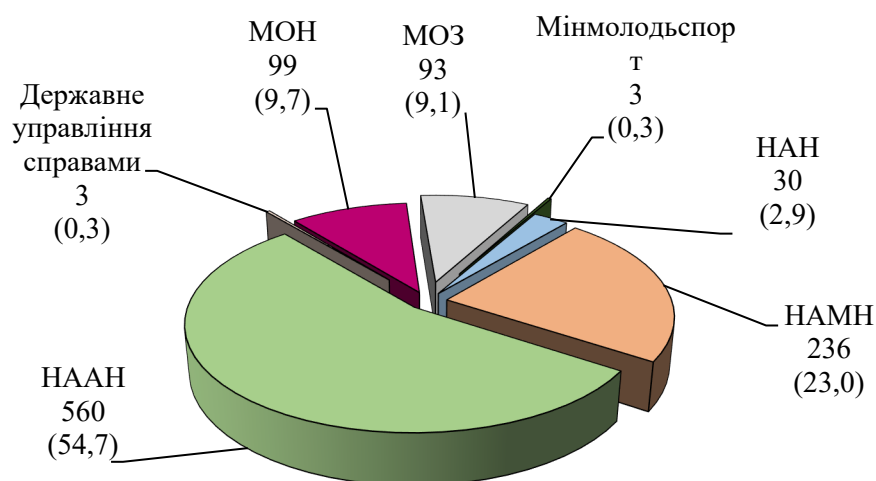

Рис. 5.13 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу кількість НТР (972 роботи, або близько 95,0 % загальної кількості робіт за пріоритетним напрямом) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 57,6 % – за кошти НААН та 24,3 % – НАМН (табл. 5.23).

Таблиця 5.23

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямом бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування				
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НААН	-	560	-	-	-
НАМН	-	236	-	-	-
МООН	27	47	1	2	22
МОЗ	-	93	-	-	-
НАН	-	30	-	-	-
Державне управління справами	-	3	-	-	-
Мінмолодьспорт	-	3	-	-	-
Разом	27	972	1	2	22
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	2,6	94,9	0,1	0,2	2,2

За напрямками програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", ДЦНТП, "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 52 НТР, що становить 5,1 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2024 р. за даним пріоритетним напрямом створено 1637 одиниць НТП, що становить 12,6 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямками. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види, як "Інше" – 52,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 24,8 %, "Технології" – 10,5 %.

Найбільшу кількість НТП за даним пріоритетним напрямом створено за кошти НААН – 789 од. (48,2 % загальної кількості НТП, створеної за даним пріоритетним напрямом), НАМН – 384 од. (23,5 %) та МОЗ – 226 од. (13,8 %).

Найбільші частки НТП видів "Технології" та "Методи, теорії, гіпотези" створено за кошти НАМН (65,7 % та 66,7 % відповідно від загальної кількості створеної НТП кожного виду). За кошти Мінмолодьспорту та Державного управління справами створено виключно НТП виду "Інше" (табл. 5.24).

Таблиця 5.24

Кількість створеної НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно- технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НААН	789		37	1	56		5			47			643
НАМН	384		113				271						
МОЗ	226	6	12				69	13	2	3		2	119
МОН	150	10	9	14			49		2	12		7	33
НАН	66	6	1	1	4		12					4	34
Мінмолодьспорт	13												13
Державне управління справами	9												9
Разом	1637	22	172	16	60		406	13	4	62	13	18	851

ДіР за даним пріоритетним напрямом у 2024 р. фінансували за всіма 12-ма затвердженими пріоритетними тематичними напрямами (табл. 5.25).

Таблиця 5.25

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
6 "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших
захворювань" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
6.1	400,50	44,3	359		123				202		1	3		7	23
6.2	63,00	7,0	61	2		2			57						
6.3	45,75	5,1	49	6	7	10			7			4	2		13
6.4	75,44	8,4	144	10	4				68	13	1	3	5	6	34
6.5	11,90	1,3	20	1											19
6.6	29,05	3,2	148		1				36			2	5	3	101
6.7	7,96	0,9	12						6					1	5
6.8	1,74	0,2	4						1			1	1		1
6.9	46,58	5,2	89		8				3			15			63
6.10	22,79	2,5	45		2	3			5			9		1	25
6.11	181,04	20,0	660		27	1	60		6			22			544
6.12	17,62	2,0	46	3					15		2	3			23
Разом	903,37	100,0	1637	22	172	16	60		406	13	4	62	13	18	851

- ¹
- 6.1 Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб
 - 6.2 Етіологія, патогенез, лікування, профілактика інфекційних хвороб
 - 6.3 Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення
 - 6.4 Нові методи та технології діагностики
 - 6.5 Мініінвазивна, високотехнологічна, реконструктивна хірургія та трансплантологія
 - 6.6 Розроблення сучасних методів та технологій реабілітації для відновлення фізичного та психічного здоров'я військовослужбовців, зокрема з числа ветеранів війни, та цивільних осіб, постраждалих внаслідок воєнних дій
 - 6.7 Інформаційні технології в медицині
 - 6.8 Конструювання та комплектування протезно-ортопедичних виробів залежно від функціональних можливостей людини, визначення витрат, що пов'язані з виробництвом та/або придбанням таких виробів
 - 6.9 Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин для отримання високоякісної та безпечної продукції
 - 6.10 Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин, розробка ветеринарних лікарських засобів
 - 6.11 Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів
 - 6.12 Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи

Найбільший обсяг видатків загального фонду та значна кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 6.1 "Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб". Частка видатків загального фонду за цим пріоритетним тематичним напрямом становила 44,3 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом; частка створеної НТП виду "Технології" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 71,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 49,7 %, "Проекти нормативних документів" – 25,0 %, "Методичні документи" – 4,8 %, "Аналітичні матеріали" – 38,9 %.

Друге місце за обсягом фінансування та перше місце за кількістю створеної НТП належить пріоритетному тематичному напрямку 6.11 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів" – 20,0 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом та 600 од. створеної НТП. Частка створеної НТП виду "Технології" становить 15,7 % загальної кількості НТП даного виду за пріоритетним напрямом, "Матеріали" – 6,3 %, "Сорти рослин" – 100,0 %, "Методичні документи" – 35,5 %, "Інше" – 64,0 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямами, на які було спрямовано суттєво менші обсяги фінансування:

6.6 "Розроблення сучасних методів та технологій реабілітації для відновлення фізичного та психічного здоров'я військовослужбовців, зокрема з числа ветеранів війни, та цивільних осіб, постраждалих внаслідок воєнних дій" – частка видатків – 3,2 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 0,6 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,9 % "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 38,5 %, "Аналітичні матеріали" – 16,7 %, "Інше" – 11,9 %;

6.4 "Нові методи та технології діагностики" – частка видатків – 8,4 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 45,5 %, "Технології" – 2,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 16,7 %, "Проекти нормативно-правових документів" – 100,0 %, "Матеріали" – 25,0 %, "Методичні документи" – 4,8 %, "Аналітичні матеріали" – 38,9 %.

"Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 38,5 %, "Аналітичні матеріали" – 33,3 %;

6.9 "Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин для отримання високоякісної та безпечної продукції" – частка видатків – 5,2 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 4,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 0,7 %, "Методичні документи" – 24,2 %, "Інше" – 7,4 %;

6.2 "Етіологія, патогенез, лікування, профілактика інфекційних хвороб" – частка видатків – 7,0 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 9,1 %, "Матеріали" – 12,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 14,0 %.

Найменші частки фінансування витрачено на НТР за пріоритетними тематичними напрямками 6.8 "Конструювання та комплектування протезно-ортопедичних виробів залежно від функціональних можливостей людини, визначення витрат, що пов'язані з виробництвом та/або придбанням таких виробів" та 6.7 "Інформаційні технології в медицині" – 0,2 % та 0,9 % відповідно від загального обсягу фінансування пріоритетного напрямку.

7 Нові речовини і матеріали

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 690,93 млн грн (8,7 % загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками).

На проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, кошти спрямовували три головних розпорядника – НАН, МОН та МОЗ, з яких найбільшу частку видатків загального фонду мала НАН (понад 61,0 %) (рис. 5.14).

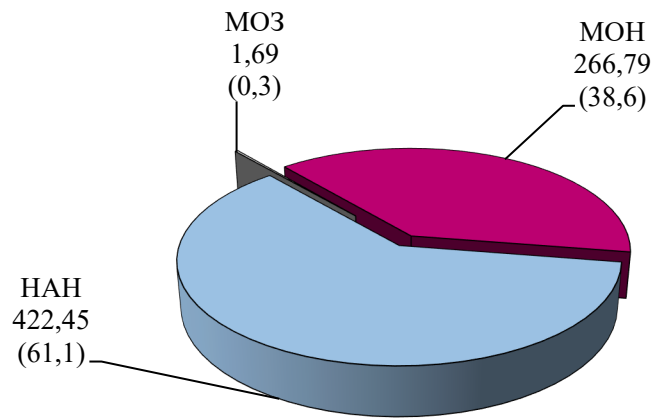

Рис. 5.14 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 7 "Нові речовини і матеріали" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (78,9 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них 77,5 % – кошти НАН (табл. 5.26).

Таблиця 5.26

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом 7 "Нові речовини і матеріали" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	-	422,45	-	-
МОН	135,41	121,11	5,18	5,08
МОЗ	-	1,69	-	-
Разом	135,41	545,26	5,18	5,08
% загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетним напрямом	19,6	78,9	0,8	0,7

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалися на виконання ДіР за напрямками програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" становила 21,1 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За вказаним пріоритетним напрямом у 2024 р. виконано 322 НТР, що становить 7,0 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямами, з них найбільшу кількість виконано за кошти МОН (47,6 %) (рис. 5.15).

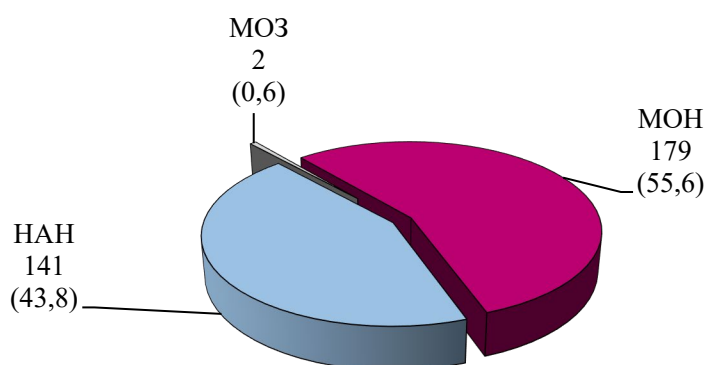

Рис. 5.15 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Переважну кількість НТР (70,5 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (базове фінансування), з них 62,2 % – за кошти НАН та 37,0 % – МОН (табл. 5.27).

Таблиця 5.27

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямами бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Проекти НФДУ	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	-	141	-	-
МОН	65	84	4	26
МОЗ	-	2	-	-
Разом	65	227	4	26
% загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	20,2	70,5	1,2	8,1

За напрямами програмно-цільового бюджетного фінансування "Проекти НФДУ", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" за кошти МОН було

виконано 95 НТР, що становить 29,5 % загальної кількості виконаних робіт за даним пріоритетним напрямом.

У 2024 р. за даним пріоритетним напрямом створено 491 од. НТП, що становить 3,8 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямами. Найбільша частка від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадає на такі види, як "Інше" – 27,3 %, "Матеріали" – 24,2 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 19,8 % та "Технології" – 10,6 %.

Найбільшу кількість НТП за даним пріоритетним напрямом створено за кошти МОН – 286 од, або 58,2 % загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом. Частка створеної НТП за кошти НАН становить 41,1 %.

За кошти МОН було створено 73,1 % НТП виду "Технології", 67,0 % – "Методи, теорії, гіпотези" та 55,5 % – "Матеріали", за кошти НАН – 61,2 % НТП виду "Інше", 44,5 % – "Матеріали" (табл. 5.28).

Таблиця 5.28

Кількість створеної НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	286	24	38	66			65			14	7	20	52
НАН	202	16	14	53			29		1	3	3	1	82
МОЗ	3						3						
Разом	491	40	52	119			97	0	1	17	10	21	134

ДіР за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали" у 2024 р. фінансували за усіма вісьмома затвердженими пріоритетними тематичними напрямами (табл. 5.29).

Таблиця 5.29

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
7 "Нові речовини і матеріали" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
7.1	423,76	61,3	247	14	35	58			49		1	3	3	1	83
7.2	19,16	2,8	11		1	2			1				1		6
7.3	47,80	6,9	50	5	7	9			8			5	1	5	10
7.4	21,91	3,2	19	3	3	6			3				1		3
7.5	104,44	15,1	90	8		32			18			5	1	12	14
7.6	18,06	2,6	20		1	7			6			2			4
7.7	31,28	4,5	27	7	2				4			1	1	2	10
7.8	24,54	3,6	27	3	3	5			8			1	2	1	4
Разом	690,93	100,0	491	40	52	119	0		97	0	1	17	10	21	134

- * 7.1 Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення
 7.2 Інноваційні металеві матеріали та вироби з них
 7.3 Керамічні та композитні матеріали і покриття для екстремальних умов використання
 7.4 Оптичні, радіопрозорі, електричні, магнітні, напів- та надпровідні, низьковимірні і розумні матеріали та системи і прилади на їх основі
 7.5 Речовини, матеріали та процеси хімічного виробництва
 7.6 Біоматеріали та матеріали медичного призначення
 7.7 Матеріали і обладнання для стратегічно важливих галузей економіки
 7.8 Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них

Найбільші обсяг видатків (61,3 % загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом) та кількість створеної НТП за рахунок загального фонду (50,3 % загальної кількості НТП за пріоритетним напрямом) у 2024 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом 7.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення". Частка створеної НТП виду "Пристрої" становила 35,0 % загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом, "Технології" – 67,3 % "Матеріали" –

48,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 50,5 %, "Методичні документи" – 17,6 %, "Інше" – 61,9 %.

На другому місці за кількістю створеної НТП (18,3 %) знаходиться пріоритетний тематичний напрям 7.5 "Речовини, матеріали та процеси хімічного виробництва" (частка обсягу видатків – 15,1 %). Частка створеної НТП виду "Пристрої" становить 20,0 %, "Матеріали" – 26,9 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 18,6 %, "Методичні документи" – 29,4 %, "Аналітичні матеріали" – 57,1 %, "Інше" – 10,4 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямками, на які були спрямовані менші обсяги фінансування:

7.3 "Керамічні та композитні матеріали і покриття для екстремальних умов використання" – частка обсягу видатків – 6,9 %; частка створених НТП виду "Пристрої" становила 12,5 %, "Технології" – 13,5 %, "Матеріали" – 7,6 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,2 %, "Методичні документи" – 29,4 %, "Аналітичні матеріали" – 23,8 %.

Найменші обсяги видатків витрачено на ДіР за пріоритетними тематичними напрямками 7.2 "Інноваційні металеві матеріали та вироби з них" (2,8 % загального обсягу фінансування пріоритетного напрямку) та 7.6 "Біоматеріали та матеріали медичного призначення" (2,6 %).

6 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Із загальної кількості НТР, що виконували у звітному році за рахунок спеціального фонду, стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямом відповідає тематика 3437 НТР (59,3 % загальної кількості робіт), зокрема за видами ДіР:

"Фундаментальні наукові дослідження" – 5,3 % (3 головні розпорядника);

"Прикладні наукові дослідження" – 82,1 % (7);

"Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 12,6 % (3).

Розподіл кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямками наведено у табл. 6.1.

Таблиця 6.1

**Кількість НТР за видами ДіР
у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів**

Стратегічний пріоритетний напрям*	Фундаментальні наукові дослідження		Прикладні наукові дослідження		Науково-технічні (експериментальні) розробки		Разом	
	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього
1	7	3,8	40	1,4	6	1,4	53	1,5
2	8	4,4	374	13,2	10	2,3	392	11,4
3	22	12,1	44	1,6	7	1,6	73	2,1
4	69	38,0	113	4,0	62	14,4	244	7,1
5	8	4,4	225	8,0	201	46,5	434	12,6
6	25	13,7	613	21,7	13	3	651	19,0
7	32	17,6	345	12,1	116	26,9	493	14,3
8	11	6,0	1069	38,0	17	3,9	1097	32,0
Усього	182	100,0	2823	100,0	432	100,0	3437	100,0

* 1 Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони

2 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

3 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

4 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

5 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

6 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

7 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

8 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Частка наукової (науково-технічної) продукції (далі – НТП), створеної за результатами ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам у 2024 р. (3264 од.), становить 53,9 % загальної кількості НТП, створеної за рахунок спеціального фонду державного бюджету.

За видами НТП значна частка припадає на такі види продукції, як "Інше" – 28,6 % та "Проекти нормативних документів" – 24,7 % загальної кількості створеної НТП за стратегічними пріоритетними напрямками (табл. 6.2).

Таблиця 6.2

Розподіл створеної НТП за видами продукції

Вид НТП	Загальна кількість створеної НТП, од.	У т.ч. за стратегічними пріоритетними напрямками		
		Кількість НТП, створеної за стратегічними пріоритетними напрямками, од.	Частка НТП, створеної за видами продукції, %	Частка НТП, створеної за стратегічними пріоритетними напрямками, %
Пристрої	133	61	1,9	45,9
Технології	191	167	5,1	87,4
Матеріали	106	93	2,8	87,7
Сорти рослин	39	6	0,2	15,4
Породи тварин	-	-	-	-
Методи, теорії, гіпотези	594	356	10,9	59,9
Проекти нормативно-правових документів	3	1	0,1	33,3
Проекти нормативних документів	826	807	24,7	97,7
Методичні документи	414	187	5,7	45,2
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	200	118	3,6	59,0
Аналітичні матеріали	920	536	16,4	58,3
Інше	2630	932	28,6	35,4
Разом	6056	3264	100,0	53,9

Примітка: до виду НТП "Інше" відносяться: математичні моделі, вакцини, діагностикуми і лікувально-профілактичні препарати, технологічні карти, штами та лінії мікроорганізмів тощо

Найбільшу кількість НТП створено за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (41,7 % загальної кількості НТП за усіма стратегічними пріоритетними напрямками), найменшу – за стратегічними пріоритетними напрямками 1 "Технологічне оновлення та

розвиток сфер національної безпеки і оборони" – (1,8 %) та 3 "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" (1,9 %) (рис. 6.1).

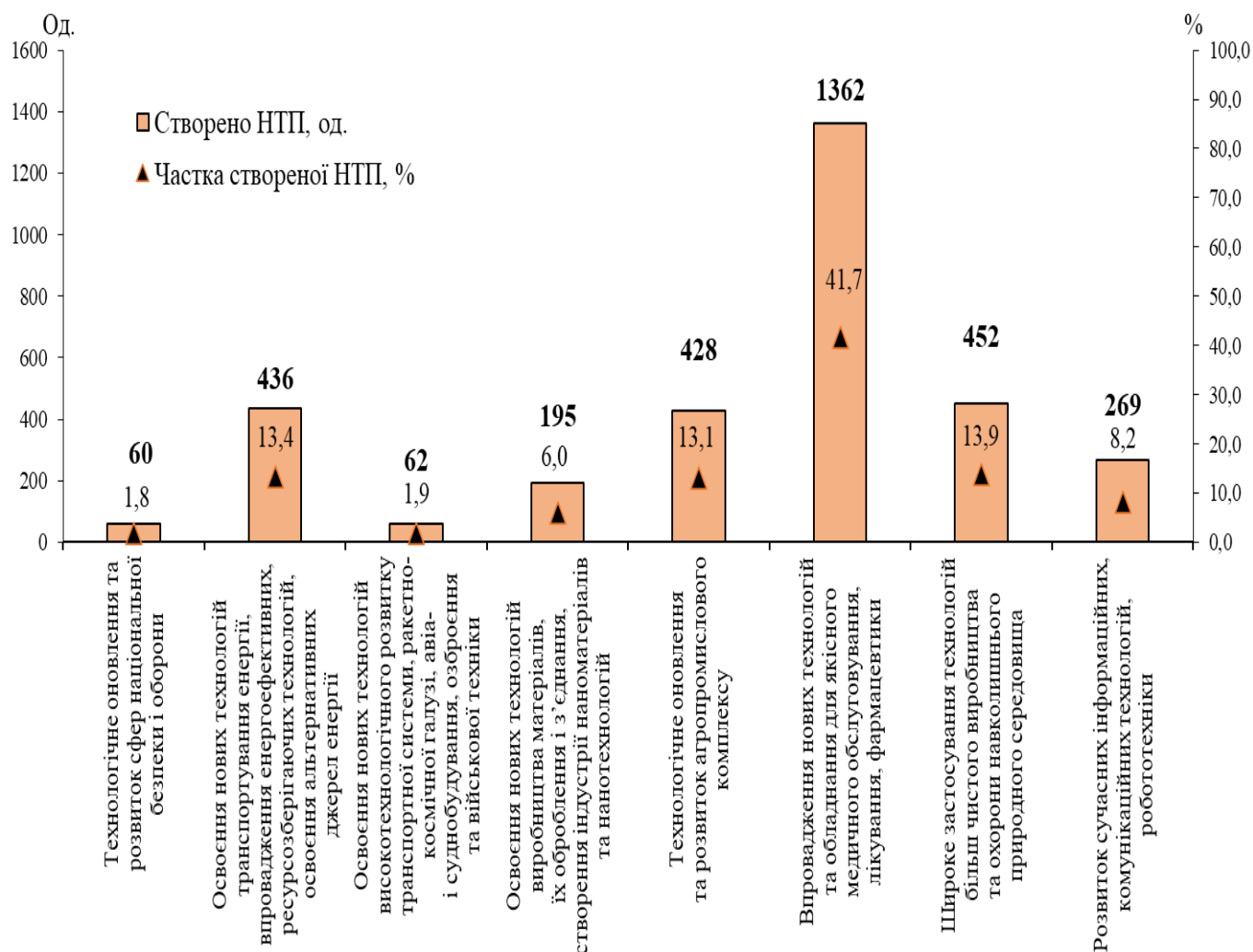

Рис.6.1 Розподіл створеної НТП за стратегічними пріоритетними напрямками

Найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 1397 од. (42,8 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямками), МОЗ – 1123 од. (34,4 %) та НАН – 548 од. (16,8 %).

Структуру розподілу створеної НТП за стратегічними пріоритетними напрямками наведено в табл. 6.3

Таблиця 6.3

Створення НТП за стратегічними пріоритетними напрямками

Вид НТП	Кількість створеної НТП, усього, од.	у тому числі за стратегічними пріоритетними напрямками*															
		1		2		3		4		5		6		7		8	
		од.	%**	од.	%**	од.	%**	од.	%**	од.	%**	од.	%**	од.	%**	од.	%**
Пристрої	61	5	8,2	25	41,0	6	9,8	10	16,4	2	3,3	6	9,8	2	3,3	5	8,2
Технології	167	1	0,6	22	13,2	5	3,0	11	6,6	83	49,7	30	18,0	12	7,2	3	1,7
Матеріали	93	1	1,1	13	14,0	1	1,1	34	36,6	16	17,2	16	17,2	1	1,1	11	11,7
Сорти рослин	6									5	83,3	1	16,7				
Породи тварин																	
Методи, теорії, гіпотези	356	7	2,0	57	16,0	10	2,8	39	11,0	48	13,5	57	16,0	82	23,0	56	15,7
Проекти нормативно-правових документів	1													1	100,0		
Проекти нормативних документів	807	3	0,4	4	0,5	1	0,1	4	0,5	9	1,1	771	95,5	11	1,4	4	0,5
Методичні документи	187	3	1,6	50	26,7	2	1,1	9	4,8	54	28,8	13	7,0	28	15,0	28	15,0
Програмні продукти, програмно-технологічна документація	118	1	0,8	21	17,8	4	3,4	2	1,7	2	1,7	3	2,5	19	16,1	66	56,0
Аналітичні матеріали	536	14	2,6	92	17,2	30	5,6	21	3,9	33	6,2	123	22,9	176	32,8	47	8,8
Інше	932	25	2,7	152	16,3	3	0,3	65	7,0	176	18,9	342	36,7	120	12,8	49	5,3
Разом	3264	60	1,8	436	13,4	62	2,0	195	6,0	428	13,1	1362	41,7	452	13,8	269	8,2

* 1 Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони

2 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

3 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

4 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

5 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

6 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

7 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

8 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

** відсоток створеної за стратегічним пріоритетним напрямом НТП даного виду від загальної кількості НТП даного виду за усіма стратегічними пріоритетними напрямками.

Стан реалізації пріоритетних середньострокових напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня

1 Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 43,59 млн грн (5,0 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). Кошти на проведення наукових досліджень, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам, спрямовували організації двох головних розпорядників, а саме НАН – 35,12 млн грн (80,6 %) та МОН – 8,47 млн грн (19,4 %).

За видами ДіР найбільшу частку видатків (78,9 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них на ДіР НАН – 79,6 % (табл. 6.4).

Таблиця 6.4

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 1 "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
НАН	4,35	27,38	3,40
МОН	0,25	7,02	1,19
Разом	4,60	34,40	4,59
% загального обсягу витрат на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	10,6	78,9	10,5

Значно менші частки видатків спеціального фонду спрямовано на виконання видів ДіР "Фундаментальні наукові дослідження" – 10,6 % та "Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 10,5 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом, з яких найбільші частки (94,6 % та 74,1 % відповідно) – кошти спеціального фонду на ДіР НАН.

За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 53 НТР (1,5 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільша частка (56,6 %) належить МОН.

Переважну кількість НТР (75,5 %) виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження", з них 55,0 % – організаціями МОН (табл. 6.5).

Таблиця 6.5

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	5	22	3
НАН	2	18	3
Разом	7	40	6
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	13,2	75,5	11,3

За даним пріоритетним напрямом створено 60 од. НТП (1,8 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Інше" – 41,7 % та "Аналітичні матеріали" – 23,3 %

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями НАН – 63,3 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом. (табл. 6.6).

Таблиця 6.6

Кількість створеної НТП видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НАН	38	2	1				4		3			5	23
МОН	22	3		1			3			3	1	9	2
Разом	60	5	1	1			7		3	3	1	14	25

Наукові дослідження за стратегічним пріоритетним напрямом "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони" у 2024 р. фінансували за 7-ма з 8-ми затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.7).

Таблиця 6.7

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
1 "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони"
у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків на ДіР за середньостроковими пріоритетними напрямами, млн грн	% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
1.1	11,97	27,5	18	3	1				3		2	1		4	4
1.2	8,52	19,5	2	1										1	
1.3	2,55	5,8	18						1					3	14
1.4	0,69	1,6	6									1		5	
1.5	1,61	3,7	3						1				1		1
1.6	16,90	38,8	9	1							1	1		1	5
1.7	1,35	3,1	4			1			2						1
1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	43,59	100,0	60	5	1	1			7		3	3	1	14	25

- * 1.1 Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека
 1.2 Технології (засоби, системи) штучного інтелекту та робототехніки оборонного призначення
 1.3 Методи та засоби інформаційно-аналітичного та нормативно-методичного забезпечення процесів прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони. Автоматизовані системи управління боєм (бойовими діями), військами (силами)
 1.4 Методи та засоби освіти фахівців сектору безпеки та оборони
 1.5 Технології кодування, передачі та отримання (автоматичного розпізнавання, обробки, аналізу, генерації, візуалізації) інформації. Технології криптографічного захисту інформації
 1.6 Методи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації наслідків таких ситуацій і знешкодження засобів ураження
 1.7 Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф
 1.8 Біологічна безпека та біологічний захист

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду та певну кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 1.6 "Методи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації наслідків таких ситуацій і

знешкодження засобів ураження", за яким частка видатків на ДіР становила 38,8 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Проекти нормативних документів" – 33,3 %, "Методичні документи" – 33,3 %.

Найбільшу кількість НТП (по 30,0 %) створено за середньостроковими пріоритетними напрямами:

1.1 "Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека" (частка видатків – 27,5 %, друге місце за обсягом фінансування) – частка створеної НТП виду "Пристрої" становила 60,0 %, "Технології" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 42,9 %, "Проекти нормативних документів" – 66,7 %;

1.3 "Методи та засоби інформаційно-аналітичного та нормативно-методичного забезпечення процесів прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони. Автоматизовані системи управління боєм (бойовими діями), військами (силами)" – частка видатків значно менша – 5,8 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 14,3 %, "Аналітичні матеріали" – 21,4 %, "Інше" – 56,0 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

1.2 "Технології (засоби, системи) штучного інтелекту та робототехніки оборонного призначення" – частка видатків становила 19,5 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 %, "Аналітичні матеріали" – 7,1 %;

1.5 "Технології кодування, передачі та отримання (автоматичного розпізнавання, обробки, аналізу, генерації, візуалізації) інформації. Технології криптографічного захисту інформації" – частка видатків становила 3,7 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 14,3 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 100,0 %, "Інше" – 4,0 %;

1.7 "Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф" – частка видатків становила 3,1 %, частка створеної НТП виду "Матеріали" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 28,6 %, "Інше" – 4,0 %

Найменшу частку в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на наукові дослідження за середньостроковим пріоритетним напрямом 1.4 "Методи та засоби освіти фахівців сектору безпеки та оборони" – 1,6 %.

2 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 130,55 млн грн (14,9 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямками). З трьох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам, 72,1 % обсягу видатків припадає на НАН (рис 6.2).

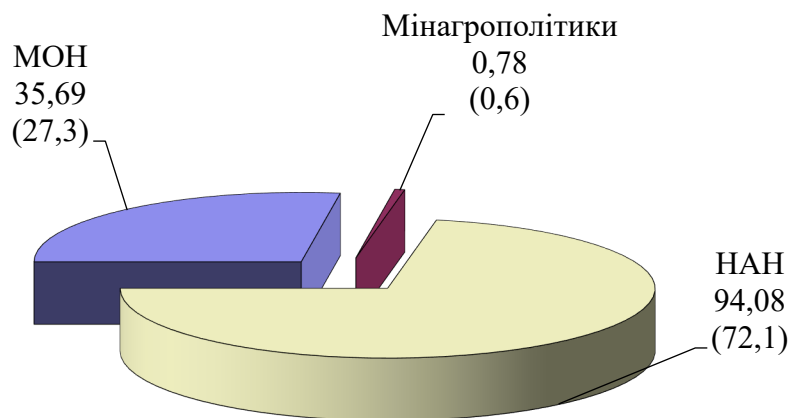

Рис. 6.2 Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 2 "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За видами ДіР найбільшу частку видатків (87,0 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них на ДіР організацій НАН – 70,0 %, найменшу – на "Науково-технічні (експериментальні) розробки" (2,3 %), з яких найбільша частка (55,2 %) належить МОН (табл. 6.8).

Таблиця 6.8

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 2 "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	0,81	33,24	1,64
Мінагрополітики	-	0,78	-
НАН	13,17	79,58	1,33
Разом	13,98	113,60	2,97
% загального обсягу витрат на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	10,7	87,0	2,3

За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 392 НТР (11,4 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки належать НАН (55,4 %) та МОН (44,1 %) (рис. 6.3).

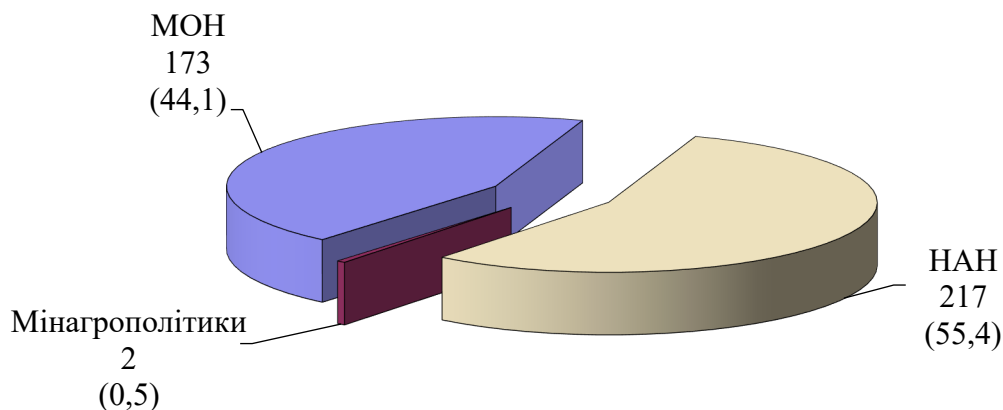

Рис. 6.3 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу кількість НТР виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" (95,4 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з яких 56,1 % належить НАН, 43,3 % – МОН (табл. 6.9).

Таблиця 6.9

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	2	162	9
Мінагрополітики	-	2	-
НАН	6	210	1
Разом	8	374	10
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	2,0	95,4	2,6

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 436 од. НТП, (13,4 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Інше" –34,9 %, "Аналітичні матеріали" – 21,1 % та "Методи, теорії, гіпотези" – 13,1 %

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями НАН – 55,1 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом, решту НТП – організаціями МОН. Мінагрополітики не було створено жодної продукції (табл. 6.10).

Таблиця 6.10

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	196	14	2	2			18		2	41	12	87	18
НАН	240	11	20	11			39		2	9	9	5	134
Разом	436	25	22	13			57		4	50	21	92	152

Наукові дослідження за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у 2024

р. фінансували за всіма п'ятьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямками (табл. 6.11).

Таблиця 6.11

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
2 "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження
енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел
енергії" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
2.1	18,52	14,2	22	2		5			4			2		4	5
2.2	1,25	1,0	18	1	1	6			1			8			1
2.3	11,43	8,8	45	4	15				2			1	6	2	15
2.4	65,59	50,2	216	15	5	2			33		3	34	15	74	35
2.5	33,76	25,8	135	3	1				17		1	5		12	96
Разом	130,55	100,0	436	25	22	13			57		4	50	21	92	152

* 2.1 Системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії

2.2 Паливні бази, системи транспортування та використання

2.3 Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива

2.4 Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів

2.5 Екологічно збалансована енергетична безпека

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 2.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 50,2 %; частка створеної НТП – 49,5 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, з них за видами: "Пристрої" – 60,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 22,7 %, "Матеріали" – 15,4 % "Методи, теорії, гіпотези" – 57,9 %, "Методичні документи" – 68,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 71,4 %.

Значну кількість НТП (31,0 %) створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 2.5 "Екологічно збалансована енергетична безпека" (частка видатків – 25,8 %) – частка створеної НТП виду "Пристрої" – 12,0 %, "Технології" – 4,5 %. "Методи, теорії, гіпотези" становила 29,8 %, "Методичні документи" – 10,0 %, "Проекти нормативних документів" – 25,0 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

2.1 "Системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії" – частка видатків становила 14,2 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 8,0 %, "Матеріали" – 38,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 7,0 %;

2.3 "Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива" – частка видатків становила 8,8 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 16,0 %, "Технології" – 68,2 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 3,5 % "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 28,6 %;

2.2 "Паливні бази, системи транспортування та використання" – частка видатків – 1,0 % (найменше значення за стратегічним пріоритетним напрямом), однак при цьому непогані результати щодо створення НТП за видами, зокрема: "Пристрої" – 4,0 %, "Матеріали" – 46,2 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 1,8 %, "Методичні документи" – 16,0 %;

3 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 61,52 млн грн (7,0 % від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З двох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним пріоритетним

напрямам та середньостроковим пріоритетним напрямом, 85,1 % (52,36 млн грн) припадає на НАН, відповідно на МОН – 14,9 % (9,16 млн грн).

За видами ДіР найбільші частки видатків спрямовано на "Прикладні наукові дослідження" та "Фундаментальні наукові дослідження" – 48,6 % та 43,0 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом відповідно, з них на ДіР НАН – 77,8 % та 99,8 %, найменшу – на "Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 8,4 %, з них також більша частка (52,4 %) належить НАН (табл. 6.12).

Таблиця 6.12

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 3 "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	0,06	6,65	2,45
НАН	26,42	23,24	2,70
Разом	26,48	29,89	5,15
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	43,0	48,6	8,4

За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 73 НТР (2,1 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільша частка належить МОН – 72,6 % (53 од.), відповідно НАН – 27,4 % (20 од.).

Найбільшу кількість НТР (60,3 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом) виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження", з них 86,4 % – організаціями МОН; найменшу (9,6 %) – за видом ДіР "Науково-технічні (експериментальні) розробки", з них 85,7 % також належать МОН. За видом ДіР "Фундаментальні наукові дослідження" (22 НТР). найбільшу кількість НТР (59,1 %) виконано організаціями НАН (табл. 6.13).

Таблиця 6.13

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	9	38	6
НАН	13	6	1
Разом	22	44	7
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	30,1	60,3	9,6

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 62 од. НТП (2,0 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Аналітичні матеріали" – 48,4 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 16,1 % та "Пристрої" – 9,7 %, "Технології" – 8,1 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 85,5 % загальної кількості НТП (табл. 6.14).

Таблиця 6.14

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно- технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	53	5	1				10		1	2	3	29	2
НАН	9	1	4	1							1	1	1
Разом	62	6	5	1			10		1	2	4	30	3

Наукові дослідження за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у 2024 р. фінансували за всіма чотирма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.15).

Таблиця 6.15

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
3 "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи,
ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у
розрізі середньострокових пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
3.1	9,34	15,2	12	2	2	1			1			2		2	2
3.2	1,72	2,8	6	1					2		1		2		
3.3	2,22	3,6	16										1	15	
3.4	48,24	78,4	28	3	3				7				1	13	1
Разом	61,52	100,0	62	6	5	1			10		1	2	4	30	3

- * 3.1 Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безекіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками
3.2 Технології створення радіотехніки, приладів радіолокації, засобів радіоелектронної боротьби та технічної розвідки
3.3 Інтелектуальні інформаційно-керуючі технології діагностики, експлуатації та ремонту військової та спеціальної техніки
3.4 Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 3.4 "Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом, становила 78,4 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 50,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 60,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 70,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 25,0 %, "Аналітичні матеріали" – 43,3 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

3.1 "Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безекіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками" – частка видатків становила 15,2 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 33,3 %, "Технології" – 40,0 %, "Матеріали" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 10,0 %, "Методичні документи" – 100,0 %, "Аналітичні матеріали" – 6,7 %;

3.3 "Інтелектуальні інформаційно-керуючі технології діагностики, експлуатації та ремонту військової та спеціальної техніки" – частка видатків становила 3,6 %, частка створеної НТП виду "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 25,0 %, "Аналітичні матеріали" – 50,0 %.

Найменшу частку в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на ДіР за середньостроковим пріоритетним напрямом 3.2 "Технології створення радіотехніки, приладів радіолокації, засобів радіоелектронної боротьби та технічної розвідки" – 2,8 %.

4 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 177,22 млн грн (20,3 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З двох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямом, 81,3 % (144,06 млн грн) припадає на НАН, відповідно на МОН – 18,7 % (33,16 млн грн).

За видами ДіР: найбільшу частку видатків (39,0 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження" (з них на ДіР організацій НАН – 72,6 %); 33,0 % – на "Науково-технічні (експериментальні) розробки" (з них на ДіР організацій НАН – 97,7 %); найменшу (28,0 %) – на "Фундаментальні наукові дослідження" (з них на ДіР організацій НАН – 74,0 %) (табл. 6.16).

Таблиця 6.16

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	12,87	18,97	1,32
НАН	36,63	50,19	57,24
Разом	49,50	69,16	58,56
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	28,0	39,0	33,0

За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 244 НТР (7,1 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільша частка належить НАН – 60,2 % (147 од.), відповідно МОН – 39,8 % (97 од.).

Переважну кількість НТР виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" (46,3 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з яких 67,3 % – організаціями МОН.

За видами ДіР "Фундаментальні наукові дослідження" та "Науково-технічні (експериментальні) розробки" найбільші частки загальної кількості НТР належать НАН – 87,0 % та 80,7 % відповідно) (табл. 6.17).

Таблиця 6.17

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	9	76	12
НАН	60	37	50
Разом	69	113	62
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	28,3	46,3	25,4

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 195 од. НТП (6,0 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Інше" – 33,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 20,0 %, "Матеріали" – 17,4 %, "Технології" – 5,6 %, "Пристрої" – 5,1 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 56,4 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом (табл. 6.18).

Таблиця 6.18

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	110	6	4	12			20		4	7	2	18	37
НАН	85	4	7	22			19			2		3	28
Разом	195	10	11	34			39		4	9	2	21	65

Наукові дослідження за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у 2024 р. фінансували за всіма вісьмома затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.19).

Таблиця 6.19

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання,
створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у розрізі середньострокових
пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна	аналітичні матеріали	інше
4.1	127,80	72,1	71	2	7	22			13			2	1		24
4.2	5,50	3,1	4	1	1									1	1
4.3	6,25	3,5	34		1	1			2						30
4.4	4,06	2,3	14	1		2			6					5	
4.5	5,17	2,9	24		1				7		1	2		10	3
4.6	6,83	3,9	6			1			1						4
4.7	9,00	5,1	22	6	1	1			3		3	2		4	2
4.8	12,61	7,1	20			7			7			3	1	1	1
Разом	177,22	100,0	195	10	11	34			39		4	9	2	21	65

- * 4.1 Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення
 4.2 Інноваційні металеві матеріали та вироби з них
 4.3 Керамічні та композитні матеріали і покриття для екстремальних умов використання
 4.4 Оптичні, радіопрозорі, електричні, магнітні, напів- та надпровідні, низьковимірні і розумні матеріали
 4.5 Речовини, матеріали та процеси хімічного виробництва
 4.6 Біоматеріали та матеріали медичного призначення
 4.7 Матеріали і обладнання для стратегічно важливих галузей економіки
 4.8 Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 4.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 72,1 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 % загальної кількості даного виду НТП за

стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 63,6 %, "Матеріали" – 64,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 33,3%, "Методичні документи" – 22,2 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 50,0 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

4.8 "Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них" – частка видатків становила 7,1 %, частка створеної НТП виду "Матеріали" – 20,6 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 17,9 %, "Методичні документи" – 33,3 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 50,0 %; "Аналітичні матеріали" – 4,8 %;

4.7 "Матеріали і обладнання для стратегічно важливих галузей економіки" – частка видатків становила 5,1 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 60,0 %, "Технології" – 9,1 %, "Матеріали" – 2,9 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 7,7 %, "Проекти нормативних документів" – 75,0 %, "Методичні документи" – 22,2 %, "Аналітичні матеріали" – 19,0 %.

Найменші частки в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на ДіР за середньостроковим пріоритетним напрямом 4.4 "Оптичні, радіопрозорі, електричні, магнітні, напів- та надпровідні, низьковимірні і розумні матеріали" – 2,3 %.

5 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 59,04 млн грн (6,7 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З п'яти головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам, 98,3 % обсягу видатків припадає на трьох головних розпорядників – МОН, НАН та Мінагрополітики (рис 6.4).

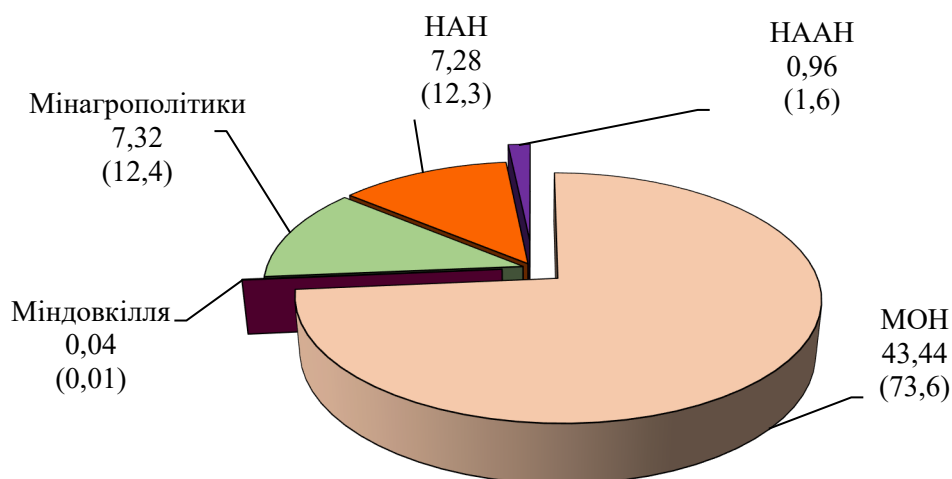

Рис. 6.4 Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 5 "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За видами ДіР найбільшу частку видатків (68,1 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них на ДіР МОН – 89,0 %, найменшу – на "Фундаментальні наукові дослідження" (6,6 %), з них на ДіР НАН – близько 73,0 % (табл. 6.20).

Таблиця 6.20

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 5 "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	0,10	35,76	7,58
Мінагрополітики	-	-	7,32
НАН	2,85	4,38	0,05
НААН	0,96	-	-
Міндовкілля	-	0,04	-
Разом	3,91	40,18	14,95
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	6,6	68,1	25,3

За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 434 НТР (12,6 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки належать МОН (76,5 %) та Мінагрополітики (20,0 %) (рис. 6.5).

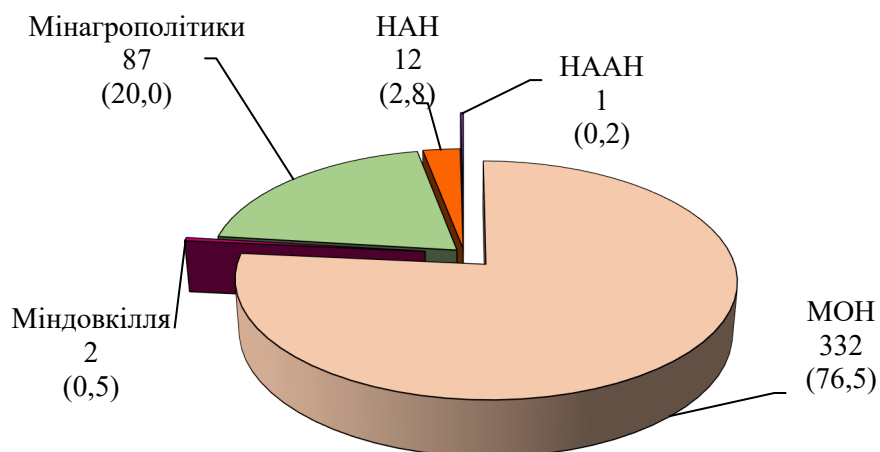

Рис. 6.5 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

За видами ДіР: "Прикладні наукові дослідження" – виконано переважну кількість НТР (51,8 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з яких 96,0 % – організаціями МОН; "Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 201 НТР, найбільші частки з яких належать МОН (56,2 % загальної кількості НТР за даним видом ДіР) та Мінагрополітики (43,3 %); "Фундаментальні наукові дослідження" – виконано найменшу кількість НТР – 8 од. (1,8 %), з них 50,0 % робіт належать НАН (табл. 6.21).

Таблиця 6.21

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	3	216	113
Мінагрополітики	-	-	87
НАН	4	7	1
НААН	1	-	-
Міндовкілля	-	2	-
Разом	8	225	201
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	1,8	51,8	46,4

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 428 од. НТП (13,1 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Інше" – понад 41,0 %, "Технології" – 19,4 % та "Методичні документи" – 12,6 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 75,7 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом (табл. 6.22).

Таблиця 6.22

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	324	2	83	16	5		45		9	54	2	33	75
Мінагрополітики	87												87
НАН	12						3						9
НААН	3												3
Міндовкілля	2												2
Разом	428	2	83	16	5		48		9	54	2	33	176

ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. фінансувались за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.23).

Таблиця 6.23

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
5 "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі
середньострокових пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сортів рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
5.1	7,08	12,0	40		2				4			12		3	19
5.2	6,11	10,3	79		25	6			14		3	7		5	19
5.3	1,22	2,1	22		5							3		4	10
5.4	1,68	2,8	33		9	1					3	1		9	10
5.5	32,11	54,4	87	1	33	2	5		15		2	13	2	6	8
5.6	10,84	18,4	167	1	9	7			15		1	18		6	110
Разом	59,04	100,0	428	2	83	16	5		48		9	54	2	33	176

- * 5.1 Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин для отримання високоякісної та безпечної продукції
- 5.2 Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин, розробка ветеринарних лікарських засобів
- 5.3 Технології моніторингу стану і раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аквакультури
- 5.4 Екологічно збалансоване та ефективне землекористування
- 5.5 Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів
- 5.6 Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду та значна кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 54,4 %; частка створеної НТП виду "Пристрої" – 50,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 39,8 %, "Сорти рослин" – 100,0 %. "Методи, теорії, гіпотези" – 31,3 %, "Методичні

документи " – 24,1 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 100,0 %.

Найбільшу кількість НТП (39,0 %) створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 5.6 "Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи" (частка видатків – 18,4 %) – частка створеної НТП виду "Пристрої" становила 50,0 %, "Матеріали" – 43,8 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 31,3 %, "Методичні документи " – 33,3 %, "Інше" – 47,3 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

5.2 "Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин, розробка ветеринарних лікарських засобів" – частка видатків становила 10,3 %, частка створеної НТП виду Технології" – 30,1 %, "Матеріали" – 37,5 %, "Методи, теорії, гіпотези " – 29,2 %, "Проекти нормативних документів" – 33,3 %, "Аналітичні матеріали" – 15,2 %;

5.1 "Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин для отримання високоякісної та безпечної продукції" – частка видатків становила 12,0 %, частка створеної НТП виду "Технології" – 2,4 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 8,3 %, "Методичні документи" – 22,2 %, "Аналітичні матеріали" – понад 9,0 %, "Інше" – 10,8 %,

Найменші частки в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на наукові ДіР за середньостроковими пріоритетними напрямами 5.4 "Екологічно збалансоване та ефективне землекористування" та 5.3 "Технології моніторингу стану і раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аква- та марикультури" – 2,8 % та 2,1 % відповідно.

6 Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 244,85 млн грн (28,0 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З чотирьох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам, понад 68,0 % обсягу видатків припадає на двох головних розпорядників – НАН та МОЗ (рис 6.6).

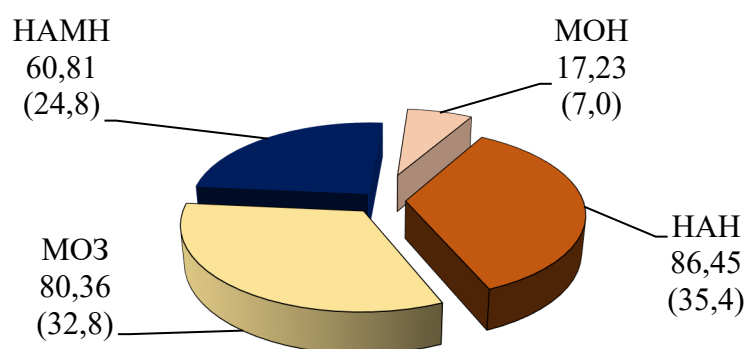

Рис. 6.6 Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За видами ДіР найбільшу частку видатків (80,5 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них 40,8 % – на ДіР організацій МОЗ; 19,1 % – на "Фундаментальні наукові дослідження", з них 96,6 % – на ДіР організацій НАН; найменшу частку видатків (0,4 %) – на "Науково-технічні (експериментальні) розробки" (табл. 6.24).

Таблиця 6.24

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
НАН	45,29	40,53	0,63
МОЗ	-	80,36	-
НАМН	-	60,81	-
МОН	1,62	15,36	0,25

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
Разом	46,91	197,06	0,88
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	19,1	80,5	0,4

За даним стратегічним пріоритетним напрямом виконано 651 НТР (18,9 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки належать МОЗ (36,3 %) та НАМН (31,3 %) (рис. 6.6).

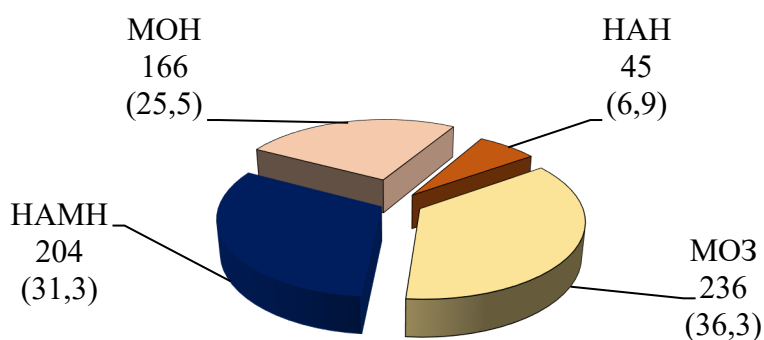

Рис. 6.6 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу кількість НТР виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" – 613 од. (94,2 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з них 38,2 % та 33,3 % НТР виконано організаціями МОЗ та НАМН відповідно (табл. 6.25).

Таблиця 6.25

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
НАН	21	13	11
МОЗ	-	236	-
НАМН	-	204	-
МОН	4	160	2
Разом	25	613	13
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	3,8	94,2	2,0

За видами ДіР "Фундаментальні наукові дослідження" та "Науково-технічні (експериментальні) розробки" виконано 38 НТП (5,8 % загальної кількості виконаних робіт за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з них 84,0 % та 84,6 % відповідно належать НАН.

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 1362 од. НТП (41,7 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на НТП виду "Проекти нормативних документів" – 56,6 % та "Інше" – понад 25,0 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОЗ – 75,7 % за даним стратегічним пріоритетним напрямом (табл. 6.26).

Таблиця 6.26

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
НАН	76	3	5	8	1		13			2			44
МОЗ	1122	1	21				36		771	11		1	281
НАМН	2											2	
МОН	162	2	4	8			8				3	120	17
Разом	1362	6	30	16	1		57		771	13	3	123	342

Наукові дослідження за даним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. фінансували за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.27).

Таблиця 6.27

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
"Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного
обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі середньострокових пріоритетних
напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
6.1	92,71	37,9	474	1	22	1			38		1	11		119	281
6.2	12,31	5,0	3		1	2									
6.3	100,68	41,1	100		2	13	1		12		33	2		1	36
6.4	28,57	11,7	28	3	2				1		9			3	10
6.5	1,25	0,5	2		2										
6.6	9,33	3,8	755	2	1				6		728		3		15
Разом	244,85	100,0	1362	6	30	16	1		57		771	13	3	123	342

* 6.1 Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб;
 6.2 Етіологія, патогенез, лікування, профілактика інфекційних хвороб;
 6.3 Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення;
 6.4 Нові методи та технології діагностики;
 6.5 Мініінвазивна, високотехнологічна, реконструктивна хірургія та трансплантологія;
 6.6 Інформаційні технології в медицині.

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду та значна кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 6.3 "Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 41,1 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 6,7 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Матеріали" – 81,3 %, "Сорти рослин" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 21,1 %, "Методичні документи" – 15,4 %, "Інше" – 10,5 %.

Найбільшу кількість НТП створено за середньостроковими пріоритетними напрямами:

6.6 "Інформаційні технології в медицині" – частка видатків становила 3,8 %, частка створеної НТП – 55,4 %, з них за видами: "Пристрої" – 33,3 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Методи, теорії, гіпотези" – 10,5 %, "Проекти нормативних документів" – 94,4 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 100,0 %;

6.1 "Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб" – частка видатків – 37,9 %, частка створеної НТП – 34,8%, з них за видами: "Технології" – 73,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 66,7 %,"Методичні документи" – 84,6 %, "Аналітичні матеріали" – 96,7 %, "Інше" – 72,2 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовані менші обсяги видатків, зокрема:

6.4 "Нові методи та технології діагностики" – частка видатків становила 11,7 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 50,0 %, "Технології" – 6,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 1,8 %, "Аналітичні матеріали" – 2,4 %, "Інше" – близько 3,0 %;

Найменша частка загального обсягу фінансування належить середньостроковому пріоритетному напрямку 6.5 "Мініінвазивна, високотехнологічна, реконструктивна хірургія та трансплантологія" – 0,5 % від загального обсягу видатків за даним стратегічним пріоритетним напрямом.

7 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 106,48 млн грн (12,2 % загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З чотирьох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам, 90,4 % обсягу видатків припадає на двох головних розпорядників – МОН та НАН (рис 6.7).

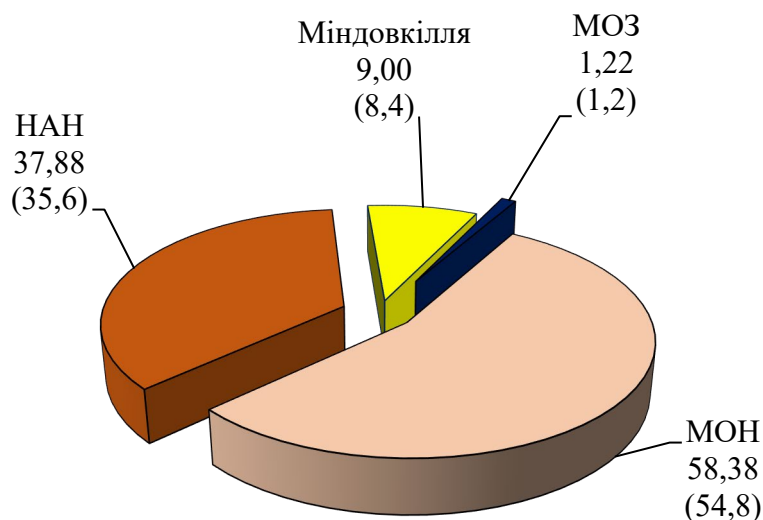

Рис. 6.7 Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За видами ДіР найбільшу частку видатків (61,6 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них на ДіР організацій МОН – 58,6 % (табл. 6.28).

Таблиця 6.28

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	1,34	38,44	18,60
НАН	19,39	16,93	1,56
Міндовкілля	-	9,00	-
МОЗ	-	1,22	-
Разом	20,73	65,59	20,16
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	19,5	61,6	18,9

Значно менші частки видатків спрямовано на "Фундаментальні наукові дослідження" (19,5 %), з них 93,5 % – на ДіР організацій НАН, та на "Науково-

технічні (експериментальні) розробки" (18,9 %), з них 92,3 % – на ДіР організацій МОН. За цим стратегічним пріоритетним напрямом виконано 493 НТР (14,3 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільша частка належить МОН (73,0 %) (рис. 6.8).

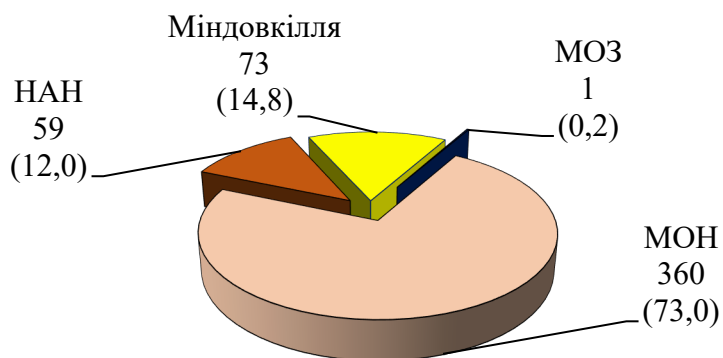

Рис. 6.8 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

За видами ДіР: "Прикладні наукові дослідження" – виконано переважну кількість НТР (70,0 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з них 70,7 % – організаціями МОН; "Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 116 НТР, найбільша частка робіт також належить МОН (95,7 %); "Фундаментальні наукові дослідження" – виконано найменшу кількість НТР (6,5 %), з них 84,4 % робіт належать НАН (табл. 6.29).

Таблиця 6.29

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	5	244	111
НАН	27	27	5
Міндовкілля	-	73	-
МОЗ	-	1	-
Разом	32	345	116
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	6,5	70,0	23,5

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 452 од. НТП (13,8 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Аналітичні матеріали" – близько 39,0 %, НТП виду "Інше" – 26,5 % та "Методи, теорії, гіпотези" – 18,1 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 73,2 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом (табл. 6.30).

Таблиця 6.30

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	331		10	1			77		8	19	14	124	78
НАН	48	2	2				5	1	1	4	2	7	24
Міндовкільля	72								2	4	3	45	18
МОЗ	1									1			
Разом	452	2	12	1			82	1	11	28	19	176	120

Наукові дослідження за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у 2024 р. фінансували за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами (табл. 6.31).

Таблиця 6.31

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони
навколишнього природного середовища" у розрізі середньострокових
пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
7.1	56,05	52,6	168	1	5	1			73		4	11	2	58	13
7.2	23,67	22,2	105		4				1		6	6	1	66	21
7.3	9,09	8,5	43						3		1	7	4	17	11
7.4	4,88	4,6	44	1	2				3				12	17	9
7.5	12,73	12,0	89		1					1		4		17	66
7.6	0,06	0,1	3						2					1	
Разом	106,48	100,0	452	2	12	1	0	0	82	1	11	28	19	176	120

- * 7.1 Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього;
7.2 Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем;
7.3 Інноваційні технології збереження та збалансованого використання природних (мінерально-сировинних, земельних, ґрунтових, водних та біотичних) ресурсів;
7.4 Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води;
7.5 Відтворення природних комплексів та об'єктів, охорона природно-заповідного фонду, збереження біорізноманіття природних та штучних екосистем, генетична паспортизація цінних об'єктів;
7.6 Технології циркулярної економіки.

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 7.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом, становила 52,6 %; частка створеної НТП – 37,2 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, з них за видами: "Пристрої" – 50,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 41,7 %, "Матеріали" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 89,0 %, "Методичні документи" – 39,3 %.

Значну кількість НТП створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 7.2 "Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем" (частка видатків – 22,2 %) – частка створеної НТП виду "Технології" становила 33,3 %, "Проекти нормативних документів" – 54,5 %, "Методичні документи" – 21,4 %, "Аналітичні матеріали" – 37,5 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

7.5 "Відтворення природних комплексів та об'єктів, охорона природно-заповідного фонду, збереження біорізноманіття природних та штучних екосистем, генетична паспортизація цінних об'єктів" – частка видатків становила 12,0 %, частка створеної НТП виду Технології" – 8,3 %, "Проекти нормативних документів" – 100,0 %, "Методичні документи" – 14,3 %, "Аналітичні матеріали" – 9,7 %, "Інше" – 55,0 %;

7.4 "Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води" – частка видатків становила 4,6 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 50,0 %, "Технології" – 16,7 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 3,7 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 63,2 %, "Аналітичні матеріали" – 9,7 %;

7.3 "Інноваційні технології збереження та збалансованого використання природних (мінерально-сировинних, земельних, ґрунтових, водних та біотичних) ресурсів" – частка видатків становила 8,5 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 3,7 %, "Методичні документи" – 25,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 21,1 %, "Аналітичні матеріали" – 9,7 %.

Найменшу частку в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на наукові дослідження за середньостроковим пріоритетним напрямом 7.6 "Технології циркулярної економіки" – 0,1 %.

8 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Обсяг видатків спеціального фонду на ДіР за вказаним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. становив 51,82 млн грн (5,9 % від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами). З трьох головних розпорядників, організації яких спрямовували кошти спеціального фонду на проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним пріоритетним напрямам та середньостроковим пріоритетним напрямам, найбільша частка (близько 71,0 % обсягу видатків спеціального фонду за даним стратегічним пріоритетним напрямом) припадає на МОН (рис 6.9).

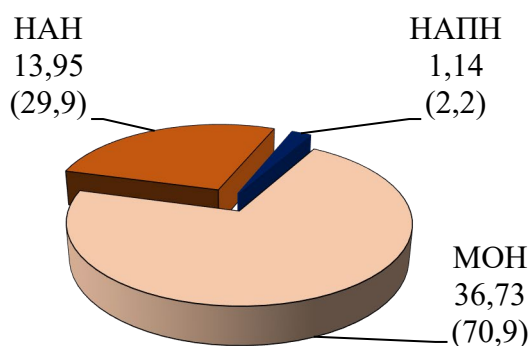

Рис. 6.9 Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

За видами ДіР найбільшу частку видатків (понад 92,0 %) спрямовано на "Прикладні наукові дослідження", з них на ДіР організацій МОН – 70,5 % (табл. 6.32).

Таблиця 6.32

Фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, млн грн

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	0,87	33,61	2,25
НАН	1,00	12,95	-
НАПН	-	1,14	-

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
Разом	1,87	47,70	2,25
% загального обсягу видатків на ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	3,6	92,1	4,3

За даним стратегічним пріоритетним напрямом виконано 1097 НТР (близько 32,0 % загальної кількості НТР за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільша частка виконана організаціями НАН (84,2 %) (рис. 6.10).

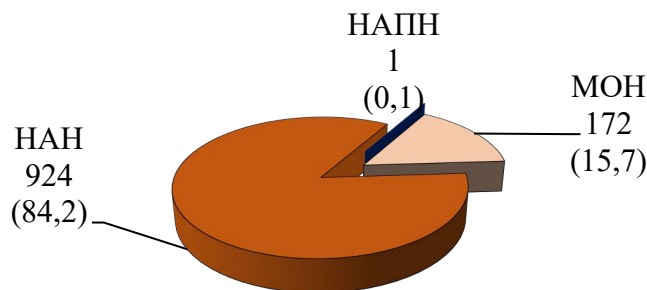

Рис. 6.10 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Переважну кількість НТР виконано за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження" (97,4 % загальної кількості НТР за даним стратегічним пріоритетним напрямом), з них 86,2 % – організаціями НАН (табл. 2.30).

Таблиця 6.33

Кількість НТР за видами ДіР у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Види ДіР		
	Фундаментальні наукові дослідження	Прикладні наукові дослідження	Науково-технічні (експериментальні) розробки
МОН	9	146	17
НАН	2	922	-
НАПН	-	1	-
Разом	11	1069	17
% загальної кількості НТР за стратегічним пріоритетним напрямом	1,0	97,4	1,5

За даним стратегічним пріоритетним напрямом створено 269 од. НТП (8,2 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямами), з них найбільші частки припадають на такі види продукції, як "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 24,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 20,8 %, "Інше" – 18,2 %, "Аналітичні матеріали" – 17,5 %.

За головними розпорядниками найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 74,0 % загальної кількості НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом (табл. 6.34).

Таблиця 6.34

Кількість створеної НТП за видами продукції у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Кількість створеної НТП усього	у тому числі за видами НТП											
		пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно- правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
МОН	199	2					37		3	23	50	46	38
НАН	40	3	2	11			1			4	8		11
НАПН	30		1				18		1	1	8	1	
Разом	269	5	3	11			56		4	28	66	47	49

Наукові дослідження за даним стратегічним пріоритетним напрямом у 2024 р. фінансували за дев'ятьма з десяти затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами, за виключенням середньострокового пріоритетного напрямку 8.9 "Модернізація архівної справи" (табл. 6.35).

Таблиця 6.35

**Фінансування та результати ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом
8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій,
робототехніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів**

Середньостроковий пріоритетний напрям*	Обсяг видатків спеціального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом	Створено у звітному році НТП, усього, од.	у тому числі за видами НТП, од.											
				пристрої	технології	матеріали	сорти рослин	породи тварин	методи, теорії, гіпотези	проекти нормативно-правових документів	проекти нормативних документів	методичні документи	програмні продукти, програмно-технологічна документація	аналітичні матеріали	інше
8.1	5,66	10,8	21	1	1				10		1	2	3	2	1
8.2	5,03	9,7	32						2			7	18	3	2
8.3	3,06	5,9	25						3			5	5	1	11
8.4	0,25	0,5	4	1									1		2
8.5	11,74	22,7	70	1	1	11			11		1	7	15	9	14
8.6	0,08	0,2	1										1		
8.7	3,97	7,7	22	1					6			2	4	1	8
8.8	21,79	42,0	93	1	1				24		2	5	19	31	10
8.9	0,00	0,0													
8.10	0,24	0,5	1												1
Разом	51,82	100,0	269	5	3	11	0	0	56		4	28	66	47	49

* 8.1 Системи штучного інтелекту;

8.2 Технологічні засоби та сервіси програмного інжинірингу;

8.3 Кіберфізичні системи, Інтернет речей. Робототехніка. Комп'ютерна обробка сигналів різних видів та походження;

8.4 Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі;

8.5 Інформаційно-комунікаційні системи та мережі;

8.6 Суперкомп'ютерні комплекси. Моделювання та розв'язання надскладних задач. Хмарні обчислення;

8.7 Інтелектуальні інтерактивні інформаційно-аналітичні системи. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси;

8.8 Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху;

8.9 Модернізація архівної справи;

8.10 Технології навчання та соціалізації дітей і молоді з особливими освітніми потребами у контексті створення суспільства рівних можливостей.

Найбільші обсяги видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 8.8 "Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 42,0 %; частка створеної НТП

виду "Пристрої" – 20,0 % загальної кількості даного виду НТП за стратегічним пріоритетним напрямом, "Технології" – 33,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – близько 43,0 %, "Проекти нормативних документів" – 50,0 %, "Методичні документи" – 17,9 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 28,8 %, "Аналітичні матеріали" – 66,0 %.

Значну кількість НТП створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 8.5 "Інформаційно-комунікаційні системи та мережі" (частка видатків – 22,7 %) – частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 %, "Технології" – 33,3 %, "Матеріали" – 100,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 19,6 %, "Проекти нормативних документів" – 25,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 22,7 %, "Методичні документи" – 21,4 %, "Інше" – 28,6 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за середньостроковими пріоритетними напрямами, на які спрямовано значно менші обсяги видатків, зокрема:

8.2 "Технологічні засоби та сервіси програмного інжинірингу" – частка видатків становила 9,7 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 3,6 %, "Методичні документи" – 25,0 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 27,3 %;

8.3 "Кіберфізичні системи, Інтернет речей. Робототехніка. Комп'ютерна обробка сигналів різних видів та походження" – частка видатків становила 5,9 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії, гіпотези" – 5,4 %, "Методичні документи" – 17,9 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 7,6 % "Аналітичні матеріали" – понад 2,0 %, "Інше" – 22,4 %;

8.7 "Інтелектуальні інтерактивні інформаційно-аналітичні системи. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси" – частка видатків становила 7,7 %, частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 10,7 %, "Методичні документи" – 7,1 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 6,1 %, "Інше" – 16,3 %;

8.1 "Системи штучного інтелекту" – частка видатків становила 10,8 %), частка створеної НТП виду "Пристрої" – 20,0 %, "Технології" – 33,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 17,0 %, "Проекти нормативних документів" – 25,0 %, "Методичні документи" – 7,1 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 3,5 %, "Аналітичні матеріали" – 4,3 %.

Найменші частки в загальному обсязі фінансування даного стратегічного пріоритетного напрямку витрачено на наукові дослідження за середньостроковими пріоритетними напрямками 8.6 "Суперкомп'ютерні комплекси. Моделювання та розв'язання надскладних задач. Хмарні обчислення" – 0,2 %, а також 8.4 "Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі" та 8.10 "Технології навчання та соціалізації дітей і молоді з особливими освітніми потребами у контексті створення суспільства рівних можливостей" – по 0,5 % відповідно.

ВИСНОВКИ

1 Оцінювання стану науково-технічної сфери та рівня інноваційного розвитку України здійснюється на основі різноманітних міжнародних рейтингів та індексів.

Україна демонструє змінні позиції в таких рейтингах, що вказує як на наявні сильні сторони, так і на проблемні сфери, які потребують вдосконалення.

Аналіз позицій України у світових рейтингах свідчить, що останніми роками зберігається тенденція до покращення показників у деяких міжнародних рейтингах.

Так, за Глобальним індексом стійкої конкурентоспроможності Україна підвищила свої показники на 10 позицій у 2024 р. та посідає 47 місце (зі 191 країни). Україна займає непогані місця за такими показниками конкурентоспроможності як "Ресурсоемність та ефективність" – 24 місце та "Природний капітал" – 38 місце.

За результатами оцінювання стану інноваційної та науково-технічної сфери за індикаторами Європейського інноваційного табло у 2024 р. Україна покращила свої показники проти 2023 р. на одну позицію та посідає 33 місце. Найкращим чином Україна показує себе в інноваційному вимірі "Вплив на зайнятість" індикатора "Вплив", в інноваційних вимірах "Інтелектуальні активи" та "Зв'язки" індикатора "Інноваційна активність". Вперше за останні роки покращився показник "Цифровізація" індикатора "Рамкові умови", чого не можна сказати про показники "Екологічна стійкість" індикатора "Вплив" та "Людські ресурси" індикатора "Рамкові умови".

У 2024 р. Україна погіршила свій загальний рейтинг у Глобальному інноваційному індексі на 5 позицій і посіла 60 місце проти 55 місця у 2023 р. через зниження показників, що стосуються, зокрема, погіршення регуляторного середовища, ефективності уряду та верховенства права, зниження рівня вступу до ЗВО, тривалості років навчання у школах, однак сильними сторонами залишаються показники щодо кількості патентів, корисних моделей, витрат на

комп'ютерне та програмне забезпечення по відношенню до ВВП, експорту ІКТ послуг по відношенню до загального обсягу зовнішньої торгівлі.

Позиції України в міжнародних рейтингах інноваційного розвитку підтверджують наявність високого рівня науково-освітнього потенціалу, який залишається ключовим фактором конкурентоспроможності української науково-інноваційної сфери, основою для наукових розробок, інновацій, нової техніки та технологій.

Проте результати оцінювання науково-інноваційної спроможності України виявляють ряд проблем та свідчать про потребу в розробці та впровадженні єдиної, узгодженої науково-технічної та інноваційної політики. Вони також вказують на необхідність здійснення конкретних кроків у напрямі реалізації важливих структурних змін в економіці та науці, а також технологічної модернізації виробництва та стимулювання бізнесу до інновацій.

2 Первинне уявлення про наукову присутність країни у світовому просторі можна сформулювати на основі аналізу загальної кількості наукових публікацій, індексованих у міжнародних наукометричних базах даних. Кількість українських публікацій у БД Scopus у 2024 р. зросла удвічі проти 2015 р., тоді як у БД WoS не зважаючи на зростання у 2024 р. кількості публікацій на 19,2 % проти 2015 р., спостерігається поступове зменшення їхньої кількості. Також частка України у загальносвітовій кількості публікацій залишається на рівні 0,4 %.

Аналіз показника цитування українських публікацій у відсотковому співвідношенні, за даними БД Scopus, свідчить про тенденцію до значного зменшення цитованих робіт українських учених, особливо це стосується 2024 р., коли частка таких публікацій становила лише 21,8 %.

Наявність публікацій українських учених у співавторстві з іноземними колегами свідчить про відкритість національної науки, наукову мобільність та налагоджені міжнародні зв'язки. За даними БД Scopus, у 2024 р. частка спільних публікацій українських учених із зарубіжними партнерами зменшилась на 0,46 в. п. проти 2015 р. Найбільше публікацій українські вчені мали з колегами із

Польщі, Великої Британії та Швейцарії. Найбільш плідною міжнародна співпраця українських авторів у 2024 р. була за такими напрямками, як "Машинобудування", "Медицина", "Комп'ютерні науки", "Фізика та астрономія" та "Суспільні науки".

Важливим чинником залучення наукової спільноти країни до світової наукової комунікації та підвищення рейтингів вітчизняної науки є упровадження систем стимулювання і моніторингу публікаційної активності.

3 Проведений за даними моніторингу аналіз стану наукової і науково-технічної сфери України у 2024 р. висвітлив такі основні тенденції:

3.1 За даними Держстату України, ДіР в Україні у 2024 р. здійснювали 616 організацій (більше на 12,61 % проти 2023 р., в основному, через значне збільшення рівня організаційного забезпечення підприємницького сектору – на 44,4 %). Більшість організацій, як і в минулі роки, відносяться до державного сектору діяльності (55,8 % загальної кількості організацій за усіма секторами).

3.2 Загальна кількість працівників, задіяних у виконанні ДіР у 2024 р., становила 63,8 тис. працівників, з яких 66,9 % – дослідники, що на 8,9 % та на 10,1 % відповідно більше проти 2023 р. Частка жінок серед усіх виконавців ДіР становила 45,8 %, а у загальній кількості дослідників – 43,0 %.

На тлі загального скорочення наукового потенціалу за п'ятирічний період 2020 – 2024 наразі спостерігається тенденція поступового збільшення як кількості працівників, задіяних у виконанні ДіР, так і організацій, що здійснюють ДіР.

Збереженню та подальшому зміцненню потенціалу наукової сфери сприятиме:

- запровадження ефективного механізму підтримки молодих учених на основі кращих європейських та світових практик;
- створення системи активного матеріального стимулювання та підвищення соціального статусу науковців;
- удосконалення інфраструктури фінансування, що відповідатиме сучасним вимогам забезпечення навчальної та матеріально-технічної бази;

– впровадження оновленої системи взаємодії науки, освіти і виробництва з акцентом на практичний результат, враховуючи потреби ринку праці.

3.3 Обсяг видатків на вітчизняні ДіР за рахунок усіх джерел у 2024 р. становив 28328,2 млн грн, що на 32,7 % більше проти 2023 р. Відбулося незначне підвищення наукоємності ВВП – до 0,37 %. Частка іноземних джерел фінансування після певної невизначеності на початку повномасштабної війни зросла до 16,4 % у 2023 р. та до 15,9 % у 2024 р. від загального обсягу видатків на ДіР у 2023 – 2024 рр. відповідно, хоча ще не досягла рівня довоєнних років (19,7 % у 2021 р.).

3.4 Загальні видатки державного бюджету України у 2024 р., спрямовані на фінансування наукової сфери за 41 бюджетною програмою 20 головними розпорядниками, становили 13324,36 млн грн у поточних цінах, з них із загального фонду – 10094,74 млн грн (75,76 % від профінансованого обсягу і на 18,43 % більше проти 2023 р.), із спеціального фонду – 3229,62 млн грн (менше на 11,63 % проти 2023 р.).

3.5 Понад три чверті (85,04 %) видатків загального фонду на наукову сферу витрачено в межах семи бюджетних програм, з них найбільшу частку (48,94 %) – за бюджетною програмою КПКВК 6541030 "Наукова і науково-технічна діяльність наукових установ Національної академії наук України".

3.6 Загальний обсяг фінансування ДіР за рахунок державного бюджету у 2024 р. становив 10269,11 млн грн, з них 80,18 % (8234,08 млн грн) – за рахунок загального фонду. За секторами науки (як і в попередні роки) найбільший обсяг коштів (78,53 % видатків загального фонду на виконання ДіР) спрямовано на академічний сектор. На виконання ДіР за пріоритетними напрямками витрачено 7932,07 млн грн (або 96,3 % видатків загального фонду на виконання ДіР), з них 59,6 % – на НТР за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження".

3.7 Обсяг фінансування ДіР у 2024 р. за рахунок спеціального фонду становив 2035,03 млн грн. На виконання ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямкам

загальнодержавного рівня інноваційної діяльності витрачено 875,07 млн грн (або 43,0 % загального обсягу видатків спеціального фонду на виконання ДіР), з них 68,3 % – на прикладні наукові дослідження, з яких найбільшу частку видатків витрачено на НТР за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики".

3.8 У 2024 р. рівень програмно-цільового фінансування ДіР збільшився на 14,7 %, в основному за рахунок коштів на напрям бюджетного фінансування "Проекти НФДУ" (6,66 % від загальних видатків на ДіР).

При цьому вкрай низьким залишається рівень фінансування державних цільових наукових і науково-технічних програм, науково-технічних (експериментальних) розробок за державним замовленням, проєктів у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – на виконання ДіР за цими напрямами у 2024 р. спрямовано лише 0,87 % від загальних видатків на ДіР.

Зважаючи на дуже обмежену фінансову спроможність держави, доцільно наявні ресурси зосередити на підтримці досліджень, які є основою інноваційного розвитку країни. В умовах дефіциту бюджету тільки об'єднання ресурсів та зусиль держави, наукової спільноти та бізнесових структур дозволить провести модернізацію економіки.

3.9 Кількість створеної у 2024 р. за рахунок коштів загального фонду НТП склала 13544 од., зокрема за напрямами бюджетного фінансування:

Фундаментальні НД – 7369 од. (у 2023 р. – 4792 од.);

Прикладні ДіР – 5711 од. (у 2023 р. – 5526 од.);

Проекти НФДУ – 274 од. (у 2023 р. – 217 од.);

ДЦНТП – 42 од. (у 2023 р. – 48 од.);

Розробки за державним замовленням – 50 од. (у 2023 р. – 113 од.);

Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – 98 од. (у 2023 р. – 107 од.).

Серед головних розпорядників найбільша частка НТП, створеної за рахунок загального фонду у 2024 р., належить: НАН – 30,2 % (4096 од.,

впроваджено 39,6 %); МОН – 17,4 % (2360 од., впроваджено 56,4 %); НААН – 16,0 % (2173 од., впроваджено 11,2 %); НАПрН – 13,3 % (1804 од., впроваджено 100,0 %); Державне управління справами – 6,4 % (873 од., впроваджено 100,0 %).

3.10 У 2024 р. за результатами ДіР, виконаних за рахунок коштів загального фонду, видано 60,1 тис. наукових публікацій, що на 2,8 % менше проти 2023 р. Загальна кількість статей у фахових наукових виданнях збільшилась на 5,9 %, однак зменшилась кількість монографій – на 2,9 %, монографій, що видані за кордоном – на 0,4 % та підручників, навчальних посібників – на 5,0 %.

Найбільшу кількість наукових публікацій підготовлено за результатами ДіР, виконаних за рахунок загального фонду коштом НАН (41,9 %) та МОН (39,0 %).

4 Основні результати аналізу стану реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки.

4.1 На проведення ДіР за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2024 р. було витрачено 7932,07 млн грн, що становить 96,3 % від суми видатків у цілому на ДіР. Найбільші обсяги видатків загального фонду на ДіР за пріоритетними напрямками у 2024 р. були спрямовані НАН – 4869,43 млн грн (61,4 % від загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетними напрямками), МОН – 1341,89 млн грн (16,9 %), НААН – 608,14 млн грн (7,7 %), НАМН – 497,04 млн грн (6,3 %), НАПН – 216,95 млн грн (2,7 %),.

4.2. Найбільший обсяг фінансової підтримки, як і в минулі роки, одержав пріоритетний напрям "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави" (59,6 %), найменші – пріоритетні напрями "Рациональне природокористування" (5,6 %), "Національна безпека і оборона" (5,2 %) і "Енергетика та енергоефективність" (2,7 %).

З огляду на те, що сфери енергетики та енергоефективності, раціонального природокористування, а особливо державної безпеки та оборони є одними з найважливіших пріоритетів країни не лише у сфері науково-інноваційної діяльності, а мають ключове значення для забезпечення сталого розвитку держави, особливо у контексті широкомасштабного військового конфлікту у період воєнного стану та повоєнного відновлення країни, реалізація цих пріоритетних напрямів потребує підвищення рівня фінансового забезпечення цих напрямів наукових досліджень.

Аналіз реалізації пріоритетних напрямів проведено виключно за ДіР, профінансованих за рахунок цивільного державного бюджету, тому однією з причин незначного рівня фінансування пріоритетних тематичних напрямів військової тематики можна вважати відсутність інформації щодо фінансування та результатів ДіР цього пріоритетного напрямку за рахунок оборонного державного бюджету.

4.3. Реалізацію пріоритетних напрямів у 2024 р. здійснювали в основному за рахунок базового фінансування досліджень і розробок, частка якого становила 92,2 % від загальних видатків на ДіР за пріоритетними напрямами. Кошти спрямовували на вказані цілі за такими напрямами бюджетного фінансування, як: "Фундаментальні НД" (56,6 %) та "Прикладні ДіР" (35,6 %).

4.4. Частка фундаментальних та прикладних досліджень, проведених за грантовим фінансуванням НФДУ, становила 6,9 % від загальних видатків на ДіР за пріоритетними напрямами. За напрямами бюджетного фінансування "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" на виконання ДіР за пріоритетними напрямами у 2024 р. спрямовано лише 0,9 % від загальних видатків на ДіР за пріоритетними напрямами.

Частка видатків за напрямами програмно-цільового бюджетного фінансування у загальному обсязі фінансування пріоритетних напрямів залишається неприпустимо малою. Одним із шляхів врегулювання зазначеної проблеми є забезпечення спрямування додаткових бюджетних коштів на

виконання ДіР за цими напрямками, які є основними засобами реалізації законодавчо визначених пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки. Зазначене дозволить стимулювати конкуренцію у сфері наукових досліджень і розробок, що сприятиме підвищенню рівня ефективності використання бюджетних коштів. Однак на сьогодні продовжує діяти заборона щодо розроблення нових державних цільових науково-технічних програм.

4.5. За пріоритетними напрямками у 2024 р. виконували 4592 НТР (91,8 % загальної кількості НТР, що виконувалися у звітному році за рахунок загального фонду державного бюджету), створено 12955 одиниць НТП (95,7 % загальної кількості створеної НТП).

Найбільшу кількість НТП – 7507 одиниць (58,0 %) створено за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження".

За цим пріоритетним напрямом створено найбільше таких видів НТП, як "Породи тварин" (100,0 % від загальної кількості НТП даного виду), "Проекти нормативно-правових документів" (68,2 %), "Сорти рослин" (67,6 %), "Методи, теорії, гіпотези" (54,6 %), "Матеріали" (53,9 %), "Проекти нормативних документів" – 51,1 %, "Аналітичні матеріали" (44,1 %), "Пристрої" (38,6 %), "Технології" (25,8 %).

Значну кількість окремих видів НТП створено за іншими пріоритетними напрямками, зокрема:

"Національна безпека та оборона" – "Аналітичні матеріали" – 35,0 %, "Проекти нормативно-правових документів" (12,1 %), "Пристрої" (9,1 %), "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" (8,7 %), "Проекти нормативних документів" – 7,0 %, "Методи, теорії, гіпотези" (4,1 %);

"Інформаційні та комунікаційні технології" – "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 38,5 %; "Пристрої" – 8,7 %, "Технології" – 7,9 %, "Методичні документи" – 7,9 %. "Методи, теорії, гіпотези" – 6,6 %, "Проекти нормативних документів" – 4,7 %, "Матеріали" – 1,6 %;

"Енергетика та енергоефективність" – "Пристрої" – 12,9 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 7,7 %, "Технології" – 5,5 %, "Матеріали" – 3,9 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 3,8 %;

"Раціональне природокористування" – "Методичні документи" – 49,3 %, "Проекти нормативних документів" – 20,9 %, "Пристрої" – 7,2 %, "Технології" – 5,3 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 3,3 %, "Матеріали" – 3,2 %, "Сорти рослин" – 0,5 %;

"Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" – "Технології" – 41,1 %, "Сорти рослин" – 31,9 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 22,2 %, "Проекти нормативно-правових документів" (12,1 %), "Пристрої" – 8,3 %, "Матеріали" – 4,2 %;

"Нові речовини і матеріали" – "Матеріали" – 31,4 %, "Пристрої" – 15,2 %, "Технології" – 12,5 %, "Методи, теорії, гіпотези" – 5,4 %, "Програмні продукти, програмно-технологічна документація" – 5,1 %.

4.6. Не зважаючи на розширення та більшу конкретизацію переліку видів НТП, практично за всіма пріоритетними напрямками продовжує спостерігатися тенденція віднесення досить великої частки науково-технічної продукції (у 2024 р. – 57,1 %) до виду "Інше", що обумовлює необхідність удосконалення системи класифікації видів НТП з метою підвищення рівня аналізу ефективності наукової діяльності.

4.7. ДіР у 2024 р. виконували за 69-ма із 70 пріоритетних тематичних напрямів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 № 476.

У звітному році мало місце вкрай низьке фінансування окремих пріоритетних тематичних напрямів, зокрема:

"Технології циркулярної економіки" (1,0 %) та "Технології моніторингу стану і раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аква- та марикультури" (0,8 %) – пріоритетний напрям "Раціональне природокористування";

"Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі" (0,4 %) – пріоритетний напрям "Інформаційні та комунікаційні технології";

"Конструювання та комплектування протезно-ортопедичних виробів залежно від функціональних можливостей людини, визначення витрат, що пов'язані з виробництвом та/або придбанням таких виробів" (0,2 %) – пріоритетний напрям "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань".

У 2024 р. не фінансували наукові дослідження за пріоритетним тематичним напрямом "Інтелектуальні інформаційно-керуючі технології діагностики, експлуатації та ремонту військової та спеціальної техніки" – пріоритетний напрям "Національна безпека і оборона".

Результати моніторингу інформації, наданої головними розпорядниками протягом 2016 – 2025 рр., свідчать про продовження тенденції суттєвого домінування ДіР, які фінансувались за рахунок коштів загального фонду державного бюджету у межах одного з семи пріоритетних напрямів, а саме – "Фундаментальні наукові дослідження". Така ситуація свідчить про всеохоплюваність цього пріоритетного напрямку та невиправданість вибору пріоритетів на основі поєднання різних критеріїв відбору – виду наукових досліджень (для зазначеного пріоритету) та їх тематичної спрямованості (для інших шести пріоритетів).

Під час проведення досліджень щодо формування нових пріоритетних напрямів науково-технологічного розвитку, а також переліку пріоритетних тематичних напрямів у 2024 р. враховано спрямованість результатів відповідних досліджень і розробок на впровадження в галузях, що належать до високотехнологічного сектору виробництва та затверджено окремий пріоритетний напрям "Національна безпека та оборона", що відповідає сфері виробництва озброєння та військової техніки та є вкрай важливим з огляду на продовжувану у поточному році військову агресію РФ проти України.

Важливим аспектом під час перегляду пріоритетних напрямів відповідно до Указу Президента України від 30.09.2019 р. № 722 «Про Цілі сталого розвитку

України на період до 2030 року» залишається врахування національних завдань та індикаторів прогресу у досягненні Цілей сталого розвитку, що особливо є актуальним в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення національної економіки.

5 Основні результати аналізу стану реалізації стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

5.1 Обсяг видатків спеціального фонду на виконання ДіР у 2024 р. становив 2035,02 млн грн. На проведення ДіР, тематика яких відповідає стратегічним та середньостроковим пріоритетним напрямам інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, у 2024 р. було спрямовано 875,07 млн грн, що становить 43,0 % загального обсягу видатків спеціального фонду на ДіР.

За видами ДіР найбільшу частку видатків загального обсягу фінансування ДіР за стратегічними пріоритетними напрямами у звітному році спрямовано на "Прикладні наукові дослідження" – 68,3 %.

Найбільші обсяги видатків на ДіР спрямовано організаціями НАН – 471,19 млн грн та МОН – 242,27 млн грн, що становить 53,8 % та 27,7 % загального обсягу видатків спеціального фонду на ДіР за середньостроковими пріоритетними напрямами відповідно.

5.2 Найбільший обсяг фінансової підтримки одержали стратегічні пріоритетні напрями 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (28,0 %) та 4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" (20,3 %), найменший – 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" (5,9 %) та 1 "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони" (5,0 %).

5.3 За стратегічними пріоритетними напрямами у 2024 р. виконано 3437 НТР (59,3 % загальної кількості робіт за рахунок спеціального фонду), переважну більшість з яких – 2823 (82,1 %) – за видом ДіР "Прикладні наукові дослідження".

Найбільші частки НТР у розрізі видів ДіР виконано за окремими стратегічними пріоритетними напрямками, зокрема:

"Фундаментальні наукові дослідження" – 4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" (38,0 %) та 7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" (17,6 %);

"Прикладні наукові дослідження" – 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" (38,0 %) та 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (21,7 %);

"Науково-технічні (експериментальні) розробки" – 5 "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" (46,5 %) та 7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" (26,9 %).

5.4 За стратегічними пріоритетними напрямками у 2024 р. створено 3264 од. НТП (53,9 % загальної кількості створеної за рахунок спеціального фонду НТП), значна частка якої припадає на такі види продукції, як "Інше" – 28,6 % та "Проекти нормативних документів" – 24,7 % загальної кількості створеної НТП за стратегічними пріоритетними напрямками.

Найбільшу кількість НТП створено організаціями МОН – 1397 од. (42,8 % загальної кількості НТП за стратегічними пріоритетними напрямками), МОЗ – 1123 од. (34,4 %) та НАН – 548 од. (16,8 %).

Найбільшу кількість НТП – 1362 одиниць (41,7 % загальної кількості НТП за усіма стратегічними пріоритетними напрямками) створено за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики".

5.5 Основними результатами дослідження стану реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності

загальнодержавного рівня у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів у 2024 році є:

5.5.1 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 1 "Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони" фінансували за 7-ма з 8-ми затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами.

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду спрямовано за середньостроковим пріоритетним напрямом 1.6 "Методи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації наслідків таких ситуацій і знешкодження засобів ураження" – 38,8 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом.

Найбільшу кількість НТП (30,0 %) створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 1.1 "Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони".

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямами, зокрема:

пристрої – 1.1 "Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека" (60,0 %);

технології – 1.1 "Інформаційно-комунікаційні та радіоелектронні системи та технології для забезпечення національної безпеки і оборони. Інформаційна безпека та кібербезпека" (100,0 %);

матеріали – 1.7 "Методи і засоби тактичної медицини і медицини катастроф" (100,0 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 1.5 "Технології кодування, передачі та отримання (автоматичного розпізнавання, обробки, аналізу, генерації, візуалізації) інформації. Технології криптографічного захисту інформації" (100,0 %).

5.5.2 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 2 "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії"

фінансували за всіма п'ятьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямками.

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 2.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів". Частка видатків становила 50,2 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом; частка створеної НТП – 49,5 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом.

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямками, зокрема:

пристрої – 2.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів" (60,0 %);

технології – 2.3 "Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива" (68,2 %) та 2.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів" (22,7 %);

матеріали – 2.2 "Паливні бази, системи транспортування та використання" (46,2 %) та 2.1 "Системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії" (38,5 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 2.4 "Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів" (71,4 %).

5.5.3 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 3 "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" фінансували за всіма чотирма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямками.

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 3.4 "Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі", за яким частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним

напрямом становила 78,4 %, частка загальної кількості створеної НТП за даним стратегічним пріоритетним напрямом – 45,2 %.

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямами, зокрема:

пристрої – 3.4 "Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі" (50,0 %) та 3.1 "Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безкіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками" (33,3 %);

технології – 3.4 "Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі" (60,0 %) та 3.1 "Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безкіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками" (40,0 %);

матеріали – 3.1 "Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки, високоточних засобів ураження, систем протиповітряної оборони, безкіпажних платформ і ударної робототехніки з перспективними тактико-технічними характеристиками" (100,0 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 3.2 "Технології створення радіотехніки, приладів радіолокації, засобів радіоелектронної боротьби та технічної розвідки" (50,0 %).

5.5.4 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 4 "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у 2024 р. фінансували за всіма вісьмома затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами.

Найбільші обсяги видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 4.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення". Частка

видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 72,1 %, частка створеної НТП – 36,4 %.

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямами, зокрема:

пристрої – 4.7 "Матеріали і обладнання для стратегічно важливих галузей економіки" (60,0 %);

технології – 4.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення" (63,6 %);

матеріали – 4.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення" (64,7 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 4.1 "Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення" (50,0 %) та 4.8 "Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них" (50,0 %).

5.5.5 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 5 "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" фінансували за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами.

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду (54,4 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом) було спрямовано на ДіР за середньостроковим пріоритетним напрямом 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів".

Найбільшу кількість НТП (39,0 %) створено за середньостроковим пріоритетним напрямом 5.6 "Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи".

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямами, зокрема:

пристрої – 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів" (50,0 %) та 5.6 "Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи" (50,0 %);

технології – 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів" (39,8 %) та 5.2 "Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин, розробка ветеринарних лікарських засобів" (30,1 %);

матеріали – 5.6 "Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи" (43,8 %) та 5.2 "Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин, розробка ветеринарних лікарських засобів" (37,5 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів" (100,0 %);

сорти рослин – 5.5 "Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів" (100,0 %).

5.5.6 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 6 "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" фінансували за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямами.

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду (41,1 % загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом) було спрямовано на ДіР за середньостроковим пріоритетним напрямом 6.3 "Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення".

Найбільшу кількість НТП створено за середньостроковими пріоритетними напрямами 6.6 "Інформаційні технології в медицині" (55,4 %) та 6.1 "Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб" (34,8%).

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямками, зокрема:

пристрої – 6.4 "Нові методи та технології діагностики" (50,0 %) та 6.6 "Інформаційні технології в медицині" (33,3 %);

технології – 6.1 "Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб" (73,3 %);

матеріали – 6.3 "Створення нових лікарських засобів та виробів медичного призначення" (81,3 %)

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 6.6 "Інформаційні технології в медицині" (100,0 %);

5.5.7 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 7 "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" фінансували за всіма шістьма затвердженими середньостроковими пріоритетними напрямками.

Найбільші обсяг видатків спеціального фонду та кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 7.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього". Частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом становила 52,6 %; частка створеної НТП – 37,2 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом.

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямками, зокрема:

пристрої – 7.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього" (50,0 %) та 7.4 "Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води" (50,0 %);

технології – 7.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього"

(41,7 %) та 7.2 "Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем" (33,3 %);

матеріали – 7.1 "Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього" (100,0 %)

програмні продукти, програмно-технологічна документація – 7.4 "Оцінювання та інтегроване управління водними ресурсами, технології водозабезпечення та очищення води, доступність питної води" (63,2 %).

5.5.8 ДіР за стратегічним пріоритетним напрямом 8 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" фінансували за дев'ятьма з десяти затверджених середньострокових пріоритетних напрямів, за виключенням середньострокового пріоритетного напрямку 8.9 "Модернізація архівної справи".

Найбільший обсяг видатків спеціального фонду та найбільша кількість отриманих результатів у 2024 р. мали місце за середньостроковим пріоритетним напрямом 8.8 "Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху". Частка видатків загального обсягу фінансування ДіР за даним стратегічним пріоритетним напрямом становила 42,0 %; частка створеної НТП – 34,6 % загальної кількості НТП за стратегічним пріоритетним напрямом.

Найбільшу кількість НТП певних видів створено за окремими середньостроковими пріоритетними напрямами, зокрема:

пристрої – п'ять середньострокових пріоритетних напрямів (8.1, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8) по 20,0 %;

технології – 8.1 "Системи штучного інтелекту" (33,3 %), 8.5 "Інформаційно-комунікаційні системи та мережі" (33,3 %) та 8.8 "Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху" (33,3 %);

матеріали – 8.5 "Інформаційно-комунікаційні системи та мережі" (100,0 %);

програмні продукти, програмно-технологічна документація –

8.8 "Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху" (28,8 %), 8.2 "Технологічні засоби та сервіси програмного інжинірингу" (27,3 %) та . 8.5 "Інформаційно-комунікаційні системи та мережі" (22,7 %).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Харламова, Г., Наумова, М. (2025). Фінансування наукової сфери в Україні: проблематика та напрями змін. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка, 2 (227), 89-97. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2025/227-2/11>
2. Yildirim R, Ukelge M, Essiz E, Oturakci M. A novel approach for predicting global innovation index scores. Article. INTERNATIONAL JOURNAL OF APPLIED MANAGEMENT SCIENCE. 2024-01-01 2024;16(3) doi:10.1504/IJAMS.2024.140047
3. Одрехівський М.В., Когут У.І., Баглай М.О. Концептуальні засади формування міжнародної інноваційної політики // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. –2024. – № 2 (12). <https://doi.org/10.23939/smeu2024.02.309>
4. Дятлова В.В., Дятлова Ю.В., Фокіна-Мезенцева К.В. (2023). Інноваційність національних економік: методичні засади порівняння країн ЄС та України. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». Випуск 1 (71). 2023. 20-25. http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2023/71_2023/6.pdf
5. Міжнародні інноваційні програми як інструмент євроінтеграції України: монографія / Т. В. Марченко. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2021. 220 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056239.pdf>
6. Крилов Д. В. Аналіз рейтингового оцінювання розвитку інноваційної діяльності в Україні. Ефективна економіка. 2022. № 5. – <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10285> DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.8
7. Agir H, Turkmen S. TRANSFORMATION OF TECHNOLOGY POLICIES AND ITS ECONOMIC EFFECTS IN TURKIYE. vol 43. NATIONAL TECHNOLOGY INITIATIVE. TUBA-TURKISH ACAD SCIENCES; 2022:115-139. https://www.tuba.gov.tr/files/yayinlar/bilim-ve-dusun/TUBA-978-625-8352-17-7_ch07.pdf

8. D'Adamo I, Gastaldi M. Monitoring the Performance of Sustainable Development Goals in the Italian Regions. Article. SUSTAINABILITY. 2023-10-01 2023;15(19)14094. DOI10.3390/su151914094
9. Erdin C, Zaglar M. National innovation efficiency: a DEA-based measurement of OECD countries. Article. INTERNATIONAL JOURNAL OF INNOVATION SCIENCE. 2022-05-27 2023;15(3):427-456. DOI10.1108/IJIS-07-2021-0118
10. Marti L, Puertas R. Analysis of European competitiveness based on its innovative capacity and digitalization level. Article. TECHNOLOGY IN SOCIETY. 2023-01-28 2023;72102206. DOI10.1016/j.techsoc.2023.102206
11. Agir H, Turkmen S. Transformation of technology policies and its economic effects in Turkiye. Vedat Dalokay Caddesi No: 112, Cankaya, Ankara, Turkiye: Tuba-turkish acad sciences; 2022 2022-01-01. 115-39 p. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001093665300009>
12. Schroeder, Kristen; Fernández-Rodríguez, Julia; Jenmalm-Jensen, Annika ; More... From Recruitment to Retirement: Research Infrastructure Staff Views on the Diversification of Scientific Career Paths at Universities in Sweden in 2024. F1000 research. 07/2025. V 14; P 652. DOI 10.12688/f1000research.164794.1
13. Jürgens, Anne; Tedeschi, Gabriella; D'Errico, Gerardo ; More...Navigating the frontier: research infrastructures, core facilities and a new paradigm at European Universities. Cogent education. 12/2024. V 11, № 1 DOAJ Directory of Open Access Journals
14. Mingze Zhang, Lili Wang & Zexia Li. The impact of team compositions on disruptive and novel research in large-scale research infrastructures. Scientometrics, 04/2025. V 130; P 2987–3011 https://ideas.repec.org/a/spr/scient/v130y2025i5d10.1007_s11192-025-05319-w.html
15. Трофименко, М. (2022). Університети України в умовах повномасштабної військової агресії росії: загрози, виклики та нові перспективи. International Scientific Journal of Universities and Leadership, (14), 5-19. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-14-5-19>

16. Dias, Alexandre; Selan, Beatriz. How does university-industry collaboration relate to research resources and technical-scientific activities? An analysis at the laboratory level. *The Journal of technology transfer*. 02/2023. V 48, № 1. P 392 – 415. DOI 10.1007/s10961-022-09921-5

17. Araujo, E. B., Araujo, N. A. M., Moreira, A. A., Herrmann, H. J., & Andrade, J. A. S. (2017). Gender differences in scientific collaborations: Women are more egalitarian than men. *PLoS ONE*, 12(5), 10. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0176791>.

18. Оксамитна С. Відтворення гендерних відмінностей у сфері зайнятості, освіти та навчання в Україні в контексті виконання угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Український центр європейської політики. https://ucerp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Doslid_01_2021_WEB_NEW_2.pdf

19. Гринчук О., Ханецька Т. Вплив гендерних стереотипів на кар'єрний розвиток молоді. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. Том 1 № 1 (108) (2024). <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2024-108-1-41-51>

20. Національний інститут стратегічних досліджень. (2022). Українська система вищої освіти в умовах військової агресії РФ: проблеми і перспективи розвитку. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voyennoyi-ahresiyi-rf-problemy-y>

21. Zaman, Q., Wang, Z., Zaman, S., & Rasool, S. F. (2021). Investigating the nexus between education expenditure, female employers, renewable energy consumption and CO2 emission: Evidence from China. *Journal of Cleaner Production*, 312, 127824. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.127824>

22. Як врятувати рядового науковця. Б. Данилишин. https://espresso.tv/poglyad-yak-vryatuvati-ryadovogo-naukovtsya#goog_rewarded

23. 13 Коритник Л. П. Ключові підходи до запровадження нового механізму фінансування науки / Л. П. Коритник // *Фінанси України*. 2020. № 5. С. 84-93 <https://doi.org/10.33763/finukr2020.05.084>

24. Міщук О.М., Овчарова Л.П. (2024). Фінансування досліджень і розробок у Національній академії наук України: статистична оцінка. Наука та наукознавство , (3(125), 3–23. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.03.003>

25. Рибачук В.П., Овчарова Л.П. Державне фінансування досліджень і розробок за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки: національні особливості. Наука та наукознавство. 2021. № 3 (113). С. 20—38. <https://doi.org/10.15407/sofs2021.03.020>

26. Білецька О. А. Особливості фінансування наукових досліджень у країнах Європейського Союзу. БізнесІнформ 2021. № 7. С. 37 - 43. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-37-43>

27. Грига В.Ю, Рижкова Ю.О. Державне фінансування досліджень і розробок в окремих країнах Центральної та Східної Європи: сучасний стан та особливості розподілу коштів. Наука та наукознавство. 2021. № 3 (113). С. 50-75. <https://doi.org/10.15407/sofs2021.03.050>

28. Полякова Ю., Шайда О., Рипська Є. (2024). Сучасні процеси інноваційного розвитку країн: європейський вимір. Економіка та суспільство, (68). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-23>

29. Грицишен Д., Поплавський П. (2024). Аналіз бюджету ЄС для фінансування досліджень та інновацій. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (20), 79-85. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.9>

30. Tihana Škrinjar i'c. R&D in Europe: Sector Decomposition of Sources of (in)Efficiency. Sustainability 2020, т. 12, № 4. 1-21. <https://doi.org/10.3390/su12041432>

31. Erdin C, Caglar M. National innovation efficiency: a DEA-based measurement of OECD countries. International journal of innovation science. 2023;15(3):427-56. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000800293200001>

32. Ozkaya G, Timor M, Erdin C. Science, Technology and Innovation Policy Indicators and Comparisons of Countries through a Hybrid Model of Data Mining and

- MCDM Methods. SUSTAINABILITY. 2021;13(2).
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000611772400001>
33. Dobrovolska O, Sonntag R, Ortmanns W, Kadyrus I, Rudyanova T. STRUCTURAL AND COMPARATIVE ANALYSIS OF R&D FUNDING IMPACT ON THE LEVEL OF INNOVATION DEVELOPMENT: THE EMPIRICAL EVIDENCE OF GI'S LEADERS AND UKRAINE. Article. INNOVATIVE MARKETING. 2023-01-01 2023;19(4) doi:10.21511/im.19(4).2023.25
34. Kraus K, Kraus N, Marchenko O. FORECASTING THE INNOVATIVE AND DIGITAL STRENGTH OF UKRAINE'S ECONOMY ON THE BASIS OF CORRELATION-REGRESS ANALYSIS. Article. BALTIC JOURNAL OF ECONOMIC STUDIES. 2024-01-01 2024;10(3):180-192. doi:10.30525/2256-0742/2024-10-3-180-192
35. Moral-Mucoz J, Herrera-Viedma E, Santisteban-Espejo A, Cobo M. Software tools for conducting bibliometric analysis in science: An up-to-date review. Review. PROFESIONAL DE LA INFORMACION. 2020-01-01 2020;29(1)e290103. doi:10.3145/epi.2020.ene.03
36. Ozkaya G, Timor M, Erdin C. Science, Technology and Innovation Policy Indicators and Comparisons of Countries through a Hybrid Model of Data Mining and MCDM Methods. Article. SUSTAINABILITY. 2021-01-01 2021;13(2)694. doi:10.3390/su13020694
37. Lisoval, Anatolii; Korohodskyi, Volodymyr; Verbovskyi, Valerii. OPPORTUNITIES AND STAGES OF APPLICATION OF NEW HYDROGEN ENERGY TECHNOLOGIES IN UKRAINE. AIP conference proceedings. 06/2025. Volume 3238. Issue 1. DOI 10.1063/5.0249104
38. Karpchuk, Hanna; Budko, Vasyl; Lysenko, Olga. TECHNICAL ACHIEVABLE POTENTIAL OF PHOTOVOLTAIC CONVERSION OF SOLAR RADIATION FOR THE CONDITIONS OF UKRAINE. EPJ Photovoltaics. 2024. Volume 15. DOI 10.1051/epjpv/2024027

39. Discussing MXenes with Yury Gogotsi Communications Materials. (Oct 2024). Vol. 5, no. 1. pp. 1 – 3. DOI https://login.research4life.org/tacsgr1doi_org/10.1038/s43246-024-00650-w
40. Gogotsi, Yury. The Future of MXenes. Chemistry of materials. 11/2023. Volume 35. Issue 21 DOI 10.1021/acs.chemmater.3c02491
41. Li, Ke; Zhao, Juan; Zhussupbekova, Ainur; Shuck, Christopher E.; Hughes, Lucia. 4D PRINTING OF MXENE HYDROGELS FOR HIGH-EFFICIENCY PSEUDOCAPACITIVE ENERGY STORAGE. Nature communications. 11/2022. Volume 13. Issue 1. DOI 10.1038/s41467-022-34583-0
42. Teng Zhang, Katherine A. Mazzio, Ruocun John Wang, Mailis Lounasvuori, Ameer Al-Temimy, Faidra Amargianou, Mohamad-Assaad Mawass, Florian Kronast, Daniel M. Többens, Klaus Lips, Tristan Petit & Yury Gogotsi. CONDUCTIVITY HYSTERESIS IN MXENE DRIVEN BY STRUCTURAL DYNAMICS OF NANOCONFINED WATER. Nature communications. July 2025. Volume 16. <https://doi.org/10.1038/s41467-025-62892-7>
43. Галич А.В., Змієвський С.В. Перспективи розвитку зелених технологій в Україні. <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5271/>

Наукове видання

Писаренко Тетяна Василівна
Куранда Тетяна Костянтинівна
Гаврис Тетяна Володимирівна
Швед Наталія Юріївна
Осадча Анастасія Борисівна
Тітаєвська Єлизавета Степанівна

**НАУКА УКРАЇНИ: ПОТЕНЦІАЛ, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ,
РЕАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ,
ПОКАЗНИКИ МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯНЬ**

Матеріали друкуються в авторській редакції

Формат: PDF Об'єм даних 7,4 Мб.

Інтернет-адреса видання: http://www.uintei.kiev.ua/sites/default/files/Stan_nauky_2025.pdf

Верстка та оригінал-макет: Т. Гаврис

Редакція: ДНУ «Український інститут науково-технічної
експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)

03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

Тел. (044) 521-00-10, e-mail: uintei@uintei.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5332 від 12.04.2017 р